

Udsathed for vold og andre former for kriminalitet

Offerundersøgelserne 2005-2019

Indhold

1	Resumé	4
2	Indledning	10
2.1	Undersøgelsens data og metode	10
2.2	Om statistisk signifikans	16
3	Tyveri	18
3.1	Udsathed for tyveri	21
3.2	Karakteristika ved ofre	23
3.3	Tyveriets genstand og skadevirkning	27
3.4	Anmeldelsestilbøjelighed	30
3.4.1	Økonomisk mørketal for tyveri	34
3.5	Indbrud i private hjem	35
4	Hærværk	41
4.1	Udsathed for hærværk	44
4.2	Hærværkets genstand og skadevirkning	46
4.3	Anmeldelsestilbøjelighed	50
4.3.1	Økonomisk mørketal for hærværk	52
5	Vold	54
5.1	Udsathed for vold	58
5.2	Karakteristika ved ofre	62
5.3	Voldens grovhed og alvorlighed	67
5.4	Gerningssituationen	72
5.4.1	Voldens tidsmæssige fordeling	76
5.4.2	Alkohol og stoffer	78
5.5	Årsager til vold	79
5.5.1	Vold som hadforbrydelse	80
5.6	Anmeldelsestilbøjelighed	84
5.7	Partnervold	89
5.7.1	Karakteristika ved ofre for partnervold	90
5.7.2	Alvorlighedsgraden af partnervold	92
5.7.3	Karakteren af partnervold	95
5.7.4	Anmeldelsestilbøjelighed	97
6	Voldtægt og øvrige seksuelle krænkelser	98
6.1	Udsathed for voldtægt	99
6.2	Ofre og gerningspersoner	102
6.3	Gerningssituationen	105
6.4	Voldtægtens grovhed og alvorlighed	107
6.5	Anmeldelsestilbøjelighed	109
6.6	Øvrige seksuelle krænkelser	112

7	Kriminalitet begået på internettet	114
7.1	Udsathed for kriminalitet begået på internettet	116
7.2	Misbrug af betalingskortoplysninger	120
7.2.1	Karakteristika ved ofre	120
7.2.2	Gerningspersonens metode	121
7.2.3	Økonomisk tab	122
7.2.4	Anmeldelsestilbøjelighed	123
7.3	Bedrageri ved samhandel på internettet	125
7.3.1	Karakteristika ved ofre	125
7.3.2	Transaktionens art	127
7.3.3	Økonomisk tab	128
7.3.4	Anmeldelsestilbøjelighed	129
7.4	Andre former for kriminalitet begået på internettet	130
7.4.1	Kontaktbedrageri	130
7.4.2	Misbrug af personoplysninger	130
8	Den samlede kriminalitetsudvikling (vold, tyveri og/eller hærværk)	132
8.1	Udsathed for den samlede kriminalitet	136
8.2	Anmeldelsestilbøjelighed	140
9	Bekymring for kriminalitet	141
9.1	Personlig bekymring for kriminalitet	141
9.1.1	Demografi og personlig bekymring for kriminalitet	143
9.1.2	Udsathed og personlig bekymring for kriminalitet	144
9.2	Bekymring for kriminalitet i samfundet	145
9.2.1	Demografi og bekymring for kriminalitet i samfundet	148
9.2.2	Udsathed og bekymring for kriminalitet i samfundet	149
10	Litteraturliste	150
11	Spørgeskema	152
12	Bilagstabeller	178

De første landsdækkende offerundersøgelser af danskernes udsathed for kriminalitet blev gennemført i begyndelsen af 1970-erne. Siden 2005 er der årligt gennemført landsdækkende, repræsentative undersøgelser af 16-74-åriges udsathed for tyveri, hærværk, vold og trusler om vold. Fra 2008 blev disse offerundersøgelser suppleret med spørgsmål om udsathed for voldtægt (tidligere 'tvangssamleje').¹ Fra og med 2018 indgår desuden spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet. Fra 2019 indgår også spørgsmål vedrørende de adspurgtes udsathed for andre former for seksuelle krænkelse end voldtægt. Det er disse undersøgelser, der er i centrum i denne rapport, hvor der også – når det er muligt – sammenlignes med tidligere, tilsvarende undersøgelser.

Foreløbige resultater vedrørende udvalgte hovedtendenser fra offerundersøgelserne 2005-2019 er offentliggjort tidligere i år (Pedersen, Kyvsgaard & Balvig 2020), mens mere omfattende analyser følger i denne rapport.² De overordnede resultater fra disse analyser kan sammenfattes på følgende måde:

Tyveri og indbrud

Ti pct. angav i 2019 at have været udsat for tyveri inden for det seneste år, hvilket er statistisk signifikant færre end den samlede andel udsatte i perioden 2005-2018, men ikke forskellig fra det forudgående år. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om cirka 400.000 til 470.000 ofre for tyveri.

Anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri har været nogenlunde konstant i de fleste år siden 2005, idet den dog udviser et lavere niveau de senere år. Blandt de adspurgte i 2019 var det 55 pct. af tyveriofrene, der havde anmeldt forholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab om forholdet på anden måde. Denne andel er ikke signifikant forskellig fra andelen i 2018, men er statistisk signifikant lavere end andelen for den tidligere periode fra 2005-2018 samlet set. Anmeldelsestilbøjeligheden er mindre blandt unge end blandt ældre, stiger i takt med værdien af det stjålne og er større blandt personer, der har en tyveriforsikring.

Omfanget af indbrudstyveri er behandlet selvstændigt fra og med offerundersøgelsen fra 2012. I 2019 angav 3,2 pct. af danskerne i alderen 16-74 år, at de havde været udsat for indbrud i deres private hjem det seneste år, hvilket svarer til mellem 118.000 og 156.000 personer i alderen 16-74 år.

¹ Røveri indgik tidligere som en del af offerundersøgelsen, men udgik i 2015, da det viste sig, at besvarelsen af spørgsmålet kom til at omfatte mange andre former for kriminalitet end røveri.

² Det bemærkes, at de beregnede andele vedrørende udsathed for indbrud og voldtægt (andel kvindelige ofre for perioden) samt anmeldelsestilbøjelighed for tyveri, indbrud og vold i 2019 er korrigeret i denne rapport sammenlignet med det oplyste i tidligere rapporter. Ændringerne skyldes en fejl i dataleveringen og en efterfølgende mindre korrektion i antal af besvarelser. For så vidt angår udsathed for indbrud, er der også fundet en fejl i databehandlingen.

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud er samlet set en del højere end for tyveri generelt. Knap otte ud af ti indbrud og indbrudsforsøg er i 2019 anmeldt til politiet. Som for tyveri generelt stiger anmeldelsestilbøjelighed ved indbrud i takt med værdien af det stjålne.

Hærværk

Fire pct. angav i 2019 at have været udsat for hærværk inden for det seneste år, hvilket svarer til mellem cirka 150.000 og knap 200.000 personer. Fra 2005 til 2019 er andelen, der har oplevet sig udsat for hærværk, halveret, og denne ændring er statistisk signifikant, mens andelen i 2019 ikke er forskellig fra det forudgående år.

Anmeldelsestilbøjeligheden vedrørende hærværk svarer i 2019 til den, der er set i de tidligere år. Den er mindst blandt personer under 25 år, større blandt kvinder end mænd, stiger i takt med værdien af det ødelagte og er større blandt personer, der har en forsikring.

Vold

I 2019 angav 1,5 pct., at de havde været udsat for vold inden for det seneste år. Denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra hverken 2018 eller fra den tidligere periode 2005-2018. Dette svarer til, at mellem 55.000 og 74.000 personer i alderen 16-74 år har været udsat for vold. Set over et længere tidsperspektiv udvikler volden sig i bølger. Ved fortolkning af udviklingen skal man være opmærksom på, at der kan være sket ændringer i, hvad befolkningen oplever og opfatter som vold. Det er påvist, at der over et længere tidsforløb er sket ændring heri, således at relativt flere af de faktisk forekommende fysiske overgreb i dag opleves og opfattes som vold.

Flere af indikatorerne på voldens grovhed udviser fluktuationer, men ikke entydige udviklingstendenser, i perioden 2005-2019. Sammenlignet med det forudgående år er der i 2019 hverken sket statistisk signifikante ændringer i den oplevede alvorlighedsgrad eller i andelen af ofre, der vurderer voldsepisoden som værende en kriminel handling. Der er et statistisk signifikant lavere niveau af voldsepisoder, der har ført til synlige skader eller mærker, i de seneste fem år (2015-2019) sammenlignet med den tidligere femårige periode (2010-2014).

Anmeldelsestilbøjeligheden for vold har varieret gennem undersøgelsesperioden uden en entydig udviklingstendens. I 2019 ses der ingen statistisk signifikant ændring i anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til det forudgående år.

Knap hvert syvende offer for vold angiver, at forbrydelsen mod dem helt sikkert eller måske var motiveret af racisme, mens omkring halvt så mange angiver, at volden mod dem helt sikkert eller måske skyldtes homo- eller transfobi.

Partnervold

Af det samlede antal voldsofre angiver lidt mere end hvert tyvende, at volden var begået af en nuværende eller tidligere partner. I knap ni ud af ti tilfælde er det kvinder, der har været udsat herfor. Partnervolden er karakteriseret ved, at den relativt oftere fører til skader, at den oftere opfattes som meget alvorlig, og at reviktimiseringsandelen er større end for de øvrige voldsofre.

Voldtægt og øvrige seksuelle krænkelser

Andelen af de adspurgte kvinder, der i 2019 angav at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for det seneste år, var på 0,6 pct., mens andelen, der oplyser at have været udsat herfor inden for de seneste 5 år, var 2,2 pct. Set over en periode på tre år (2017-2019) er det gennemsnitlig set 0,5 pct. af kvinder, der angiver at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for det seneste år, svarende til cirka 11.400 pr. år. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 9.400 og højst 13.400 kvindelige ofre for voldtægt pr. år i denne periode. I knap halvdelen af disse tilfælde drejer det sig om forsøg på voldtægt.

Ved fortolkning af udviklingen skal man især være opmærksom på, at der ligesom ved vold kan være sket ændringer i, hvad kvinder oplever og opfatter som voldtægt.

Ofrene for voldtægt er gennemgående temmelig unge. Mere end halvdelen er under 25 år. Godt to tredjedele af voldtægterne er foregået i en privat bolig, mens hvert sjette tilfælde af voldtægt er foregået udendørs på et offentligt tilgængeligt sted.

Knap fire ud af ti gerningsmænd er ifølge ofrene for voldtægt en nuværende eller tidligere partner, hvilket kan være med til at forklare den relativt lave anmeldelsesprocent. Det er kun hver fjerde voldtægt, der er blevet anmeldt til politiet. Næsten halvdelen af dem, der ikke anmelder, begrundet det med, at de ikke syntes, der var grund til det, at de ikke anså hændelsen for at være kriminel, at de ikke troede, det ville hjælpe noget, eller at de bare ikke havde lyst til at anmelde det.

Øvrige seksuelle krænkelser

Andelen af befolkningen, der i 2019 har været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt, var 1,2 pct., hvilket svarer til mellem 45.000 og 62.000 personer i alderen 16-74 år. Seksuelle krænkelser begås i knap otte ud af ti tilfælde mod kvinder. I knap hver fjerde tilfælde angår den seksuelle krænkelse berøring intime steder på kroppen. Godt ni ud af ti ofre for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt har ikke anmeldt hændelsen til politiet.

Kriminalitet begået på internettet

Andelen af de adspurgte, der i 2019 angav at have været udsat for kriminalitet begået eller forsøgt begået på internettet inden for det seneste år, var ti pct. Dette svarer til, at mellem 422.000 og 470.000 personer var udsat for kriminalitet begået eller forsøgt begået på internettet. Andelen er statistisk signifikant højere end i 2018. Af disse udgjorde andelen, der rent faktisk var udsat for kriminalitet begået på internettet, 38 pct., hvilket vil sige, at der i mere end halvdelen af tilfældene var der tale om forsøg.

Størstedelen af kriminaliteten begået på internettet – eksklusive forsøg – angår misbrug af betalingskortoplysninger. Knap to tredjedele af ofrene har oplevet at være udsat herfor. Desuden har knap fire ud af ti været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, mens færre har oplevet sig udsat for kontaktbedrageri og/eller misbrug af personoplysninger. Kriminalitet begået på internettet anmeldes generelt betydeligt sjældnere til politiet end den øvrige offerrapporterede kriminalitet.

Samlet kriminalitet (vold, tyveri og/eller hærværk)

I 2019 angav 14 pct., at de havde været udsat for vold, tyveri og/eller hærværk det seneste år, mens denne andel var 13 pct. i 2018. Set over et længere tidsrum er denne andel faldet markant. Andelen, der havde været udsat for vold, tyveri og/eller hærværk i 2019, er således ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2018, men er statistisk signifikant lavere end andelen for den tidligere periode fra 2005-2018 samlet set.

Bekymring for kriminalitet

I 2019 var det 12 pct., der angav, at de næsten hele tiden eller ofte tænkte på risikoen for *selv at blive udsat for kriminalitet*. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i det forudgående år, og der er ikke klare udviklingstendenser set over hele perioden. Bekymringen for selv at blive udsat for kriminalitet hænger sammen med, om personen tidligere har været udsat for kriminalitet og med køn, idet flere kvinder end mænd er bekymret herfor. Med hensyn til alder er der en større andel af 25-74-årige, der sjældent eller aldrig bekymrer sig for selv at blive udsat for kriminalitet, sammenlignet med den yngste aldersgruppe. Forskellen er statistisk signifikant.

I 2019 er andelen, der er meget *bekymret for vold og kriminalitet i samfundet*, 18 pct., hvilket svarer til andelen i 2018. Befolkningens bekymring for kriminalitet i samfundet hænger sammen med køn, da kvinder er mere bekymrede herfor end mænd. Desuden har det betydning, om personen selv har været udsat for kriminalitet. Endvidere er en signifikant større andel af de 25-74-årige end af de yngre meget bekymret for vold og kriminalitet i samfundet.

Opsummerende tal

I tabelform kan de vigtigste tal for udsathed for kriminalitet i den aktuelt gennemførte undersøgelse sammenlignet med tidligere tilsvarende undersøgelser sammenfattes således:

Tabel 1.1

Oversigt over udviklingen i danskernes risiko for at blive udsat for kriminalitet, anmeldelsestilbøjelighed og bekymring for kriminalitet frem til 2019.

	Første sammenlignelige måling foretaget år	Udvikling fra første måling til 2019*	Statistisk forskel fra 2005-2018 sammenlignet med 2019	2019
Andel udsat for tyveri, hærværk og/eller vold	1987 (25 %)	–	–	14 %
Andel udsat for tyveri	1972 (13 %)	–	–	10 %
Anmeldelsestilbøjelighed for tyveri	1972 (62 %)	–	–	55 %
Andel udsat for indbrud	2012 (3 %)	–	0**	3 %
Anmeldelsestilbøjelighed for indbrud	2012 (87 %)	–	0**	79 %
Andel udsat for hærværk	1972 (7 %)	–	–	4 %
Anmeldelsestilbøjelighed for hærværk	1972 (32 %)	+	0	44 %
Andel udsat for vold	(1971) / 1987 (3 %)	–	0	2 %
Anmeldelsestilbøjelighed for vold	1971 (19 %)	+	0	46 %
Andel kvinder udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de sidste 5 år			+	2 %
Anmeldelsestilbøjelighed for voldtægt				25 %***
Andel udsat for kriminalitet begået på internettet			+	10 %****
Bekymring for kriminalitet	1976 (18 %)	–	0	12 %

* Tegnforklaring: + = statistisk signifikant stigning, 0 = uændret, – = statistisk signifikant fald.

** Ved udsathed og anmeldelsestilbøjelighed for indbrud sammenlignes med perioden 2014-2018

*** Tallene er et gennemsnit for 2008-2019, idet det antallet af anmeldelser for voldtægter er meget lille og dermed forbundet med relativ stor statistisk usikkerhed.

**** Ved udsathed for kriminalitet begået på internettet sammenlignes med 2018

2

Indledning

I forlængelse af en handlingsplan fra regeringen vedrørende bekæmpelse af vold (*Bekæmpelse af vold*, 1993) blev der gennemført en voldsofferundersøgelse i 1995 og 1996 (Balvig, 1996; 1998).

Med henblik på fortsat at bidrage til belysning af voldsudviklingen blev der i 2004 taget initiativ til at gentage voldsofferundersøgelsen. Offerundersøgelsen blev samtidig udvidet, så den fra og med 2005 også inkluderer spørgsmål om udsathed for tyveri og for hærværk samt spørgsmål om bekymring for kriminalitet, der tidligere var stillet i separate undersøgelser. Fra og med 2008 er der endvidere månedligt spurgt om udsathed for voldtægt (tidligere 'tvangssamleje'). Fra og med 2009 indeholder undersøgelsen spørgsmål vedrørende de adspurgtes livsstil og økonomiske forhold, og fra 2014 er der tilføjet oplysninger om de adspurgtes herkomst. Fra 2015 indeholder undersøgelsen desuden et spørgsmål om den adspurgtes generelle bekymring for vold og kriminalitet i samfundet. Fra 2018 inddrages spørgsmål om udsathed for kriminalitet begået på internettet. Fra 2019 indeholder undersøgelsen også spørgsmål vedrørende de adspurgtes udsathed for andre former for seksuelle krænkelse end voldtægt.

Offerundersøgelsen er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Justitsministeriet og Rigspolitiet og er gennemført i et samarbejde med Københavns Universitet.

2.1

Undersøgelsens data og metode

En ikke ubetydelig del af den kriminalitet, der forekommer i samfundet, anmeldes ikke til politiet og kommer heller ikke til politiets kendskab på anden vis. Man kalder denne ikke-politiregistrerede kriminalitet for den skjulte kriminalitet og taler om kriminalitetens mørketal. Gennemførelse af offerundersøgelser er en af de få muligheder, man har for at skønne dels over den faktisk forekommende kriminalitet i samfundet og dels mørketallets størrelse. I offerundersøgelser udspørges befolkningen via webbaserede spørgeskemaer eller telefoniske interviews, om de har været udsat for forskellige former for kriminalitet. I bekræftende fald spørges, om det er blevet anmeldt, eller om politiet har fået nys om forholdet på anden vis; en oplysning som muliggør estimeringer af mørketallet.

Offerundersøgelser kan yde et bidrag til beskrivelse og forståelse af vold og anden kriminalitet i samfundet og mørketallets størrelse, men også kun et bidrag. Der er således en række problemer forbundet med gennemførelse af denne form for undersøgelser. Disse problemer betyder, at oplysningerne bliver forbundet med en vis usikkerhed og en række begrænsninger, som bør tages i betragtning, når tallene fortolkes og forklares. Blandt de vigtigste er:

* Det er befolkningens *oplevelse*, der aflæses. Denne oplevelse er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med den juridiske afgrænsning af kriminalitet. Forskellige mennesker har

givetvis forskellige opfattelser af, hvad voldtægt eller vold er (jf. f.eks. Balvig 1978), og disse opfattelser kan ændre sig over tid. Et skub i en skolegård kan i én tidsperiode blive oplevet som drilleri, i en anden som mobning og i en tredje som vold. Konsekvensen heraf er blandt andet, at forskellige måder at spørge og formulere spørgsmålene på udløser forskellige svar og giver forskellige hyppigheder (Balvig 1995; Kyvsgaard 2015). Man må derfor være særdeles opmærksom på den anvendte spørgsmålsformulering og på, at konstaterede forskelle mellem selv ensartet gennemførte undersøgelser over tid kan bero på ændrede opfattelser af, hvad vold og andre former for kriminalitet er.

* Det er aldrig hele befolkningen, der udspørges. Der er f.eks. altid en nedre og ofte en øvre aldersgrænse. I denne undersøgelse er den nedre aldersgrænse 16 år og den øvre 74 år. Det er desuden næsten altid alene et mindre udsnit af den del af befolkningen, undersøgelsen omfatter, der udspørges. I 2019 udgøres nettostikprøven af 22.894 personer. Det betyder, at tallene er forbundet med statistisk stikprøveusikkerhed.

* Nogle af de former for kriminalitet, der spørges om – vold og voldtægt – er relativt sjældne hændelser. Det betyder, at stikprøveudvalget helst skal være meget stort for nærmere at kunne analysere de hændelser, der berettes om. Med stigende udvalgsstørrelse øges imidlertid også omkostningerne og andre praktiske problemer med at gennemføre undersøgelsen, således at det kan være svært at realisere det undersøgelsesmæssigt mest ideelle.

* Der er forskellige måder at finde frem til dem, man ønsker skal indgå i undersøgelsen. Disse måder har hver deres fordele og ulemper. En af mulighederne er et fuldstændigt tilfældigt udvalg (lodtrækningsprincip) baseret på CPR-registret, hvilket er tilfældet i omnibusundersøgelsen, hvor personer til deltagelse udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register.

* Det lykkes aldrig at få besvarelser fra alle, der er med i det endelige udvalg. Der er nogen, det ikke lykkes at træffe, og andre, der ikke ønsker at deltage. 11.385 personer har i 2019 besvaret spørgsmål om udsathed for vold og andre former for kriminalitet, jf. også nedenfor. Der er en betydelig risiko for, at de, man ikke får med, udgør et skævt udsnit af alle, og at tallene derfor forvrides i den ene eller den anden retning. Dette kompenseres der dog i hvert fald i nogen grad for ved vægtning af besvarelserne, jf. senere.

* Der er forskellige måder at udspørge på. De fire standardmetoder er det personlige interview, telefoninterviewet, postspørgeskemaet og internetspørgeskemaet. Hver af disse metoder har deres fordele og ulemper, f.eks. med hensyn til svarvillighed (se det følgende punkt). I 2019 har hovedparten af respondenterne i offerundersøgelsen svaret gennem internetspørgeskemaet.

* Der kan være et problem med svarvillighed. Der kan være nogen, der ikke ønsker at berette i et spørgeskema eller over for en interviewer om den kriminalitet, de har været udsat for. Denne svarvillighed kan tænkes at variere med forskellige omstændigheder ved kriminaliteten. F.eks. kan der være grund til at tro, at svarvillighed er et større problem ved kortlægning af partnervold end ved kortlægning af tasketyverier udført af fremmede i gademiljøet.

* Der kan være hukommelsesproblemer. Også kriminalitet glemmes i en eller anden udstrækning, igen formentlig afhængig af dens karakter, tid siden hændelsen, og hvem man i øvrigt er m.v. Hukommelsesfaktorens indvirkning på undersøgelsens resultater begrænses ved alene at spørge om hændelser inden for en forholdsvis kort periode forud for undersøgelsen. I denne undersøgelse spørges der typisk ind til udsathed for vold og andre former for kriminalitet inden for det seneste år. Ved et 1-års perspektiv er risikoen for fremadteleskopering (se det følgende punkt) desuden mindre.

* Ved introduktion af en afgrænset tidsperiode, hvori kriminaliteten søges kortlagt, introduceres det såkaldte teleskoperingsproblem, dvs. at man ganske vist husker selve hændelsen, men fejllusker tidspunktet. Man taler om fremadteleskopering for de tilfælde, som reelt er sket forud for tidsperioden, og bagudteleskopering for de tilfælde, man ikke beretter om, fordi man fejlagtigt tidsmæssigt placerer dem uden for tidsperioden. Problemet er, at bagudteleskopering og fremadteleskopering ikke nødvendigvis går lige op i sidste ende, hverken antalsmæssigt eller med hensyn til type af hændelse (f.eks. med hensyn til alvorlighed, anmeldelse/ikke-anmeldelse m.v.).

* Der er forskel på ofre (personer) og episoder (handlinger). Mennesker risikerer at blive udsat for kriminalitet mere end én gang inden for den tidsperiode, der spørges til. Offerundersøgelserne er ikke altid velegnede til at udsige noget om alle de episoder, der har fundet sted, idet det forudsætter, at de udsurgte spørges detaljeret om hver hændelse (f.eks. om anmeldelse, ikke-anmeldelse). I denne undersøgelse spørges der typisk ind til den seneste hændelse.

* Der kan endelig også opstå fejl i forbindelse med registrering af svar, databehandling m.v.

Den aktuelle offerundersøgelse er gennemført som et led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser. Omnibusundersøgelser er undersøgelser, hvori der samles flere emner.

De personer, der er omfattet af omnibusundersøgelsen, udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register, således at de udgør et tilfældigt repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år. Danmarks Statistik sender digitalt en invitation til at deltage i undersøgelsen. I denne invitation indgår et link til webbesvarelse. Der sendes efterfølgende, både digitalt og med papirpost, remindere om deltagelse i undersøgelsen. Har personen efter disse remindere fortsat ikke udfyldt spørgeskemaet, tager Danmarks Statistik kontakt telefonisk (typisk op til fem gange) med henblik på at gennemføre undersøgelsen som telefoninterview.

I hvert af årene fra 2005-2015 er det således cirka 18.000 personer, der er blevet anmodet om at deltage i undersøgelsen, mens nettostikprøven som nævnt i årene 2016-2019 er lidt større. Således udgøres nettostikprøven i 2019 af 22.894 personer, jf. tabel 2.1. Sammenlagt drejer det sig over hele perioden om 286.544 personer. Heraf har 172.975 valgt at deltage i undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 60 pct. I hele perioden ligger svarprocenten mellem 50 og 65 – med den laveste svarprocent i 2019.

Tabel 2.1

Stikprøvestørrelse, antal besvarelser og svarprocent fordelt efter år, 2005-2019, pct.

	Nettostikprøve	Antal besvarelser	Svarprocent
2005	18.238	11.668	64 %
2006	17.996	11.588	64 %
2007	17.796	11.653	65 %
2008	17.947	11.716	65 %
2009	18.268	11.521	63 %
2010	18.442	11.585	63 %
2011	18.185	11.745	65 %
2012	18.251	11.568	63 %
2013	17.750	10.446	59 %
2014	18.910	11.441	61 %
2015	18.845	11.492	61 %
2016	20.441	12.162	59 %
2017	21.169	11.710	55 %
2018	21.412	11.295	53 %
2019	22.894	11.385	50 %
2005-2019	286.544	172.975	60 %

Først fra juli 2010 blev det muligt at besvare spørgeskemaet via internettet. Flere har med tiden anvendt denne mulighed frem for telefoninterviews. Over hele perioden har godt halvdelen af respondenterne besvaret spørgeskemaet via internettet, mens de resterende har besvaret via telefoninterviews. Der viser sig at være en skævhed i, hvem der deltager i internetundersøgelserne frem for de telefoniske interviews, men det er overraskende nok de ældre respondenter, der i højere grad udfylder internetspørgeskemaerne, end det er de unge. Denne forskel er statistisk signifikant.

Indførelsen af internetbaseret spørgeskemaundersøgelse indebærer imidlertid ikke en systematisk skævhed i svarprocent og heller ikke i bortfald i relation til alder. De unge deltager nemlig i højere grad end de ældre i undersøgelsen telefonisk.

Årsagen til, at nogle ikke har deltaget i undersøgelsen, fremgår af tabel 2.2. I en stor del af tilfældene – 35 pct. – skyldes det, at personen ikke har kunnet træffes til trods for, at de som beskrevet ovenfor bliver forsøgt kontaktet via flere breve og telefoniske henvendelser. En anden hyppig årsag til ikke at deltage er manglende telefonnummer (28 pct.). Selv om Danmarks Statistik skriftligt henvender sig i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at finde et telefonnummer til personen/husstanden via en mekanisk og manuel telefonnummersøgning, så er det kun en mindre del af disse tilfælde, der fører til, at personen reagerer på henvendelsen. Der er også en del, der har nægtet at deltage i undersøgelsen, nemlig knap en tiendedel af samtlige adspurgte, svarende til godt en femtedel af bortfaldet. For den resterende del af bortfaldet er der ikke angivet en specifik årsag til, at undersøgelsen ikke er gennemført.

Tabel 2.2

Årsager til bortfald, 2005-2019.

	Antal	Andel	Andel af hele stikprøven
Manglende telefonnummer	31.428	28 %	11 %
Nægtet at deltage	25.179	22 %	9 %
Ikke truffet	39.947	35 %	14 %
Anden bortfaldsårsag	16.505	15 %	6 %
Uoplyst	510	0,4 %	0,2 %
I alt	113.569	100 %	40 %

Danmarks Statistik har udarbejdet en personvægt for hver enkelt af de personer, der har besvaret spørgsmålene og således indgår i undersøgelsen, for hermed at tage højde for eventuelle skævheder i materialet. I løbet af undersøgelsesperioden har personvægtene været udarbejdet på lidt varierende typer af oplysninger, blandt andet foranlediget af indførslen af den såkaldte forskerbeskyttelsesordning, se mere herom i Pedersen, Kyvsgaard & Balvig 2017. De aktuelle personvægte er baseret på oplysninger om personernes køn, alder, familietype, indkomst (familiens), socioøkonomisk klassificering, region (5 områder), etnicitet og uddannelse. Variationen i personvægtene er større med de nyeste vægte sammenlignet med de vægte, der anvendtes før 2007: Mens de tidligere vægte i to tredjedele af tilfældene var på mellem 0,75 og 1,25, altså ganske tæt på tallet 1, drejer det sig om knap halvdelen af tilfældene (47 pct.) med de nyeste vægte.

Det er tidligere undersøgt, om ændring i vægtningen influerer på sammenligneligheden over årene. Forskellene viser sig at være meget små og ikke statistisk signifikante, og peger ydermere ikke i en bestemt retning. Indførelsen af nye vægte synes således ikke at påvirke mulighederne for at sammenligne med tidligere offerundersøgelser. Det har dog medført, at der er blevet en større forskel mellem de vægtede og de uvægtede frekvenser.

Af tabel 2.3 kan man se, hvor mange af de deltagende der har været udsat for de forskellige former for kriminalitet afhængig af, om tallene er vægtede eller ej.

Tabel 2.3

Antal ofre for henholdsvis vold, trusler om vold, tyveri, indbrud, hærværk, voldtægt, øvrige seksuelle krænkelser og kriminalitet begået på internettet 2005-2019. Vægtede og uvægtede tal.

	Uvægtet	Vægtet
Vold	2.263	2.727
Trusler om vold	5.450	6.015
Tyveri	9.363	9.854
Indbrud (siden 2012)	1.962	1.918
Hærværk	4.305	4.592
Voldtægt (siden 2008) *	770	1.017
Øvrige seksuelle krænkelser (siden 2019)	117	142
Kriminalitet begået på internettet (siden 2018)	2.041	2.018

*Angår fra og med 2019 både mænd og kvinder udsat for voldtægt inden for fem år før interviewet.

Som det ses, er der flere, der har været udsat for de forskellige former for kriminalitet i det vægtede materiale end i det uvægtede. Dette indikerer, at der eksisterer en generel tendens til, at det er vanskeligere at opnå besvarelser fra mennesker, der har været udsat for kriminalitet, end med mennesker, der ikke har været udsat for kriminalitet.

Spørgsmål om udsathed for vold og trusler om vold er indgået i alle undersøgelser i alle årene, mens spørgsmål om udsathed for tyveri og hærværk frem til midten af 2010 alene har været omfattet af undersøgelserne i marts og september måned, dog også april måned i 2006 samt i juli og december måned 2009. Fra juli 2010 til december 2013 er der spurgt om udsathed for tyveri og hærværk i alle interviewene. Siden januar 2014 spørges kun hver anden måned ind til udsathed for tyveri og hærværk. Fra og med 2008 indgår yderligere spørgsmål om voldtægt (tidligere 'tvangssamleje') i alle de månedlige interview. Fra 2009 er antallet af baggrundsvARIABLE forøget således, at de også omfatter spørgsmål om indkomst, samt besiddelse af bil, båd og sommerhus. Herudover indgår spørgsmål om livsstil, idet de interviewede spørges om, hvor ofte de går ud, mødes med andre mennesker osv. Fra og med 2010 foreligger der desuden oplysninger om respondentens familietype. Fra 2012 er der inkluderet nye spørgsmål med henblik på at kunne fastslå omfanget af indbrud. Endeligt indgår fra 2014 også oplysninger om respondentens herkomst. Fra 2015 indgår i

undersøgelsen desuden et spørgsmål om den adspurgtes generelle bekymring for vold og kriminalitet i samfundet. Fra 2018 inddrages desuden spørgsmål om udsathed for kriminalitet begået på internettet. Fra 2019 indgår også spørgsmål vedrørende de adspurgtes udsathed for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt.

2.2

Om statistisk signifikans

For at vurdere, om en forskel i resultater mellem f.eks. offerundersøgelser fra forskellige år må betragtes som et tilfældigt udsving eller som en reel forskel, anvendes sædvanlige tests for statistisk signifikans. Disse indebærer, at der stilles krav om, at sandsynligheden for, at de fundne forskelle beror på tilfældigheder frem for at afspejle reelle forandringer, skal være mindre end 5 pct., før forskellene betragtes som reelle. Hvorvidt dette bliver resultatet af testen, afhænger naturligvis af, hvor stor en forskel der er mellem resultaterne, men det afhænger i høj grad også af antallet af observationer, der ligger til grund for beregningerne. Er der vældig mange observationer, skal forskellen mellem resultaterne ikke være særlig stor for at være statistisk signifikant. Og omvendt forholder det sig, hvis antallet af observationer er ringe. Relativt få observationer skaber en større statistisk usikkerhed og betyder også, at forholdsvist store variationer mellem årene let kan forekomme. I visse tabeller og figurer opgøres flere år samlet set, hvis antallet af observationer er for småt til at kunne beskrive udviklingen fra år til år.

I den periode, hvor der hver måned blev spurgt om udsathed for tyveri og hærværk, jf. det tidligere, har der således kun skullet små ændringer til i andel udsatte, før ændringen er statistisk signifikant. Det gælder især tyveri, idet det er den form for kriminalitet, flest udsættes for. For forbrydelser som vold og voldtægt, hvor antallet af ofre er lille, er det straks vanskeligere at påvise signifikante forskelle. Såfremt analyserne ydermere angår en delpopulation, f.eks. alene dem der har været udsat for partnervold, bliver det – selv ved meget store forskelle mellem resultater fra forskellige år – næsten umuligt at opnå statistisk signifikans.

Man skal være opmærksom på, at der heri ligger, at graden af statistisk signifikans ikke er identisk med forandringens størrelse. En lille procentvis ændring af et hyppigt forekommende fænomen kan være statistisk signifikant, mens det på samme tid ikke er tilfældet for selv en betragtelig procentvis ændring af et sjældent forekommende fænomen.

I rapporten angives, når resultaterne er statistisk signifikante. Når dette *ikke* er angivet, er de viste forskelle altså ikke med sikkerhed udtryk for reelle forskelle. Såfremt de årlige målinger tyder på konsekvente forandringer, udtrykkes dette i rapporten som en *tendens*, idet der så kan være grund til at antage, at der er tale om reelle forskelle, som blot er baseret på for få observationer til at blive signifikante.

For alle de undersøgte kriminalitetsformer beregnes det årlige antal ofre med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller. Når forskelle mellem årene er statistisk signifikante, vil disse sikkerhedsintervaller *almindeligvis* ikke overlappe, men det *kan* forekomme, hvis

forskellen kun lige netop er statistisk signifikant. Om baggrunden herfor henvises til litteratur om statistisk signifikans.

3

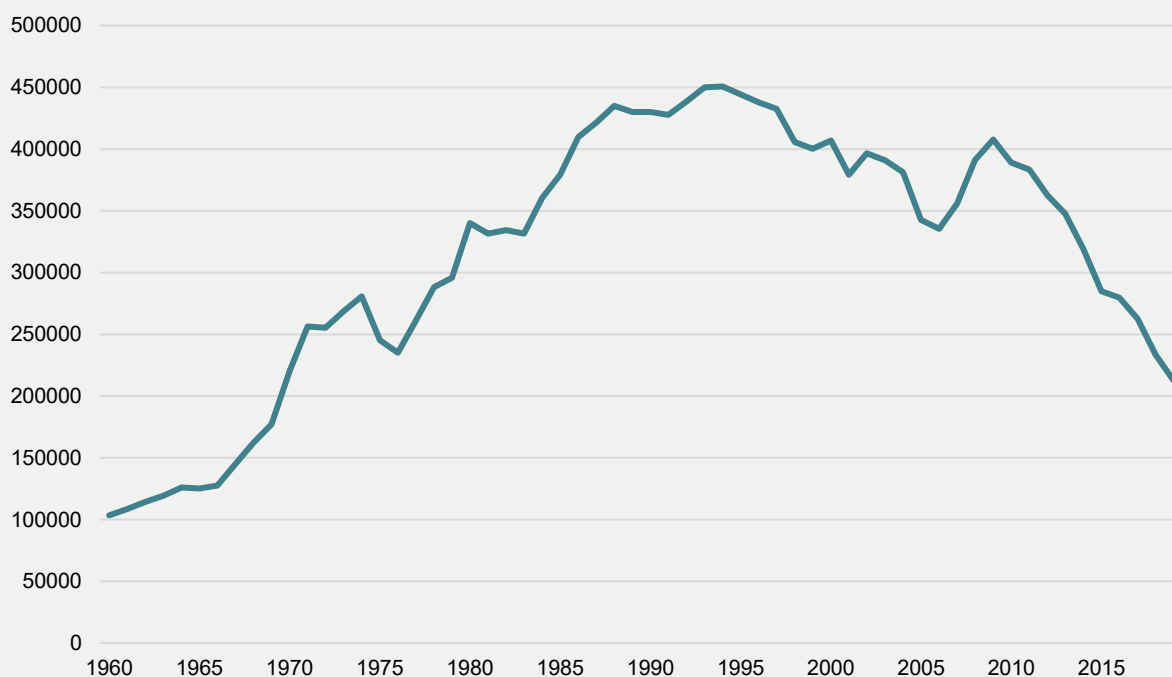
Tyveri

Talmæssigt er det tyverierne, der betyder mest i kriminalstatistikken i Danmark. Omkring seks ud af ti politiregistrerede straffelovsovertrædelser drejer sig om tyveri.

Antallet af politiregistrerede tyverier begyndte at stige i 1960'erne og nåede et toppunkt i slutningen af 1980'erne. Fra slutningen af 1980'erne til midt i 1990'erne stagnerede antallet af anmeldte tyverier, og fra omkring 1995 og den følgende halve snes år skete der et fald, jf. figur 3.1. I 2007 vendte udviklingen igen, og antallet af anmeldte tyverier steg. Siden 2010 er antallet af anmeldte tyverier på ny faldet og var i 2019 på sit laveste niveau i et halvt århundrede.

Figur 3.1

Antal tyverier der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2019.³

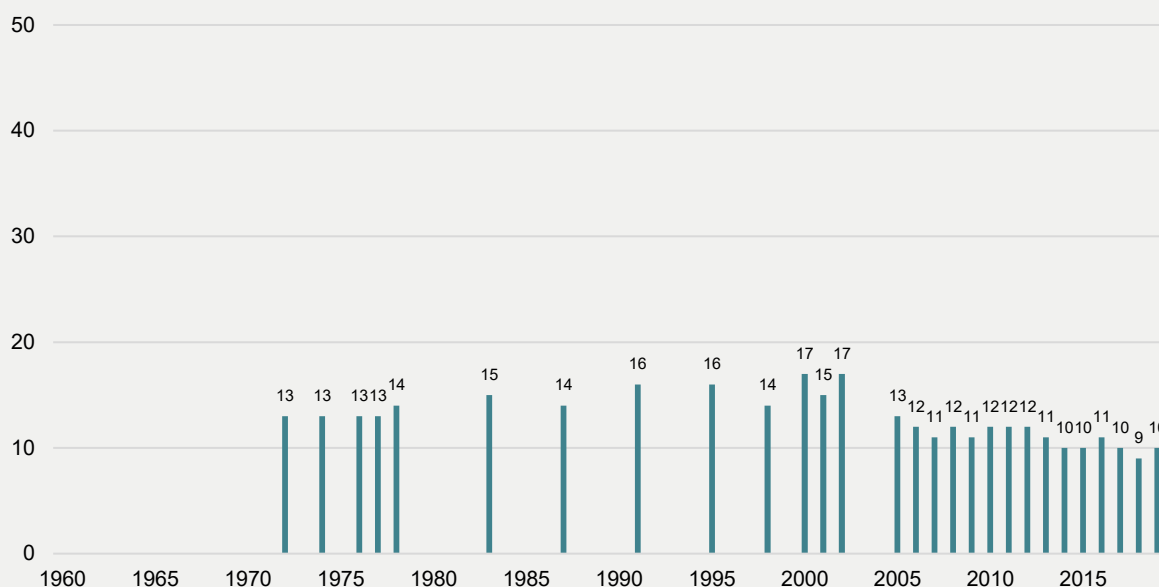

³ Figuren inkluderer anmeldelser vedrørende både tyveri og indbrud, se forklaring i fodnote 8.

Figur 3.2 viser befolkningens udsathed for tyveri. Den første undersøgelse af, hvor stor en del af befolkningen der har været udsat for tyveri inden for de seneste 12 måneder forud for interviewtidspunktet, blev foretaget i 1972. Undersøgelsen viste, at det drejede sig om 13 pct., altså et sted mellem hver syvende og hver ottende dansker. Procentandelen, der har været udsat for tyveri, steg herefter frem til årtusindeskiftet, hvorefter tendensen generelt har været faldende.

Figur 3.2

Ofre for tyveri, 1960-2019, pct. af befolkningen.

Den stigningstendens, offerundersøgelserne viser vedrørende tyveri i hovedparten af den sidste fjerdedel af 1900-tallet, er langt svagere og varer ved i længere tid, end tilfældet er for de politianmeldte tyverier. Helt eller delvist kan denne forskel bero på, at der er sket ændringer i, hvor mange gange de enkelte ofre har været udsat. Det gennemsnitlige antal gange, de enkelte ofre har været udsat, steg således fra et niveau omkring 1,2-1,4 i 1970'erne til et niveau omkring 1,6-1,7 i 1980'erne. I undersøgelserne fra 2005-2019 er niveauet 1,4-1,9. Andre undersøgelser bekræfter, at der fra 1970'erne og frem til engang i 1980'erne har været tale om en stigning i befolkningens udsathed for tyveri, samt at der findes en senere opbremsning i udviklingen fra slutningen af 1980'erne til midt i 1990'erne. (Balvig & Høigård, 1988; Observa 1979; Morgenavisen Jyllandsposten 1984; Vilstrup 1988; Politiken 1994).

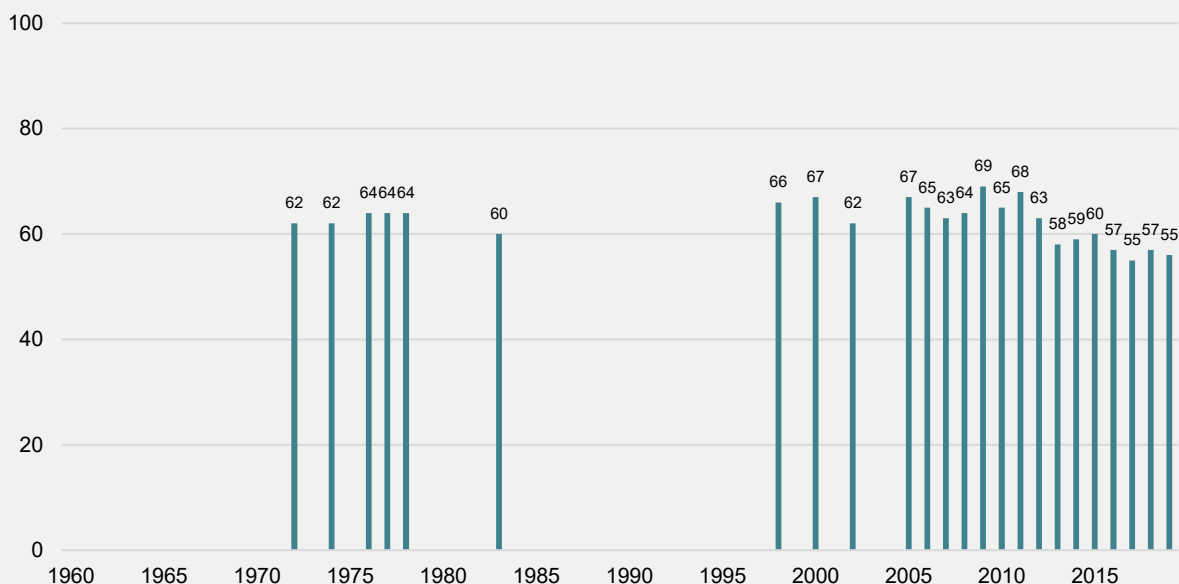
Det er bemærkelsesværdigt, at stigningen i de politianmeldte tyverier fra 2007 til 2009 ikke genfindes i, hvor mange der udsættes for tyveri. Det er for hvert af årene 11-12 pct.

Selv om flere af hovedtendenserne fra 1972 til 2019 synes at pege i samme retning for antallet af politiregistrerede tyverier som for befolkningens rapporterede udsathed for tyveri, så ses der et markant større fald i de politiregistrerede tyverier fra 2009-2019 end for befolkningens rapporterede udsathed. Der er muligvis sket en forskydning mellem tyverier mod private og ikke-private ofre. Forskellen kan antagelig også forklares med ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden, idet der kan ses en faldende tendens de seneste år, jf. figur 3.3. I denne tabel vedrører anmeldelsestilbøjeligheden både de sager, som ofret selv har anmeldt til politiet og de sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis. Det bemærkes, at anmeldelsesprocenten i 2005-2019 angår andelen af de tyveritilfælde, som ofrene senest har været udsat for (inden for det seneste år), der er blevet anmeldt til politiet eller som er kommet til politiets kendskab på anden vis. Omvendt er anmeldelsesprocenten for 1972 beregnet ud fra, om mindst ét tyveritilfælde (der har fundet sted inden for det seneste år) er kommet til politiet kendskab gennem anmeldelse eller på anden måde. Den reelle procentforskel mellem disse målinger er som følge heraf nogle få procentpoint mindre end den viste.

Resultaterne i figur 3.3 dækker over to modsatrettede tendenser. Mens der i perioden fra 2005-2018 ses statistisk signifikante fald i andelen af ofre, der selv har anmeldt sagen til politiet, vokser andelen af sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis end gennem anmeldelse fra ofret. Andelen af sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis, er således vokset fra en pct. i 2005 til fire pct. i 2019.

Figur 3.3

Procent af ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, 1960-2019.

3.1

Udsathed for tyveri

I tabel 3.1 er der givet en mere detaljeret beskrivelse af, hvor stor en andel af de 16-74-årige der har været udsat for tyveri i årene 2005 til 2019. I 2019 er andelen, der har oplevet at være udsat for tyveri inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, ti pct., hvilket er statistisk signifikant lavere end i den tidligere periode (2005-2018), men ikke signifikant forskellig fra det forudgående år. Tabellen viser endvidere et statistisk signifikant lavere niveau i udsathed for tyveri i den sidste del af perioden (2013-2019) sammenlignet med den forudgående (2005-2012). Det ses også af tabellen, at antallet af ofre varierer mellem 401.000 og 507.000, og at det laveste antal findes i 2018.⁴

⁴ Det uvægtede antal tyveriofre i stikprøven varierer mellem 210 og 1.366 per år i perioden 2005-2019. Denne forskel skyldes hovedsageligt, at antallet af måneder, hvori der indgår spørgsmål vedrørende udsathed for tyveri, varierer gennem perioden.

Tabel 3.1

Ofre for tyveri, 2005-2019, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2005	13 %	(11 - 14)	507.000	(448.000 - 566.000)
2006	12 %	(11 - 14)	489.000	(441.000 - 537.000)
2007	11 %	(10 - 13)	446.000	(391.000 - 502.000)
2008	12 %	(10 - 13)	474.000	(416.000 - 532.000)
2009	11 %	(10 - 12)	431.000	(391.000 - 470.000)
2010	12 %	(11 - 13)	485.000	(456.000 - 515.000)
2011	12 %	(11 - 13)	498.000	(474.000 - 522.000)
2012	12 %	(11 - 13)	492.000	(466.000 - 518.000)
2013	11 %	(10 - 11)	447.000	(422.000 - 472.000)
2014	10 %	(10 - 11)	431.000	(400.000 - 465.000)
2015	10 %	(9 - 10)	406.000	(373.000 - 438.000)
2016	11 %	(10 - 12)	453.000	(423.000 - 490.000)
2017	10 %	(9 - 11)	411.000	(380.000 - 445.000)
2018	9 %	(9 - 10)	401.000	(371.000 - 436.000)
2019	10 %	(9 - 11)	436.000	(401.000 - 468.000)

Ved fortolkningen af antallet af ofre for tyveri skal man være opmærksom på, at et tyveri ofte har flere ofre. F.eks. vil ét indbrudstyveri i en bolig ofte blive oplevet af alle beboerne. Man taler om en “husstandseffekt”, som indebærer, at der vil være færre husstande end individer, der har været udsat for tyveri.

Hovedparten af de personer, der har været udsat for tyveri, har alene været udsat én gang i løbet af et år, jf. tabel 3.2. Relativt få – to til ni pct. af ofrene – har været udsat for tyveri mere end tre gange inden for det seneste år. I gennemsnit har tyveriofrene været udsat for tyveri 1,4-1,9 gange årligt. Gennemsnittet for 2019 er statistisk signifikant forskelligt fra gennemsnittet for den tidligere periode.

Tabel 3.2

Tyveriofre fordelt efter antal gange udsat inden for seneste år, pct., samt det årlige antal tyveritilfælde i gennemsnit, 2005-2019.

Udsat én gang	Udsat to-tre gange	Udsat mere end tre gange	Gennemsnitligt antal gange udsat
---------------	--------------------	--------------------------	----------------------------------

2005	71 %	26 %	3 %	1,4
2006	73 %	24 %	3 %	1,5
2007	78 %	20 %	2 %	1,4
2008	74 %	23 %	3 %	1,5
2009	82 %	15 %	3 %	1,5
2010	72 %	24 %	4 %	1,5
2011	69 %	26 %	5 %	1,6
2012	72 %	23 %	5 %	1,5
2013	73 %	22 %	5 %	1,6
2014	73 %	22 %	6 %	1,7
2015	68 %	25 %	7 %	1,7
2016	65 %	26 %	9 %	1,9
2017	66 %	28 %	7 %	1,7
2018	70 %	23 %	7 %	1,6
2019	64 %	29 %	7 %	1,8

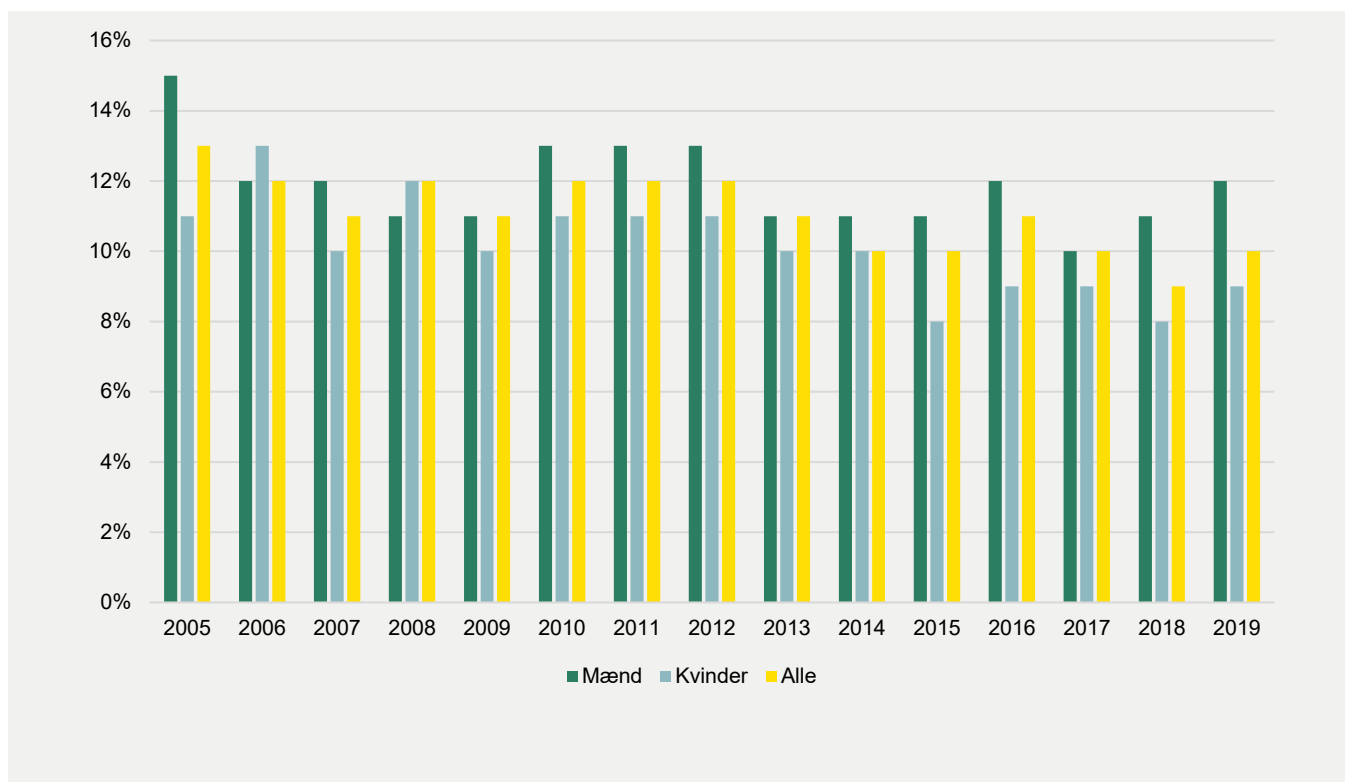
3.2 Karakteristika ved ofre

I 2019 er der statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders risiko for at blive udsat for tyveri. Dette er i overensstemmelse med tendensen inden for de seneste fem år, hvor der, med undtagelse af 2017, har været statistisk signifikante forskelle mellem mænds og kvinders risiko for at blive udsat for tyveri, jf. figur 3.4.⁵

Figur 3.4

Tyveriofre fordelt efter køn, 2005-2019

⁵ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 3.1

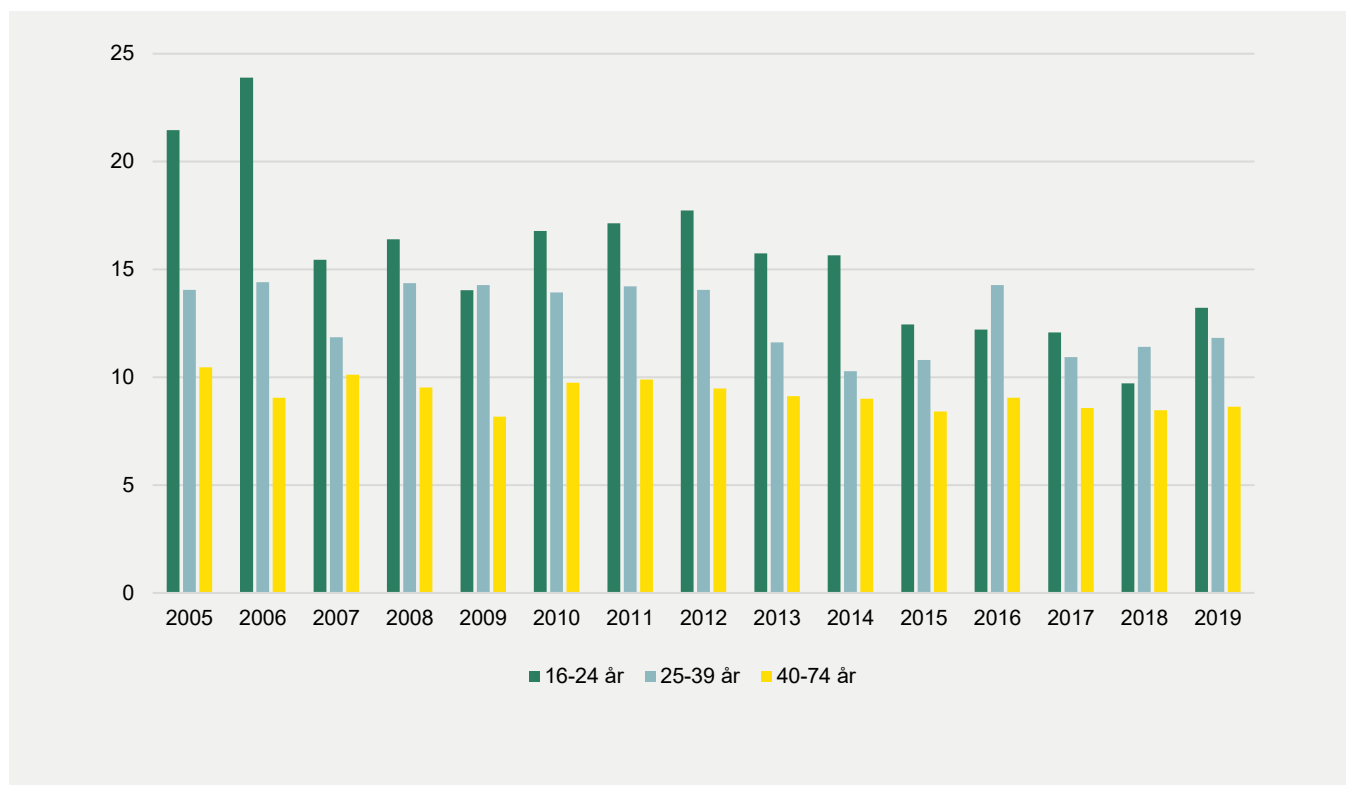

Af figur 3.5 fremgår, at risikoen for at blive udsat for tyveri i de fleste år har været størst i den yngste aldersgruppe, og at risikoen gradvist aftager med stigende alder.⁶ For de 16-24-årige har udsathedens udviklet sig lidt i bølger, men sammenlignes starten af perioden (2005-06) med 2019, er der sket et statistisk signifikant fald.

Figur 3.5

Tyveriofre fordelt efter alder, 2005-2019

⁶ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 3.2

Udsathedden for tyveri varierer ud fra, hvor ofte ofrene går ud om aftenen, jf. tabel 3.3. I 2019 var personer, der gik ud mindst tre aftener i løbet af ugen, signifikant oftere udsat for tyveri end øvrige. Lignende tendens gør sig gældende blandt de personer, der går ud for at feste eller more sig med andre mennesker, venner eller bekendte mindst én gang ugentligt.

Tabel 3.3

Ofre for tyveri fordelt efter hvorvidt personen går ud om aftenen, 2019, pct.

Går ud om aftenen	Andel ofre i gruppen	Fordeling af ofre
De fleste aftener i ugens løb	15 %	8 %
3-4 aftener om ugen	15 %	22 %
1-2 aftener om ugen	10 %	39 %
Ikke hver uge	8 %	32 %
I alt	10 %	100 %

Sammenlignes den laveste indkomstgruppe (første kvartil) med de øvrige, ses at den laveste indkomstgruppe i 2019 var statistisk signifikant mere udsatte for tyveri end de højere indkomstgrupper, jf. tabel 3.4. For de øvrige indkomstgrupper, er der ingen entydige tendenser vedrørende udsathed for tyveri.

Tabel 3.4

Ofre for tyveri fordelt efter indkomst (kvartiler), 2019, pct.

Indkomstgruppe	Andel ofre i indkomstgruppen	Fordeling af ofre
Første kvartil	14 %	34 %
Andet kvartil	7 %	18 %
Tredje kvartil	10 %	25 %
Fjerde kvartil	9 %	23 %
I alt	10 %	100 %

3.3

Tyveriets genstand og skadevirkning

Spørgsmålet om, hvilken form for tyveri ofrene har været udsat for, belyses i tabel 3.5. Taske- og lommetyverier forekommer hyppigst, svarende til knap hvert sjette af tyverierne. Også relativt mange af tyverierne var enten cykeltyveri (16 pct.) eller tyveri af noget fra beboelsen (14 pct.). Derimod er det relativt sjældent, at nogen får stjålet motorcykel, knallert eller båd, hvilket givetvis især er betinget af, at få har disse ejendele. 'Biltyverier' omfatter formodentlig også en del tilfælde, hvor der er stjålet ejendele fra en bil. Knap halvdelen af dem, der har været udsat herfor, angiver således et tab på under 1.000 kr., hvilket indikerer, at mange respondenter oplyser om tyveri fra bil og ikke om tyveri af selve bilen.

I de tilfælde, hvor ofrene har angivet, at de fik stjålet 'andet', drejer det sig ofte om penge, kreditkort eller elektronisk udstyr og i en del af tilfældene også om genstande fra biler eller cykler. De øvrige former for ejendele, som kategorien 'andet' omfatter, er meget forskelligartede, lige fra værktøj til smykker.

Tabel 3.5

Tyverier fordelt efter ejendel udsat for tyveri, 2019, pct.

Ejendel udsat for tyveri	Andel
Intet. Det var kun forsøg	12 %
Bil	6 %
Motorcykel	0 %
Knallert	3 %
Cykel	16 %
Båd/skib	1 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	14 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	9 %
Noget fra min arbejdsplads	7 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus	2 %
Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri)	17 %
Andet	15 %
I alt	100 %

Den form for mulig skadevirkning, man umiddelbart forbinder med tyveri, er af materiel og økonomisk art. Det er her vigtigt at sondre mellem de umiddelbare og de langsigtede omkostninger eller skader, idet en betydelig del af de umiddelbare skader restitueres gennem, at det stjalne eller ødelagte helt eller delvist genfindes eller erstattes. I offerundersøgelsen er

alene de umiddelbare økonomiske skader belyst, jf. tabel 3.6. Tabellen viser, at det gennemsnitlige tab pr. tyveritilfælde i 2019 lå på et højere niveau end det foregående år, men forskellen er ikke statistisk signifikant.⁷ Der knytter sig en betydelig usikkerhed til disse gennemsnitsberegninger, og de forholdsvist store variationer mellem årene må derfor tages med forbehold. Udregnet i 2005-priser var det umiddelbare økonomiske tab i 2019 10.100 kr. pr. tyveritilfælde. Det skal påpeges, at biltyverier indgår med bilens fulde værdi i denne beregning. Størstedelen af de stjålne biler genfindes imidlertid forholdsvis hurtigt og returneres til ejerne (i mere eller mindre oprindelig tilstand), og som tidligere nævnt, dækker biltyverier formodentlig også over nogle tilfælde, hvor der er stjålet ejendele *fra* bil.

Tabel 3.6

Tyverier fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, 2005-2019.

	Gennemsnitligt tab pr. tyveritilfælde (kr.)	Gennemsnitligt tab pr. indbygger 16- 74 år (kr.)
2005	13.300	1.700
2006	12.600	1.500
2007	11.400	1.200
2008	14.500	1.700
2009	15.400	1.600
2010	12.000	1.400
2011	14.300	1.700
2012	12.400	1.400
2013	11.500	1.200
2014	13.400	1.400
2015	8.600	800
2016	14.200	1.500
2017	9.400	900
2018	9.900	900
2019	12.400	1.200

⁷ En undersøgelse af de enkelte år viser, at der i nogle af de tidligere år var enkelte tyveritilfælde på meget høje beløb, hvilket øger gennemsnittet betragteligt, dette gælder også i 2019. Når beløb over 100.000 kr. fjernes for alle år, viser beregningen fortsat et fald i 2017, som dog er mindre end det, tabellen angiver. Til gengæld placerer det gennemsnitlige tab i 2019 sig på et mindre niveau sammenlignet med 2018, idet det gennemsnitlige tab pr. tyveritilfælde ved denne beregning er 7.000 kr. i 2018 og 5.000 i 2019.

Hvorvidt ofret har fået noget tilbage har en stærk sammenhæng med værdien af det stjålne, jf. tabel 3.7. For tab af værdier under 3.000 kr. er det under halvdelen, der har fået noget af det stjålne tilbage, og herefter stiger denne andel i takt med værdien af det stjålne. Ved tab på mere end 10.000 kr. er andelen 74 pct.

Tabel 3.7 viser desuden, at 47 pct. af ofrene ikke har fået noget tilbage og heller ingen erstatning. Dette skal ses i sammenhæng med, at en meget stor del af tyverierne har medført ret beskedne økonomiske tab, idet 39 pct. af tyverierne drejer sig om en umiddelbar økonomisk skade på mindre end 500 kr. Desuden skal det bemærkes, at 85 pct. af de tyveriofre, som ikke har fået noget tilbage og ingen erstatning, ikke har anmeldt tyveriet til forsikringen.

Tabel 3.7

Tyveriofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, set i forhold til om ofrene genvandt det stjålne/fik erstatning, 2019, pct.

	Tyveriofret fik noget tilbage	Tyveriofret fik intet tilbage
0 - 499 kr.	45 %	55 %
500 - 2.999 kr.	35 %	65 %
3.000 - 4.999 kr.	51 %	49 %
5.000 - 9.999 kr.	73 %	27 %
10.000 kr. eller mere	74 %	26 %
I alt	53 %	47 %

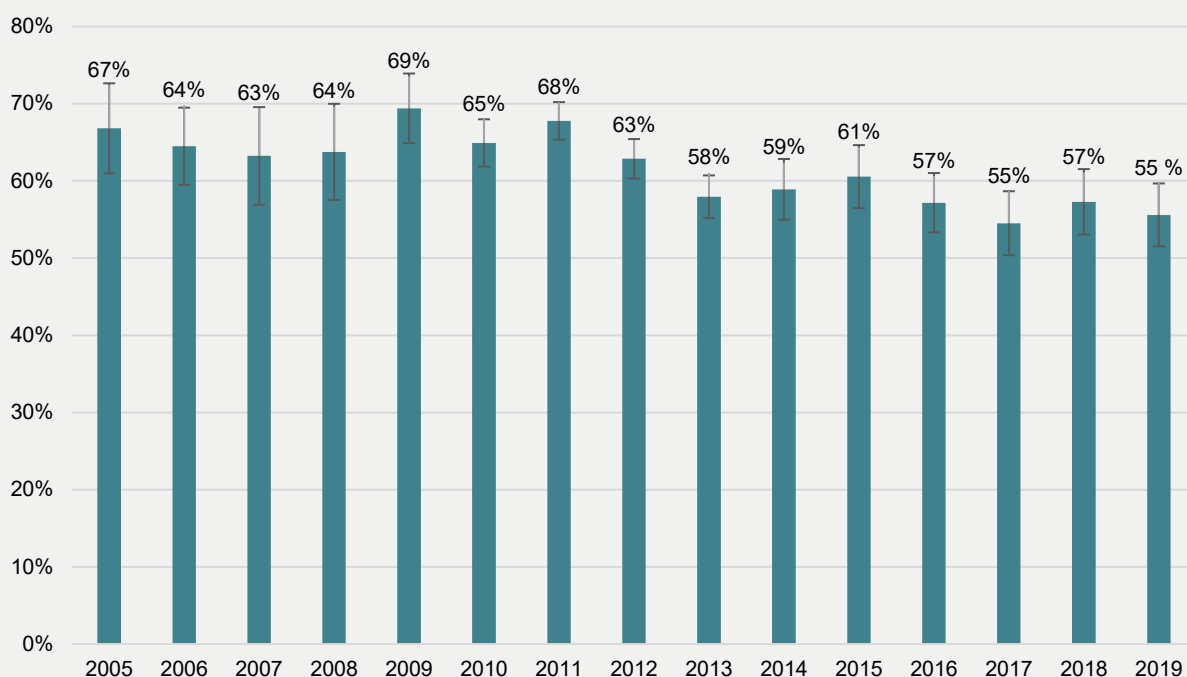
3.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri udviser, som beskrevet i kapitlets indledning, et lavere niveau de seneste år end tidligere i perioden, jf. figur 3.6. Blandt de udspurgte i 2019 var det 55 pct. af tyveriofrene, der havde anmeldt forholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab om forholdet på en anden måde end ved anmeldelse. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2018, men er signifikant lavere end andelen for den tidligere periode fra 2005-2018.

Figur 3.6

Pct. af ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2005-2019, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

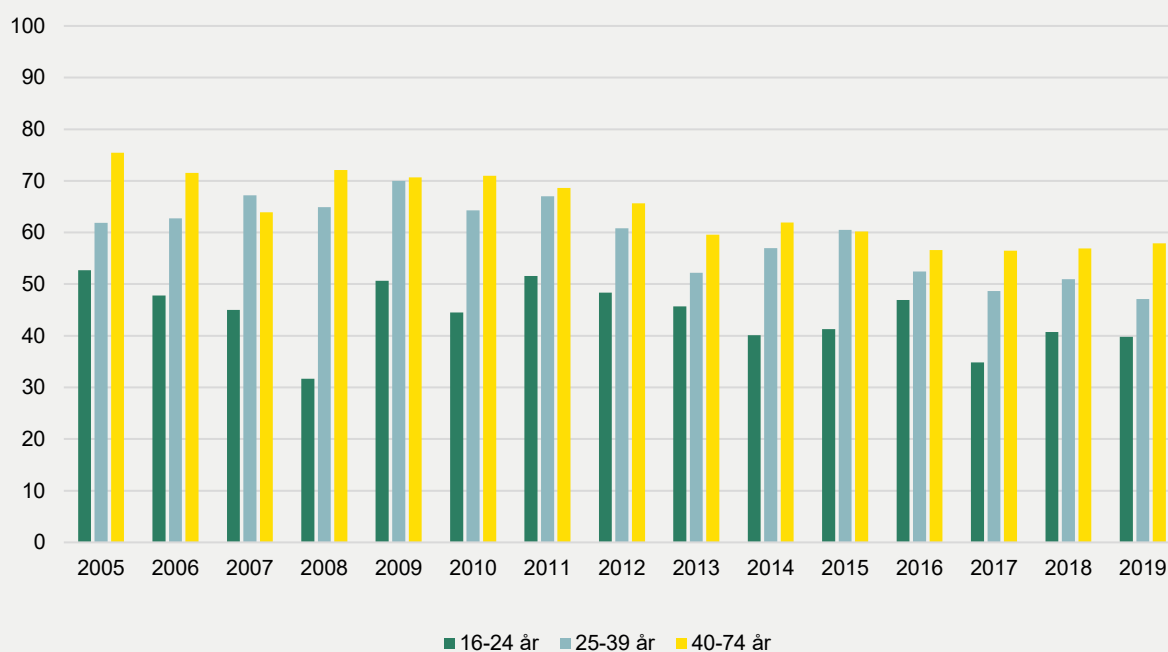

Der er desuden statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde tyveri, således at mænd har mindre tilbøjelighed til at anmelde tyveri end kvinder.

Alle offerundersøgelserne viser, at anmeldelsestilbøjeligheden for tyveri stiger med alderen. Dette var også tilfældet i 2019, jf. figur 3.7.⁸ De 40-74-årige er således statistisk signifikant mere tilbøjelige til at anmelde tyveritilfælde end de yngre aldersgrupper.

Figur 3.7

Andelen af tyverier, der er blevet politianmeldt, fordelt efter ofrets alder, 2005-2019, pct.⁹

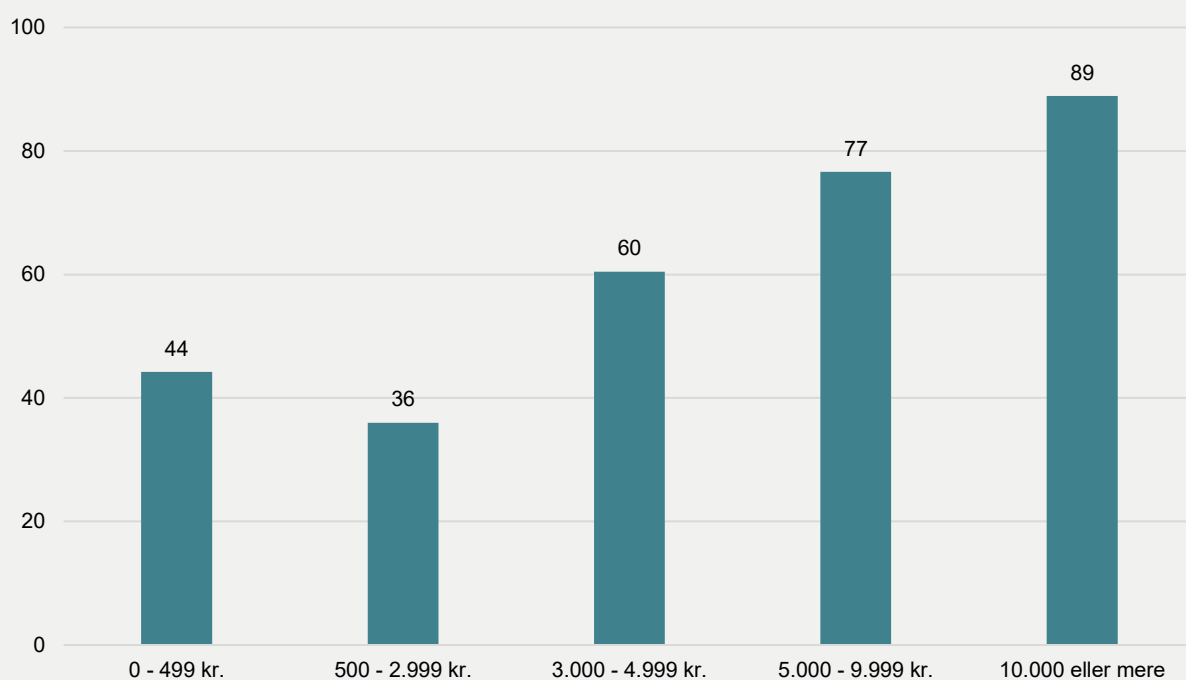
⁸ Det bemærkes, at figuren udelukkende inkluderer de tyverier, som ofret selv har anmeldt til politiet, hvorfor tyveritilfælde, som politiet har fået kendskab om på anden vis end gennem offerets egen anmeldelse, ikke er inkluderet i figuren.

⁹ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 3.3.

Der er en stærk og klart statistisk signifikant sammenhæng mellem anmeldelsestilbøjelighed og det umiddelbare økonomiske tab ved et tyveri: Jo større beløb, der er stjålet for, desto højere anmeldelsesprocent, jf. figur 3.8. Af dem, der har fået stjålet værdier for mindre end 500 kr., anmelder 44 pct. tyveriet, mens 60 pct. har anmeldt, når det stjalne beløber sig til mellem 3.000 og 4.999 kr. I sager, hvor skaden overstiger 10.000 kr., har knap ni ud af ti anmeldt tyveriet.

Figur 3.8

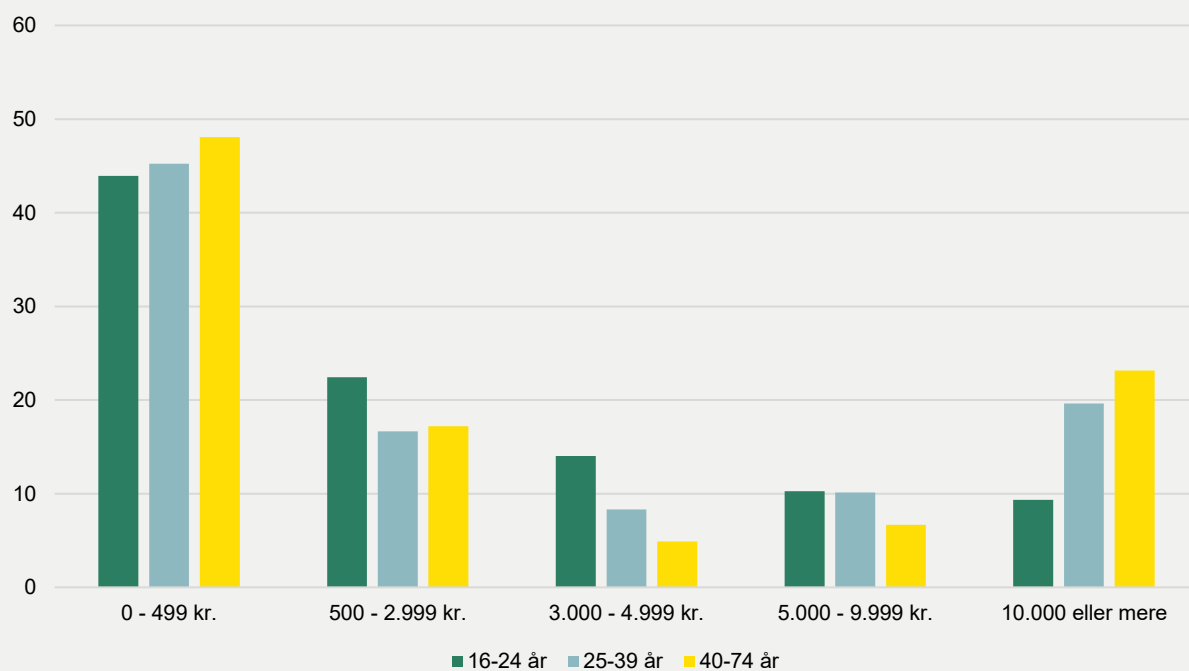
Procent af tyveriofre der har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2019, pct.

At anmeldelsestilbøjeligheden stiger med alderen kan således også hænge sammen med, at værdien af det stjålne generelt er lavere for de 16-24-årige ofre end for ofre i de øvrige aldersgrupper, jf. figur 3.9. De unges incitament for at anmelde er dermed sandsynligvis ikke lige så stort som i de øvrige aldersgrupper, ligesom besiddelsen af en tyveriforsikring givetvis er mindre udbredt blandt unge end ældre.

Figur 3.9

Tyveriofre fordelt efter alder og de umiddelbare økonomiske skader, 2019, pct.

Det unikke ved offerundersøgelser er, at de kan give os et indblik i mørketallet, dvs. den andel af kriminaliteten, som ikke anmeldes og registreres hos politiet. Dette er allerede berørt gennem angivelser af, hvor mange af ofrene der har anmeldt, og hvor mange der ikke har anmeldt. I tillæg til disse offerorienterede mørketal muliggør opgørelsen af de umiddelbare økonomiske skader, at vi tillige kan beregne økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader, målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres.

Tages der udgangspunkt i de tyverier, som ikke er anmeldt, og som politiet heller ikke har fået kendskab om på anden vis, angår mere end 80 procent af disse værdier for mindre end 3.000 kr., jf. også bilagstabel 3.4. Det økonomiske mørketal, altså den økonomiske andel af tyverier der ikke anmeldes til politiet, kan på denne baggrund beregnes til godt 15 pct. Denne andel er i 2019 højere end det, der er set de tidligere år. Tyverier kan naturligvis være belastende for den enkelte, men set i den store samfundsmæssige sammenhæng må man på baggrund af disse beregninger konkludere, at det økonomiske mørketal på tyveriområdet er et forholdsvis beskedent problem.

Hvorvidt ofret har anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet eller ej, er også undersøgt. I alt har 46 pct. af ofrene anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet, 16 pct. har ikke anmeldt tyveriet, fordi de ikke er tyveriforsikrede, mens 38 pct. ikke har gjort det, selv om de er forsikrede. For sidstnævnte gruppe er årsagen oftest, at de ikke tror, at de ville få erstatning, jf. bilagstabel 3.5.

Der er ligeledes en sammenhæng mellem beløbet, der er stjålet for, og om ofret har anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet. Over en tredjedel af de tyverier, der er anmeldt til forsikring, angår tilfælde, hvor der er stjålet for beløb over 10.000 kr., se også bilagstabel 3.6. Omvendt vedrører godt halvdelen af alle tyverier, som ikke er anmeldt, beløb på mindre end 500 kr.

3.5

Indbrud i private hjem

Siden 2012 er de 16-74-åriges udsathed for indbrud undersøgt særskilt. Ved indbrud forstås, at gerningspersonen uden tilladelse forsøger at opnå eller opnår adgang til privat hjem med henblik på tyveri. Andre tyverier fra hjemmet eller tyveri fra eksempelvis garager, parkerede biler, lofts- eller kælderrum, sommerhuse o.l. er ikke omfattet af denne definition af indbrud.¹⁰

Fra 2014 er spørgsmål om udsathed for tyveri og indbrud stillet hver anden måned i omnibusundersøgelsen, mens de er stillet hver måned i de forudgående år. Eftersom andelen af personer, der har været udsat for indbrud, begrænser sig til omkring tre til fire pct., er der fra og med 2014 tale om relativt få observationer, hvilket skaber en større statistisk usikkerhed i forhold til de tidligere år. Det betyder, at der skal større forskelle til mellem årene, for at forskellene er statistisk signifikante. Se også afsnit 2.2. Samlet set har 3,2 pct. af de adspurgte i 2019 angivet, at de har været udsat for indbrud inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, jf. tabel 3.8.¹¹ Andelen af indbrudsofre er ikke signifikant forskellig fra de øvrige år, men samlet set er der en tendens til mindskning i risikoen for indbrud i den undersøgte periode. Den gennemsnitlige andel for de seneste tre år (2017-2019) er således statistisk signifikant lavere sammenlignet med den tidligere del af perioden (2012-2016).

Tabel 3.8

Ofre for indbrud, 2012-2019, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2012	3,6 %	(3,3 % - 4,0 %)	149.000	(135.000 - 163.000)
2013	3,6 %	(3,2 % - 3,9 %)	148.000	(134.000 - 162.000)
2014	3,5 %	(3,1 % - 4,0 %)	147.000	(127.000 - 166.000)
2015	3,0 %	(2,5 % - 3,4 %)	128.000	(107.000 - 144.000)
2016	3,6 %	(3,1 % - 4,0 %)	149.000	(130.000 - 170.000)
2017	2,9 %	(2,5 % - 3,4 %)	125.000	(106.000 - 143.000)
2018	2,8 %	(2,4 % - 3,2 %)	119.000	(101.000 - 139.000)
2019	3,2 %	(2,7 % - 3,6 %)	138.000	(118.000 - 156.000)

¹⁰ I offerundersøgelserne inden 2012 indgår indbrud i opgørelserne over tyveri. På baggrund af de tillægsspørgsmål, der siden er inkluderet i undersøgelsen, viser det sig, at en overvejende del af tyverierne fra respondenternes bolig er sket via indbrud. 86 pct. af de respondenter, der angiver at have fået stjålet genstande fra deres bopæl, svarer således, at der var tale om indbrud. For at sikre sammenlignelighed med tidligere år og undgå databrud er disse tilfælde af indbrud indeholdt i beregningerne vedrørende tyveri, hvorfor der vil være et overlap mellem kategorierne tyveri og indbrud. Herudover er de respondenter, som ikke har rapporteret tyverier fra deres bolig, blevet spurgt særskilt om, hvorvidt de har været udsat for indbrud eller forsøg herpå i deres hjem.

¹¹ Det bemærkes, at de beregnede andele for perioden 2012-2019 er korrigeret i denne rapport sammenlignet med det oplyste i tidligere rapporter. Ændringerne skyldes en fejl i databehandlingen. Fejlen er nu rettet.

At 3,2 pct. af befolkningen i undersøgelsen fra 2019 havde været udsat for indbrud eller forsøg herpå svarer til mellem 118.000 og 156.000 danskere i alderen 16-74 år. Ved en tilnærmelsesvis beregning i forhold til husstande svarer det til, at 69.000 husstande har været udsat for indbrud.¹²

Udsathed for indbrud varierer noget mellem familietyperne, jf. tabel 3.9. Ses der samlet på perioden 2012-2019, er familier med børn statistisk signifikant oftere udsat end andre familietyper. Dette kan skyldes, at familier med børn oftere end familier uden børn bor i et hus, der i højere grad end lejligheder udsættes for indbrud. En undersøgelse af indbrudsniveauet i Danmark sammenlignet med Sverige, Tyskland, Holland og England/Wales peger således på, at niveauet af indbrud ligger noget højere i Danmark i forhold til de øvrige lande, og at noget af forklaringen herpå er, at der i Danmark findes relativt mange enfamilieshuse, særligt parcelhuse, hvor indbrudsrisikoen er større, end tilfældet er for lejligheder og rækkehuse (Kruize & Sorensen 2017).

Tabel 3.9

Ofre for indbrud fordelt efter familietype, 2012-2019, pct.

Familietype	Andel ofre blandt familie type	Fordeling af ofre
Enlig uden børn	3,1 %	19 %
Enlig med børn	3,9 %	6 %
Par uden børn	2,8 %	17 %
Par med børn	3,8 %	53 %
Anden familietype	3,1 %	5 %
I alt	3,4 %	100 %

Indbrud sigter ikke mod bestemte personer, men mod boliger, som så i forskellig grad kan være attraktive for indbrud. Nogle kan være attraktive, fordi de er lette at trænge ind i, mens andre er attraktive, fordi de signalerer mulighed for stort udbytte. I 2019 var personer, der bor i et parcelhus, statistisk signifikant oftere udsat for indbrud, end personer der bor i etageejendom. Der er dog ingen entydige tendenser vedrørende udsathed for indbrud på tværs af indkomstgrupperne i 2019, jf. bilagstabel 3.7. I perioden 2012-2019 var personer, der gik ud mindst tre aftener i løbet af ugen, statistisk signifikant oftere udsat for indbrud end

¹² Husstandseffekten er her beregnet ved, at det samlede antal indbrudsofre i befolkningen i 2019 er divideret med det gennemsnitlige antal beboere pr. husstand, som i 2019 var omtrent to beboere pr. husstand.

øvrige. Tilsvarende sammenhæng ses for personer, der går ud for at feste eller more sig med andre mennesker, venner eller bekendte mindst én gang ugentligt.

I tabel 3.10 er de økonomiske skader i forbindelse med indbrud beregnet med husstandseffekt, hvor der tages hensyn til, at der bor flere personer i samme husstand.¹³ Disse tal er sammenlignet med skaderne fra simpelt tyveri, dvs. den del af tyveritilfældene, som ikke inkluderer tyveri i privat bolig. Det ses her, at det estimeres, at der i 2019 blev stjålet for 1,4 mia. kr. i forbindelse med indbrud, jf. tabel 3.10. Dette betyder, at de økonomiske skader ved indbrud udgør godt en fjerdedel af de samlede tyveriskader. Samtidig er de økonomiske skadevirkninger omtrent to gange højere ved et gennemsnitligt indbrud end ved simpelt tyveri.¹⁴

Tabel 3.10

Økonomiske skader i forbindelse med indbrud og i forbindelse med simpelt tyveri, 2012-2019.¹⁵

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Økonomiske skader ved indbrud, i alt. Medregnet husstandseffekt (mia. kr.)	2,2	1,7	1,4	1,3	1,9	1,2	1,5	1,4
Økonomiske skader ved simpelt tyveri, i alt (mia. kr.)	3,1	3	3,7	2,0	3,2	1,8	2,2	3,1
Gennemsnitligt tab pr. indbrud (kr.)	30.000	24.100	19.300	21.000	26.100	20.200	26.000	21.600
Gennemsnitligt tab pr. simpelt tyveri (kr.)	7.700	8.000	11.000	6.200	9.100	5.400	6.700	9.400

Anmeldelsestilbøjeligheden ved indbrud er betydeligt højere, end tilfældet er for tyveri generelt. Af tabel 3.11 fremgår det, at blandt de adspurgte i 2019 havde 90 pct. af ofrene for fuldbyrdet indbrudstyveri anmeldt forholdet til politiet, eller politiet havde fået kendskab om forholdet på en anden måde. Selv når der alene er tale om et indbrudsforsøg, anmeldes det i godt seks ud af ti tilfælde. Fra 2014 til 2019 er der ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde indbrud.

¹³ Husstandseffekten er beregnet ved, at det samlede tab for indbrud er divideret med det gennemsnitlige antal beboere pr. husstand, som i 2019 var omtrent to beboere pr. husstand.

¹⁴ Nogle af de 'simple tyverier' kan dog være indbrud i sommerhuse eller andre steder, jf. fodnote 8.

¹⁵ Disse resultater er behæftet med væsentlig usikkerhed, da få respondenter, der har oplevet meget omfattende økonomiske skadevirkninger af et indbrud eller et simpelt tyveri, hæver det samlede gennemsnit for det pågældende år betragteligt.

Tabel 3.11

Pct. af ofre for indbrud der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2014-2019¹⁶ fordelt efter indbrud og indbrudsforsøg.¹⁷

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Procent af indbrud anmeldt til politiet	91 %	90 %	90 %	89 %	93 %	90 %
Procent af indbrudsforsøg anmeldt til politiet	65 %	57 %	49 %	57 %	62 %	60 %
Procent af alle indbrud og indbrudsforsøg anmeldt til politiet.	83 %	81 %	78 %	80 %	83 %	79 %

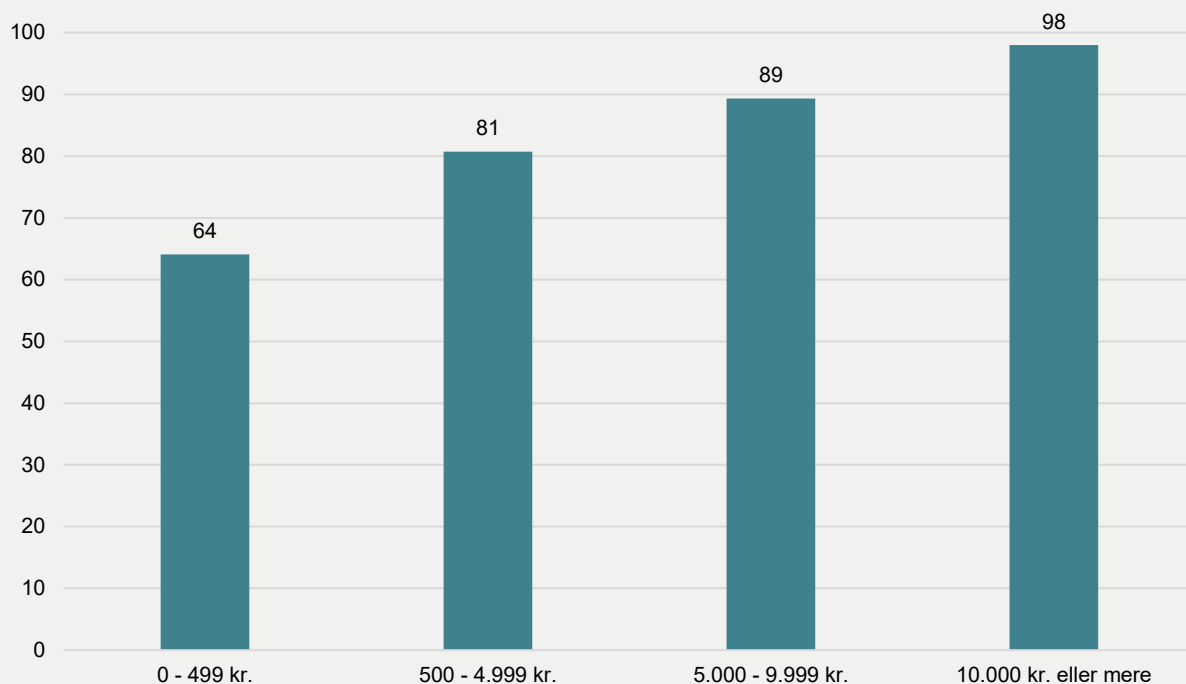
Af figur 3.10 ses forholdet mellem anmeldelsestilbøjeligheden og værdien af det stjålne ved indbrudstyveriet. Det ses, at anmeldelsestilbøjeligheden for indbrud, der har medført relativt små økonomiske tab, er ganske høj. Knap ni ud af ti indbrudstyverier med økonomiske skader på mellem 500 kr. og 4.999 kr. er blevet anmeldt til politiet, og mere end ni ud af ti indbrud med økonomiske skader på mindst 5.000 kr. er blevet anmeldt.

¹⁶ Det bemærkes, at de beregnede andele for perioden 2014-2019 er korrigeret i denne rapport sammenlignet med det oplyste i tidligere rapporter. Ændringerne skyldes en fejl i databehandlingen. Fejlen er nu rettet.

¹⁷ Data for 2012 og 2013 er ikke inkluderet i tabellen, da det i disse år ikke var muligt at skelne mellem indbrudsforsøg og fuldbyrdede indbrud.

Figur 3.10

Ofre for indbrud der har anmeldt indbrudstyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2012-2019, pct.

Den høje anmeldelsestilbøjelighed ved indbrud betyder, at det økonomiske mørketal er lavt. De ti pct. af de fuldbyrdede indbrud, der ikke anmeldtes, og som politiet ikke fik kendskab til på anden vis, svarede således i økonomisk værdi til mindre end én pct. af det stjålne.

Af tabel 3.12 fremgår det, at langt størstedelen af dem, der i 2012-2019 anmeldte indbrudstyveriet til forsikringsselskabet, fik hel eller delvis erstatning herfor eller genvandt det stjålne. Kun ti pct. af de ofre for indbrud, der havde anmeldt til forsikringsselskabet, fik hverken erstatning eller det stjålne tilbage, hvorimod det gælder 80 pct. af de ikke-forsikringsanmeldte indbrud.

Ud af alle indbrud i 2019 blev 69 pct. anmeldt til forsikringsselskabet, jf. bilagstabel 3.8.

Tabel 3.12

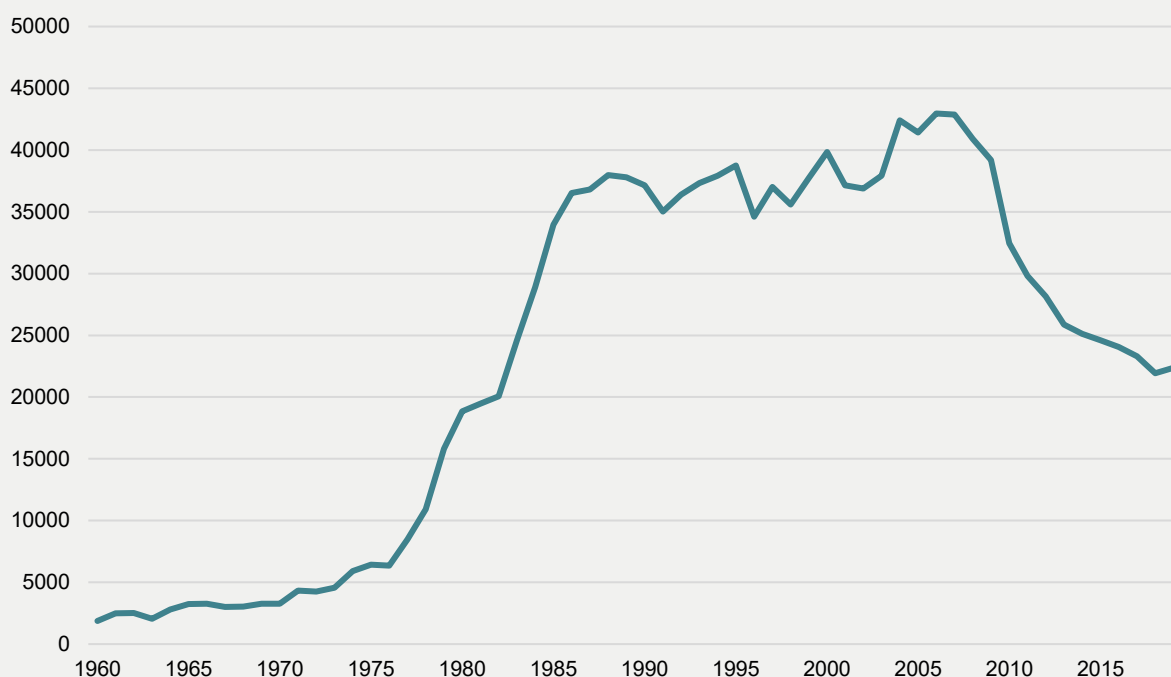
Ofre for indbrud fordelt efter, om de fik erstatning i forbindelse med indbrud og efter, om de anmeldte det til forsikringsselskabet eller ej, 2012-2019

	Anmeldt	Ikke anmeldt
Jeg fik det hele ubeskåret tilbage	17 %	12 %
Jeg fik noget tilbage og/eller erstatning (hel eller delvis) for resten	24 %	8 %
Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis)	49 %	-
Jeg fik intet tilbage og heller ingen erstatning	10 %	80 %
I alt	100 %	100 %

Udviklingen i politiregistreret hærværk har det til fælles med tyveriudviklingen, at der i en periode har været tale om en meget kraftig stigning i politianmeldte tilfælde. For hærværk indtræffer stigningen imidlertid senere, end tilfældet er for tyverier, og den sker under en kortere periode, fra midt i 1970'erne til midt i 1980'erne. Til gengæld er den kraftigere. I midten af 1980'erne nåede man op på omkring 40.000 politianmeldte hærværkstilfælde årligt, og dette niveau holdt sig frem til 2009, jf. figur 4.1. Efter 2009 er der sket et markant fald i antal anmeldte hærværkstilfælde, selvom der i 2019 ses en lille stigning til omtrent 22.400 tilfælde af hærværk.

Figur 4.1

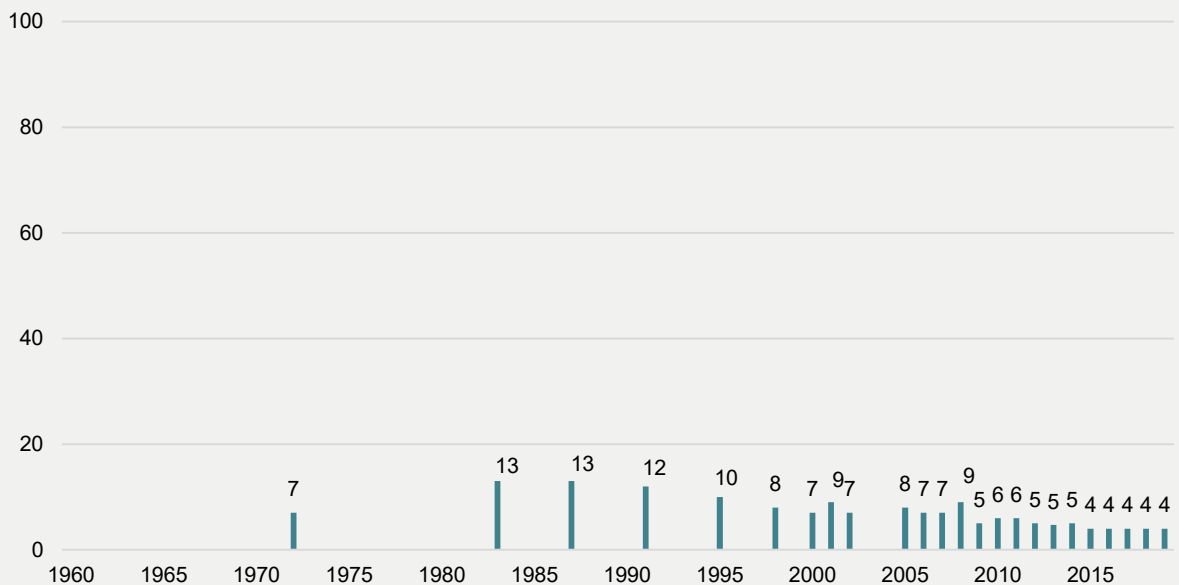
Hærværk der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2019.

Offerundersøgelserne viser, at der sker tæt ved en fordobling af befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk fra begyndelsen af 1970'erne og frem til 1980'erne, jf. figur 4.2. Denne stigning er statistisk signifikant. Andre undersøgelser bekræfter, at der fra 1970'erne og frem til i hvert fald engang i 1980'erne har været tale om en vækst i befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk (Balvig & Højgård 1988).

Figur 4.2

Ofre for hærværk, 1960-2019, pct. af befolkningen.

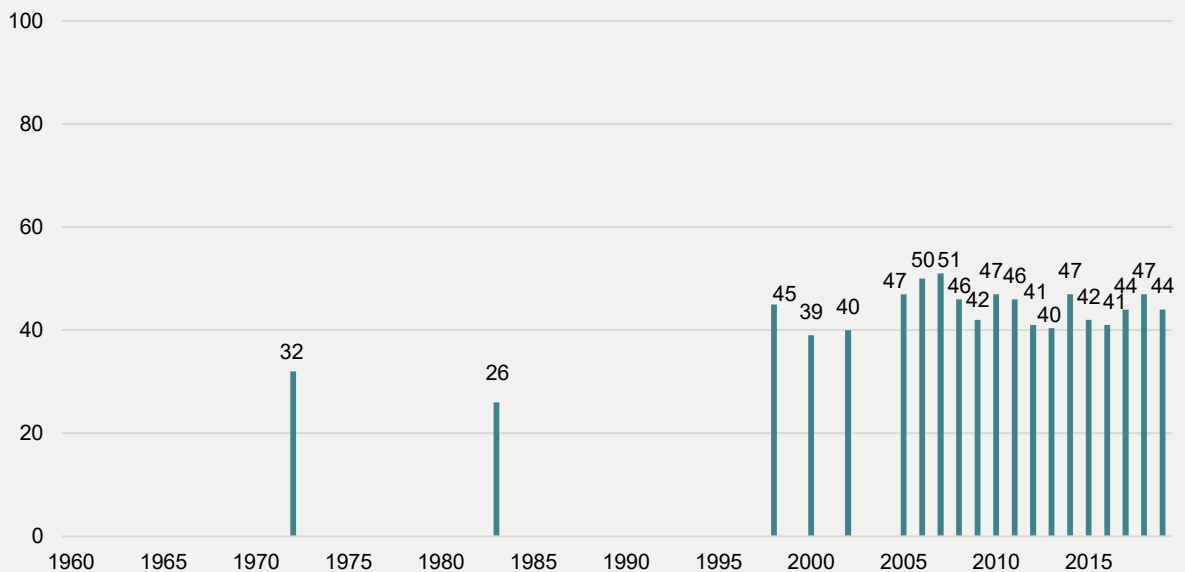

Fra midten af 1980'erne skiller vandene sig med hensyn til udviklingen i de politiregistrerede hærværkstilfælde og befolkningens faktiske udsathed for hærværk. Sidstnævnte udviser nemlig en klart faldende tendens fra 13 pct. til 7-9 pct. omkring årtusindskiftet. Dette niveau holdt sig frem til 2008, mens det de sidste ti år har været statistisk signifikant lavere – fra 4-6 pct.

Den faldende tendens i omfanget af hærværk de seneste år ses således såvel i de politianmeldte hærværkstilfælde som i andelen af personer, der har oplevet sig udsat for hærværk.

Figur 4.3

Ofre for hærværk der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, 1960-2019, pct.

Den forskellige udvikling fra midten af 1980'erne frem til de seneste år i de politiregistrerede og det faktiske antal hærværkstilfælde synes i nogen udstrækning at kunne forklares ved ændringer i anmeldelsestilbøjelighed for hærværk, jf. figur 4.3. Ved den første undersøgelse af anmeldelsestilbøjeligheden, foretaget i 1972, var det 32 pct. af dem, der havde været udsat for hærværk, der havde anmeldt det til politiet. I årene efter 2005 svinger denne andel fra 40 til 50 pct. Som ved tyveri (se bemærkningerne der) er den reelle forskel mellem anmeldelsesprocenterne i de første undersøgelser sammenholdt med de senere reelt lidt større end det, tallene umiddelbart udviser. Anmeldelsesprocenten i 2019 adskiller sig ikke statistisk signifikant fra den, der er set i den forudgående periode.

4.1

Udsathed for hærværk

I tabel 4.1 gengives mere detaljerede oplysninger om andelen af udsatte i perioden 2005-2019.¹⁸ I 2019 oplyste fire pct., at de havde været udsat for hærværk inden for det seneste år, hvilket svarer til mellem 152.000 og 196.000 personer. Med hensyn til de beregnede tal for antallet af hærværksofre bør man erindre sig, at disse – som ved afsnit 3.1 vedrørende tyveri – kan være påvirket af den såkaldte husstandseffekt. Fra 2005 til 2019 er andelen, der har oplevet sig udsat for hærværk, halveret, og denne ændring er statistisk signifikant, mens andelen i 2019 ikke er forskellig fra det forudgående år. Andelen af hærværksofre igennem de seneste fem år (2015-2019) er dog statistisk signifikant lavere end den gennemsnitlige andel for den tidligere periode 2005-2014. Den gennemsnitlige andel for årene 2009-2014 er ligeledes statistisk signifikant lavere sammenlignet med starten af perioden (2005-2008). Dette understreger, at andelen af ofre for hærværk er faldende gennem undersøgelsesperioden.

¹⁸ Det uvægtede antal hærværksofre i stikprøven varierer mellem 124 og 662 per år i perioden 2005-2019. Denne forskel skyldes hovedsageligt, at antallet af måneder, hvori der indgår spørgsmål vedrørende udsathed for hærværk, varierer gennem perioden.

Tabel 4.1

Ofre for hærværk, 2005-2019, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2005	8 %	(7 - 9)	318.000	(270.000 - 366.000)
2006	7 %	(6 - 8)	279.000	(242.000 - 316.000)
2007	7 %	(6 - 8)	265.000	(221.000 - 308.000)
2008	9 %	(8 - 10)	355.000	(304.000 - 405.000)
2009	5 %	(5 - 6)	211.000	(182.000 - 240.000)
2010	6 %	(5 - 6)	234.000	(213.000 - 255.000)
2011	6 %	(6 - 7)	249.000	(232.000 - 267.000)
2012	5 %	(4 - 5)	199.000	(184.000 - 216.000)
2013	5 %	(4 - 5)	194.000	(178.000 - 210.000)
2014	5 %	(4 - 5)	191.000	(168.000 - 213.000)
2015	4 %	(3 - 5)	187.000	(164.000 - 209.000)
2016	4 %	(4 - 5)	189.000	(168.000 - 212.000)
2017	4 %	(4 - 5)	186.000	(163.000 - 208.000)
2018	4 %	(3 - 4)	165.000	(143.000 - 187.000)
2019	4 %	(4 - 5)	174.000	(152.000 - 196.000)

De fleste af de personer, der har været udsat for hærværk, har været udsat for det én gang i løbet af det seneste år forud for interviewtidspunktet, jf. tabel 4.2. Det ses også af tabellen, at det er et fåtal, der har været udsat mere end tre gange.

Tabel 4.2

Ofre for hærværk fordelt efter antal gange udsat inden for seneste år, pct., samt det årlige antal hærværkstilfælde i gennemsnit, 2005-2019.

	Udsat én gang	Udsat to-tre gange	Udsat mere end tre gange	Gennemsnitligt antal gange udsat
2005	77 %	18 %	5 %	1,5
2006	79 %	17 %	4 %	1,4
2007	76 %	21 %	2 %	1,3
2008	75 %	22 %	4 %	1,5

2009	74 %	20 %	6 %	1,5
2010	66 %	30 %	4 %	1,6
2011	70 %	25 %	6 %	1,7
2012	74 %	23 %	4 %	1,5
2013	75 %	22 %	3 %	1,4
2014	75 %	22 %	4 %	1,4
2015	75 %	21 %	4 %	1,5
2016	72 %	24 %	4 %	1,5
2017	78 %	19 %	3 %	1,4
2018	74 %	23 %	3 %	1,5
2019	71 %	24 %	5 %	1,7

Andelen, der er blevet udsat for hærverk mere end én gang, er i 2019 ikke statistisk signifikant forskellig fra de foregående år. Tilsvarende er det gennemsnitlige antal gange, ofrene har været udsat for hærverk, ikke signifikant anderledes i 2019 end gennemsnittet for hele undersøgelsesperioden.

4.2 Hærverkets genstand og skadevirkning

Af tabel 4.3 fremgår det, hvilke ejendele ofret fik ødelagt ved hærverket. Tabellen viser, at de ødelagte eller beskadigede genstande i 2019 i 60 pct. af tilfældene angik ofrets bil. Desuden vedrørte en del af ødelæggelserne – 12 pct. – ofrets bopæl, mens det i 11 pct. af tilfældene er gået ud over ofrets cykel. Der er mellem aldersgrupperne store forskelle med hensyn til, hvilke ejendele hærverket har rettet sig imod. Mens 64 pct. af hærverkstilfældene for de 25-74-årige var rettet mod ofrets bil, var dette kun tilfældet for 43 pct. for de 16-24-årige. Omvendt var en statistisk signifikant større andel af de hærverkstilfælde, som de unge mellem 16 og 24 år blev udsat for, rettet mod ofrets cykel, nemlig en fjerdedel af tilfældene mod kun ni pct. af tilfældene for de ældre aldersgrupper.

Tabel 4.3

Hærværkstilfælde fordelt efter ejendel udsat for hærværk, 2019, pct.

Ejendel udsat for hærværk	Andel
Bil	60 %
Motorcykel	0 %
Knallert	1 %
Cykel	11 %
Båd/skib	1 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	12 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	5 %
Noget fra min arbejdsplads	1 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus	1 %
Andet	8 %
I alt	100 %

De umiddelbare økonomiske omkostninger ved hærværk fremgår af tabel 4.4. Det gennemsnitlige økonomiske tab pr. hærværkstilfælde var i 2019 7.600 kr., og omkostningerne har i perioden 2005-2019 beløbet sig til mellem 5.400 kr. og 8.200 kr.¹⁹ Udregnet i 2005-priser var det umiddelbare skadesbeløb i 2019 6.200 kr. pr. hærværkstilfælde.

Tabel 4.4

De umiddelbare økonomiske skader ved hærværk, 2005-2019.

	Gennemsnitligt tab pr. hærværkstilfælde (kr.)	Gennemsnitligt tab pr. indbygger 16- 74 år (kr.)
2005	5.800	400
2006	5.700	300
2007	7.100	400
2008	7.900	700
2009	8.200	400
2010	6.400	300
2011	7.800	400
2012	7.500	300
2013	5.400	200
2014	7.900	300
2015	6.700	300
2016	6.000	200
2017	7.200	300
2018	7.900	300
2019	7.600	300

¹⁹ Ligesom i tabel 3.4 vedrører de gennemsnitlige omkostninger her alene det seneste hærværkstilfælde, idet der ikke foreligger oplysninger om de økonomiske omkostninger ved eventuelt yderligere hærværkstilfælde i løbet af året.

Hvorvidt ofret har fået erstatning, har vis sammenhæng med værdien af det ødelagte, jf. tabel 4.5. For skader under 3.000 kr. er det en mindre andel, der har fået erstatning, mens andelen generelt er stigende i takt med værdien af ødelagte. Ved skader på mere end 10.000 kr. er andelen 71 pct.²⁰

Tabel 4.5 viser, at 63 pct. af hærværks ofre ikke har fået erstatning.²¹ Dette til trods for at blot 14 pct. af hærværkstilfældene har medført skader for mindre end 500 kr. Dog skal det bemærkes, at 88 pct. af hærværks ofre, som ikke har fået erstatning, heller ikke har anmeldt hærværket til forsikringsselskab.

Tabel 4.5

Hærværks ofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader, set i forhold til om ofre fik erstatning, 2019, pct.

	Hærværks ofret fik (hel eller delvis) erstatning	Hærværks ofret fik ikke erstatning
0 - 499 kr.	35 %	65 %
500 - 2.999 kr.	16 %	84 %
3.000 - 4.999 kr.	25 %	75 %
5.000 - 9.999 kr.	44 %	56 %
10.000 kr. eller mere	71 %	29 %
I alt	37 %	63 %

²⁰ Fem pct. af respondenterne har angivet, at de var udsat for forsøg på hærværk, og at der derfor ikke blev ødelagt noget ved hændelsen. Disse er ikke medtaget i tabel 4.5.

²¹ Andelen af hærværks ofre, der har fået erstatning for det ødelagte, tæller både respondenter der har fået delvis og fuld erstatning. 22 pct. har angivet at de har fået fuld erstatning, mens 15 pct. angiver at have fået delvis erstatning.

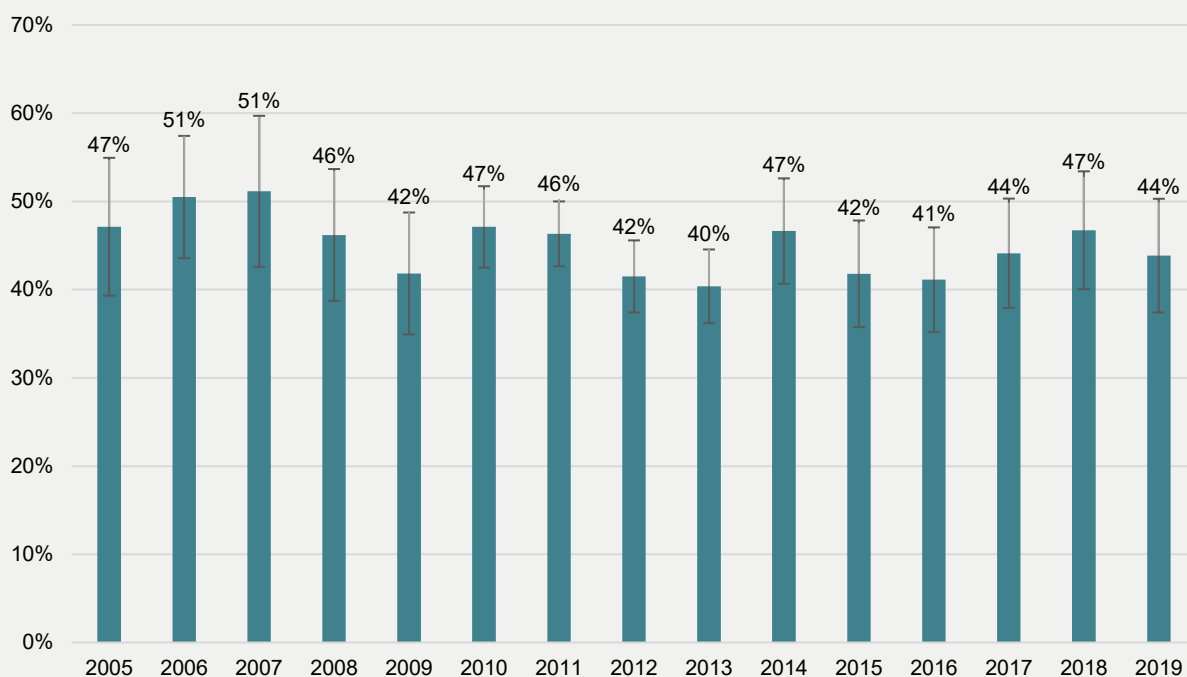
4.3

Anmeldelsestilbøjelighed

I 2019 var det 44 pct. af hærværks ofre, der havde anmeldt hærværksforholdet til politiet, eller hvor politiet havde fået kendskab herom på anden vis, jf. figur 4.4. Fra 2005 til 2019 har der været en vis variation i anmeldelsestilbøjeligheden for hærværk, men der er ikke sket nogen statistisk signifikant ændring i tilbøjeligheden til at anmelde hærværk.

Figur 4.4

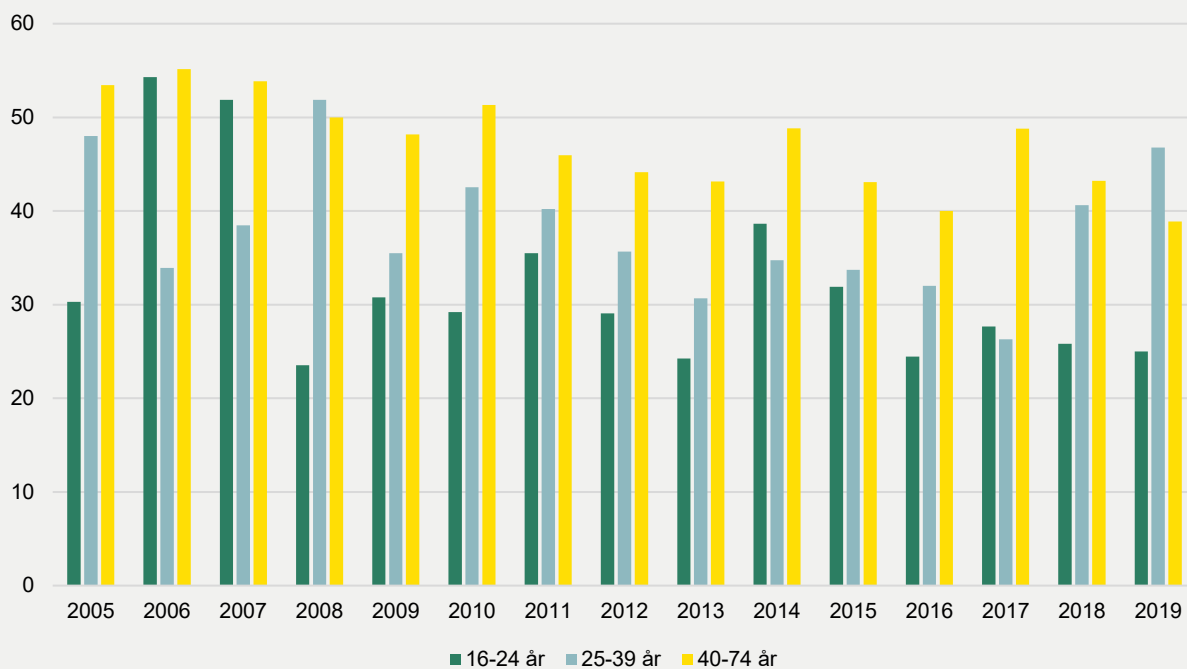
Pct. af ofre for hærværk der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved offerets anmeldelse, 2005-2019, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Figur 4.5 viser, at der over langt det meste af perioden er en tendens til, at den ældste aldersgruppe har en større anmeldelsestilbøjelighed end de yngre aldersgrupper. 2018 og 2019 adskiller sig herfra ved, at der er tendens til, at det er de to ældste aldersgrupper, som i større omfang anmelder end den yngste aldersgruppe.

Figur 4.5

Andelen af hærværkstilfælde, der er blevet politianmeldt, fordelt efter ofrets alder, 2005-2019, pct.²²

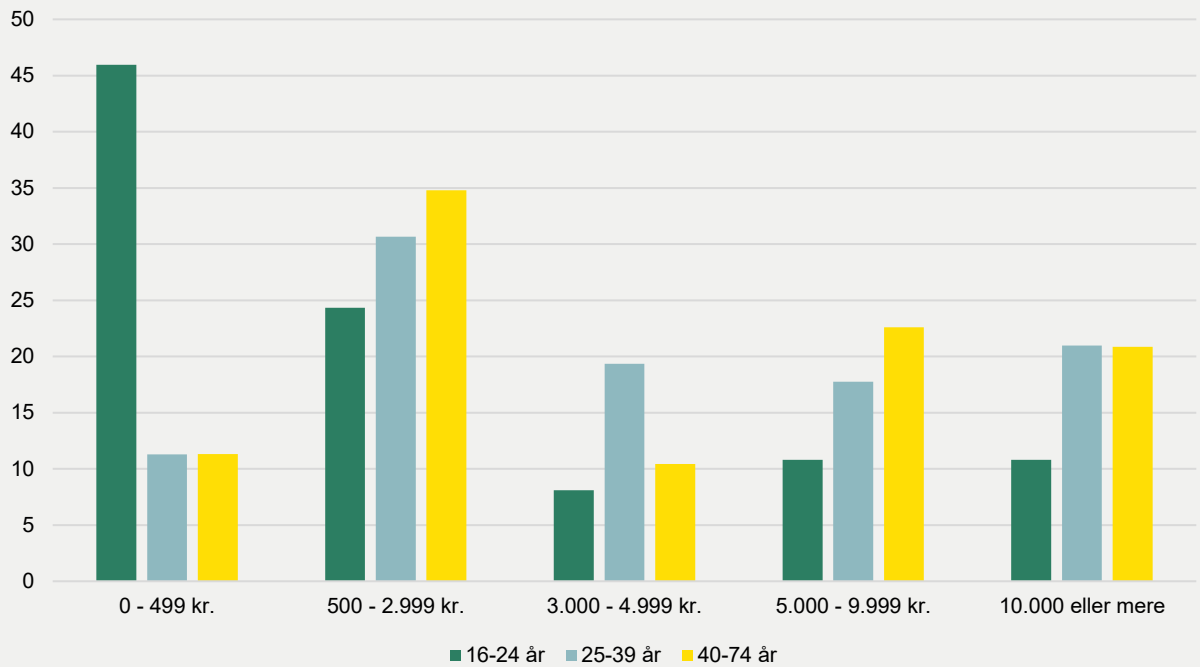

At der er en generel tendens til, at anmeldelsestilbøjeligheden stiger med alderen, kan hænge sammen med, at værdien af det ødelagte generelt er større for de ældre end for de yngre, jf. figur 4.6. De unges incitament for at anmelde er dermed ikke lige så stor som for de øvrige aldersgrupper. I 2019 beløb de gennemsnitlige omkostninger pr. hærværkstilfælde sig til 2.800 kr. for de unge mellem 16 og 24 år, 12.200 kr. for de 25-39-årige og 6.800 kr. for ofre mellem 40 og 74 år.

²² De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 4.1.

Figur 4.6

Hærværks ofre fordelt efter alder og de umiddelbare økonomiske skader, 2019, pct.

4.3.1

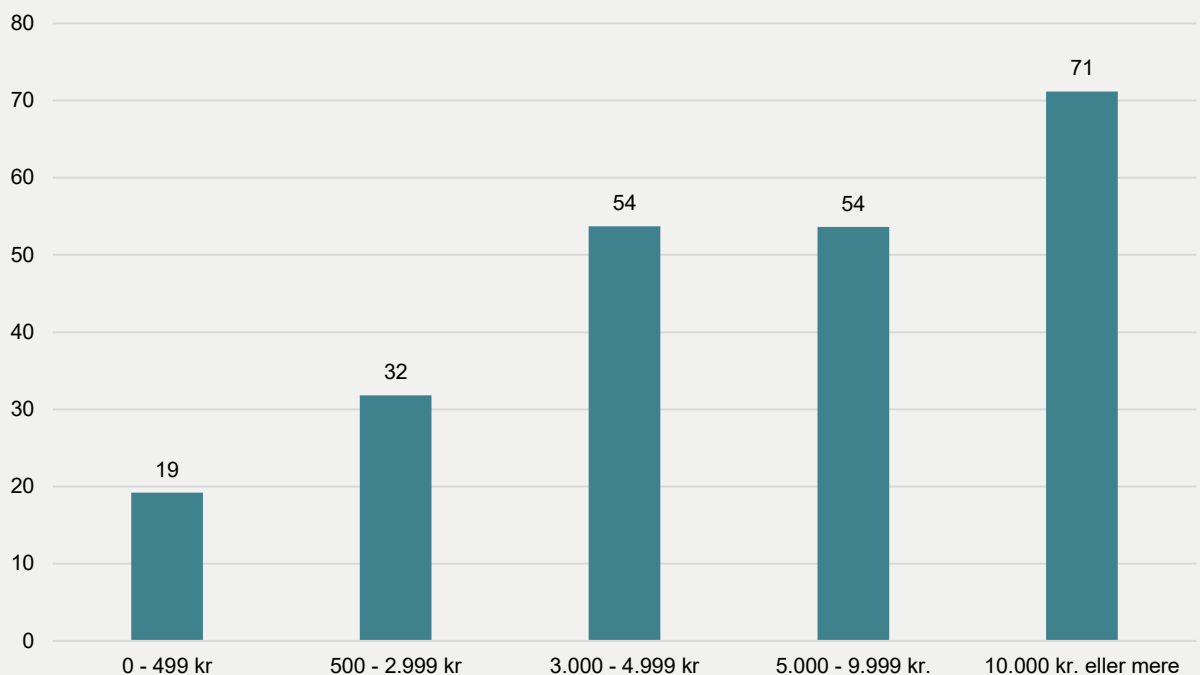
Økonomisk mørketal for hærværk

Som for tyveri og indbrud er det muligt for hærværk at beregne økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader, målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres. Det viser sig, at det økonomiske mørketal for hærværk er betragteligt større end for tyveri og indbrud, nemlig 31 pct. i 2019. Det svarer til, at knap hver tredje krone, der ødelægges for, ikke anmeldes til politiet. Denne forskel mellem de økonomiske mørketal beror formentlig først og fremmest på forskelle i, hvad der er forsikret, samt at skaderne ved hærværk generelt er mindre end ved tyveri og indbrud, hvorfor en selvrisiko hyppigere vil mindske incitamentet til at anmelde. Muligheden for at få det tabte eller skaden dækket af forsikringen har meget stor betydning for anmeldelsestilbøjeligheden.

Det er da også først og fremmest de større hærværkssager, som ofrene anmelder til politiet, jf. figur 4.7. Blandt dem, der ved hærværket fik ødelagt for mindre end 500 kr., har 19 pct. af ofrene fra 2012 til 2019 anmeldt det til politiet, og herefter stiger anmeldelsestilbøjeligheden nogenlunde proportionalt med værdien af det beskadigede: jo mere der er ødelagt for, desto større er anmeldelsestilbøjeligheden.

Figur 4.7

Ofre for hærværk der har anmeldt hærværket til politiet fordelt efter, hvor meget der er ødelagt for, 2012-2019, pct.

Blandt de hærværkstilfælde, der fra 2012 til 2019 ikke er anmeldt, eller kommet til politiets kendskab på anden vis, angår 68 pct. tilfælde, hvor der er ødelagt for mindre end 3.000 kr., se bilagstabel 4.2. Omvendt har halvdelen af de personer, som selv har anmeldt hærværket til politiet, fået ødelagt for mindst 5.000 kr.

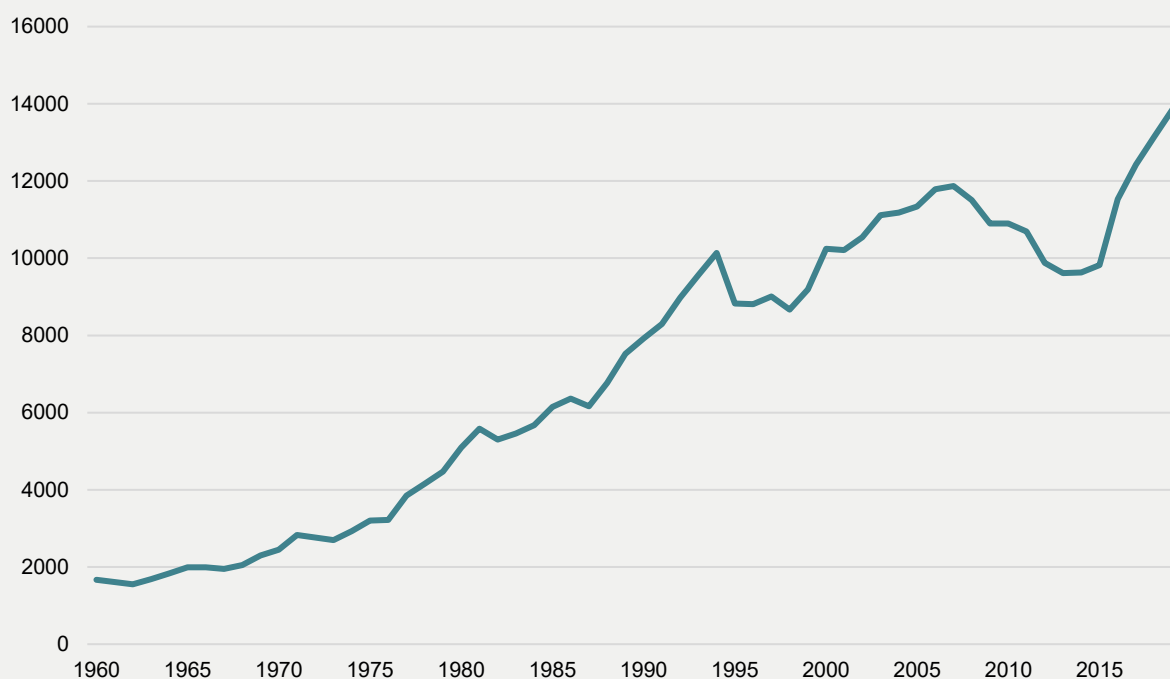
I 2019 har 38 pct. af ofrene anmeldt hærværket til deres forsikringsselskab, jf. bilagstabel 4.3. Af de øvrige ofre, som også er forsikrede, har de fleste ikke anmeldt det til forsikringsselskabet, fordi de har vurderet, at skaden næppe ville blive dækket af deres forsikring.

Hvorvidt ofrene har anmeldt hærværket til forsikringsselskabet, hænger sammen med, hvor stort et beløb de har fået ødelagt for, se bilagstabel 4.4. Af dem, der har anmeldt til forsikringsselskabet, har knap tre fjerdedele fået ødelagt for 3.000 kr. eller mere, mens tilsvarende gælder for godt hver tredje af dem, der ikke har anmeldt.

Udviklingen i den politiregistrerede vold ligner til forveksling udviklingen i de politiregistrerede tyverier og andre straffelovsovertrædelser under ét fra 1960 og frem til midten af 1980'erne. Forholdsmæssigt er stigningstaksten også næsten den samme, omkring en firedobling. Fra sidst i 1980'erne og frem til 2007 er udviklingen i den politiregistrerede vold unik.²³ Den hverken falder som tyverierne eller stagnerer som hærværkstilfældene, men stiger. I en kort periode i den sidste halvdel af 1990'erne ser det ud som om, væksten bremses op, men som helhed er der tale om en stigning frem til 2007. Fra 2007 til 2015 er der sket et fald på 17 pct., men fra 2015 til 2019 stiger den politiregistrerede vold igen ganske markant, med 41 pct. I en analyse, der omhandler stigningen i den registrerede vold fra 2015 til 2016, peges på, at noget af væksten formentlig beror på en øget anmeldelsestilbøjelighed, særligt for så vidt angår vold på arbejdspladsen og vold mod børn, mens en – formentlig – mindre del kan skyldes ændret registreringspraksis hos politiet. Samtidig påpeges i denne analyse, at der også kan være tale om en reel vækst i udsathed for vold (Kyvsgaard 2017).

Figur 5.1

Vold der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2019.

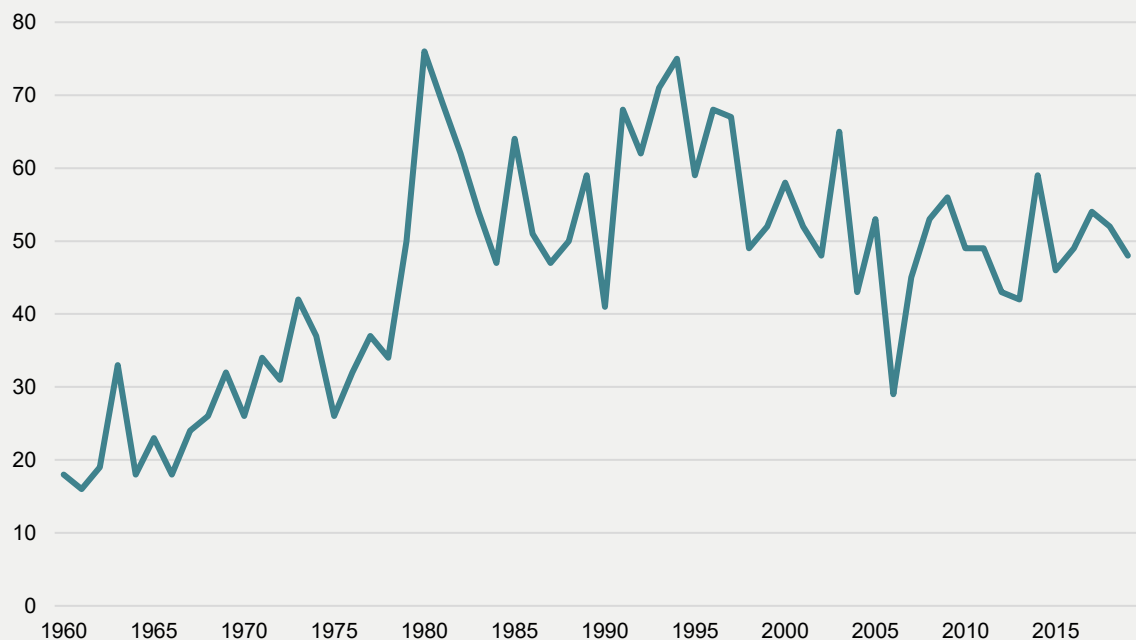

²³ Vold vedrører anmeldelser efter straffelovens § 237 og §§ 244-246

Antallet af fuldbyrdede drab er ringe og påvirker som følge deraf ikke den samlede voldsopgørelse i figur 5.1. Derfor er udviklingen i antallet af fuldbyrdede manddrab vist separat i figur 5.2. Af indlysende grunde indgår drab ikke i offerundersøgelserne, men drabstallet er den form for vold, der påkalder sig den største samfundsmæssige interesse, og drabstallet anses ofte for en vigtig indikator for den ”reelle” eller ”faktiske” udvikling i den (alvorlige) vold i samfundet. Det sidste halve århundrede har antallet af fuldbyrdede drab ligget mellem 20 og 80, med store årlige udsving. Der er en stigende tendens fra midt i 1960’erne til omkring 1980. Herefter følger en periode præget af stagnation, om end de årlige udsving er betydelige. Siden midten af 1990’erne har drabstallet udvist en faldende tendens, dog fortsat med markante årlige udsving.²⁴

Figur 5.2

Forsætlige drab der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab i Danmark, 1960-2019.

Muligheden for at følge udviklingen via voldsofferundersøgelser forudsætter, at undersøgelsernes population, spørgsmålsformulering m.v. er ensartet, således at deres resultater er sammenlignelige, jf. også afsnit 2.1 (se også Kyvsgaard 2015). Den første

²⁴ En gennemgang af politiregistrerede drab 2008-2011 har vist, at det reelle antal drab antagelig er lidt mindre end det registrerede (Justitsministeriets Forskningskontor 2014).

voldsofferundersøgelse blev foretaget allerede i 1971, men der foreligger først direkte sammenlignelige tal fra og med offerundersøgelsen fra 1987.

I alt er der i perioden fra 1987 til 2019 foretaget 24 sammenlignelige voldsofferundersøgelser. Alle viser de, at mellem én og tre pct. årligt udsættes for vold. Vold er et så relativt sjældent fænomen, at det er nødvendigt at se på decimalerne for at vurdere udviklingen mere præcist.

Fra den første voldsofferundersøgelse blev foretaget i 1971 og frem til 1986-87 er der sandsynligvis sket en stigning i den faktiske vold på tilsvarende måde, som vi har konstateret, at der skete en stigning i tyveri og hærværk. Tidligere undersøgelser, der ikke er indbyrdes sammenlignelige, og heller ikke kan sammenlignes med de undersøgelser, der er foretaget efter 1986, udviser alle en stigende tendens i udsathed for vold i perioden 1971 til 1986-87 (jf. bl.a. Balvig & Høigaard 1988). Visse af undersøgelserne viser ligeledes, at det ikke kun er trusler og mildere voldsformer, der synes at have været stigende fra 1980 til 1986, men også mere alvorlige former for vold, eksempelvis vold der har krævet lægebehandling (Andersen 1985b og 1987).

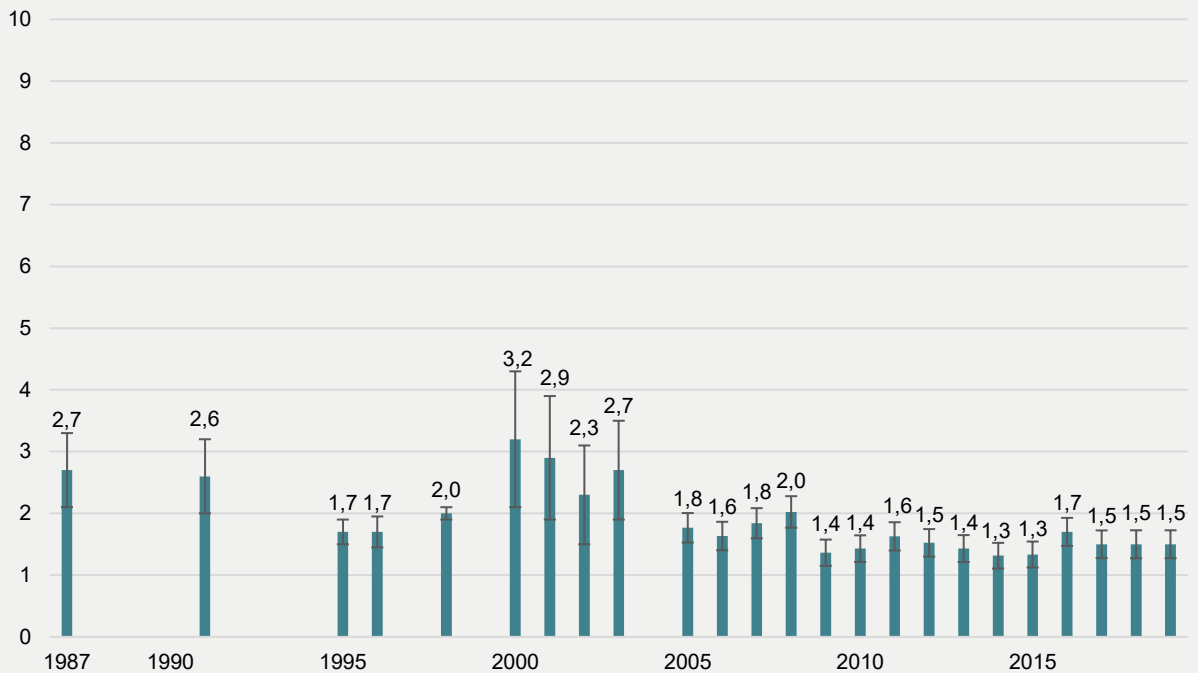
For perioden efter 1986-87 foreligger der resultater fra to voldsofferundersøgelser, som er indbyrdes sammenlignelige, men ikke direkte sammenlignelige med de undersøgelser, hvis resultater er præsenteret i 5.3. Undersøgelserne viste, at otte pct. i 1991 havde været udsat for en eller flere former for fysiske overgreb det seneste år forud for interviewtidspunktet, og at fem pct. i 2000 havde været udsat for fysiske overgreb (Christensen & Koch-Nielsen 1992; Kjølner & Rasmussen 2002). Forskellen er statistisk signifikant, hvilket tyder på, at der fra 1991 til 2000 er sket et fald i risikoen for at blive udsat for fysiske overgreb. Faldet er stærkest for mænd. En sammenligning af disse undersøgelser samt voldsofferundersøgelserne frem mod 2018 peger på, at der kan være sket et reelt fald i risikoen for fysisk aggression. Samtidig bør det bemærkes, at flere og flere af disse fysiske aggressioner kan opleves og defineres som vold. Denne mulige "voldeliggørelse" af fysiske aggressioner er behandlet mere udførligt andetsteds (Balvig 1997; 2000a; 2000b).

Det kunne se ud som om, at volden i de sidste tre årtier har udviklet sig i bølger: Først en faldende tendens fra 1987-1991 til 1995-1996, så en stigning frem til årtusindeskiftet efterfulgt af et fald frem til 2015. Når de seneste tre år (2017-2019) sammenlignes med de tre år forinden (2014-2016), ses et uændret niveau i udsathed for vold, jf. figur 5.3. Selv om der er statistisk signifikante forskelle mellem nogle af disse bevægelser, er det dog vigtigt at påpege, at de statistiske sikkerhedsintervaller ligger meget tæt på hinanden.²⁵ I betragtning af, at undersøgelserne er gennemført af forskellige organisationer med forskellige udvælgelsesmetoder og afgrænsninger af, hvem der er interviewet, er det sikreste, der kan siges, at der i hvert fald ikke er sket en stigning i voldsudsathed over perioden fra 1987 til 2019, men at der muligvis er tale om et fald.

²⁵ I bilagstabel 5.1 er anført de præcise værdier af de beregnede sikkerhedsintervaller for udsathed for vold, som også danner basis for figur 5.3.

Figur 5.3

Ofre for vold, 1987-2019, pct. af befolkningen med angivelse af 95 pct. sikkerhedsinterval.

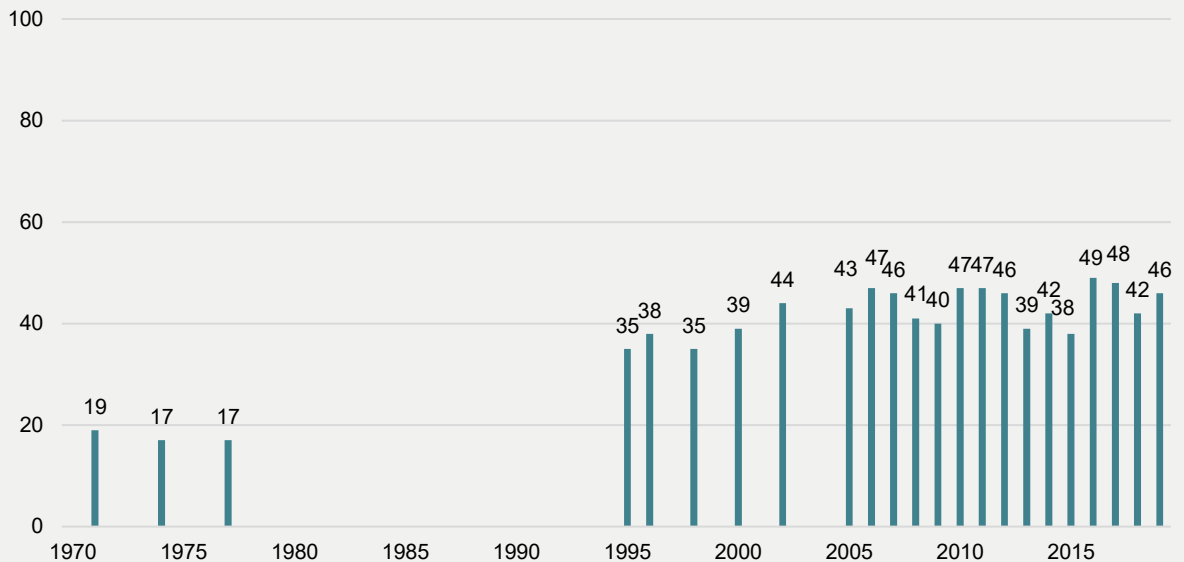

Som nævnt har anmeldelsestilbøjeligheden stor betydning for omfanget af den *politiregistrerede* vold. Af figur 5.4 fremgår det, at der har været en stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold, fra ca. hvert femte offer i 1971 til op mod halvdelen de seneste år. For en nærmere analyse af ændringerne i anmeldelsestilbøjeligheden for vold henvises til rapporten “Man anmelder da vold” (Balvig & Kyvsgaard 2009). Som ved tyveri og hærværk forholder det sig tillige således, at udviklingen, som vist i figur 5.4, på grund af forskelle i opgørelsesmetoden snarere underdriver end overdriver den reelle øgning, der er sket i befolkningens anmeldelsestilbøjelighed siden 1970’erne. Den med 1971 direkte sammenlignelige anmeldelsesprocent er således nogle procentpoint højere.

I perioden 2005-2019 ses fluktuationer i andelen, der selv politianmelder den vold, som de har været udsat for, og i andelen af sager, som politiet har fået kendskab om på anden vis end gennem anmeldelse. Der er ingen entydige tendenser til hverken fald eller stigning over hele perioden i disse andele. I 2019 ses der ingen statistisk signifikant ændring i anmeldelsestilbøjeligheden i forhold til det forudgående år.

Figur 5.4

Andel af ofre for vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om hændelsen på anden vis, 1970-2019, pct.

5.1

Udsathed for vold

I det følgende ses nærmere på de direkte sammenlignelige undersøgelser fra henholdsvis 1995-1996 og 2005-2019 med henblik på at belyse mulige ændringer i voldens karakter m.v.

Tabel 5.1 viser andel udsatte for vold i måleperioderne inklusive henholdsvis det uvægtede antal og det estimerede antal ofre samt beregningernes sikkerhedsintervaller. I 2019 blev 1,5 pct. udsat for vold, svarende til 65.000 ofre.²⁶ Med angivelse af sikkerhedsintervaller ligger voldsofferandelen mellem 1,3 pct. og 1,7 pct., hvilket svarer til mellem 55.000 og 74.000 ofre. Dette adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2018 eller fra andelen for den tidligere periode fra 2005-2018 samlet set. Der ses dog nogen variation gennem årene, og sammenlignes de sidste fire år (2016-2019) med perioden 2013-2015 ses et statistisk signifikant højere niveau i udsathed for vold i de sidste fire år.

²⁶ Det uvægtede antal voldsofre i stikprøven varierer mellem 129 og 191 per år i perioden 2005-2019.

Tabel 5.1

Ofre for vold, 2005-2019, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

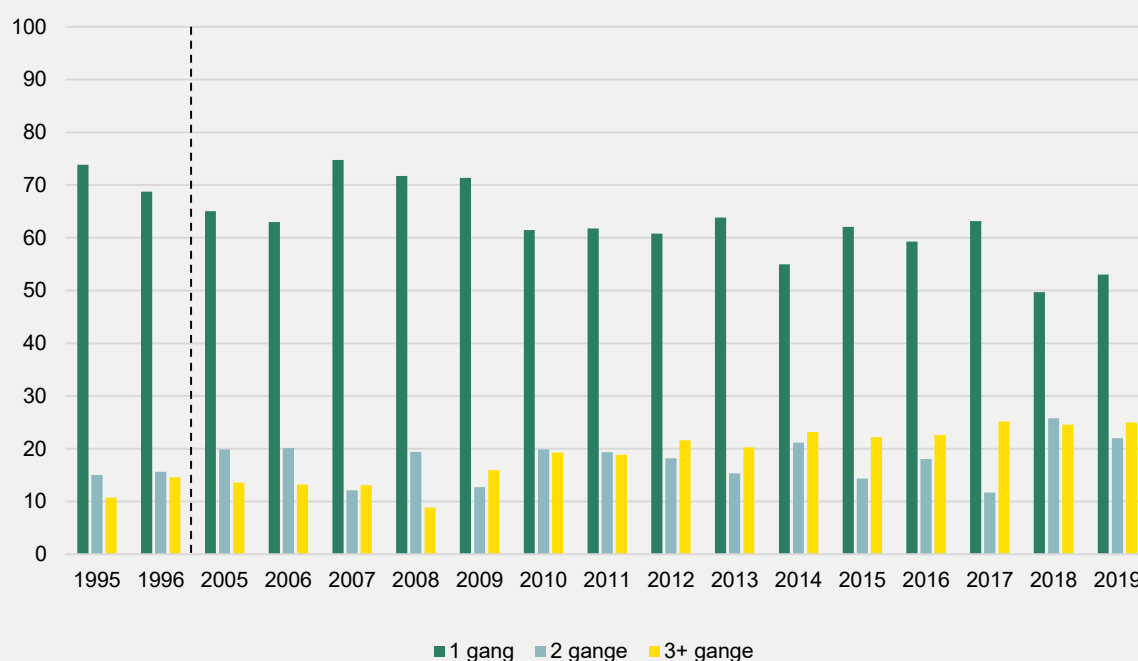
	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
1995	1,7 %	(1,5 - 1,9)	66.000	(57.000 – 74.000)
1995	1,7 %	(1,4 - 1,9)	60.000	(52.000 – 69.000)
2005	1,8 %	(1,5 - 2,0)	69.000	(60.000 - 79.000)
2006	1,6 %	(1,4 - 1,9)	65.000	(56.000 - 74.000)
2007	1,8 %	(1,6 - 2,1)	73.000	(64.000 - 83.000)
2008	2,0 %	(1,8 - 2,3)	82.000	(71.000 - 92.000)
2009	1,4 %	(1,2 - 1,6)	55.000	(46.000 - 64.000)
2010	1,4 %	(1,2 - 1,6)	58.000	(50.000 - 67.000)
2011	1,6 %	(1,4 - 1,9)	67.000	(58.000 - 76.000)
2012	1,5 %	(1,3 - 1,8)	64.000	(55.000 - 73.000)
2013	1,4 %	(1,2 - 1,6)	59.000	(50.000 - 68.000)
2014	1,3 %	(1,1 - 1,5)	55.000	(46.000 - 63.000)
2015	1,3 %	(1,1 - 1,5)	56.000	(47.000 - 65.000)
2016	1,7 %	(1,4 - 1,9)	71.000	(60.000 - 79.000)
2017	1,5 %	(1,3 - 1,8)	66.000	(57.000 - 76.000)
2018	1,5 %	(1,3 - 1,7)	65.000	(55.000 - 75.000)
2019	1,5 %	(1,3 - 1,7)	65.000	(55.000 - 74.000)

For så vidt angår antallet af voldshandlinger, adskiller dette sig fra antallet af voldsofre ved at være afhængigt af, hvor stor en del af ofrene der udsættes mere end én gang. ”Voldsofferrecidivet”, der angiver den *andel af befolkningen*, der udsættes for vold mere end én gang i løbet af et år, varierer årene imellem, jf. figur 5.5. Inden for de seneste otte år ses dog en tendens til, at andelen, der har været udsat for vold flere gange i løbet af det seneste år, er større end i de forudgående år. I 1995 og 1996 var det henholdsvis 26 og 31 pct. af voldsofrene, der havde været udsat for vold mere end én gang i løbet af de seneste 12 måneder, og i perioden 2005-2009 varierede denne andel mellem 25 og 35 pct. af voldsofrene. I de seneste ti år, 2010-2019, har den tilsvarende andel gennemgående ligget på et statistisk signifikant højere niveau, nemlig på 35-50 pct. Denne udvikling afspejler sig også i det gennemsnitlige antal voldshandlinger pr. offer, som i årene 1995 og 1996 var henholdsvis 1,8 og 2,0 voldshandlinger, mens det i 2010-2019 var steget til 2,3-3,0 voldshandlinger pr.

voldsoffer.²⁷ Forskellen er statistisk signifikant. Det er vanskeligt at beregne et præcist antal voldshandlinger, dels fordi antallet af volds ofre er lille, dels fordi gruppen, der udsættes mange gange, er endnu mindre. For nogen kan det endvidere være vanskeligt at angive et præcist antal gange. En forsigtig beregning – hvor der tages højde for udviklingen i andelen af befolkningen, der udsættes for vold, og i det gennemsnitlige antal voldshandlinger pr. offer – tyder ikke på en klar udviklingstendens i hverken opadgående eller nedadgående retning.

Figur 5.5

Ofre for vold fordelt efter antal gange de har oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år, 1995-1996 og 2005-2019, pct.²⁸

Det antal mennesker, der har været udsat for vold flere gange, er betydeligt større, end man skulle forvente ud fra tilfældighedens love. Der findes således forhold – f.eks. arbejde, livsstil, familiesituation – som i særlig grad disponerer for gentagne gange at blive udsat for vold. Der er tale om en ganske lille gruppe, der udsættes mange gange, men denne gruppe er af stor betydning for det samlede voldsbillede: Set over hele måleperioden var 0,2-0,4 pct. af befolkningen udsat for vold tre eller flere gange i en 12 måneders periode, jf. bilagstabel 5.3. I perioderne 1995-1996 og 2005-2009 svarede dette til mellem 9 og 16 pct. af volds ofre,

²⁷ Såfremt en person har svaret, at vedkommende 'mange gange' har været udsat for vold, er antallet sat til 20. Tilsvarende er det maksimale antal gange, en person kan være udsat for vold i løbet af et år, sat til 20.

²⁸ Se bilagstabel 5.2 for procentdele.

men denne lille gruppe var belastet med henholdsvis 45 og 46 pct. af voldsepisoderne. I 2010-2019 udgjorde den belastede gruppe 19-25 pct. af volds ofre og var udsat for 63 pct. af voldsepisoderne.²⁹ Forskellen mellem disse perioder er statistisk signifikant.

Det er væsentligt at bemærke, at den ændring i forholdet mellem ofre udsat én gang og ofre udsat flere gange, som illustreret i figur 5.5, først og fremmest beror på et fald i den andel af befolkningen, som har været udsat for vold én gang, frem for på en vækst i den andel af befolkningen, der har været udsat for det mere end én gang.

Forebyggelsesmæssigt er det vigtigt at være opmærksom på, at den strategi, der tilsigter at mindske befolkningens risiko for at blive udsat for vold, er anderledes end den strategi, der tilsigter at mindske antallet af voldsepisoder i samfundet. Ved den første strategi er det mest rationelt at sætte engangsofrene i fokus, fordi disse repræsenterer de fleste ofre. Ved den anden strategi er det derimod mest rationelt at sætte flergangsofrene i fokus, fordi disse udsættes for de fleste voldsepisoder. I denne strategi bliver det et centralt diskussionspunkt, hvordan man – det være sig politiet, ofre selv, netværket omkring ofre eller andre – kan udnytte den viden, der foreligger i en given voldssituation, til at forebygge, at den involverede person bliver offer igen.

Ovenstående er vigtigt at gøre opmærksom på som baggrund for den følgende beskrivelse, der primært er offerorienteret: Det er en beskrivelse af forskellige karakteristika ved de voldsepisoder, som ofre har været udsat for. Hvis ofre har været udsat flere gange, drejer beskrivelsen sig om det sidst oplevede tilfælde.

²⁹ En tilsvarende tendens til, at personer, der har været udsat én gang for vold, har en stærkt forøget risiko for hurtigt igen at blive udsat for vold, blev konstateret allerede i de første voldsofferundersøgelser i Danmark (Wolf, 1972), og lignende resultater er fundet i andre lande.

5.2

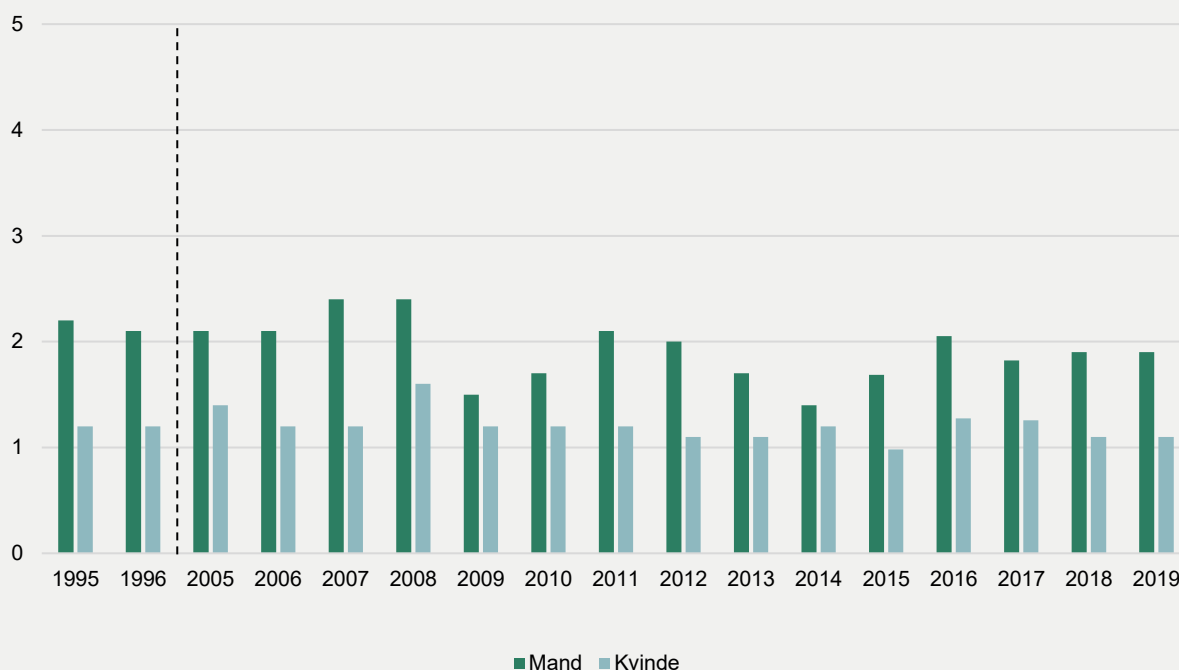
Karakteristika ved ofre

Over årene er der sket ændringer i, hvem der, ifølge ofrene, begår vold, og hvem der udsættes for den.

Mænds voldsrisiko har i hele perioden været større end kvinders, jf. figur 5.6. Overhyppigheden blandt mændene varierer fra at være en sjettedel mere udsatte end kvinder til at være dobbelt så stor. De årlige forskydninger mellem kønnenes voldsrisiko viser imidlertid ikke en entydig udviklingstendens.

Figur 5.6

Ofre for vold fordelt efter køn, 1995-1996, 2005-2019, pct. af befolkningsgruppen.³⁰

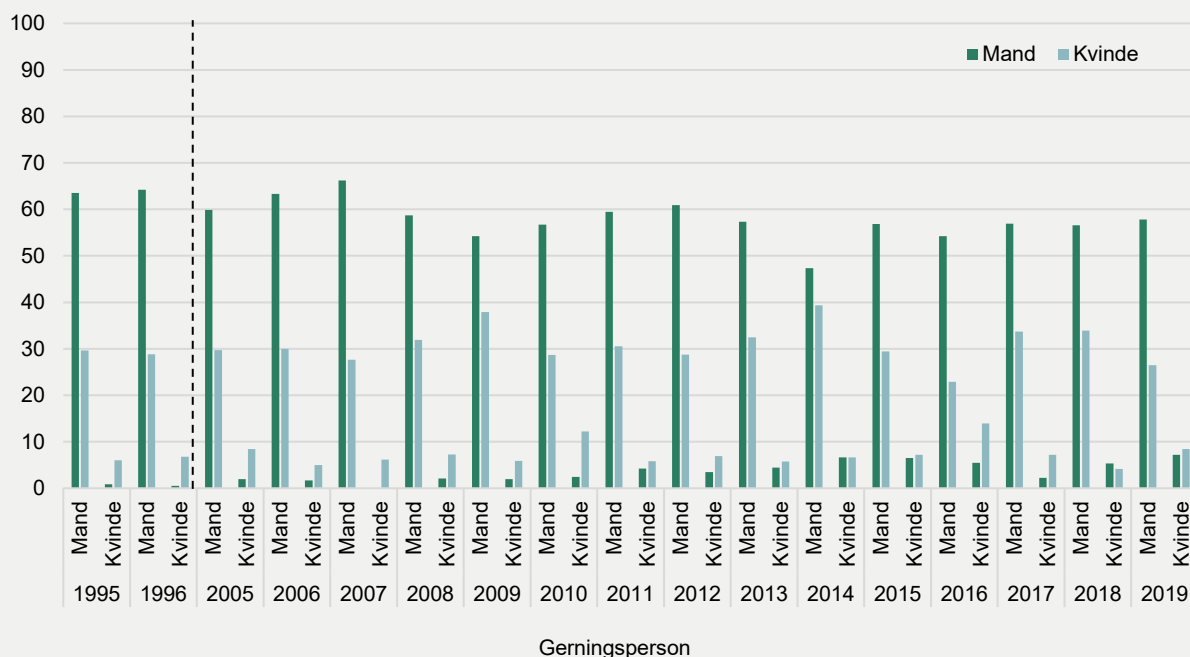
Med hensyn til *gerningspersonens* køn, er kønsfordelingen langt mere skæv, jf. figur 5.7. Det er i overvejende grad mænd, der optræder som gerningspersoner, idet ofrene i ni ud af ti tilfælde har stået over for en mand. I 2019 var 16 pct. af gerningspersonerne kvinder, hvilket er lidt højere end andelen de tidligere år, dog uden at forskellen er statistisk signifikant. Mandlige gerningspersoner har generelt flere mandlige end kvindelige ofre, mens der modsat

³⁰ Procentandele fremgår af bilagstabel 5.4

blandt de kvindelige gerningspersoner i de fleste år findes en relativt større andel af kvindelige end mandlige ofre.

Figur 5.7

Ofre for vold og gerningspersoner fordelt efter køn, 1995-1996 og 2005-2019, pct.³¹

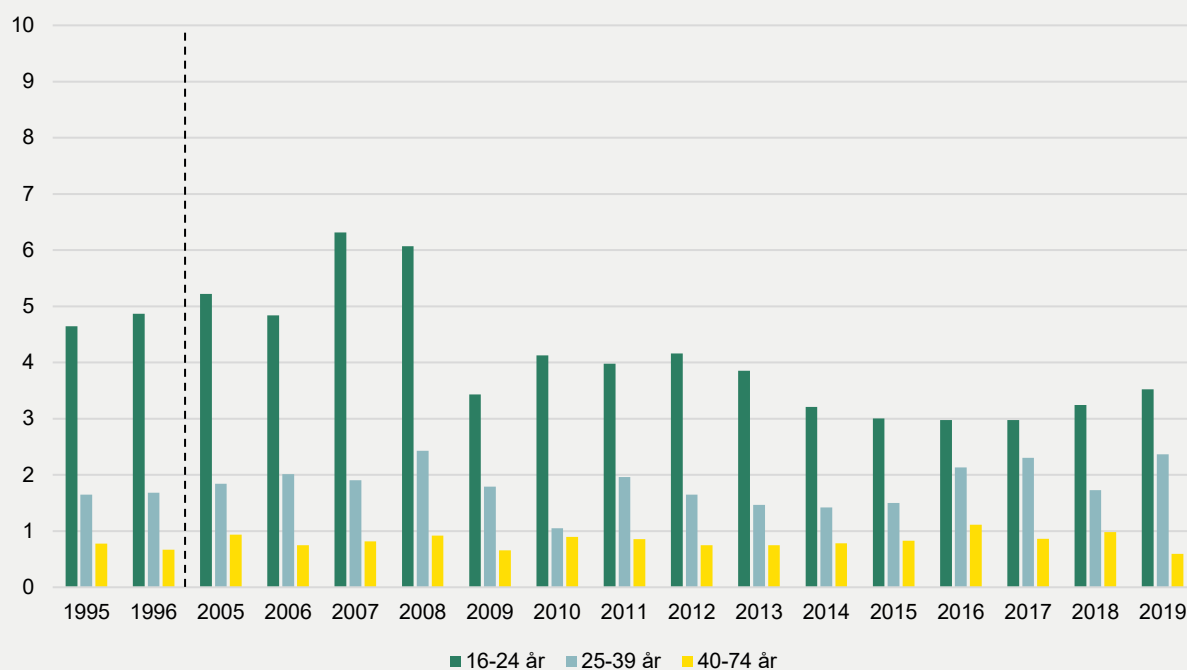
Figur 5.8 viser det fra mange undersøgelser kendte billede, at risikoen for at blive udsat for vold er størst i de unge år og frem til midt i 20'erne, hvorefter den falder med stigende alder. Forskellene er statistisk signifikante. I 2019 var det 3,5 pct. af de 16-24-årige, 2,4 pct. af de 25-39-årige og 0,6 pct. af de 40-74-årige, som var udsat for vold (se bilagstabel 5.6).

For de 16-19-årige var voldsrisikoen i de seneste fem år statistisk signifikant lavere sammenlignet med hele den forudgående periode (2005-2014). For de 20-24-årige er voldsrisikoen i 2015-2019 den laveste i hele perioden.

³¹ I bilagstabel 5.5 er procenterne for de enkelte andele angivet.

Figur 5.8

Ofre for vold fordelt efter alder, 1995-1996 og 2005-2019, pct. af aldersgruppen

Forskellen mellem mænd og kvinders udsathed er desuden størst i de unge år, hvorefter den aftager. For den yngste aldersgruppe har forskellen i kønnenes udsathed dog været aftagende, jf. bilagstabel 5.7.

For så vidt angår fordelingen af gerningspersonernes alder – sådan som ofre har vurderet denne – er der ikke sket de store forandringer, se bilagstabel 5.8.

I 2019 var personer i den laveste indkomstgruppe, 1. kvartil, statistisk signifikant mere udsatte for vold end de højere indkomstgrupper, jf. tabel 5.2.

Tabel 5.2

Ofre for vold fordelt efter indkomst (kvartiler), 2019, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstgruppen	Fordeling af ofre
Første kvartil	2,9 %	47 %
Andet kvartil	1,3 %	21 %
Tredje kvartil	1,3 %	21 %
Fjerde kvartil	0,7 %	11 %
I alt	1,6 %	100 %

Til trods herfor viser tabel 5.3, at der ikke var statistisk signifikant forskel i udsathedens for vold mellem personer uden for arbejdsmarkedet (studerende/skoleelever, arbejdsløse, pensionister/efterlønsmodtagere og personer ude af erhverv i øvrigt) og personer i beskæftigelse i 2019. Den største andel ofre findes inden for beskæftigelsesgruppen lærlinge/elever, hvor godt fem pct. har været udsat for vold i 2019, mens knap tre pct. af de studerende/skoleeleverne også har været udsat for vold.

Tabel 5.3

Ofre for vold fordelt efter beskæftigelse, 2019, pct.

Beskæftigelse	Andel ofre i beskæftigelsesgruppe	Fordeling af ofre
Funktionærer/tjenestemænd	1,0 %	19 %
Faglærte arbejdere	1,4 %	15 %
Ufaglærte arbejdere	1,6 %	11 %
Selvstændige/medarbejdende ægtefæller	1,7 %	7 %
Lærlinge/elever	5,1 %	5 %
Studerende/skoleelever	2,9 %	25 %
Arbejdsløse (inkl. kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister)	1,8 %	11 %
Pensionister/efterlønsmodtagere	0,5 %	5 %
Personer ude af erhverv i øvrigt (fx værnepligtige, husmødre, m.v.)	1,8 %	2 %
I alt	1,5 %	100 %

Ser vi alene på personer uden for arbejdsmarkedet, er der imidlertid forskelle i udsathedens. Det er således særligt de arbejdsløse (inkl. kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister) og de studerende/skoleelever, som bliver udsat for vold, idet disse to grupper var signifikant mere udsatte for vold end pensions- og efterlønsmodtagere i 2019. Blandt de forskellige grupper i beskæftigelse ses der ikke signifikant forskel i udsathedens for vold.

For så vidt angår personers etniske baggrund, er der i 2019 statistisk signifikant forskel i udsathedens for vold blandt personer med dansk oprindelse (1,3 pct.) og indvandrere/efterkommere (2,9 pct.).

5.3

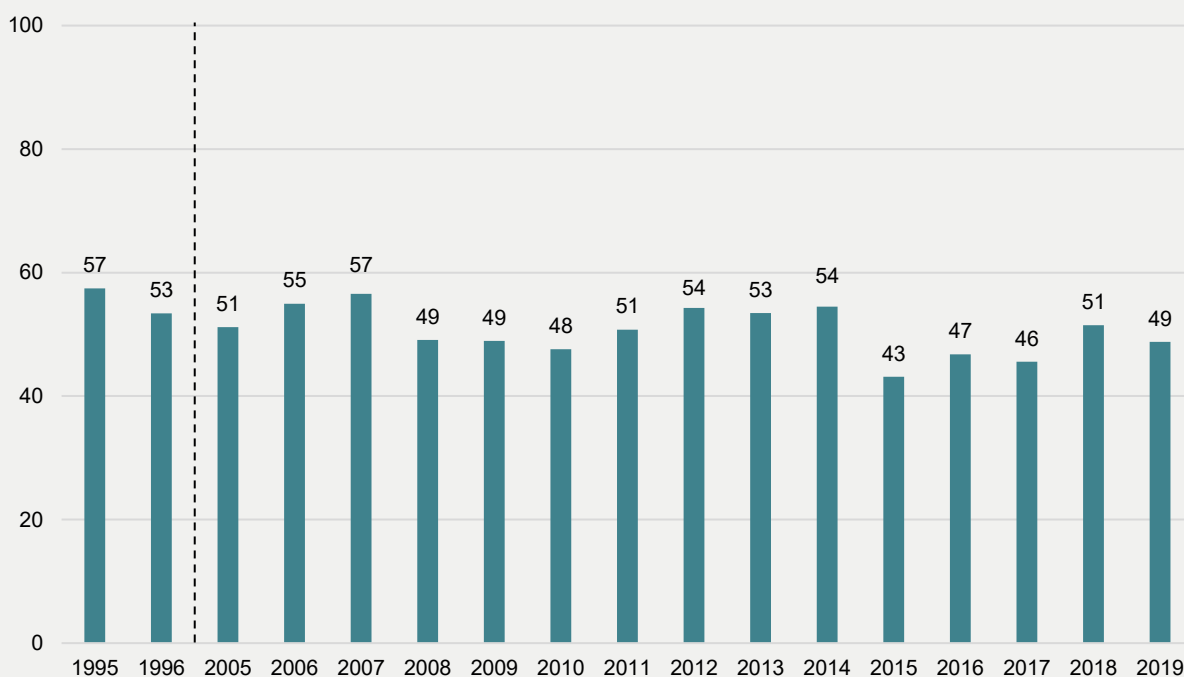
Voldens grovhed og alvorlighed

Spørgsmålet om voldens alvorlighedsgrad er en kompleks problemstilling, fordi alvorlighedsgraden kan måles og vurderes i forhold til en række forskellige indikatorer. I offerundersøgelsen er der sat fokus på forekomsten af fysiske skader, anvendelse af våben/redskab, antal gerningspersoner samt den oplevede alvorlighedsgrad. Sidstnævnte er kun målt siden 2005.

Andelen af voldsepisoder, der har ført til synlige skader eller mærker, har fluktueret noget uden tydelige forandringer eller tendenser i perioden. Andelen af ofre, der har fået synlige skader, adskiller sig i 2019 ikke statistisk signifikant fra niveauet i 2018 eller fra den tidligere periode (1995-2018) samlet set, jf. figur 5.10. Sammenlignes de seneste fem år (2015-2019) med den tidligere femårige periode (2010-2014) ses et statistisk signifikant lavere niveau af voldsepisoder, der har ført til synlige skader eller mærker.

Figur 5.10

Andel voldsofre hvor volden medførte synlige skader, 1995-1996 og 2005-2019, pct.³²

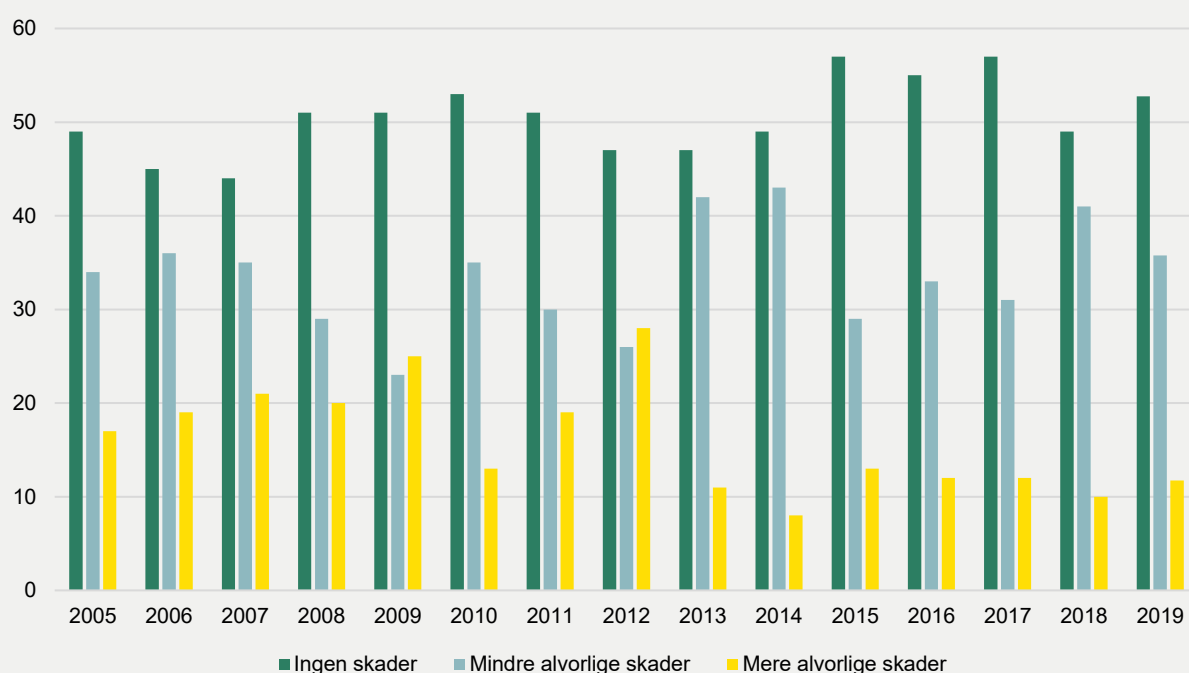

³² Se også bilagstabel 5.9, der viser en opgørelse af andelen af befolkningen, som har været udsat for vold, der har medført synlige skader, og som ligeledes inkluderer sikkerhedsintervaller.

De oplevede fysiske skader, der forekommer, er opdelt efter, om de er mindre eller mere alvorlige. Med mindre alvorlige skader forstås blå mærker, buler, hævelser, rifter o. lign., mens mere alvorlige skader omfatter åbne sår, flækket læbe, næseblod, skader på hals og hoved m.v. Der er en vis variation mellem årene med hensyn til andel skader af mere alvorlig karakter, hvilket antagelig skyldes, at der i 2013 blev foretaget en teknisk ændring af svarkategorierne til spørgsmålet om skadens alvor.³³ Andelen, der blev påført ingen, mindre alvorlige eller mere alvorlige skader i forbindelse med volden, ændres ikke statistisk signifikant i 2019.

Figur 5.11

Alvoren af de skader ofret er blevet påført i forbindelse med vold, 2005-2019, pct.³⁴

I 2019 var godt halvdelen af de skadede ofre – svarende til godt hver fjerde af alle voldsofre – udsat for skader, der krævede besøg hos lægen. Knap to tredjedele af de ofre, der besøgte lægen i forbindelse med skaderne, modtog også lægelig behandling, mens lægen i de resterende tilfælde ikke foretog sig yderligere end at konstatere, hvad der var sket.

³³ Tidligere var svarkategorien til dette spørgsmål helt åbent, og svarene blev under analysearbejdet samlet i ni kategorier. Et par eksempler på kategorier er 'mærker eller hævelser, såsom blåt øje, buler eller lignende', 'høre-, syns- eller tandskader' og 'brækkede legemsdele eller brud på kraniet.' Siden 2013 har interviewerens skullet inddele respondentens svar i de ni kategorier under interviewet. Denne mindre ændring synes ikke at have haft indvirkning på resultaterne,

³⁴ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 5.10.

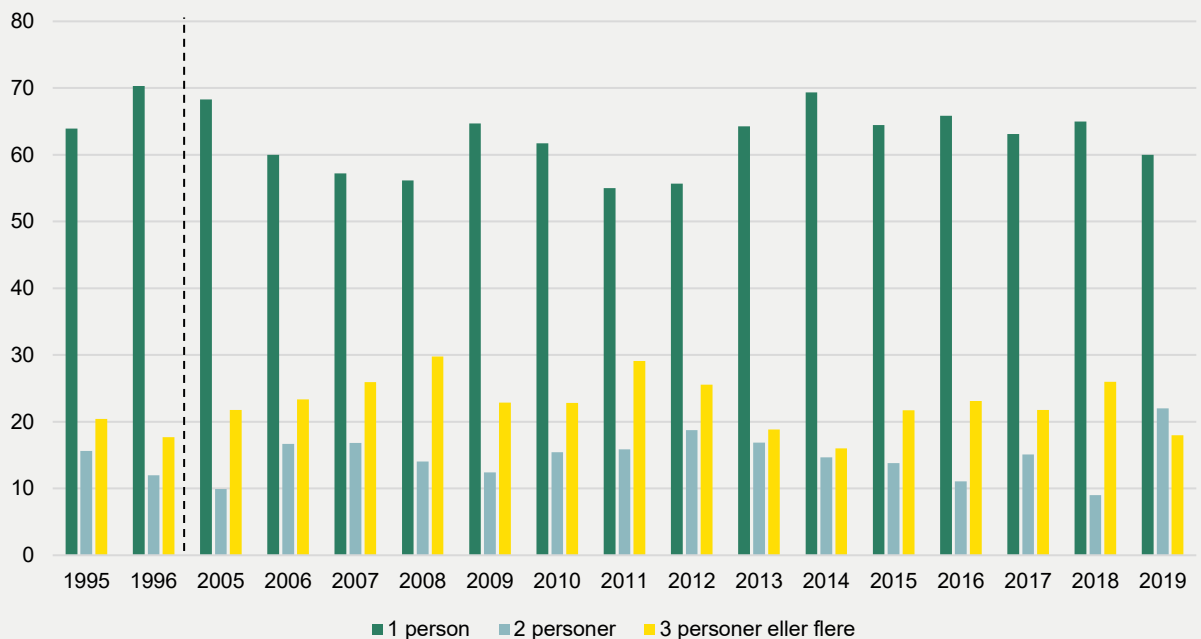
Ved de fleste voldsepisoder er der ikke anvendt nogen form for våben eller redskaber. Udviklingen i andel voldssager med brug af våben/redskab går i lidt skiftende retning. I 1995-1996 var det henholdsvis 11 pct. og 14 pct. af voldstilfældene, hvor der blev anvendt våben/redskab, mens der samlet set i perioden 2005-2019 er tale om en statistisk signifikant højere andel (17 pct.). Variationen de enkelte år imellem er dog relativ stor – 8-25 pct. – hvilket formentlig især skyldes ”de små tals lov”. Datagrundlaget er af meget begrænset størrelse og følgelig behæftet med mange og store talmæssige udsving. Godt hvert ottende af alle voldstilfælde blev i 2019 begået med våben/redskab, hvilket ikke afviger statistisk signifikant fra den tidligere periode eller det forudgående år.

Ses der på typer af våben eller redskaber, der i perioderne 1995-1996 og 2005-2019, er anvendt i de enkelte voldstilfælde, er skydevåben det mindst anvendte, mens kniv og slagvåben forekommer i lidt flere tilfælde. Mest anvendt er dog andre våben eller redskaber end de nævnte. Generelt er der ikke store forskelle mellem årene i typen af våben eller redskaber, der er anvendt, og de variationer, der er, angår meget små tal, som let kan ændre sig fra år til år. Der ses da heller ingen udviklingstendenser, som kan fastslås med statistisk sikkerhed.

Den tredje indikator for voldens alvorlighed er antallet af gerningspersoner. Godt en tredjedel af voldsofrene har i den undersøgte periode været konfronteret med to eller flere gerningspersoner. Som det fremgår af figur 5.12, har andelen dog varieret fra år til år. I 2019 er denne andel på 40 pct., hvilket svarer nogenlunde til gennemsnittet for perioden, se også bilagstabel 5.11.

Figur 5.12

Antal aktive gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2019, pct.

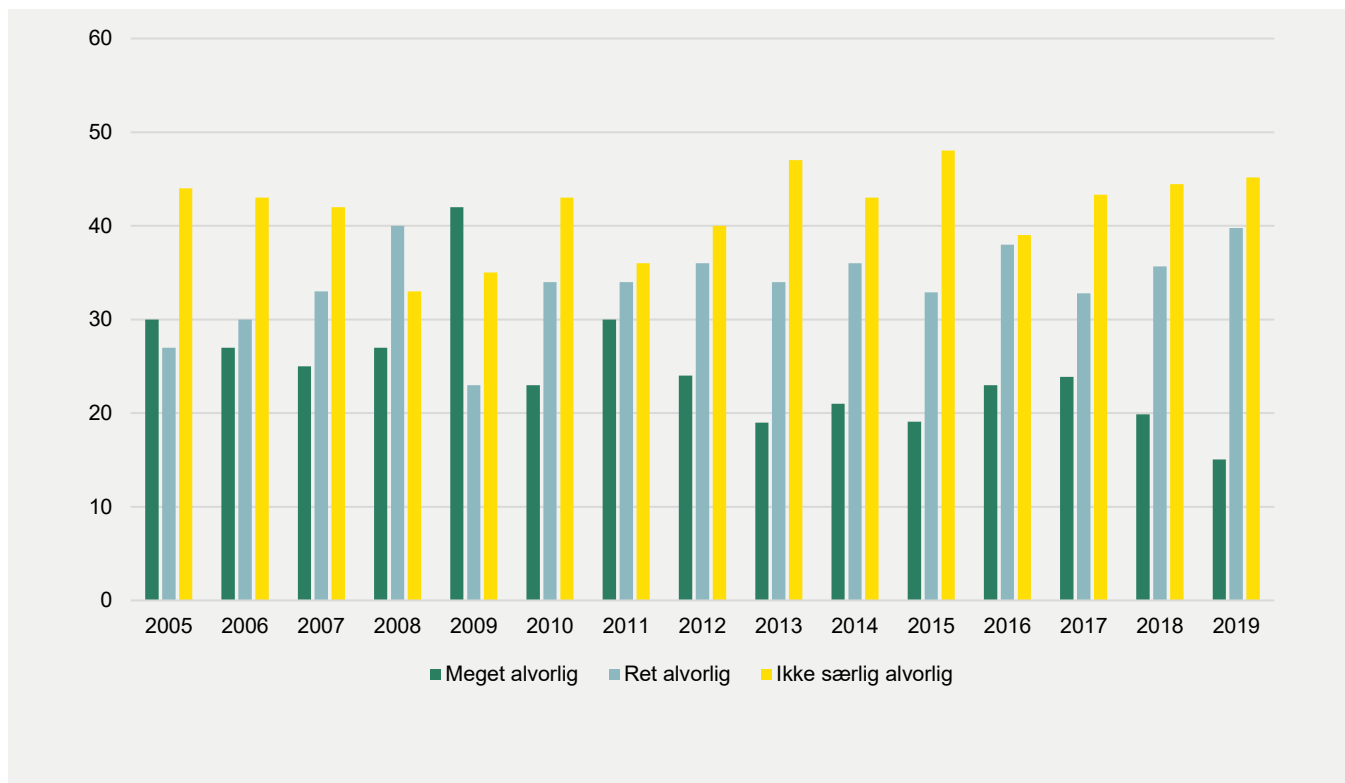
Den fjerde indikator på voldens alvorlighedsgrad, der er anvendt i undersøgelserne, er, hvor alvorligt ofret har *oplevet* voldsepisoden. Dette spørgsmål og et beslægtet spørgsmål om opfattelsen af voldshandlingen som kriminel eller ej er som nævnt ikke med i undersøgelserne fra 1995-1996. Figur 5.13 viser, at der ikke siden 2005 er klare udviklingstendenser i andelen, der oplever volden som meget alvorlig. Andelen varierer mellem 15 og 30 pct., med undtagelse af 2009, hvor den var 42 pct. I 2019 placerer andelen sig på det laveste niveau for hele undersøgelsesperioden. Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem andelen, der oplevede hændelsen som meget alvorlig, i 2019 og det forudgående år, men der er statistisk signifikant færre, der i perioden 2012-2019 oplevede handlingen som meget alvorlig, end i perioden 2005-2011.

Figur 5.13

Ofrets oplevelse af alvoren af voldsepisoden, 2005-2019, pct.³⁵

■ 15-30 pct.

³⁵ Se bilagstabel 5.12 for præcise de præcise procentandele.

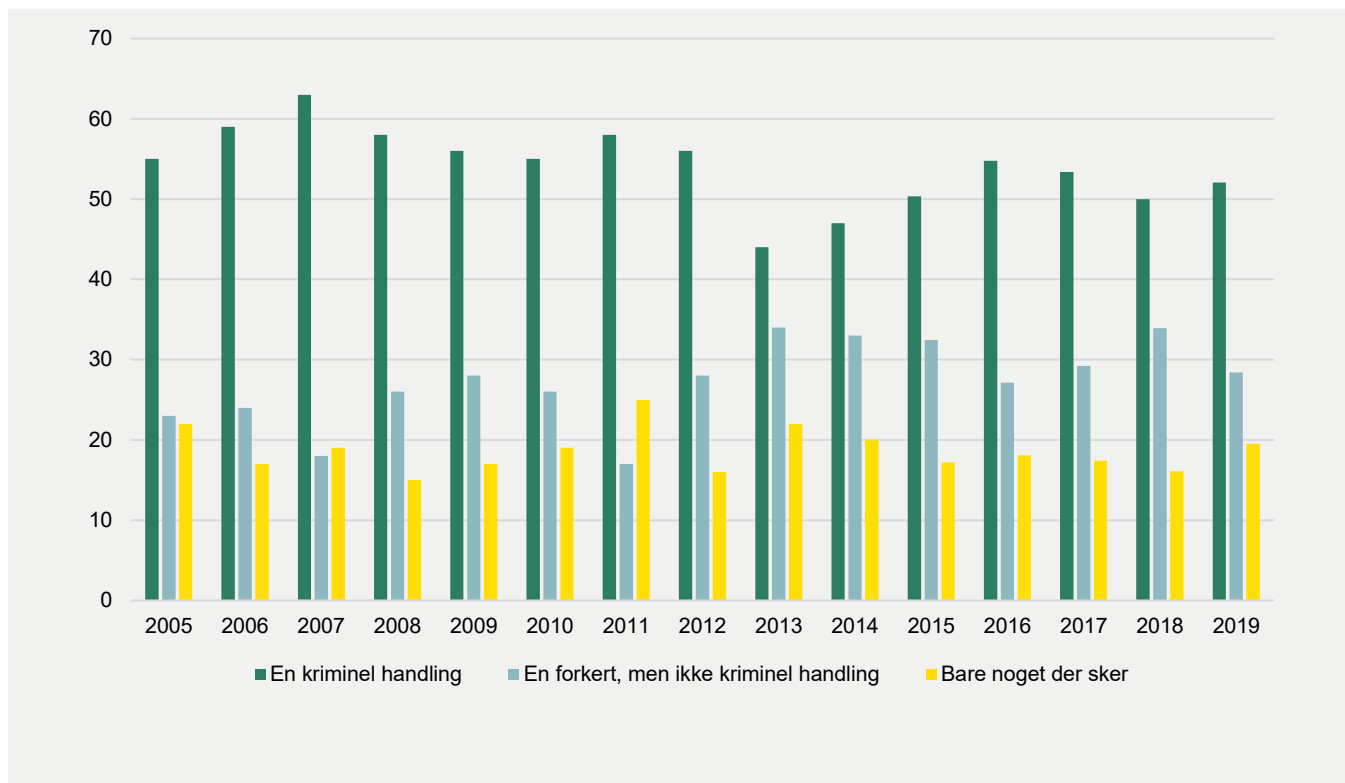
I de fleste år er det mere end halvdelen af ofre, der ikke er i tvivl om, at der var tale om en kriminel handling, jf. figur 5.14. Der er ingen signifikant forskel mellem andelen, der vurderede voldsepisoden som en kriminel handling i 2019 og det forudgående år. I år 2013-2015 er denne andel statistisk signifikant lavere end de tidligere år, men fra 2016-2019 ses en tendens til, at denne andel stiger igen. Der er dog ikke tale om signifikante ændringer.

Over hele perioden har godt en fjerdedel af ofre for vold angivet, at de anser det, de har været udsat for, som en ”forkert, men ikke kriminel” handling. Denne vurdering forekommer særlig hyppigt i tilfælde, hvor gerningspersonen er nuværende ægtefælle, kæreste eller samlever, ven, bekendt eller en person, der står i et afhængighedsforhold til ofret, f.eks. patienter eller klienter. Knap femtedel af ofre anser voldsepisoden for ”bare noget der sker”, og denne vurdering er særlig udbredt i de tilfælde, hvor gerningspersonen har indgået i et afhængighedsforhold til ofret eller var en bekendt af ofret.

Figur 5.14

Ofrets vurdering af hvorvidt voldsepisoden var en kriminel handling eller ej, 2005-2019, pct.³⁶

³⁶ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 5.13

5.4

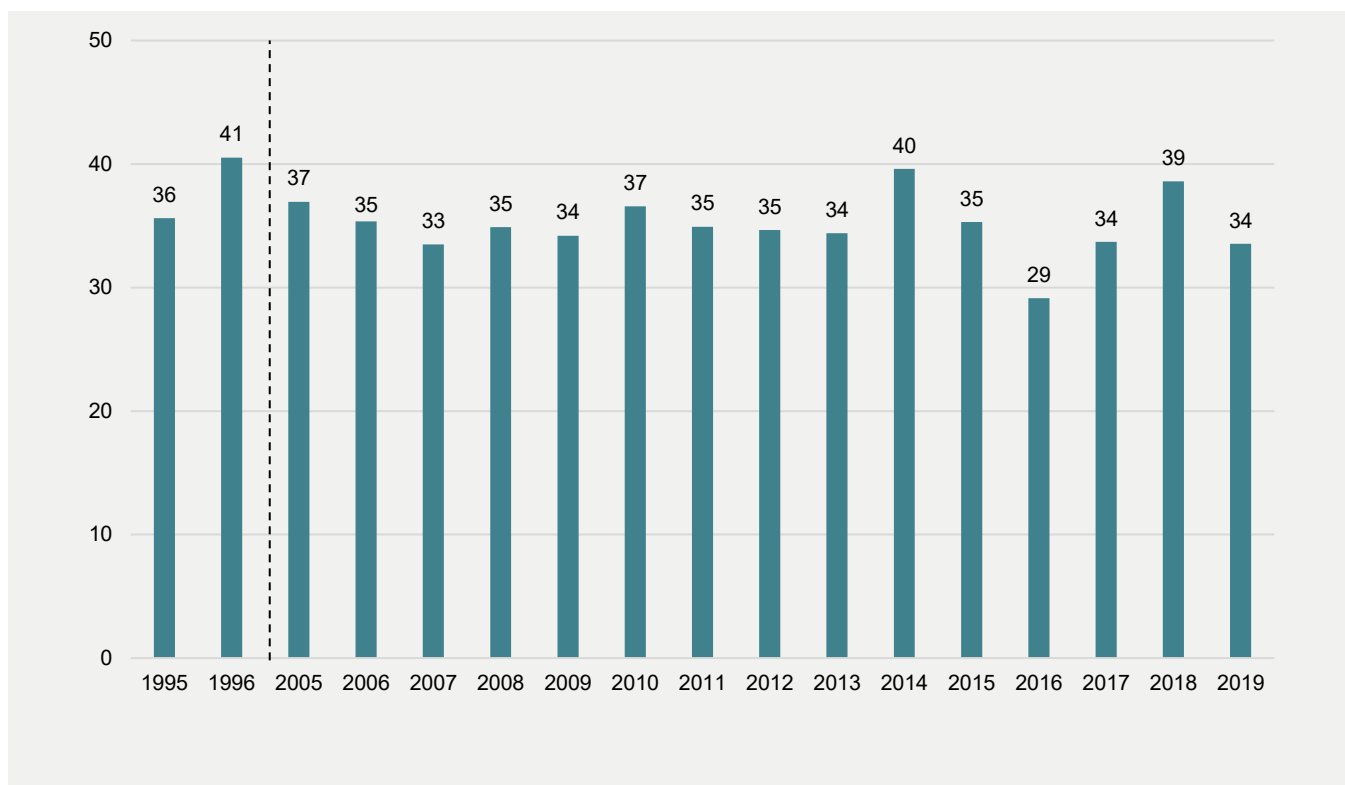
Gerningssituationen

Vold kan inddeles på mange måder og efter mange forskellige kriterier: Gadevold, værtshusvold, partnervold, ungdomsvold osv. I dette afsnit gives der et overblik over forskellige karakteristika, der beskriver gerningssituationen omkring voldsepisoden, samt om der er sket ændringer gennem årene. Dette drejer sig om ofrets kendskab og relation til gerningspersonen, gerningsstedet, voldens tidsmæssige fordeling samt sammenhængen mellem voldsudøvelse og alkoholindtagelse.

En majoritet af ofre for vold kendte ikke på forhånd gerningspersonen. Det er sandsynligt, at det moderne samfund som sådan i langt højere grad er præget af "fjernhedsvold" (hvor offer og gerningsperson ikke kender hinanden) end det traditionelle samfund, men som figur 5.15 viser, er situationen ret uændret i den undersøgte periode. I 2019 er andelen af ofre, der kendte gerningspersonen, ikke statistisk signifikant forskellig fra hverken den tidligere periode samlet set eller det forudgående år.

Figur 5.15

Andelen af ofre for vold der kendte gerningspersonen, 1996-1996 og 2005-2019, pct.

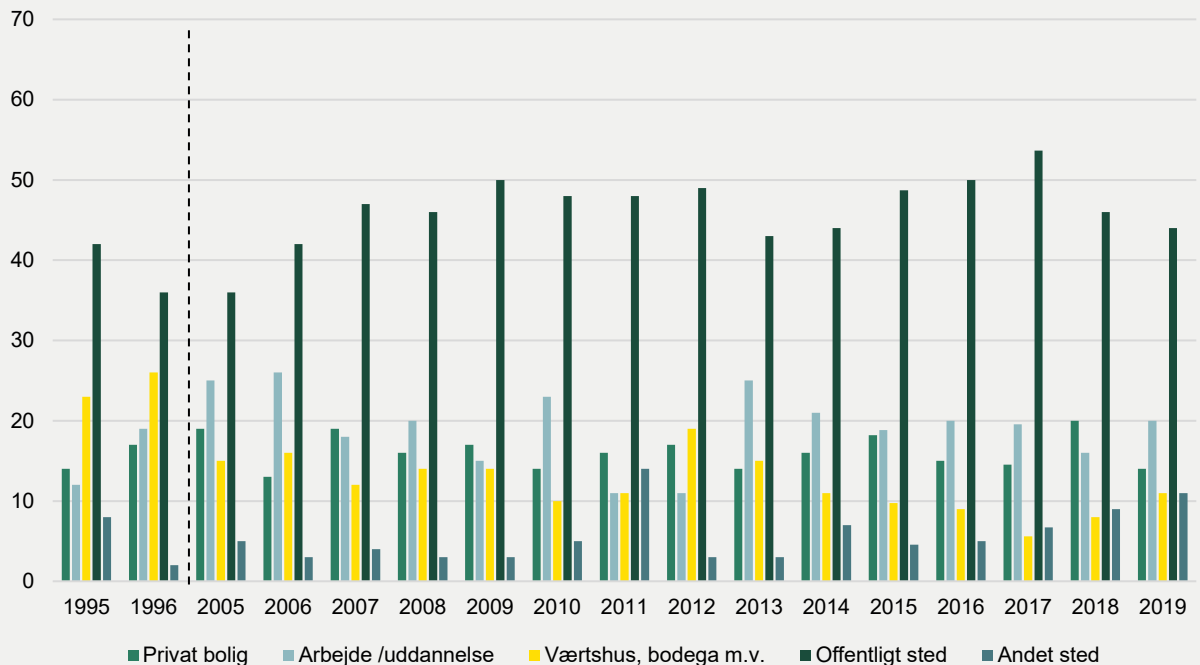

En undersøgelse foretaget på Statens Institut for Folkesundhed (SDU) viser, at for kvinders vedkommende er volden oftere udført af en nuværende eller tidligere partner til sammenligning med mandlige ofre, hvor der oftere er tale om, at volden er udført af en fremmed (SDU 2018:7). I 2019 angik 12 pct. af alle voldstilfælde enten partnere eller familiemedlemmer, jf. bilagstabel 5.14. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig i forhold til det forudgående år, hvor 15 pct. af alle voldstilfælde angik enten partnere eller familiemedlemmer.

Med hensyn til gerningssted blev det i voldsofferundersøgelsen fra 1995 til 1996 understreget, at vold, der sker i tilknytning til arbejde, udgør en væsentlig del af volden. Denne form for vold blev betegnet som “den nye voldsproblematik” i erkendelse af, at tidligere voldsofferundersøgelser (Wolf 1972; Andersen 1985a og 1987; Christensen & Koch-Nielsen 1992) havde tildelt arbejdsdimensionen en langt mere tilbagetrukket placering i det samlede voldsbillede. Fra 1995-1996 til 2005-2006 voksede andelen af vold, der var foregået i tilknytning til arbejds- eller uddannelsessted, yderligere, jf. figur 5.16. Efter 2006 er andelen mindre, og der ses ret store årlige variationer. I 2019 var det 20 pct. af dem, der havde været udsat for vold, der var blevet udsat for det på deres arbejds- eller uddannelsessted, og denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra de andre år i måleperioden efter årtusindeskiftet.

Figur 5.16

Gerningsstedet for volden, 1996-1996 og 2005-2019, pct.³⁷

Siden 2009 har offerundersøgelsen indeholdt et særligt spørgsmål til dem, der har været udsat for vold på arbejdet, idet der er spurgt om, hvilken type arbejde de har. I hele perioden fra 2009-2019 har samlet set 62 pct. af de ofre, der har været udsat for vold på deres arbejdsplads, oplyst at arbejde med særligt vanskelige klienter såsom demente, psykisk syge, udsatte unge m.v. Fem pct. af ofrene havde kontrol- eller overvågningsarbejde, eksempelvis som politibetjent eller dørmænd, mens fire pct. havde arbejdet inden for persontransport. 13 pct. oplyste om andre former for risikobetonet arbejde. Sammenlagt ser mere end otte ud af ti (84 pct.) af ofrene for vold på arbejdspladsen ud til at have et arbejde, der indebærer en særlig risiko. Vold på arbejdet rammer ikke befolkningen i flæng eller tilfældigt. Det er stærkt afhængigt af, hvilken slags arbejde man har.

Den største andel af voldsofrene udsættes for vold på et offentligt tilgængeligt sted, typisk gader, transportmidler, parker, pladser m.v., idet det i de fleste år angår cirka 40-50 pct. af ofrene. Denne andel har udviklet sig i bølger over undersøgelsesperioden og var i 2019 på 44 pct., hvilket ikke er statistisk signifikant forskellig fra perioden 2005-2018.

³⁷ Alle procentandele fremgår af bilagstabel 5.15.

Værtshusvolden er blevet såvel absolut som relativt betydeligt sjældnere i den undersøgte periode i forhold til midten af 1990'erne: I 1995-1996 var det samlet set 24 pct. af volden, der foregik på et værtshus m.v., mens niveauet i 2005-2019 typisk lå på 10-15 pct., hvilket er statistisk signifikant lavere. I 2019 var det 11 pct. af volden, der foregik på værtshus eller lignende sted, og denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra den tidligere periode eller det forudgående år.

Endelig kan nævnes, at det i alle årene er maksimalt hvert femte offer, der har været udsat for volden i en privat bolig. I 2019 drejede dette sig om 14 pct. Der er ingen tendenser til hverken vækst eller fald i denne andel.

Mens kvinder typisk udsættes for vold i eget eller andres hjem eller på arbejds- eller uddannelsessted, er det typiske gerningssted – for så vidt angår mandlige voldsofre – offentligt tilgængelige steder.

Gerningsstedet for den vold, de unge mellem 16 og 24 år er udsat for, adskiller sig på flere områder fra det generelle billede, der er beskrevet ovenfor. Tydeligst er det, at de unge mellem 16 og 24 år i langt mindre grad end de ældre aldersgrupper er udsat for vold i tilknytning til arbejde eller uddannelse.³⁸ Således udgør denne type vold 10 pct. af alle voldstilfælde for de 16-24-årige i 2019, hvorimod denne andel er 25 pct. for de 25-74-årige. Modsat er de unge i højere grad end de ældre udsat for værtshusvold eller vold på offentlige steder, idet dette gælder henholdsvis 15 pct. og 38 pct. af alle voldsepisoder blandt til 16-24-årige i 2019, mens andelen for de 25-74-årige er henholdsvis 8 pct. og 34 pct.

³⁸ Kategorien arbejde/uddannelse er en samlet kategori.

5.4.1

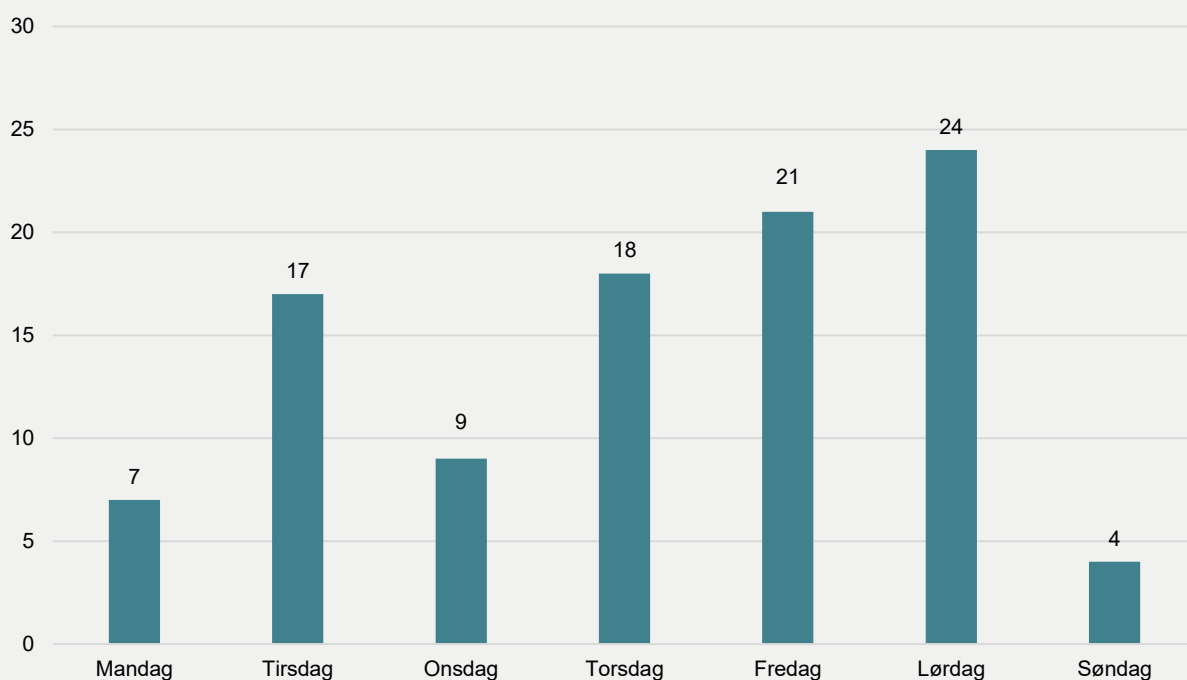
Voldens tidsmæssige fordeling

Selv om vold kan forekomme på et hvilket som helst tidspunkt, er den især koncentreret omkring de tidspunkter og perioder, hvor flest har fri fra arbejde, hvor flest går i byen, og hvor der drikkes mest alkohol.³⁹

Set over et *ugeforløb* tegner fredage og lørdage sig for knap halvdelen af volden, jf. figur 5.17.

Figur 5.17

Volden fordelt efter ugedag, 2019, pct.⁴⁰

Også set over døgnet 24 timer er skævdelingen markant, jf. figur 5.18. Generelt for hele perioden gælder, at den mest ufredelige fjerdedel af døgnet er mellem midnat og klokken 6

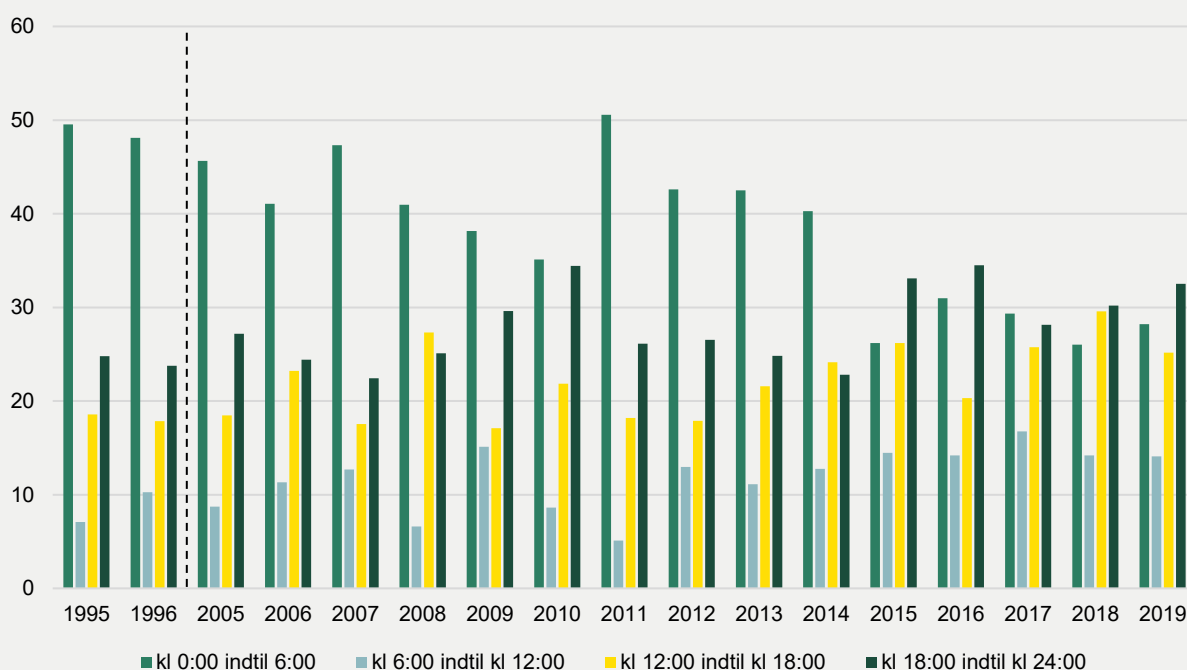
³⁹ Der er i modsætning hertil ingen måneder, der markerer sig som markant “farligst” eller “fredeligst”. Tidligere undersøgelser viser en vis ophobning af vold i december, dvs. i jule(frokost)måned (Balvig m.fl. 1985b; Døllner 1991; Balvig 1997). Dette mønster er imidlertid ikke tydeligt i de nyere voldsofferundersøgelser.

⁴⁰ I 18 pct. af voldstilfældene husker ofrene kun, hvorvidt hændelsen foregik i hverdage eller weekenden. Disse besvarelser spredes ud på de forskellige dage i de to kategorier. Tidligere (dvs. før 2012) har disse besvarelser været fordelt ligeligt inden for hverdagens og weekendens ugedage, mens de nu fordeles, så det afspejler den eksisterende fordeling mellem dagene, hvilket forklarer mindre variationer i forhold til tidligere resultater. Derudover husker 10 pct. ikke, hvilken ugedag der var tale om. Disse er ikke medregnet i figur 5.17.

om morgenen, hvor 39 pct. af den samlede vold har fundet sted. I 2015-2019 er der dog en signifikant mindre andel af volden, der foregår i dette tidsrum, mens andelen, der foregår om aftenen frem til midnat, modsat er større end i de tidligere år. Den relativt fredeligste fjerdedel af døgnet er fra kl. 6 om morgenen og frem til kl. 12, hvor godt en tiendedel af den samlede vold foregår.

Figur 5.18

Vold fordelt efter det tidspunkt på døgnet, hvor den har fundet sted, 1995-1996 og 2005-2019, pct.

Voldens tidsmæssige fordeling varierer noget aldersgrupperne imellem, hvilket givetvis er sammenhængende med, at også voldens art gør det, jf. tidligere. I 2019 foregik knap halvdelen (44 pct.) af de voldsepisoder, de 16-24-årige var udsat for, mellem midnat og kl. 6 om morgenen, mens denne andel er markant og statistisk signifikant lavere (20 pct.) for de 25-74-årige. Udsatheden for vold varierer ligeledes noget mellem, hvor ofte ofrene går ud om aftenen. I 2019 var personer, der gik ud 3-4 aftener eller flere i løbet af ugen, signifikant oftere udsat for vold end personer, der gik ud 1-2 aftener om ugen eller sjældnere. Lignende tendens gør sig gældende hos personer, der mødes med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more sig: går man ud minimum én gang ugentligt for at feste eller more sig, er der således signifikant større risiko for at blive udsat for vold.

Der er en stærk sammenhæng mellem voldsudøvelse og alkoholindtagelse. Hvorvidt der er tale om en egentlig årsagssammenhæng, og i givet fald i hvilken grad, er et kompliceret spørgsmål, som ligger uden for nærværende fremstillings rammer at gå ind på.

Offerundersøgelserne bekræfter alkoholens fremtrædende rolle i voldssammenhæng. I 2019 angav 40 pct. af ofrene, at gerningspersonerne var påvirket af alkohol, jf. bilagstabel 5.16. I knap hvert femte tilfælde mente ofrene, at gerningspersonen var stærkt påvirket af alkohol. Selv om vi ikke ved, hvor mange mennesker der på et givet tidspunkt er (meget) påvirket af alkohol, repræsenterer disse tal utvivlsomt en kraftig forhøjet hyppighed.

Fra 1995-1996 til 2005-2019 er der sket en bemærkelsesværdig udvikling med hensyn til gerningspersonernes påvirkning af andet end alkohol, dvs. narkotika, medicin el.lign. I 1995-1996 var 8 pct. af gerningspersonerne, ifølge ofrene, påvirket af andet end alkohol. I 2005-2019 har denne andel ligget klart højere, typisk på 12-25 pct. Forskellen mellem de to perioder er statistisk signifikant.

Offerundersøgelsen understreger på den anden side også, at vold langt fra udelukkende er et spørgsmål om alkohol: I 2019 var godt en tredjedel af gerningspersonerne (35 pct.) således, ifølge ofrene, hverken påvirket af alkohol eller andre stoffer.

Hovedparten af ofrene (66 pct.) angav i 2019, at de ikke selv var påvirket af alkohol el.lign. Enkelte ofre, 4 pct., angav at have været påvirket af andre stoffer end alkohol. Andelen af påvirkede ofre (34 pct.), det være sig af alkohol eller andet, var statistisk signifikant mindre end andelen af gerningspersoner, der ifølge ofrene var påvirkede (65 pct.).

Set i forhold til de nævnte aldersrelaterede forskelle i voldens art er det ikke uventet, at der særligt for de unge mellem 16 og 24 år er en stærk sammenhæng mellem indtagelse af alkohol og voldsudsathed. I 2019 angav 47 pct. af ofrene mellem 16 og 24 år selv at have været påvirket af alkohol, da voldsepisoden fandt sted. Dette er en statistisk signifikant højere andel end for de ældre aldersgrupper, hvor 23 pct. af de 25-74-årige angiver, at de selv var påvirkede af alkohol ved voldsepisoden. Samtidigt vurderede de 16-24-årige ofre, at gerningspersonerne i 47 pct. af hændelserne var påvirkede af alkohol, mens de 25-74-årige ofre vurderede, at dette gjorde sig gældende for 37 pct. af gerningspersonerne. Denne forskel er ikke statistisk signifikant.

Der er, ikke overraskende, en signifikant større andel af de voldstilfælde, hvor ofret var påvirket af alkohol, som er foregået på barer og værtshuse, i forhold til andelen af tilfælde, hvor ofret ikke var påvirket. Omvendt var en relativ lille del af dem, der udsættes for vold i eget hjem eller anden privat bolig, på arbejdspladsen eller i offentlige transportmidler, påvirkede af alkohol eller andet.

I 70 pct. af alle voldssituationer i 2019 har der været tale om, at enten gerningspersonen, ofret eller begge parter var påvirkede af alkohol eller andre stoffer, jf. bilagstabel 5.17. Dette er en stigning sammenlignet med det forudgående år, men generelt er denne andel mindsket i løbet af den undersøgte periode.

5.5

Årsager til vold

Siden 2008 har offerundersøgelsen inkluderet spørgsmål vedrørende de mulige årsager til volden. Spørgsmålene belyser *ofrets opfattelse* af, hvad den oplevede vold skyldtes.

Et af spørgsmålene angår ofrets opfattelse af hovedårsagen til, at vedkommende blev udsat for vold. Knap hvert fjerde offer mente, at den væsentligste årsag var, at gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol, jf. tabel 5.4. En væsentlig del – 44 pct. – af dem, der angav denne årsag til volden, havde været udsat for vold på deres arbejdsplads eller uddannelsessted. En anden hyppig angiven årsag var uenighed eller skænderi, der udviklede sig til vold, idet 17 pct. af ofrene oplyste, at dette var årsagen. Her er det godt hvert tiende tilfælde, som foregik på arbejdsplads eller institution, mens knap hvert tredje tilfælde havde fundet sted på et offentligt tilgængeligt sted og godt hvert fjerde i en privat bolig. Der er ikke markante forskelle mellem årene i angivelse af årsagen til volden.

Tabel 5.4

Ofrets opfattelse af årsagen (den væsentligste) til den vold, vedkommende har været udsat for, 2008-2019, pct.

	Andel
Uenighed, skænderi der udviklede sig	17 %
Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre	7 %
Misundelse	2 %
Jalousi	5 %
Røveri (ville have noget jeg havde)	7 %
Seksuelt motiveret	3 %
Regulært overfald der ikke havde noget med mig at gøre	7 %
Skulle vise sig	7 %
Den eller de følte nok, det var mig, der startede	1 %
Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende	4 %
Gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol	24 %
Andet	14 %
Ved ikke	3 %
I alt	100 %

Mænd og kvinder angiver temmelig forskellige grunde til, at de er blevet udsat for vold. Kvindelige ofre er således langt mere tilbøjelige end mandlige til at anføre, at volden var seksuelt motiveret, skyldtes jalousi, eller at gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol. Mænd er væsentligt mere tilbøjelige til at mene, at volden skyldtes hævn eller vrede, at gerningspersonen havde opfattet ham som provokerende, at personen skulle vise sig, at gerningspersonen ville have noget, ofret havde (røveri), eller at der var tale om et regulært overfald, som ikke havde noget med ofret at gøre. Disse afvigelser er alle statistisk signifikante. Mænd og kvinder er omtrent lige tilbøjelige til at mene, at volden mod dem skyldtes enten uenigheder/skænderier, misundelse eller andet.

5.5.1

Vold som hadforbrydelse

Det er i offerundersøgelserne siden 2008 forsøgt belyst, i hvilket omfang volden kan betegnes som en hadforbrydelse, dvs. en forbrydelse, der er motiveret af had over for den gruppe, som ofret tilhører eller antages at tilhøre. Der er således spurgt om, i hvilket omfang volden – efter ofrets opfattelse – er motiveret af enten racisme eller ofrets (formodede) seksuelle orientering (i det følgende: Homo- eller transfobi). Fra og med 2019 er der også spurgt om, i hvilket omfang volden – efter ofrets opfattelse – er motiveret af ofrets kønsidentitet. Der kan være andre former for hadforbrydelser, eksempelvis politisk eller religiøst motiveret vold, men disse former er der ikke spurgt til i offerundersøgelserne.

Af tabel 5.5 fremgår det, at otte pct. af voldsofrene (2008-2019) mener, at volden mod dem helt sikkert var motiveret af racisme. Dette svarer cirka til, at mellem 4.300 og 5.800 mennesker mellem 16 og 74 år årligt udsættes for racistisk motiveret vold. Nogenlunde samme andel angiver, at volden *måske* var motiveret af racisme, nemlig syv pct. Som det fremgår af tabellen, er beregningerne baseret på meget få observationer, og af denne grund er resultaterne behæftet med betydelig usikkerhed. Statistisk signifikant flere mandlige end kvindelige ofre angiver, at voldsepisoden har eller måske har været motiveret af racisme. Ydermere angiver en statistisk signifikant lavere andel af de 16-24-årige voldsofre, sammenlignet med de 25-74-årige ofre, at den vold, som de var udsat for, var motiveret af racisme.

Tabel 5.5

Voldsofre fordelt efter ofrenes opfattelse af, om voldshændelsen var motiveret af racisme, 2008-2019, andel og antal.⁴¹

	Andel ofre	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
Ja, helt sikkert	8 %	5.100	(6,9-9,2) (4.300-5.800)	118
Ja, måske	7 %	4.500	(6,0-8,2) (3.800-5.100)	114
Nej	85 %	53.300	(83,3-86,4) (52.400-54.300)	1.499
I alt	100 %	62.900	100 %	1.731

⁴¹ Antallet af ofre i denne og de nedenstående tabeller er beregnet eksklusive de respondenter, der svarer "ved ikke", hvilket drejer sig om omtrent 1 pct. af respondenterne. Da denne andel varierer en smule, vil kategorien "Antal ofre i befolkningen, i alt" variere fra tabel til tabel.

Af tabel 5.6 fremgår det, at voldsforbrydelser, der menes at være motiveret af ofrets seksuelle orientering, er signifikant sjældnere end dem, der menes at skyldes racisme – mindre end halvt så mange ofre angiver, at volden mod dem helt sikkert skyldtes homo- eller transfobi. Dette svarer til, at mellem 1.500 og 2.500 personer mellem 16 og 74 år årligt udsættes for vold grundet deres seksuelle orientering. Omtrent samme andel har angivet, at volden *måske* skyldtes deres seksuelle orientering. Også i dette tilfælde, skal der gøres opmærksom på de meget små tal, som betyder, at resultaterne er behæftet med betydelig usikkerhed. Der er ikke statistisk signifikant forskel mellem andel kvinder og mænd, der mener, at voldsepisoden har eller måske har været motiveret af ofrets seksuelle orientering.

Tabel 5.6

Voldsofre fordelt efter ofrenes opfattelse af, om voldshændelsen var motiveret af homo- eller transfobi, 2008-2019, andel og antal.

	Andel ofre	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval	Uvægtet antal ofre i stikprøven
Ja, helt sikkert	3 %	2.000	(2,4-4,0)	53
			(1.500-2.500)	
Ja, måske	4 %	2.200	(2,8-4,3)	58
			(1.700-2.700)	
Nej	93 %	58.500	(92,2-94,3)	1.617
			(57.800-59.200)	
I alt	100 %	62.700	100 %	1.728

Hertil kommer, at knap fire pct. af voldsofrene i 2019 mener, at volden mod dem helt sikkert var motiveret af ofrets kønsidentitet, mens knap seks pct. angiver, at volden *måske* var motiveret af ofrets kønsidentitet. Beregningerne er baseret på meget få observationer, og af denne grund er resultaterne behæftet med betydelig usikkerhed.

En kortlægning fra Rigspolitiet samt undersøgelser fra Finland,⁴² Sverige og Norge peger ligeledes på, at forbrydelser motiveret af racisme/fremmedfjendskhed er det mest udbredte motiv (Rigspolitiet 2019, Brå 2019, Politidirektoratet 2018).

⁴² En årsrapport om hadforbrydelser findes på finsk på www.polamk.fi/julkaisut

Anmeldelsestilbøjeligheden for ofre for hadforbrydelser er hverken lavere eller højere end for øvrige voldsofre.⁴³ 42 pct. af ofre for vold motiveret af homo- eller transfobi har selv anmeldt volden, mens tilsvarende gælder for 36 pct. af ofre for vold motiveret af racisme og 36 pct. blandt voldsofre generelt i den samme periode (2008-2019). En mere generel beskrivelse af udviklingen i anmeldelsestilbøjelighed blandt ofre for vold følger i nedenstående afsnit.

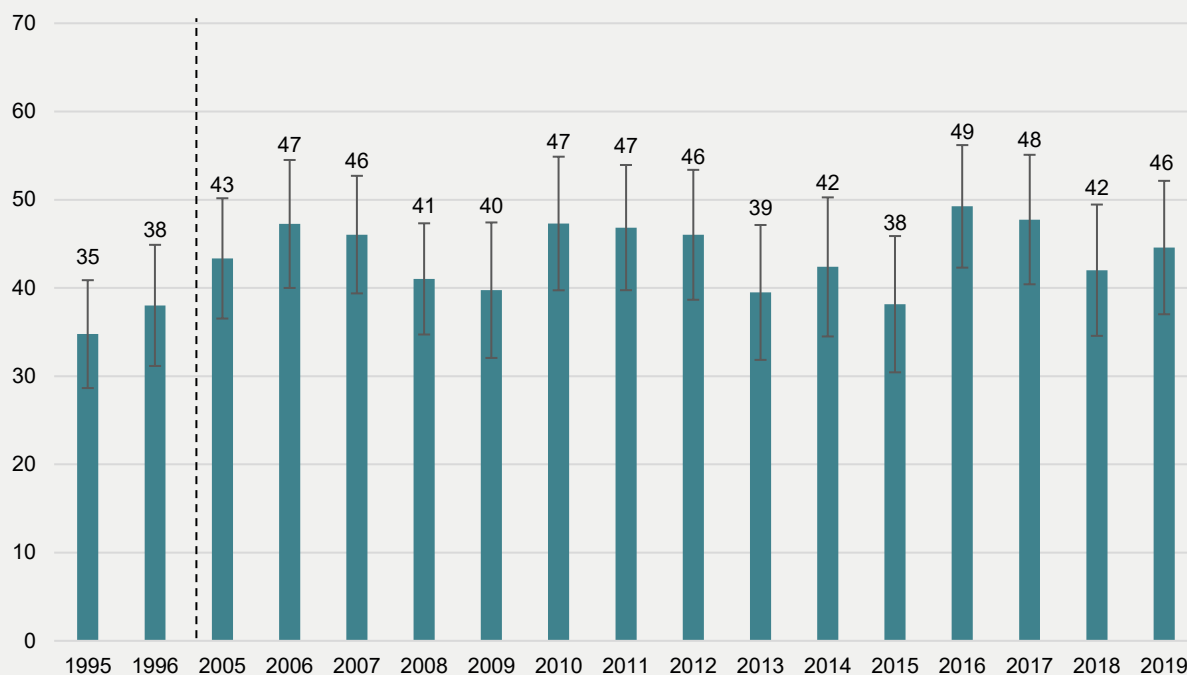
⁴³ Ved denne beregning af anmeldelsestilbøjelighed for ofre for hadforbrydelser er alene inkluderet personer, der har svaret 'ja, helt sikkert' til spørgsmålet om, hvorvidt de oplevede, at volden var motiveret af racisme eller homo- eller transfobi. Desuden omfatter beregningen alene tilfælde, hvor offeret selv har anmeldt, og ikke tilfælde, hvor hændelsen er kommet til politiets kendskab på anden vis.

Anmeldelsestilbøjeligheden opgøres almindeligvis ved at undersøge, hvor mange der anmeldte hændelsen til politiet, sidste gang de var udsat for vold. Metodens begrænsning er naturligvis, at vi ikke får oplysning om, hvorvidt de, der har været udsat flere gange, er lige tilbøjelige til at anmelde alle voldsepisoder til politiet. Da der til og med 2008 foreligger oplysninger om de tre seneste voldstilfælde i undersøgelsen, er det undersøgt, hvad dette betyder. Der viser sig at være en lidt mindre anmeldelsestilbøjelighed for alle tre seneste tilfælde end for alene seneste tilfælde. Samtidig viser der sig dog at være en helt ensartet udviklingstendens for de to målingsmetoder. Eftersom det først og fremmest er udviklingstendensen, der er i fokus her, er det besluttet alene at inkludere oplysninger om anmeldelsesprocenten ved seneste voldsepisode. Det bemærkes, at anmeldelse i dette tilfælde også inkluderer forhold, som ofret ikke selv har anmeldt, men hvor det er tilkendegivet, at politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis (f.eks. ved at andre end ofret har anmeldt, eller at politiet selv har opdaget forholdet).

Som det er fremgået af det tidligere, er der totalt set sket en statistisk signifikant stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold fra midt i 1990'erne til perioden fra 2005 til 2018 samlet set. I 2019 var andelen af tilfælde, hvor ofret havde anmeldt volden til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab herom på anden vis, 46 pct., jf. figur 5.19. Anmeldelsestilbøjeligheden i 2019 afviger ikke signifikant fra perioden 2005-2018 eller fra det forudgående år. Når de seneste tre år (2017-2019) sammenlignes med de tre år forinden (2014-2016), ses et også et uændret niveau i anmeldelsestilbøjelighed. Andelen synes dog at fluktuere over perioden siden 2005 uden en entydig udviklingstendens.

Figur 5.19

Pct. af ofre for vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, opgjort ved seneste voldstilfælde, 1995-1996 og 2005-2019, med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.

Der er ingen statistisk forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde vold.

Af tabel 5.7 fremgår det, at anmeldelsestilbøjeligheden er højere for voldsepisoder, der har medført synlige skader, hvor 46 pct. af ofrene selv anmelder volden til politiet, end for de episoder, der ikke har medført synlige skader, hvor denne andel er 24 pct. Forskellen er statistisk signifikant. Endvidere skal det nævnes, at stigningen i anmeldelsestilbøjeligheden efter 1995-1996 angår såvel vold, der har medført fysiske skader, som vold, hvor dette ikke er tilfældet.

Tabel 5.7Anmeldelsesprocent i forhold til synlige skader ved vold, 2014-2019, pct.⁴⁴

	Skader	Ikke skader
Ja, jeg har anmeldt til politiet	46 %	24 %
Nej, men politiet fik viden om det på anden måde	9 %	11 %
Nej	45 %	66 %
I alt	100 %	100 %

Oplevelsen af voldsepisodens alvorlighed er afgørende for anmeldelsestilbøjeligheden. Af tabel 5.8 ses således en klar sammenhæng mellem vurderingen af voldsepisoden og tilbøjeligheden til at anmelde.⁴⁵ I perioden 2014-2019 var det 63 pct. af de ofre, der fandt episoden ”meget alvorlig”, der foretog en anmeldelse, mod 39 pct. af dem, der fandt episoden ”ret alvorlig”, og 18 pct. af dem, der ”ikke fandt episoden særligt alvorlig”. I perioden fra 2014-2019 ses der nogle fluktuationer i disse andele.

Tabel 5.8

Anmeldelsesprocent i forhold til hvor alvorlig voldsepisoden anses at være, 2014-2019, pct.

	Meget alvorlig	Ret alvorlig	Ikke særlig alvorlig
2014-2019	63 %	39 %	18 %

Som man kunne forvente, er der også en nær sammenhæng mellem vurderingen af, om en handling opleves som ”kriminell”, og om den anmeldes, jf. tabel 5.9. I perioden 2014-2019 var det 53 pct. af de ofre, der betragtede episoden som en kriminell handling, der foretog en anmeldelse, mod 12 pct. af dem, der betragtede episoden som en forkert, men ikke kriminell handling, og 19 pct. af de ofre, der betragtede episoden som bare noget, der sker.

⁴⁴ Det bemærkes, at tabel 5.7 afgrænses til at dække perioden 2014-2019. Dette for at kunne analysere på baggrund af et tilstrækkeligt datagrundlag i modsætning til et 1 års perspektiv. For at kunne sammenligne anvendes denne afgrænsning også i tabel 5.8-5.10.

⁴⁵ Det bemærkes, at tabel 5.8 og 5.9 udelukkende inkluderer de tilfælde, hvor ofret selv har anmeldt voldsepisoden til politiet.

Der findes gennem perioden en del variation i anmeldelsesprocenten for især de ofre, der vurderer, at voldsepisoden var forkert, men ikke kriminel eller bare noget, der sker, men der er ikke nogen tydelig udviklingstendens i perioden 2014-2019.

Tabel 5.9

Anmeldelsesprocent i forhold til om voldsepisoden anses for at være en kriminel handling eller ej, 2014-2019, pct.

	En kriminel handling	En forkert, men ikke kriminel handling	Bare noget der sker
2014-2019	53 %	12 %	19 %

De, der ikke har anmeldt voldsepisoden til politiet, er blevet spurgt om begrundelsen for ikke at gøre det. Oplysninger herom vedrørende 2014-2019 fremgår af tabel 5.10, som viser, at 19 pct. undlod at anmelde, fordi de fandt voldsepisoden for bagatelagtig at gå til politiet med. 16 pct. angav, at de ikke havde anmeldt, da de mente at det ikke ville nytte noget. 10 pct. oplyste, at hensynet til gerningspersonen var væsentligere, typisk fordi der var tale om et familiemedlem, en kollega, en nær ven, eller at gerningspersonen var psykisk ustabil, mens 9 pct. angav, at de ikke havde anmeldt, fordi de så volden som en risiko ved deres arbejde.

Tabel 5.10

Voldsofres grunde til ikke at anmelde voldsepisoden til politiet, 2014-2019, pct.

	En kriminel handling
For lidt at anmelde	19 %
Arbejdsrisiko	9 %
Konflikten løst ved mægling/selvforsvar	4 %
Hensyn til gerningsperson	10 %
For besværligt	4 %
Kunne ikke give sikre oplysninger til politiet	6 %
Frygt for repressalier	5 %
Anmeldt til anden myndighed	3 %
Nytter ikke	16 %
Selv skyld i volden	2 %
Anden grund	18 %
Politiet fik kendskab til det først	2 %
I alt	100 %

I de tilfælde, hvor volden er anmeldt, har politiet ifølge ofret i godt halvdelen af tilfældene fået fat i den formodede gerningsperson.

I dette afsnit vil omfanget, alvorlighedsgraden og karakteren af partnervold blive belyst. Tidligere lignende begreber har været ”hustruvold”, altså vold mod kvinder inden for ægteskab. I engelsksproget litteratur har begrebet ”domestic violence” også været benyttet, og her har der således været fokuseret på vold i hjemmet. Partnervold dækker over vold mod mænd og kvinder udøvet af en nuværende eller tidligere partner, uanset gerningsstedet.

Definitionen af begrebet ”vold” er her – ligesom tilfældet er i resten af rapporten – overladt til respondenten selv. I andre undersøgelser af partnervold er begrebet ofte defineret på forhånd. I Ligestillingsministeriets undersøgelse spørges ind til forekomsten af bestemte typer af voldshandlinger (Helweg-Larsen 2012). Definitionsforhold er givetvis med til at skabe en forskel i det målte omfang af partnervold (se også diskussion i Kyvsgaard 2015).

Det bemærkes, at voldsofrene kun er blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldshændelse, hvorfor man ikke kan være sikker på, at de ofre for partnervold, der er blevet udsat for vold flere gange, i alle tilfælde er blevet det i en partnerrelation, ligesom noget af den vold, de øvrige voldsofre har oplevet ud over det seneste tilfælde, kan være begået af en partner.

I tabel 5.11 angives, hvor stor en del af de samlede voldsofre der har været udsat for partnervold, baseret på samtlige offerundersøgelser foretaget i årene 2005-2019.

Det ses af tabellen, at godt hvert tyvende voldsoffer har været udsat for partnervold. Tallet svarer til, at 0,1 pct. af befolkningen eller mellem 3.500 og 4.700 personer i alderen 16-74 år årligt udsættes for partnervold. I undersøgelsesmaterialet er det i perioden 2005-2019 i alt kun 130 personer, der angiver at have været udsat for partnervold.⁴⁶ Konklusionerne i det følgende er derfor baseret på et yderst spinkelt talmateriale og følgelig behæftet med stor usikkerhed. Da ofre for partnervold oftere er udsat mere end én gang i løbet af et år, jf. det senere, vil partnervolden udgøre en større andel af det samlede antal *voldstilfælde*.

⁴⁶ Der er her tale om det uvægtede antal ofre i stikprøven.

Tabel 5.11

Omfanget af partnervold, 2005-2019.

	Andel	95 % - sikkerhedsintervaller
Andel af voldsofre udsat for partnervold	6 %	(5 % - 7 %)
Andel af befolkningen udsat for partnervold	0,1 %	(0 % - 0,2 %)
Antal udsatte årligt	4.100	(3.500 – 4.700)

Det er desuden undersøgt, om der er sket forandringer over årene med hensyn til andelen, der har været udsat for partnervold. Andelen af voldsofre, der i 2019 angav at have været udsat for partnervold, var 11 pct. Dette er den næsthøjeste andel gennem hele undersøgelsesperioden, og denne er statistisk signifikant højere sammenlignet med den tidligere del af perioden (2005-2018), men er ikke statistisk signifikant forskellig fra det forudgående år, hvor andelen var 14 pct.

5.7.1

Karakteristika ved ofre for partnervold

Partnervold begås i langt de fleste tilfælde mod kvinder. I 86 pct. af de rapporterede tilfælde var ofret en kvinde. Set i forhold til andele af befolkningen svarer det til, at omkring 0,2 pct. af kvinderne og 0,1 pct. af mændene i befolkningen det seneste år har været udsat for partnervold. På grund af det spinkle datamateriale er der stor usikkerhed knyttet til disse estimater. Andre nordiske undersøgelser har vist, at kønsfordelingen blandt ofre for partnervold varierer meget, alt efter undersøgelsens kontekst samt hvilke spørgsmål der stilles. I undersøgelser, der angår alvorligere vold, er udsathedens størst blandt kvinder, mens mænd og kvinder synes at være omtrent lige udsatte i undersøgelser, hvor der fokuseres på vold i meget bred forstand i forbindelse med konflikter i parforholdet. Disse variationer afspejler også, at der er forskel i typen og alvorlighedsgraden af den partnervold, som henholdsvis mænd og kvinder udsættes for – kvinder udsættes oftere for gentagen vold og for vold, som kræver behandling efterfølgende (Brå 2009:12; Brå 2014:7). Dette er ikke muligt at undersøge nærmere i nærværende undersøgelse på grund af materialets størrelse.

I tabel 5.12 ses aldersfordelingen blandt ofre for partnervold og øvrig vold. Som det fremgår, er der noget variation, idet de 25-39-årige udgør den største andel af ofrene for partnervold og den mindste blandt øvrige voldsofre. Modsat forholder det sig for de 16-24-årige. Forskellene mellem de to grupper er statistisk signifikant.

Tabel 5.12

Ofre for partnervold og øvrige voldsofre fordelt efter alder, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
16-24 år	30 %	39 %
25-39 år	41 %	29 %
40-74 år	30 %	32 %
I alt	100 %	100 %

Med hensyn til familietype viser undersøgelsen, at blandt ofre for partnervold udgør enlige uden børn 40 pct. og enlige med børn 33 pct.⁴⁷ Personer, der lever i parforhold med børn, udgør 18 pct., personer i parforhold uden børn fire pct. og personer i andre familietyper fem pct.⁴⁸ Enlige med og uden børn udgør således størsteparten af ofre for partnervold. Her vil der være tale om en del tilfælde, hvor personen er blevet enlig, efter partnervolden fandt sted.⁴⁹

I blandt andet en finsk undersøgelse, der også er baseret på offerdata, findes der forskelle i udsathed mellem de forskellige socioøkonomiske grupper, idet de økonomisk mest trængte er overrepræsenteret i forhold til udsathed for partnervold, herunder særligt den alvorlige vold (Salmi & Danielsson 2014). Et tilsvarende mønster er ikke fundet i den danske offerundersøgelse, idet der ikke er statistisk signifikante forskelle i andelen af udsatte for partnervold for de forskellige indkomstgrupper.

⁴⁷ Gruppen af "enlige" omfatter ugifte, fraskilte, enker, enkemænd og opløste partnerskaber.

⁴⁸ Kategorien "andre familietyper" anvendes ofte af respondenterne, når denne person ikke kan se sig selv i kategorierne "enlig med/uden børn" eller "par med/uden børn". Personer, der angiver, at de befinder sig i en anden familietype, er oftest unge mellem 16 og 24 år, og som har angivet, at de bor sammen med andre frem for alene eller sammen med familie. Det kan eksempelvis være et søskendepar, der bor sammen. Desuden angiver en højere andel personer med anden etnisk baggrund end dansk, at de tilhører en anden familietype.

⁴⁹ De angivne svar vedrørende voldshændelser angår de seneste 12 måneder forud for deltagelsen i undersøgelsen, mens familietype registreres på tidspunktet for undersøgelsen.

5.7.2

Alvorlighedsgraden af partnervold

Hvorvidt alvorlighedsgraden for partnervold adskiller sig fra de øvrige voldstilfælde undersøges via de fire samme parametre, som tidligere anvendt ved vold generelt: Forekomsten af skader, forekomsten af våben/redskab, antallet af gerningspersoner og ofrets oplevelse af hændelsen.

Af tabel 5.13 ses det, at en markant og statistisk signifikant større andel af ofre for partnervold fik synlige skader end blandt de øvrige voldsofre. Mens det gjaldt for knap halvdelen af de øvrige ofre, gjorde det sig gældende for godt syv ud ti af ofre for partnervold. Blandt de personer, der fik synlige skader, var der for begge grupper en næsten lige stor andel – 42 pct. for ofre udsat for partnervold og 44 pct. for øvrige voldsofre – der måtte have lægebehandling.

Tabel 5.13

Andelen af voldsofre, der fik synlige skader, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Synlige skader	71 %	49 %
Ikke synlige skader	29 %	51 %
I alt	100 %	100 %

Det fremgår af tabel 5.14, at langt størstedelen af partnervolden er begået af en enkelt person. Kun i ca. hvert tiende tilfælde er der tale om to eller flere gerningspersoner. Dette står i modsætning til de øvrige voldsofre, hvor 40 pct. af ofre har stået over for mere end én gerningsperson.

Tabel 5.14

Andelen af ofre for partnervold og ofre for øvrig vold fordelt efter antallet af gerningsmænd, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
1 gerningsperson	91 %	60 %
2 gerningspersoner	6 %	15 %
3 eller flere gerningspersoner	2 %	25 %
I alt	100 %	100 %

Ofrenes vurdering af hændelsens alvorlighed viser også tydelige forskelle mellem dem, der har været udsat for partnervold, og øvrige voldsofre, jf. tabel 5.15. Knap halvdelen af ofrene for partnervold vurderer, at der var tale om en meget alvorlig hændelse, mod 23 pct. af de øvrige ofre. Derudover vurderer 15 pct. af ofrene for partnervold, at hændelsen ikke var særlig alvorlig, mod 43 pct. af de øvrige ofre. Disse forskelle er statistisk signifikante.

Tabel 5.15

Ofrenes vurdering af hændelsens alvorlighed, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Meget alvorlig	45 %	23 %
Ret alvorlig	40 %	33 %
Ikke særlig alvorlig	15 %	43 %
I alt	100 %	100 %

En lignende, men mindre tydelig, tendens kan ses i tabel 5.16, der viser, hvor stor en andel af de to offergrupper, der mener, at hændelsen var kriminel. Her er der statistisk signifikant forskel på andelen, der opfatter hændelsen som ”bare noget der sker”. Det mener ti pct. af ofrene for partnervold mod 19 pct. af de øvrige voldsofre. Samtidig er ofre for partnervold statistisk signifikant oftere af den overbevisning, at voldshandlingen er forkert, men ikke kriminel, sammenlignet med øvrige voldsofre.

Tabel 5.16

Ofrenes vurdering af hvorvidt hændelsen var kriminel, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
En kriminel handling	56 %	55 %
En forkert, men ikke kriminel handling	34 %	26 %
Bare noget der sker	10 %	19 %
I alt	100 %	100 %

Ud over de ovenstående faktorer, der karakteriserer alvorlighedsgraden, er også antallet af gange, ofrene har været udsat for vold, belyst. Som nævnt indledningsvis, er volds ofre kun blevet bedt om at identificere gerningspersonen til den seneste voldshændelse, hvilket betyder, at man ikke kan være sikker på, at de ofre for partnervold, der er blevet udsat for vold flere gange, i alle tilfælde er blevet det i en parrelation.

Tabel 5.17 viser at ofre for partnervold langt oftere end øvrige volds ofre allerede tidligere har været udsat for vold inden for det seneste år. Lidt mere end hver tredje af ofre for partnervold har været udsat én gang, mens dette gør sig gældende for knap to tredjedele af de øvrige volds ofre. Godt fire ud af ti ofre for partnervold har været udsat for vold mindst tre gange inden for det seneste år. Den tilsvarende andel for øvrige volds ofre er 17 pct. Disse forskelle er statistisk signifikant forskellige. Som fremhævet er det usikkert, om der i alle tilfælde er tale om partnervold, men andre undersøgelser har vist, at reviktimiseringsrisikoen er særlig høj i forbindelse med partnervold (Balvig 1998).

Tabel 5.17

Antal gange det enkelte offer har oplevet sig udsat for vold, fordelt efter om der var tale om partnervold eller anden vold, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige volds ofre
1 gang	36 %	65 %
2 gange	22 %	18 %
3 eller flere gange	42 %	17 %
I alt	100 %	100 %

På en del parametre synes partnervold således at være mere alvorlig end den øvrige vold. En større andel af volden fører til synlige skader, flere vurderer volden som alvorlig og som noget, der ikke bare sker, og en større andel udsættes mere end én gang. Andelen af hændelser med flere gerningspersoner er forudsigeligt nok relativ lille ved partnervold.

Det er sandsynligt, at de nævnte forskelle ikke kun skyldes, at partnervold generelt er grovere, men også at der er bias i rapportering af partnervold. I andre undersøgelser ses, at ofre for partnervold i højere grad oplyser om den grove vold, mens mindre grov vold inden for parforhold ofte ikke betragtes som vold eller kriminalitet, men blot som en del af en konflikt (Brå 2009:12).

Det ses af tabel 5.18, at i godt en tredjedel af tilfældene er gerningspersonen ofrets nuværende partner. Knap halvdelen af voldstilfældene begås af en person, der på gerningstidspunktet var ofrets partner, men som ikke er det længere, mens volden i godt en femtedel af tilfældene begås af en på gerningstidspunktet forhenværende partner. Der synes således at være en ganske stor del af ofre for partnervold, der forlader et voldeligt forhold.

Tabel 5.18

Ofre for partnervold fordelt efter ofrets relation til gerningspersonen, 2005-2019, pct.

	Andel
Nuværende partner	34 %
En nu forhenværende partner	45 %
Forhenværende partner	21 %
I alt	100 %

Langt størstedelen af partnervolden begås i private hjem, jf. tabel 5.19. Således foregår knap tre fjerdedele af volden i ofrets egen bolig, og alt i alt er 83 pct. af voldstilfældene foregået i private boliger. Dette adskiller sig markant fra øvrig vold, hvor kun 12 pct. begås i private boliger

Tabel 5.19

Ofre for partnervold og øvrig vold fordelt efter gerningssted, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Egen bolig	71 %	6 %
Voldsudøverens bolig	9 %	1 %
Anden privat bolig	3 %	4 %
Offentligt tilgængeligt sted som gade, park, vej.	8 %	40 %
Øvrige steder	9 %	48 %
I alt	100 %	100 %

Det er en statistisk signifikant større andel af partnervolden end af den øvrige vold, der foregår på hverdage, dvs. fra mandag til torsdag. Det drejer sig om henholdsvis 48 og 34 pct.

Betragtes tidsrummet for, hvornår volden begås, er der en statistisk signifikant mindre andel af partnervolden end af den øvrige vold, der foregår i de sene nattetimer. I perioden 2005-2019 finder 21 pct. af partnervolden versus 39 pct. af den øvrige vold sted fra kl. 24 og inden kl. 6.

Der er ikke tydelige forskelle med hensyn til, hvorvidt gerningspersonerne til partnervold i forhold til andre gerningspersoner har været påvirket af alkohol eller andet i gerningssituationen, jf. tabel 5.20. For ofrenes vedkommende er der derimod betydelig forskel i andelen, der var påvirket af alkohol. Godt en femtedel af ofrene for partnervold var påvirkede af alkohol, mens dette gør sig gældende for statistisk signifikant flere, nemlig 39 pct. i alt blandt de øvrige voldsofre. Ingen eller kun meget få af ofrene – henholdsvis nul pct. og to pct. – angiver at have været påvirket af andet.

Tabel 5.20

Ofre for partnervold og anden vold fordelt efter gerningsperson og offers påvirkning af alkohol eller andet, 2005-2019, pct.

	Partnervold		Øvrig vold	
	Gerningsperson	Offer	Gerningsperson	Offer
Påvirket af alkohol	41 %	21 %	44 %	39 %
Påvirket af andet	8 %	0 %	16 %	2 %
Ikke påvirket	51 %	79 %	40 %	60 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Ses alene på de ofre, der selv har anmeldt volden til politiet, er der statistisk signifikant forskel mellem anmeldelsestilbøjeligheden blandt ofre for partnervold og øvrige ofre, jf. tabel 5.21. Den rapporterede partnervold har på flere parametre en højere alvorlighedsgrad, hvilket som vist generelt er forbundet med en højere anmeldelsestilbøjelighed.

Tabel 5.21

Anmeldelse af partnervold og øvrig vold, 2005-2019, pct.

	Ofre for partnervold	Øvrige voldsofre
Ja, jeg har anmeldt til politiet	29 %	38 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	10 %	7 %
Nej	62 %	55 %
I alt	100 %	100 %

Kvinder, som har været udsat for partnervold af en forhenværende partner, er statistisk signifikant mere tilbøjelige til at anmelde voldsepisoden end kvinder, hvis nuværende partner har begået volden, jf. tabel 5.22. Dette indikerer, at det fortsatte samliv med partner har indflydelse på anmeldelsestilbøjeligheden for partnervold.

Tabel 5.22

Anmeldelse af partnervold fordelt efter relation til partner, 2005-2019, pct.

	Nuværende partner begik volden	Nu forhenværende partner begik volden	Forhenværende partner begik volden
Ja, jeg har anmeldt til politiet	16 %	28 %	50 %
Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde	9 %	9 %	6 %
Nej	75 %	63 %	44 %
I alt	100 %	100 %	100 %

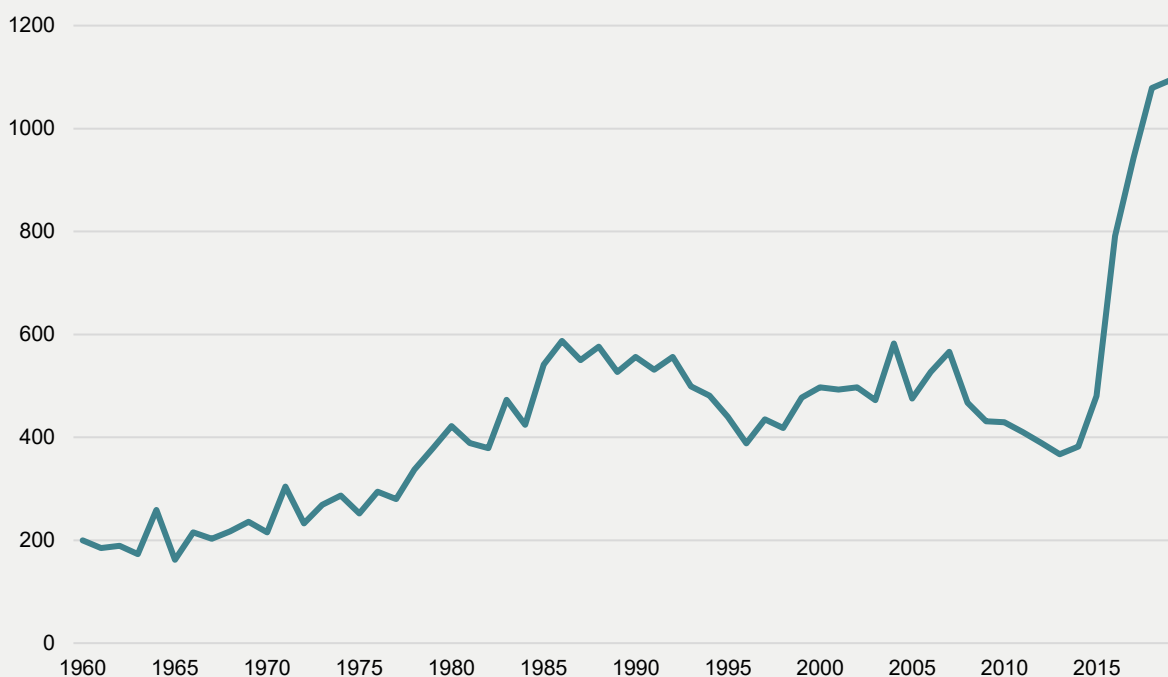
6

Voldtægt og øvrige seksuelle krænkelser

Af figur 6.1 ses udviklingen i politianmeldte voldtægter. Fra midten af 1980'erne og indtil de seneste år har antallet ligget mellem knap 400 og 600 tilfælde.⁵⁰ Siden 2015 er der sket en meget markant stigning i antallet af politianmeldte voldtægter, fra 480 i 2015 til 1.094 i 2019. Denne markante stigning skal ses i lyset af, at Rigsrevisionen i 2015 udgav en beretning om politiets henlæggelse af straffesager, herunder brugen af 'undersøgelsessager' på sædelighedsområdet. Det foranledigede, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten iværksatte initiativer med henblik på at sikre klare retningslinjer for politiets brug af undersøgelsessager, hvilket har indebåret, at der siden slutningen af 2015 stort set ikke længere er sager, der registreres som en undersøgelsessag. Næsten alle sager registreres nu som en anmeldelse og tælles derfor med i anmeldelsesstatistikken. Desuden har politiet i 2017 iværksat en kampagne med henblik på at få flere ofre for voldtægt m.v. til at anmelde det til politiet.

Figur 6.1

Politianmeldte voldtægter, 1960-2019.

⁵⁰ I 2013 blev definitionen af voldtægt ændret, således at den i dag også omfatter samleje med børn under 12 år. Her er dog – i lighed med Danmarks Statistiks afgrænsning – anvendt den tidligere definition, der – ud over voldtægt, som svarer til den nuværende § 216, stk. 1 og den nuværende § 225, jf. § 216 – også omfatter tilsnigelse til samleje (§ 221).

Offerundersøgelsen omfatter fra og med 2008 spørgsmål om udsathed for voldtægt. Tidligere har termen 'tvangssamleje' været anvendt om det, respondenterne angiver at have været udsat for, men fra og med 2019 er der ændret i spørgsmålsformuleringen i offerundersøgelsen, således at der nu spørges direkte til udsathed for voldtægt. Spørgsmålet lyder: "Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, altså at en person ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje?". Tidligere lød spørgsmålsformuleringen: "Har du inden for de seneste fem år har været udsat for, at en mand ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje?". Denne ændring i spørgsmålsformuleringen synes ikke at have haft betydning for besvarelsene. På den baggrund og for at øge læsevenligheden anvendes betegnelsen voldtægt i indeværende rapport om hele perioden siden 2008. Det skal understreges, at det uanset betegnelsen er noget usikkert, i hvilket omfang der er tale om voldtægt i juridisk forstand.

Yderligere er spørgsmålet fra og med 2019 også stillet til mænd, mens det førhen alene blev stillet til kvinder. I alt 20 mandlige respondenter i stikprøven angav i 2019 at have været udsat for voldtægt.

Et spørgsmål om voldtægt er også indgået i tidligere danske offerundersøgelser, men da spørgsmålene i disse undersøgelser samt undersøgelseskonteksten ikke uden videre er sammenlignelige, vil der kun i begrænset omfang blive sammenlignet med tidligere undersøgelser.⁵¹

6.1 Udsathed for voldtægt

Det skal kraftigt understreges, at tallene vedrørende voldtægt er baseret på meget få observationer. I undersøgelsesmaterialet er det i alt 1.017 respondenter i perioden 2008 til 2019, som angiver at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste fem år. Heraf angiver 224 respondenter, at det skete inden for de seneste 12 måneder. Konklusionerne i det følgende er derfor baseret på et spinkelt materiale og følgelig behæftet med betydelig usikkerhed.

På spørgsmålet om udsathed for voldtægt inden for de seneste fem år er det i gennemsnit for alle årene 2008-2019 1,4 pct. af de kvindelige respondenter, der svarer bekræftende herpå. Den gennemsnitlige andel for perioden svarer til, at cirka 30.200 kvinder tilkendegiver, at de inden for de seneste fem år har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 28.000 og højst 32.000 kvinder. Som det ses i tabel 6.1 varierer andelen, der oplyser at have været udsat for voldtægt, noget over årene. I 2019 angav 2,2 pct. at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de

⁵¹ Der henvises til omtalen heraf i rapporten "Vold og overgreb mod kvinder" (Balvig & Kyvsgaard 2006), som er tilgængelig på Justitsministeriets hjemmeside.

seneste fem år. Denne andel er statistisk signifikant højere end gennemsnittet for den undersøgte periode, men på samme niveau som undersøgelserne i 2015-2018. Det vil sige, at andelen af kvinder, der svarer bekræftende på at have været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for de seneste fem år, har ligget højere i de seneste års i undersøgelser til sammenligning med tidligere. Dette tyder dermed på en stigning i udsathed, men idet spørgsmålet dækker en periode på fem år, er det ikke muligt på denne baggrund at komme tidspunktet for denne stigning nærmere, herunder fx hvilket årstal der er tale om. Det skal igen understreges, at udregningerne er baseret på meget få observationer, hvilket betyder, at udsving let kan forekomme.

Tabel 6.1

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode, 2008-2019, pct.

	Andel ofre (mænd og kvinder)	Andel ofre (kvinder)
2008	-	0,7 %
2009	-	1,0 %
2010	-	0,9 %
2011	-	1,3 %
2012	-	0,9 %
2013	-	1,2 %
2014	-	1,4 %
2015	-	1,9 %
2016	-	2,0 %
2017	-	1,8 %
2018	-	2,2 %
2019	1,3 %	2,2 %
I alt	1,3 % (N=146)	1,4 % (N=997)

Som følge af fremadteleskopering hos respondenterne kan antallet af ofre gennem de seneste fem år være misvisende, hvorfor der også er set på, hvor mange der har været udsat inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet. Ved et 1-års perspektiv frem for et 5-års perspektiv er risikoen for fremadteleskopering mindre. Gennemsnitligt set over perioden

2008 til 2019 er 0,3 pct. af kvinderne blevet udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for det seneste år. I 2019 var denne andel 0,6 pct. af kvinderne, hvilket er statistisk signifikant højere end gennemsnittet for hele perioden. Den gennemsnitlige procentandel for de seneste tre år (2017-2019) er 0,5 pct., hvilket svarer til cirka 11.400 pr. år. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 9.400 og højst 13.400 kvindelige ofre for voldtægt pr. år i denne periode. Det er ikke muligt at foretage denne analyse år for år, da materialet er for lille, og usikkerhederne dermed bliver for store. Samlet set tyder det på, at der igennem den målte periode er sket en stigning i andelen, der angiver at have været udsat for voldtægt inden for det seneste år, men det er vigtigt at understrege, at der er tale om estimerede andele på baggrund af relativt få besvarelser, som derfor kan variere, og som heller ikke kan fortolkes som et estimat uden usikkerhed.

Hidtil er forekomsten af voldtægter i denne undersøgelse opgjort på baggrund af besvarelser fra samtlige undersøgelsesår (gennemsnittet 2008-2019). Dette er gjort med henblik på at reducere resultaternes usikkerhed ud fra det eksisterende datagrundlag. Som nævnt har der de senere år været en tendens i retning af, at flere kvinder end tidligere svarer, at de har været udsat for voldtægt inden for de seneste 12 måneder. Ved at opgøre voldtægter på baggrund af besvarelser fra de tre seneste år gives et mere aktuelt billede af niveauet, men det indebærer også en større usikkerhed ved estimatet.

Ved fortolkning af udviklingen skal man være særligt opmærksom på, at der kan være – og givetvis også er – sket ændringer i den generelle samfundsmæssige opfattelse af voldtægt, herunder hvad de personer, der indgår i undersøgelserne, oplever og opfatter som voldtægt. Dette bekræftes dels af ældre forskning og dels af de ændrede tendenser, der også de seneste år har kunnet ses vedrørende de hændelser, der her omtales som voldtægter, jf. senere.

I 1969 blev et udsnit af befolkningen stillet følgende spørgsmål: ”En kvinde og en mand mødes på en restauration. Manden inviterer kvinden med hjem. Han siger, at han venter nogle gæster til fest. I lejligheden sætter de sig i sofaen og kysser og krammer hinanden. Da manden prøver at trække kvindens trusser af, afviser hun ham. Han giver hende nogle lussinger og gennemfører samlejet. Kan dette efter Deres mening betegnes som voldtægt?” I 1969 var det 13 pct., der svarede bekræftende herpå (ni pct. af mændene og 17 pct. af kvinderne). I en tilsvarende undersøgelse i 1978 var andelen, der svarede bekræftende, vokset til 53 pct. (46 pct. af mændene og 61 pct. af kvinderne), og i den seneste undersøgelse, som er foretaget i 2013, var den vokset til 95 pct. (96 pct. af mændene og 94 pct. af kvinderne) (Balvig, 2015 s. 18-19). Det er således grund til at antage, at flere og flere af de seksuelle overgreb med tiden opleves og opfattes som voldtægt.

Ser man på udviklingen siden 2008, hvor spørgsmålet om voldtægt som nævnt blev inkluderet i offerundersøgelsen, ses der ingen entydige ændringer i andelen, der karakteriserer hændelsen som ”meget alvorlig”. Derimod ses en tendens til, at andelen af ofre, der karakteriserer voldtægten som ”ikke særligt alvorlig” øger i forhold til ”ret alvorligt”. Dette resultat kunne pege på, at der muligvis er sket forandringer i alvorligheden af de hændelser, de adspurgte rapporterer om, når der spørges til udsathed for voldtægt. Tendensen indikerer, at der også inden for en ganske kort årrække kan være sket forandringer i opfattelsen af, hvad der forstås ved en voldtægt. Dog skal det i denne sammenhæng samtidig understreges, at der på trods af fluktuationer mellem de enkelte undersøgelsesår ikke er entydige

udviklingstendenser i ofrets opfattelse af, om hændelsen var en kriminel handling, om det var en forkert, men ikke kriminel handling, eller om handlingen efter deres opfattelse skal karakteriseres som ”bare noget der sker”. Tilsvarende gør sig gældende for ofrenes vurdering af, i hvilken grad hændelsen har påvirket dem og deres liv.

De gennemførte analyser, hvis resultater gengives i det følgende, omfatter alle, der har været udsat for voldtægt eller forsøg herpå inden for den seneste femårige periode, blandt de interviewede i årene fra 2008 til 2019. Analyser indbefatter både mænd og kvinder. Begrebet ‘voldtægt’ dækker her over både fuldbyrdet voldtægt og forsøg herpå. For godt halvdelen – 51 pct. – af ofrene, der angiver, at de har været udsat for voldtægt, drejer det sig om forsøg, mens der i de resterende tilfælde er tale om fuldbyrdet voldtægt. Størstedelen af ofrene – 55 pct. – er blevet udsat for voldtægt én gang i løbet af en fem årsperiode, mens 27 pct. er blevet udsat 2-3 gange og 18 pct. 4 gange eller flere.

6.2 Ofre og gerningspersoner

Ofrene for voldtægt er relativt unge. Knap en femtedel var 18 år eller yngre på gerningstidspunktet, mere end halvdelen var 24 år eller yngre, og tre fjerdedele var højst 35 år. Bemærk, at der i offerundersøgelserne er en nedre aldersgrænse på 16 år blandt respondenterne, der spørges til udsathed inden for en fem-årsperiode. Det yngste offer var 11 år, mens det ældste var 68 år. Kun få af ofrene var over 50 år. Gennemsnitsalderen for ofrene på gerningstidspunktet var 27 år.

Forholdet mellem ofrenes og gerningspersonens alder fremgår af tabel 6.2.⁵² Der er en tydelig sammenhæng, idet de yngre gerningspersoner primært har tvunget eller forsøgt at tvinge yngre kvinder til samleje, mens det for ældre gerningspersoner typisk drejer sig om kvinder i den ældre aldersgruppe.

Tabel 6.2

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrets og gerningspersonens alder, 2008-2019, pct..

Ofrets alder	Gerningspersonens alder			I alt
	Indtil 24 år	25-39 år	Over 39 år	
Indtil 24 år	31 %	23 %	4 %	58 %
25-39 år	2 %	16 %	6 %	24 %
Over 39 år	0,3 %	4 %	15 %	19 %
I alt	33 %	42 %	25 %	100 %

⁵² To personer har angivet, at gerningspersonens alder var under 15 år. Disse er ikke medregnet i tabellen, da andelen er for lille til at kunne foretage en meningsfuld statistisk analyse.

I knap tre ud af ti tilfælde kendte ofret ikke gerningspersonen, jf. tabel 6.3. I de fleste af de øvrige tilfælde – knap fire ud af ti – var gerningspersonen en nuværende eller tidligere partner, og langt de fleste af disse voldtægter er begået under samlivet. Det er bemærkelsesværdigt, at kun en relativ lille del af voldtægterne i offerundersøgelsen har karakter af at være kontaktvoldtægter, idet kun nogle få procent angiver, at gerningspersonen var én, de lige havde mødt eller havde kendt under 24 timer.⁵³ Sandsynligvis er der dog nogle af de ofre, der har været udsat for denne form for voldtægt, der har svaret nej til et indledende spørgsmål i spørgeskemaet om, hvorvidt de kendte personen.

Tabel 6.3

Offerrapporterede voldtægter inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrets kendskab og relation til gerningspersonen, 2008-2019, pct.

	Andel
Ukendt	28 %
Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste	8 %
En tidligere ægtefælle/samlever/kæreste. Voldtægt begået inden forholdets ophør	23 %
En tidligere ægtefælle/samlever/kæreste. Voldtægt begået efter forholdets ophør	7 %
Andet familiemedlem	1 %
En (tidligere) ven/kammerat	13 %
Bekendt > 24 timer	10 %
Bekendt < 24 timer	2 %
En man lige havde mødt på værtshus eller lign.	1 %
En man lige havde mødt gennem Internettet	1 %
En ofret var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, taxachauffør el.lign.)	2 %
Anden person	5 %
I alt	100 %

⁵³ Kontaktvoldtægt er et begreb, der dækker over voldtægter begået i forbindelse med en kortvarig social relation, f.eks. hvor offer og gerningsperson har mødt hinanden i byen, været på date o.l. Det engelske udtryk for fænomenet er 'date rape'.

6.3

Gerningssituationen

Som det ses af tabel 6.4, er 34 pct. af voldtægterne foregået i ofrets bolig, herunder fælles bolig, og knap hvert fjerde er foregået i gerningspersonens bolig. Yderligere er ni pct. af voldtægterne foregået i anden privat bolig, hvilket indebærer, at det sammenlagt er godt to tredjedele af voldtægterne, der er foregået i en privat bolig. Knap hver sjette er foregået udendørs på et offentligt tilgængeligt sted som en gade eller en park.

Tabel 6.4

Offerrapporterede voldtægter inden for den seneste femårige periode fordelt efter gerningsstedets art, 2008-2019, pct.

	Andel
Egen bolig	34 %
Gerningspersonens bolig	24 %
Anden privat bolig	9 %
På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution	4 %
På værtshus, cafe, bodega m.m.	4 %
Offentligt tilgængeligt sted såsom gade, park m.v.	14 %
Offentligt transportmiddel	1 %
Andet offentligt tilgængeligt sted	3 %
Udlandet	4 %
Andet	4 %
I alt	100 %

Tidsmæssigt er 70 pct. af voldtægterne foregået torsdag til lørdag, og 42 pct. af dem er foregået om aftenen i tidsrummet mellem kl. 18 og kl. 24.⁵⁴

⁵⁴ De ni pct. af ofrene, der har svaret 'ved ikke' eller har nægtet at svare, er ikke med i beregningen.

Tabel 6.5 viser andelen af henholdsvis ofre og gerningspersoner, der var påvirkede i gerningsøjeblikket. Dette er baseret på ofrenes opfattelse, og ifølge dem var gerningspersonerne hyppigere påvirkede end ofrene selv. I øvrigt ses af tabellen, at i godt fire ud af ti tilfælde vurderes hverken offer eller gerningsperson at være påvirkede. Det betyder samtidig, at i cirka seks ud af ti tilfælde er der, ifølge ofrene, alkohol eller euforiserende stoffer indblandet, hyppigst alkohol.

Tabel 6.5

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter andel ofre og gerningsmænd påvirket af alkohol eller andet, 2008-2019, pct.⁵⁵

Offer	Gerningsperson				
		Påvirket af alkohol	Påvirket af andet	Ikke påvirket	I alt
	Påvirket af alkohol	27 %	3 %	6 %	35 %
	Påvirket af andet	0,4 %	1 %	0,5 %	2 %
	Ikke påvirket	16 %	5 %	41 %	63 %
	I alt	43 %	9 %	48 %	100 %

⁵⁵ Der er visse tilfælde, hvor ofret ikke har en klar opfattelse af, om gerningspersonen har været påvirket eller ej (seks pct.), og også enkelte tilfælde, hvor ofret ikke ved eller ikke har svaret på, om hun selv var påvirket (to pct.). Disse er ikke inkluderet i tabellen.

Knap halvdelen af ofre har fået synlige skader eller mærker som følge af voldtægten, jf. tabel 6.6. 32 pct. af disse ofre er efterfølgende blevet lægebehandlet for skaderne. Skaderne bestod typisk af blå mærker eller hudafskrabninger, men i enkelte tilfælde var der tale om brækkede ribben, en brækket arm eller øjenskader.

Knap en fjerdedel af ofre for voldtægt følte sig i livsfare under hændelsen.

Tabel 6.6

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter andel med skader og lægebehandling, 2008-2019, pct.

	Ja	Nej	I alt
Synlige skader eller mærker	49 %	51 %	100 %

Der er endvidere spurgt, om ofret mener, at der er anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet, som gjorde, at ofret ikke vidste, hvad der foregik. Fire pct. af ofre er helt sikre på, at det er tilfældet, mens fem pct. svarer, at det måske var tilfældet. Brug af bedøvelsesmiddel omtales oftere ved forsøg end ved fuldbyrdet voldtægt.

Med hensyn til gruppevoldtægter angår disse seks pct. af alle voldtægter, mens der i de restende 94 pct. af voldtægterne er tale om én gerningsperson.

I de fleste tilfælde vurderes voldtægten som meget eller ret alvorlig, jf. tabel 6.7, mens godt en femtedel ser hændelsen som ikke særlig alvorlig. Som nævnt tidligere, ses det, at andelen, der finder hændelsen mindre alvorlig, er vokset i løbet af den undersøgte periode, således at denne andel er statistisk signifikant højere i 2015-2019 end i perioden 2008-2014. Desuden ses en tendens til, at de voldtægter, der vurderes som værende af mindre alvorlig karakter, hyppigere er begået af en kendt gerningsperson, en forskel der dog ikke er statistisk signifikant.

Tabel 6.7

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrets vurdering af hændelsens alvorlighed, 2008-2019, pct.

	Andel
Meget alvorlig	35 %
Ret alvorlig	43 %
Ikke særlig alvorlig	22 %
I alt	100 %

Halvdelen af ofrene mener, at hændelsen var en kriminel handling, jf. tabel 6.8. Blandt de ofre, der vurderede handlingen som kriminel, var det to tredjedele, der kendte gerningspersonen, mod 80 pct. af de personer, der vurderede handlingen som ”forkert, men ikke kriminel.” Denne forskel er statistisk signifikant. Dette indikerer, at ofrets relation til gerningspersonen kan have betydning for vurderingen af hændelsen.

Tabel 6.8

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrets vurdering af om hændelsen var kriminel, 2008-2019, pct.

	Andel
En kriminel handling	50 %
En forkert, men ikke kriminel handling	42 %
Bare noget der sker	8 %
I alt	100 %

Knap en femtedel af ofrene vurderer, at hændelsen har påvirket dem og deres liv i meget høj grad, mens godt en tredjedel synes, det har påvirket dem i temmelig høj grad eller en del, jf. tabel 6.9. Knap tre ud af ti føler sig påvirket i ringe grad, mens knap en femtedel mener, at det slet ikke har påvirket dem. Ser vi alene på de ofre for voldtægt, som har følt sig i livsfare under hændelsen, angiver langt størstedelen (92 pct.), at hændelsen efterfølgende har påvirket deres liv.

Tabel 6.9

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter ofrets vurdering af om hændelsen har påvirket dem og deres liv, 2008-2019, pct.

	Andel
Påvirket i meget høj grad	19 %
Påvirket i temmelig høj grad	14 %
Påvirket en del	21 %
Påvirket i ringe grad	28 %
Slet ikke påvirket	17 %
I alt	100 %

6.5 Anmeldelsestilbøjelighed

Mens den øvrige offerrapporterede kriminalitet i en relativ stor del af tilfældene er anmeldt til politiet, er det betydeligt sjældnere tilfældet med voldtægt. Det er således hver fjerde voldtægt, som ofret har anmeldt til politiet, eller som politiet har fået kendskab til på anden vis. I en del tilfælde – fire pct. af det samlede antal – er det ikke ofret selv, der har anmeldt sagen til politiet. Der er ikke markante forskelle årene imellem med hensyn til anmeldestilbøjeligheden.

Det bemærkes, at med hensyn til den del af voldtægterne, som ofrene anser for at være kriminelle, er hændelsen i 35 pct. af tilfældene anmeldt til politiet af ofret selv. Som forventet er det også oftest de tilfælde af voldtægt, der opleves som mest alvorlige, der anmeldes til politiet. I hvor høj grad voldtægtshændelsen har påvirket ofrets liv efterfølgende, er ligeledes relateret til anmeldelsestilbøjeligheden, således at ofre, der har været meget påvirkede af hændelsen, også i højere grad anmelder hændelsen til politiet.

Der er en klar statistisk signifikant sammenhæng mellem, hvorvidt ofret kendte gerningspersonen eller ej, og om ofret har anmeldt voldtægten til politiet. Der er en større tilbøjelighed til at anmelde voldtægten, hvis det er en gerningsperson, ofret ikke kender.

Således anmeldte 34 pct. af ofrene selv de voldtægtstilfælde eller forsøg herpå, hvor gerningspersonen ikke var kendt af ofret, mens dette kun gjaldt i 17 pct. af de tilfælde, hvor ofret kendte gerningspersonen.

Der er ikke statistisk signifikant forskel i anmeldelsestilbøjeligheden for henholdsvis fuldbyrdede voldtægt og forsøg på voldtægt. 24 pct. af forsøgene er anmeldt af ofret selv, mod 19 pct. af de fuldbyrdede voldtægter. Der er ligeledes ingen statistisk forskel mellem forsøgene og de fuldbyrdede voldtægter, som er kommet til politiets kendskab på anden vis end gennem anmeldelse fra ofret selv.

Til spørgsmålet om, hvorfor voldtægten ikke er anmeldt til politiet, svarer hver fjerde af ofrene, at de ikke syntes, der var grund til det, og/eller at de ikke mente, det var noget kriminelt, jf. tabel 6.10. Hver femte svarer, at det ikke ville hjælpe at anmelde, og/eller at de ikke havde lyst til det. 11 pct. begrundede den manglende anmeldelse med, at de var bange eller blev truet, mens 17 pct. begrundede det med, at voldtægten var begået af en kæreste, partner eller ven, eller med, at det kunne gå udover egne eller voldtægtsmandens børn. Hver tiende af ofrene undlod anmeldelse, fordi de følte skyld eller skam eller mente, de selv havde lagt op til det. 17 pct. har angivet andre årsager til ikke at anmelde hændelsen, eksempelvis at ofret ikke havde overskud til at anmelde det, havde fået hjælp på anden vis til at håndtere hændelsen, følte sig for chokeret over hændelsen eller selv ønskede at håndtere situationen uden at indblande politiet.

Tabel 6.10

Ofre for voldtægt inden for den seneste femårige periode fordelt efter grunde til ikke at anmelde voldtægten til politiet, 2008-2019, pct.

	Andel
Syntes ikke, der var grund til det/mente ikke, det var noget kriminelt	25 %
Troede ikke, det ville hjælpe eller havde ikke lyst	20 %
Var bange eller blev truet	11 %
Det var en kæreste, partner, ven eller kunne gå ud over børnene	17 %
Følte skyld, skam eller lagde selv op til det	10 %
Andet	17 %
I alt	100 %

I de sager, som politiet har fået kendskab til, enten via anmeldelse fra ofret eller på anden vis, er det, ifølge ofret, ikke altid, politiet får fat i gerningspersonen. 49 pct. af de ofre, hvor sagen er anmeldt til politiet, har oplevet, at gerningspersonen blev pågrebet, mens 51 pct. ikke har.

At mange kvinder ikke har anmeldt voldtægten til politiet, betyder ikke nødvendigvis, at kvinderne ikke har talt med nogen om hændelsen. En ud af ti kvinder har ikke talt med nogen som helst om hændelsen, men de fleste kvinder – 52 pct. – har talt med deres familie om det skete, ligesom de fleste – 74 pct. – har talt med venner og bekendte om det. I 23 pct. af tilfældene har kvinderne også talt med nogen på deres arbejdsplads om hændelsen. 13 pct. har haft kontakt til krisecentre eller lignende steder i forlængelse af det skete, og 36 pct. har været hos læge, psykolog og/eller psykiater. Endelig er der nogle – 18 pct. – som har haft kontakt med andre myndigheder end politiet, eksempelvis det sociale system, som følge af det skete. Sammenholdes dette med tidligere undersøgelser, tyder det på, at det er blevet mere almindeligt, at kvinder taler med andre om hændelsen.

6.6

Øvrige seksuelle krænkelser

Tabel 6.11 angiver, hvor stor en del af befolkningen der i 2019 har været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet.⁵⁶ 1,2 pct. af befolkningen – svarende til mellem 45.000 og 62.000 personer i alderen 16-74 år – angav at have været udsat for øvrige former for seksuelle krænkelser end voldtægt inden for det seneste år. I undersøgelsesmateriale er det i alt 117 personer, der angiver at have været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt.⁵⁷ Beregninger er derfor baseret på et yderst spinkelt talmateriale og følgelig behæftet med stor usikkerhed.

Tabel 6.11

Omfanget af udsathed for andre former for seksuelle krænkelser, 2019.

	Andel
Andel af befolkningen udsat for øvrige seksuelle krænkelser	1,2 %
Antal udsatte	54.000
95 % - sikkerhedsintervaller	(45.000 - 62.000)

Halvdelen af ofrene – 50 pct. – er blevet udsat for øvrige seksuelle krænkelser én gang inden for det seneste år, mens 19 pct. er blevet udsat to gange. Tre ud af ti af ofrene for øvrige seksuelle krænkelser har således været udsat tre gange eller flere.

De seksuelle krænkelser begås i langt de fleste tilfælde mod kvinder, idet knap 80 pct. af ofrene udsat herfor var kvinder. I knap hver fjerde tilfælde angår den seksuelle krænkelse berøring intime steder på kroppen, en fjerdedel vedrører blottelse, imens knap en ottendedel af ofrene har været udsat for uberettiget videredeling af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter. Fire pct. angiver at have været udsat for oralsex, mens knap hver femte angiver at have været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end de nævnte.

⁵⁶ Spørgsmål vedrørende udsathed for andre former seksuelle krænkelser indgik for første gang i offerundersøgelsen i 2019. Spørgsmålsformuleringen lyder: "Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for andre former for seksuelle krænkelser end voldtægt? Dette kan fx være blottelse, at du er blevet tvunget til berøring intime steder på egen eller andres kroppe, oralsex, at nogen har videregivet meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, eller lignende seksuel krænkelse, hvor det var imod din vilje?". Det bemærkes, at den del af spørgsmålet, der angår videregivelse af meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, også indgik i undersøgelsen i 2018, men som en del af spørgsmål vedrørende kriminalitet begået på internettet.

⁵⁷ Der er her tale om det uvægtede antal ofre i stikprøven.

Godt halvdelen (53 pct.) af ofre for øvrige seksuelle krænkelser angiver, at de kendte gerningspersonen. I godt en fjerdedel af disse tilfælde var gerningspersonen en bekendt, som ofret havde kendt i mere end 24 timer, jf. tabel 6.12. 18 pct. angiver, at gerningspersonen var en (tidligere) ven eller kammerat eller en anden person, mens gerningspersonen i 14 pct. af tilfældene var en nuværende eller tidligere ægtefælle/samlever/kæreste eller en ofret var i et afhængighedsforhold til. En ud af ti ofre for øvrige seksuelle krænkelser angiver, at gerningspersonen var en, ofret lige havde mødt gennem Internettet.

Tabel 6.12

Udsathed for øvrige seksuelle krænkelser inden for det seneste år periode fordelt efter ofrets kendskab og relation til gerningspersonen, 2019, pct.

	Andel
Nuværende/tidligere ægtefælle/samlever/kæreste	14 %
En (tidligere) ven/kammerat	18 %
Bekendt > 24 timer	26 %
En man lige havde mødt gennem Internettet	10 %
En ofret var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, taxachauffør el.lign.)	14 %
Anden person	18 %
I alt	100 %

Godt en tredjedel af ofre mener, at gerningspersonen var påvirket af alkohol i større eller mindre grad.

Kun få ofre for øvrige seksuelle krænkelser har anmeldt overgrebet til politiet, idet 93 pct. af ofre ikke har anmeldt hændelsen. Dette kan skyldes, at størstedelen af ofre ikke har anset hændelsen for at være kriminel (80 pct.) eller alvorlig nok til at anmelde (64 pct.). En anden forholdsvis hyppig begrundelse for ikke at anmelde er, at ofre ikke tror, at politiet har tid og ressourcer til at håndtere/følge op på anmeldelsen, eller at politiet ikke vil tage anmeldelse seriøst. Derudover angiver mange af ofre, at de ikke har anmeldt episoden, fordi gerningspersonen var en ven/bekendt. Ingen af de tilfælde, hvor gerningspersonen var en (tidligere) ven/kammerat af ofret, er anmeldt til politiet.

Kriminalitet begået på internettet

Offerundersøgelsen i 2019 omfatter for anden gang spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet. Da spørgsmålene alene har indgået i undersøgelsen i to år, er materialet relativt spinkelt, særligt når det kommer til analyser vedrørende de enkelte former for kriminalitet begået på internettet, hvorfor resultaterne skal tolkes varsomt.

Internettet skaber nye muligheder for kriminalitet, som på nogle måder har andre karakteristika end mange andre typer af kriminalitet. Det er eksempelvis muligt at begå kriminalitet uden egentlig fysisk kontakt mellem gerningsperson og offer. Derudover kan de kriminelles rækkevidde siges at være større; geografisk ved at kriminaliteten i mindre udstrækning er lokalt forankret, men også forstået ved, at det er muligt for gerningspersonerne at udsætte flere ofre på samme tid (Wall 2007). Kriminalitet begået på internettet dækker over flere forskellige former for kriminalitet, fx hacking, bedrageri og uberettiget videredeling af personlige billeder, meddelelser eller videoer. Politiet opererer i denne forbindelse med følgende tredelte definition af kriminalitet begået på internettet:

1. *IT-afhængig kriminalitet* er kriminalitet, som udelukkende har kunnet finde sted ved brug af en computer, et computernetværk eller andre former informationskommunikationsteknologier (IKT). Dette kunne eksempelvis være hacking (hvor gerningspersonen skaffer sig ulovlig adgang til ofrets computer) eller distribuering af malware (computervira, trojanske heste, etc.).
2. *IT-faciliteret kriminalitet*, hvor traditionelle former for kriminalitet nu begås med hjælp fra og via internettet. Dette angår fx bedrageri gennem forskellige onlineplatforme, som i særdeleshed inkluderer penge og varer.
3. *IT-facilitering af kriminelt indhold* minder på flere måder om IT-faciliteret kriminalitet, men fokus er i højere grad på indholdet af det, der videresendes, downloades eller lægges op. Dette gælder eksempelvis uberettiget videredeling af billeder (Rigspolitiet 2017a).

I nærværende undersøgelse belyses 1) misbrug af kortoplysninger, 2) bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet, 3) kontaktbedrageri og 4) misbrug af personoplysninger. Disse kriminalitetstyper kan overordnet karakteriseres *IT-faciliteret kriminalitet*, fx misbrug af kortoplysninger eller kontaktbedrageri.⁵⁸

⁵⁸ Det skal bemærkes, at uberettiget videredeling af billeder, meddelelser eller videoer – der kan karakteriseres som *IT-facilitering af kriminelt indhold* – tidligere indgik i offerundersøgelsen som en del af spørgsmål vedrørende kriminalitet begået på internettet. Denne kriminalitetstype indgår nu som en del af spørgsmålet om udsathed for øvrige seksuelle krænkelse. Fra og med 2020 angår spørgsmål vedrørende kriminalitet begået på internettet også udsathed for hadefulde ytringer på internettet, som indeholdt trusler eller var nedværdigende, samt spørgsmål om, hvorvidt disse ytringer skyldtes ofrets (formodede) etniske baggrund, religiøse tilhørsforhold, seksuelle orientering og/eller kønsidentitet.

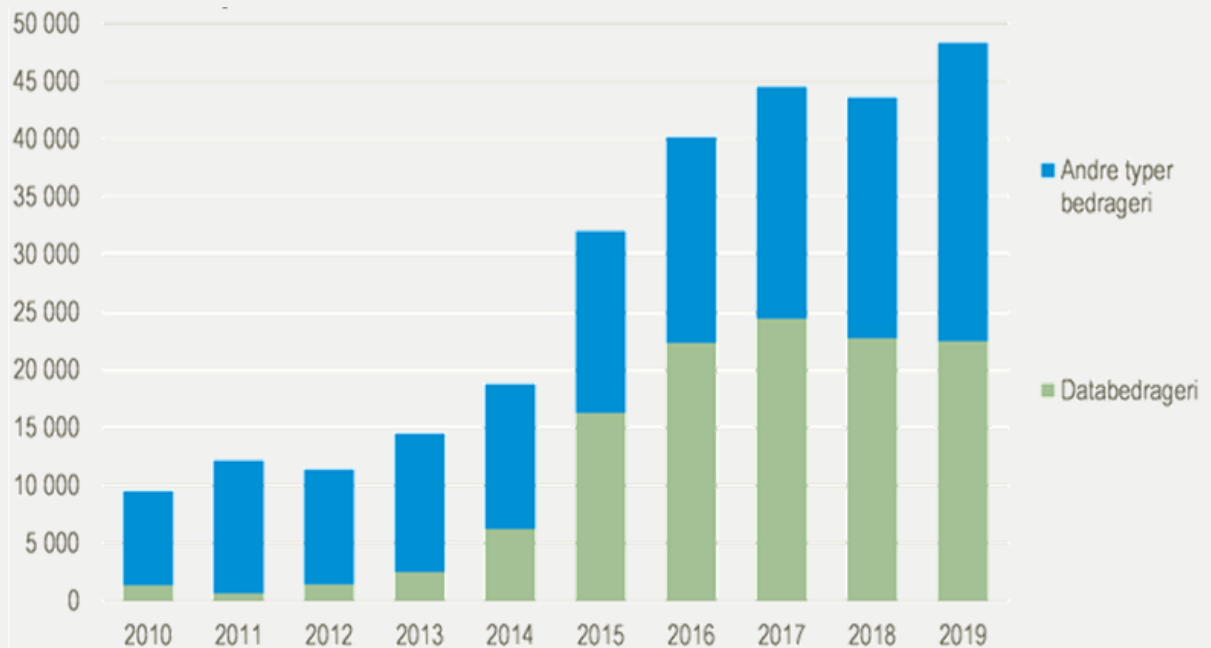
Idet det er andet år, at denne undersøgelse omfatter spørgsmål vedrørende udsathed for kriminalitet begået på internettet, vil det i højere grad være et øjebliksbillede, analyserne kan tegne på nuværende tidspunkt. Det vides dog fra andre undersøgelser, at en stigende del af den begåede kriminalitet i dag finder sted på nettet (Rigspolitiet 2017a; Kruize 2018; Rigspolitiet 2017b). Tilsvarende viser andre offerundersøgelser en vækst på dette område, herunder, at antallet af betalingskortmisbrug er tredoblet i perioden 2009-2017, og at antallet af identitetsmisbrug er fordoblet inden for samme periode (Kruize 2018).

En stor del af anmeldelser af bedrageri drejer sig om databedrageri, jf. figur 7.1. Databedrageri omfatter blandt andet svindel på internettet vedrørende misbrug af kortoplysninger. Fra 2010 til 2019 er andelen af databedrageri steget fra 14 pct. af det samlede antal anmeldelser af bedrageri i 2010 til 46 pct. i 2019. Dog ses et lavere niveau af anmeldelser af databedrageri sammenlignet fra 2017 (Danmarks Statistisk 2020).⁵⁹ Dette understøttes af en sagsgennemgang, foretaget af politiet, som viser, at størsteparten af anmeldte bedragerisager omhandler kriminalitet, begået på nettet, herunder misbrug af betalingskortoplysninger samt samhandel på internettet (Rigspolitiet 2017a; Rigspolitiet 2017b).

⁵⁹ Antallet af anmeldelser de seneste år kan dog forventes at stige pga. efterregistreringer.

Figur 7.1

Politianmeldte bedrageri og databedrageri, 2010-2019.^{60,61}

7.1

Udsathed for kriminalitet begået på internettet

Andelen af de adspurgte 16-74-årige, der i 2019 angav at have været udsat for kriminalitet begået på internettet eller forsøg herpå inden for det seneste år, var ti pct., jf. tabel 7.1. I absolutte tal svarer det til, at mellem 422.000 og 470.000 personer var udsat for kriminalitet begået på internettet eller forsøg herpå inden for det seneste år. Denne andel er statistisk signifikant højere end i 2018, hvor andelen, der angav at have været udsat for kriminalitet begået på internettet, var otte pct. 38 pct. af ofrene har angivet, at de rent faktisk havde været udsat, mens de øvrige har angivet at have været udsat for forsøg på kriminalitet begået på internettet. Det skal i denne forbindelse nævnes, at flere blandt de adspurgte personer kan have været udsat for forsøg på kriminalitet begået på internettet, uden at de har været

⁶⁰ Figur 7.1 dækker perioden fra 1975-2018, da det ikke er muligt at udskille særskilt data vedrørende anmeldelser for bedrageri fra 1960-1974.

⁶¹ Kilde: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=30212>

opmærksomme herpå, eller uden at respondenterne har vurderet forsøget som en kriminel handling og dermed ikke på den baggrund har svaret bekræftende på spørgsmålet.

Tabel 7.1

Ofre for kriminalitet begået på internettet, inklusive forsøg, 2018-2019, andel og estimeret antal med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller.⁶²

	Andel ofre	95 % sikkerhedsinterval	Antal ofre	95 % sikkerhedsinterval
2018	8 %	(8 - 9)	318.000	(298.000 - 339.000)
2019	10 %	(10 - 11)	449.000	(422.000 - 470.000)

12 pct. af mændene har været udsat for kriminalitet begået på internettet eller forsøg herpå i 2019, mens samme gælder for ni pct. af kvinderne. Forskellen er statistisk signifikant.

Der findes en mindre forskel i udsathedens blandt de forskellige aldersgrupper, idet ni pct. af de 16-24-årige angav at have været udsat for kriminalitet begået på internettet eller forsøg herpå i 2019, mens dette gjorde sig gældende for ti pct. blandt de 25-39-årige og 11 pct. af de 40-74-årige. Forskellen mellem de 16-24-årige og de 40-74-årige er statistisk signifikant.

⁶² Det uvægtede antal ofre for kriminalitet begået på internettet i stikprøven var 836 i 2018 og 1.205 i 2019.

Som det ses af tabel 7.2, angår størstedelen af kriminaliteten begået på internettet misbrug af betalingskortoplysninger. Knap to tredjedele af ofrene har oplevet at være udsat for denne form for bedrageri. Desuden har knap fire ud ti været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet. Det skal bemærkes, at det er muligt at svare ja til udsathed for flere former for kriminalitet begået på internettet, hvorfor tabellen ikke summerer op til 100 pct. I forlængelse heraf kan det nævnes, at mere end halvdelen af anmeldelser fra private aktører til politiets Landsdækkende Center for It-relateret økonomisk Kriminalitet (LCIK) vedrører sager om samhandel på internettet og misbrug af kortoplysninger (LCIK 2020).

Tabel 7.2

Ofre for kriminalitet begået på internettet, eksklusive forsøg, fordelt efter kriminalitetens art, 2019, pct.

	Andel	Andel af befolkningen
Misbrug af betalingskortoplysninger	65 %	2,6 %
Samhandel på internettet	38 %	1,5 %
Kontaktbedrageri	8 %	0,3 %
Misbrug af personoplysninger	9 %	0,4 %

I offerundersøgelsen er ofrene også blevet spurgt om, hvor mange gange de har været udsat for kriminalitet begået på internettet. Der skelnes i denne sammenhæng ikke mellem de enkelte former for kriminalitet begået på internettet. Tabel 7.3 viser, at ofrene for kriminalitet begået på internettet i størstedelen af tilfældene i 2019 har været udsat én gang. 22 pct. har været udsat to gange, mens omtrent samme andel – 20 pct. – har været udsat tre gange eller flere. 12 pct. af de ofre, der har været udsat tre gange eller flere, angiver at have været udsat mere end ti gange i løbet af det seneste år. I gennemsnit har ofrene for kriminalitet begået på internettet været udsat to gange.

Tabel 7.3Antal gange det enkelte offer har oplevet sig udsat for kriminalitet begået på internettet, eksklusive forsøg, 2019, pct.⁶³

	Andel
1 gang	58 %
2 gange	22 %
3 eller flere gange	20 %
I alt	100 %

Det er undersøgt, i hvilket omfang personer, der har været ofre for kriminalitet begået på internettet, samtidig er ofre for andre typer af kriminalitet. 24 pct. af de ofre, der har været udsat for kriminalitet begået på internettet i 2019, har også oplevet at være udsat for vold, tyveri og/eller hærværk inden for det seneste år, hvilket er omkring dobbelt så mange sammenlignet med dem, der ikke har været udsat for kriminalitet begået på internettet, jf. senere. Det skal i denne sammenhæng nævnes, at der kan være et overlap mellem udsatte for tyveri og udsatte for kriminalitet begået på internettet, idet personer, der fx har fået stjålet et dankort, som efterfølgende er misbrugt på internettet, kan vælge at svare bekræftende på begge spørgsmål om samme hændelse. Umiddelbart tyder analyser på, at dette overlap er af begrænset omfang.

I det nedenstående er der foretaget enkelte mere dybdegående analyser af de specifikke former for kriminalitet begået på internettet, som ofrene har været udsat for. Disse analyser vedrører den seneste gang, ofrene har været udsat for kriminalitet begået på internettet. I 2019 har i alt 452 svarpersoner angivet, at de rent faktisk har været udsat for – og ikke alene forsøgt udsat for – kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år. De foretagne analyser og beregninger baserer sig således på et relativt spinkelt datagrundlag, hvorfor statistisk signifikante sammenhænge sjældent påvises.

⁶³ Visse respondenter har svaret 'Ved ikke' til, hvor mange gange de har været udsat for kriminalitet begået på internettet. Disse er medregnet som værende udsat én gang.

7.2

Misbrug af betalingskortoplysninger

Som nævnt har knap to tredjedele af de ofre, der i 2019 har angivet, at de inden for det seneste år har været udsat for kriminalitet begået på internettet, været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger. Dette svarer til, at tre pct. af befolkningen i alderen 16-74 år har været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger i 2019. Ved misbrug af betalingskortoplysninger forstås, at ofrets kortoplysninger er blevet misbrugt til at købe varer/ydelser på internettet. Der findes flere forskellige metoder, som gerningsmænd kan anvende for at tilegne sig ofrenes oplysninger. Fx kan gerningspersonen sende en e-mail eller SMS, hvor afsenderen ved første øjekast lader til at være en virksomhed eller organisation, som ofret har tillid til, og heri opfordres modtageren til at oplyse dennes betalingskortoplysninger. Denne metode kaldes *phishing/smishing*. *Pharming* er en anden metode, hvorved gerningspersonen opretter en falsk hjemmeside, der nemt kan forveksles med en ægte, og brugeren anvender sine kortoplysninger til at købe varer/ydelser på denne hjemmeside. Yderligere kan der være tale om hacking eller afluring af PIN-kode.

7.2.1

Karakteristika ved ofre

Ud af den samlede gruppe af ofre for kriminalitet begået på internettet er det nogenlunde ensartede andele, nemlig cirka to tredjedele af mændene og syv ud af ti af kvinderne, der angiver at have været udsat for misbrug af betalingskortoplysninger.⁶⁴

Blandt ofre for kriminalitet begået på internettet er de ældre aldersgrupper samlet set statistisk signifikant mere udsatte for misbrug af deres betalingskortoplysninger end de 16-24-årige, jf. tabel 7.4.

Tabel 7.4

Andel af ofre for kriminalitet begået på internettet udsat for misbrug af kortoplysninger fordelt efter ofrets alder, 2019, pct.

	Andel af aldersgruppe
16 - 24 år	53 %
25 - 39 år	63 %
40 - 74 år	69 %
I alt	65 %

⁶⁴ Se bilagstabel 7.1 for præcise procentandele.

Tilsvarende ses, at blandt ofre for kriminalitet begået på internettet har en større andel af dem med en mellemlang- eller lang videregående uddannelse været ofre for misbrug af kortoplysninger sammenlignet med ofre med en kortere eller ingen uddannelse (se også bilagstabel 7.2). Forskellen mellem disse uddannelsesgrupper er statistisk signifikant, og lignende tendens ses i andre offerundersøgelser (Kruize 2018).

7.2.2

Gerningspersonens metode

Som beskrevet kan gerningsmænd anvende en række forskellige metoder for at tilegne sig ofrenes kortoplysninger. 58 pct. af ofre har ingen idé om, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres kortoplysninger, 21 pct. har en formodning om det, mens samme andel af ofre angiver, at de ved, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres betalingskortoplysninger.

Af de ofre der ved, hvordan gerningspersonen har fået fat i deres betalingskortoplysninger, angiver 38 pct., at gerningspersonen har fået fat i betalingskortoplysningerne gennem en hjemmeside eller forretning, hvor ofret har anvendt betalingskortet, og hvorfra oplysninger er blevet stjålet, jf. tabel 7.5. Knap hver femte angiver at have oplyst deres kortoplysninger gennem en falsk hjemmeside (pharming), mens en tilsvarende andel har oplyst disse gennem svar på e-mail eller SMS, der viste sig at være falsk/fup (phishing/smishing). I en mindre andel af tilfældene har gerningspersonen tilegnet sig oplysninger ved at hacke sig ind på ofrets computer, ved at aflure/kopiere kortoplysningerne eller ved at stjæle kortet.

Tabel 7.5

Andel af ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter gerningspersonens metode for at tilegne sig betalingskortoplysninger, 2019, pct.

	Andel
Oplyst gennem svar på e-mail eller SMS, der viste sig at være falsk (phishing/smishing)	19 %
Oplyst gennem en falsk hjemmeside (pharming)	19 %
Oplyst gennem en hjemmeside eller forretning m.v., hvorfra oplysningerne blev stjålet	38 %
Nogen brød ind i ofrets computer via hacking/spyware	4 %
Ved at aflure/kopiere kortoplysninger, fx ved en hæveautomat (skimming)	5 %
Kortet blev stjålet (indbrud, trick- eller lommetyveri, røveri, etc.)	4 %
Andet	11 %
I alt	100 %

57 pct. af ofre for betalingskortsmisbrug har oplevet, at der blev trukket penge fra deres konto ved, at gerningspersonen har lejet eller købt varer/ydelser på internettet. I 25 pct. af tilfældene er der blevet overført penge fra ofrets bankkonto til en anden konto, mens 9 pct. af ofre har oplevet, at der er blevet hævet penge rent fysisk. Den resterende andel (ni pct.) ved ikke, hvordan de penge, de har mistet, er blevet taget fra deres konto.

Misbrug af betalingskortoplysninger har i 2019 ført til et gennemsnitligt økonomisk tab på 4.600 kr. Tabel 7.6 viser, at 15 pct. af de økonomiske tab har en størrelse på mindre end 500 kr., mens knap halvdelen af tabene ligger mellem 500 - 2.999 kr. og knap fire ud af ti ofre har fået misbrugt deres betalingskort for mere end 3.000 kr.

Tabel 7.6

Misbrug af kortoplysninger fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2019, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	15 %
500 - 2.999 kr.	49 %
3.000 - 4.999 kr.	11 %
5.000 - 9.999 kr.	11 %
10.000 kr. eller mere	15 %
I alt	100 %

I de fleste tilfælde hæfter ofre ikke for det økonomiske tab, der er en konsekvens af kortmisbruget. Således angiver knap en tredjedel af ofre for misbrug af kortoplysninger, at de selv helt eller delvist har betalt det økonomiske tab, svarende til ti pct. af det samlede økonomiske tab, mens det resterende er dækket af fx bank eller kreditkortselskab.

Ikke alle ofre for misbrug af betalingskortoplysninger anmelder forholdet til politiet. Det kan fx skyldes, at ofrene ikke anser hændelsen for at være kriminel eller alvorlig nok til at anmelde, fx det at modtage en smishing-SMS (Rigspolitiet 2017a), eller at en relativ lille andel af disse ofre selv helt eller delvist har dækket det økonomiske tab.

Ofrene opdager typisk, at deres kortoplysninger er blevet misbrugt, ved at betalingskortet bliver spærret, og ofret bliver kontaktet af Nets/vedkommendes bank eller gennem kontoudskrifter på papir eller netbank. Som tabel 7.7 viser, er det blot 16 pct. af ofrene, som selv har anmeldt forholdet til politiet. Denne andel adskiller sig ikke statistisk signifikant fra 2018. I 2019 har politiet fået kendskab om forholdet på anden vis end ved ofrets egen anmeldelse, fx gennem ofrets bank eller kreditkortselskab, i godt en fjerdedel af tilfældene, mens ofrene i over halvdelen af tilfældene ikke har anmeldt forholdet til politiet.

Tabel 7.7

Pct. af ofre for misbrug af kortoplysninger, der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2019.

	Andel
Ofret har selv anmeldt	16 %
Politiet fik kendskab på anden vis, fx gennem bank/kreditkortselskab	27 %
Ingen af delene	58 %
I alt	100 %

Der er ingen statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders anmeldelsestilbøjelighed, til trods for at der ses en tendens til, at mænd i større omfang end kvinder anmelder misbrug af kortoplysninger til politiet end kvinder.⁶⁵

Der ses en tendens til, at anmeldelsestilbøjeligheden er faldende med alderen, jf. tabel 7.8. De yngste aldersgrupper er samlet set statistisk signifikant mere tilbøjelige til at anmelde end den ældste aldersgruppe. Det bemærkes, at denne og den efterfølgende tabel udelukkende inkluderer de tilfælde, hvor ofret selv har anmeldt hændelsen til politiet. Dette drejer sig om 46 ofre for misbrug af betalingskortoplysninger. Beregninger er således foretaget ud fra et meget spinkelt datagrundlag.

⁶⁵ De præcise procentandele fremgår af bilagstabel 7.3

Tabel 7.8

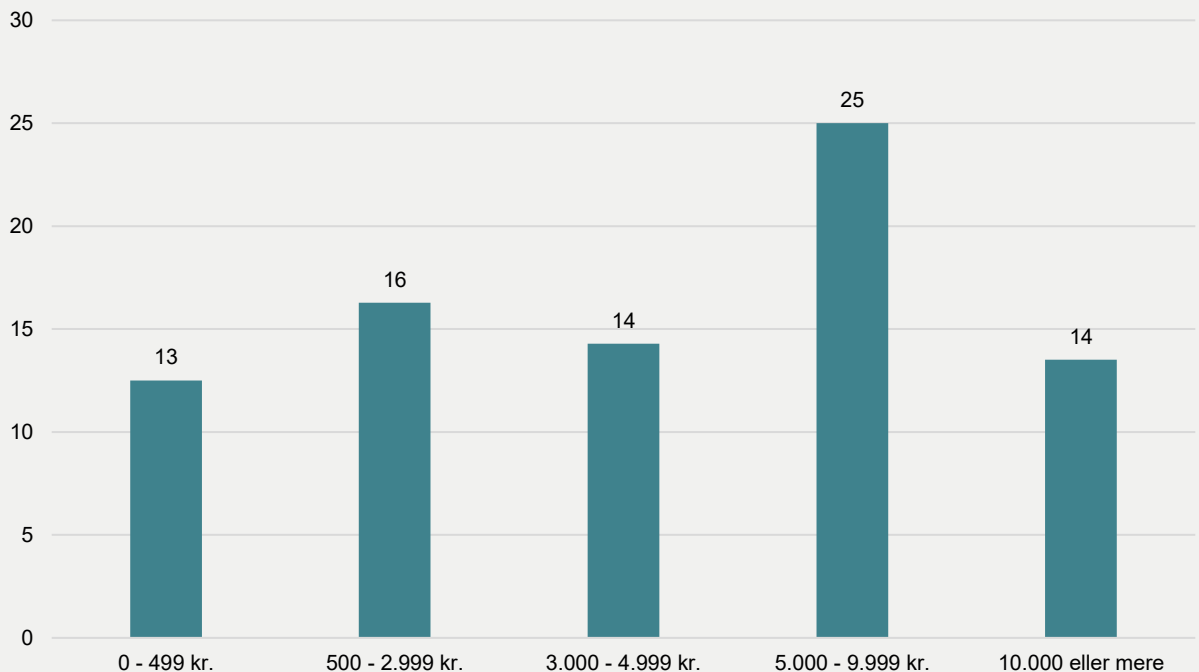
Andelen af misbrug af kortoplysninger der er blevet politianmeldt fordelt efter ofrets alder, 2019, pct.

	Andel
16 - 24 år	22 %
25 - 49 år	24 %
50 - 74 år	12 %
I alt	16 %

Der er ikke en umiddelbar sammenhæng mellem anmeldelsestilbøjelighed og det økonomiske tab ved misbrug af kortoplysninger i 2019, jf. figur 7.4, og de forskelle, der er, er ikke statistisk signifikante. Igen skal det understreges, at der er tale om et relativt spinkelt datamateriale, hvilket betyder, at udsving let kan forekomme, og resultaterne skal tolkes varsomt.

Figur 7.4

Procent af ofre for misbrug af kortoplysninger, der har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2019, pct.

Tages der udgangspunkt i de misbrug af kortoplysninger, som ofrene ikke selv har anmeldt, angår godt tre fjerdedele af disse tab beløb på mindre end 5.000 kr., mens en nogenlunde tilsvarende andel ses for ofre, som selv har anmeldt, jf. bilagstabel 7.4.

7.3 Bedrageri ved samhandel på internettet

Der handles i langt højere grad end tidligere med varer og ydelser på internettet. Samhandel på internettet foregår via webbutikker, men også ved at privatpersoner sælger eller køber varer/ejendele gennem købs- og salgsannoncer på websider som Den Blå Avis (DBA), Gul & Gratis eller eBay.

Knap fire ud ti af ofrene for kriminalitet begået på internettet angiver i 2019 at have været udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet inden for det seneste år, hvilket svar til to pct. af befolkningen i alderen 16-74 år. Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet vil sige, at ofret ikke har modtaget den vare, som vedkommende har betalt for, eller at den leverede vare viste sig at være en kopivare.⁶⁶

7.3.1 Karakteristika ved ofre

Af de kvinder, der har været udsat for kriminalitet begået på internettet inden for det seneste år, har 35 pct. været udsat for bedrageri ved samhandel over internettet, mens dette gør sig gældende for 41 pct. af mændene. Forskellen er ikke statistisk signifikant.

På tværs af aldersgrupperne er tendensen, at de 16-24-årige er mere udsatte for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet end de ældre aldersgrupper, jf. tabel 7.9. Forskellene er dog ikke statistisk signifikante.

Tabel 7.9

Andel af ofre for kriminalitet begået på internettet udsat for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter ofrets alder, 2019, pct.

Andel af aldersgruppe	
16 - 24 år	46 %
25 - 39 år	34 %
40 - 74 år	37 %
I alt	38 %

⁶⁶ Hermed menes ikke varer, der er blevet væk i posten, og som derefter er blevet gensendt eller erstattet.

Det ses af tabel 7.10, at bedrageriet i knap to tredjedele af tilfældene bestod i, at ofret ikke har modtaget den betalte vare eller ydelse. I en femtedel af tilfældene var varen en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke i overensstemmelse med det, sælger havde beskrevet, mens én pct. af ofrene havde oplevet, at sælger ikke returnerede penge i forbindelse med bytning.

Tabel 7.10

Andel af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter bedrageriets karakter, 2019, pct.

	Andel
Varen/ydelsen blev ikke leveret/ankom aldrig	64 %
Varen var en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke som beskrevet	20 %
Sælger returnerede ikke penge i forbindelse med bytning	1 %
Andet	16 %
I alt	100 %

Knap tre fjerdedele af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet har foretaget deres køb gennem en internetbutik: 15 pct. af de adspurgte vidste ikke, hvorvidt dette var en dansk eller udenlandsk internetbutik. 17 pct. angav, at det drejede sig om en dansk internetbutik, mens 41 pct. af ofrene var blevet udsat for bedrageri gennem en udenlandsk internetbutik. Tendensen er således, at bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet forekommer hyppigst gennem køb på udenlandske internetbutikker.⁶⁷

Derudover har 27 pct. af ofrene angivet, at de har oplevet at være udsat for bedrageri i forbindelse med en privathandel. Af disse er ofrene hyppigst kommet i kontakt med sælgeren gennem Facebook og Den Blå Avis. Dette gør sig gældende for henholdsvis 34 pct. og 35 pct. af de ofre, der er blevet bedraget gennem samhandel med en privatperson. Fem pct. angiver at være kommet i kontakt med gerningspersonen gennem Gul & Gratis, mens fire pct. kom i kontakt med gerningspersonen gennem Trendsales eller andre sociale medier.

⁶⁷ En respondent vidste ikke, hvor vedkommende havde købt varen/ydelsen. Denne indgår ikke i beregningen.

De økonomiske tab ved bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet er mindre end ved misbrug af betalingskortoplysninger. Som tabel 7.11 viser, drejer knap ni ud af ti tilfælde sig om tab for under 3.000 kr. Det gennemsnitlige tab ved samhandel på internettet er 2.400 kr. pr. tilfælde af bedrageri.

Tabel 7.11

Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet fordelt efter det umiddelbare økonomiske tab, 2019, pct.

	Andel
0 - 499 kr.	32 %
500 - 2.999 kr.	55 %
3.000 - 4.999 kr.	3 %
5.000 - 9.999 kr.	6 %
10.000 kr. eller mere	5 %
I alt	100 %

85 pct. af ofrene for bedrageri ved køb af varer/ydelser, som har lidt tab gennem handlen, har selv helt eller delvist betalt det økonomiske tab. I alt har ofrene selv betalt 93 pct. af det samlede økonomiske tab. Denne andel er således betydeligt større end den, der er beregnet for misbrug af kortoplysninger.

7.3.4

Anmeldelsestilbøjelighed

Tabel 7.12 viser, at godt en femtedel af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet selv har anmeldt forholdet til politiet, mens politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, fx gennem ofrets bank eller kreditkortselskab, i fem pct. af tilfældene. I knap tre fjerdele af tilfældene er forholdet ikke blevet anmeldt til politiet.

I 2019 er mændene (29 pct.) statistisk signifikant mere tilbøjelige til at anmelde bedrageriet til politiet end kvinderne (10 pct.). Der er ingen entydige tendenser på tværs af aldersgrupperne.

Tabel 7.12

Ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis end ved anmeldelse, 2019, pct.

	Andel
Ofret har selv anmeldt	21 %
Politiet fik kendskab på anden vis, fx gennem bank/kreditkortselskab	5 %
Ingen af delene	74 %
I alt	100 %

Når ofre ikke har anmeldt, har det isæt beroet på, at det økonomiske tab har været af beskeden størrelse. Tages der udgangspunkt i de tilfælde, som ofre ikke har anmeldt, beløber 91 pct. af disse tab sig til mindre end 3.000 kr., jf. bilagstabel 7.5

7.4

Andre former for kriminalitet begået på internettet

En mindre andel af ofre for kriminalitet begået på internettet har været udsat for kontaktbedrageri (otte pct.) og/eller misbrug af personoplysninger (ni pct.). Datagrundlaget er dermed ikke tilstrækkeligt stort til at kunne foretage videre statistiske analyser af udsathed for disse to typer af kriminalitet begået på internettet. Dette betyder blandt andet, at der ikke foretages analyser af anmeldelsestilbøjelighed og udsathed på tværs af køn og alder. Nogle af hovedtendenserne vedrørende udsathed for kontaktbedrageri og/eller misbrug af personoplysninger beskrives dog i nedenstående, men resultaterne skal tolkes varsomt.

7.4.1

Kontaktbedrageri

Kontaktbedrageri over internettet betegner i denne sammenhæng overførsel af penge til en person, som ofret fik kontakt til over internettet, og som senere viste sig at være en bedrager. Dette kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb, fx en arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti. Bedrageren kan både være en person, ofret ikke kender, en person, der udgiver sig for at være én, ofret kender, eller en person, ofret havde mødt online, fx på et datingsite.

De otte pct. af ofre for kriminalitet begået på internettet, der i 2019 angiver i at have været udsat for kontaktbedrageri over internettet inden for det seneste år, svarer til, at 0,3 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år var udsat for kontaktbedrageri i 2019.

Ofrene er oftest blevet kontaktet af gerningspersonen gennem sociale medier eller over e-mail. Det gennemsnitlige økonomiske tab for kontaktbedrageri var 8.200 kr. i 2019, hvilket er en del højere end i 2018, hvor det gennemsnitlige økonomiske tab var cirka 5.000 kr.

7.4.2

Misbrug af personoplysninger

Ved misbrug af personoplysninger forstås, at en anden person har anvendt ofrets personoplysninger, fx navn, cpr-nummer eller mailkonto, eller identitetsbeviser, fx kørekort eller sygesikringsbevis, med henblik på at opnå en økonomisk gevinst. Dette kan fx ske ved at bestille varer/ydelser på nettet eller ved at oprette abonnementer i ofrets navn. Misbrug af person- og identitetsoplysninger dækker ikke misbrug af betalingskortoplysninger over internettet.

Som nævnt er det ni pct. af ofre for kriminalitet begået på internettet i 2019, som angiver at have været udsat for misbrug af personoplysninger over internettet inden for det seneste år. Tallet svarer til, at 0,4 pct. af befolkningen i alderen 16-74 år var udsat for denne form for kriminalitet begået på internettet i 2019.

En gerningsperson kan tilegne sig adgang til andres personoplysninger på flere forskellige måder, fx gennem hacking, pharming, ved at ofret handler på internettet eller ved indbrud og tyveri. Godt en tredjedel af ofre for misbrug af personoplysninger ved ikke, hvordan gerningspersonen har fået adgang til deres oplysninger, mens størstedelen af de ofre, der ved

det, angiver, at gerningspersonen brød ind i deres private computer, fx via hacking eller malware, eller fik adgang til deres oplysninger gennem handel på internettet.

Det gennemsnitlige økonomiske tab i forbindelse med misbrug af personoplysninger var cirka 3.700 kr. Ofrene selv har betalt to pct. af det samlede økonomiske tab, mens det resterende er dækket af fx bank eller forsikringsselskab.

Godt en femtedel af ofrene for misbrug af personoplysninger har ikke selv opdaget, at deres oplysninger er blevet misbrugt, men er blevet gjort opmærksom herpå via fx venner, familie eller bank. En mindre andel har opdaget det gennem kontoudskrift (13 pct.) eller en regning/opkrævning (9 pct.). Over halvdelen af ofrene (57 pct.) angiver, at være blevet gjort opmærksom på misbruget på anden vis.

8

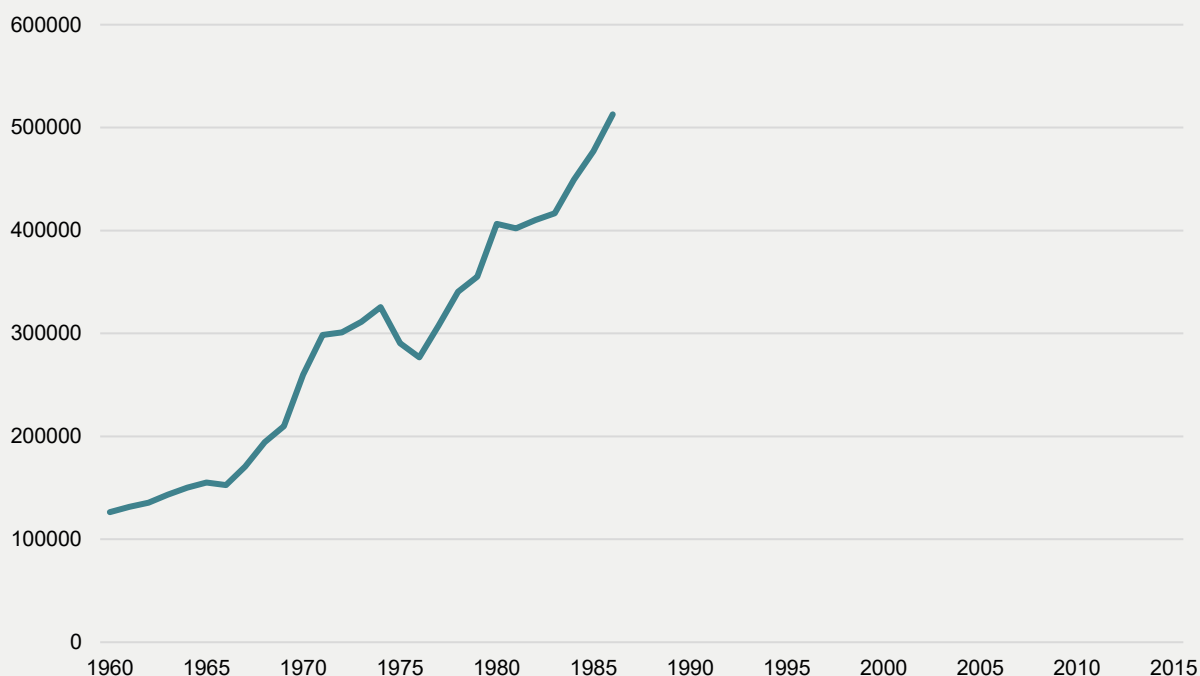
Den samlede kriminalitetsudvikling (vold, tyveri og/eller hærværk)

I det følgende ansues udviklingen i tyverier, hærværk og vold samlet. Voldtægt m.v. og kriminalitet begået på internettet indgår ikke i denne analyse, da tidligere offerundersøgelser typisk alene har omfattet de tre nævnte former for kriminalitet.

1986 var et mærkeår i kriminalitetens historie i Danmark. Da årsopgørelsen fra Rigspolitichefen for dette år blev offentliggjort, måtte man notere sig, at antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser oversteg en halv million. Helt præcist var der i 1986 registreret 512.850 anmeldelser for overtrædelse af straffeloven. I et tilbageblik kunne man konstatere, at der var tale om ikke mindre end en femdobling i forhold til begyndelsen af 1960'erne, jf. figur 8.1. I Interpols internationale kriminalstatistikker fremstod Danmark – med 1 anmeldt straffelovsovertrædelse for hver 10 indbyggere – nu som et af de mest kriminalitetsbelastede samfund i verden. Samtidig viste analyser, at vold og kriminalitet bekymrede to ud af tre danskere meget (Thulstrup m.fl. 2005).

Figur 8.1

Straffelovsovertrædelser der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab, 1960-1986.

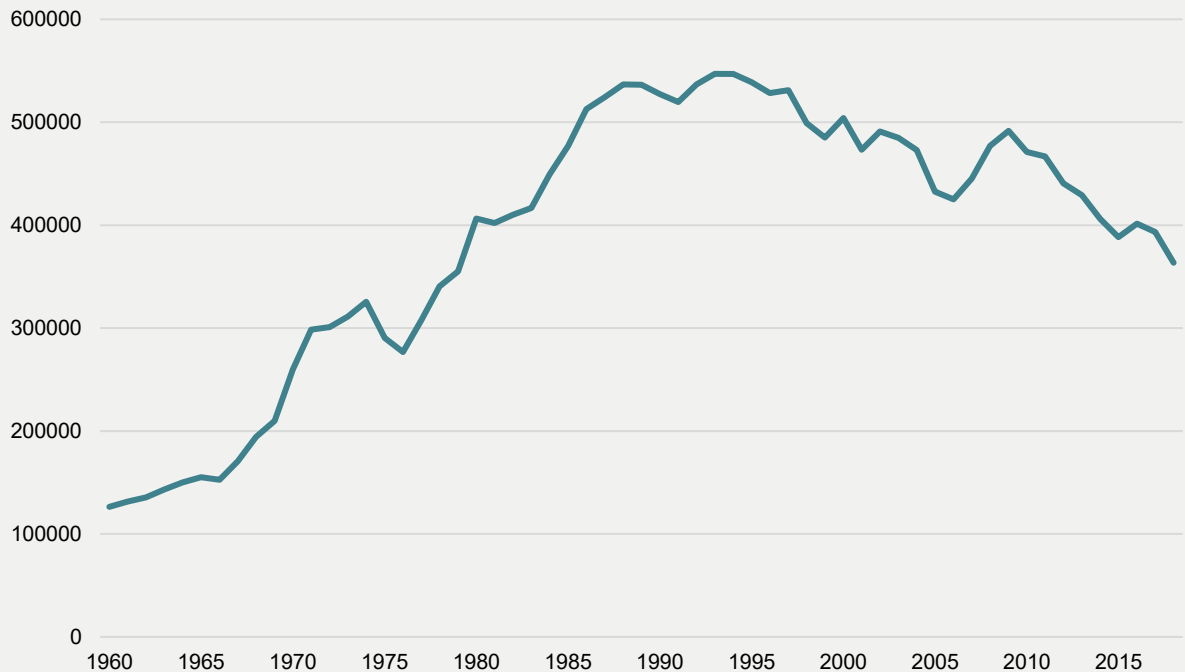
Væksten i kriminaliteten i det forudgående tiår, fra 1976 til 1986, havde været langt stærkere end det tidligere tiår – 1966 til 1976 – der igen havde oplevet en stærkere vækst end fra 1956 til 1966. Igennem de forudgående 30 år – fra 1956 til 1986 – havde der været en generel vækst i kriminaliteten. Denne tilsyneladende katastrofekurs og katastrofeplacering for kriminaliteten i Danmark inspirerede flere til at kigge fremad: Hvordan ville det se ud ved årtusindeskiftet? Den daværende rigspolitichef spåede, at antallet af straffelovsovertrædelser i år 2000 ville være steget til mere end én million om året, altså en fordobling i forhold til 1986. Sociologer foretog en række fremskrivninger af kriminalitetens udvikling fra 1986 til år 2000, blandt andet en fremskrivning baseret på den forudsætning, at den gennemsnitlige stigningstakst fra 1960 til 1986 ville fortsætte (Blum & Porsager 1987). Samlet betød denne fremskrivning, ligesom Rigspolitichefens, en fordobling af de anmeldte straffelovsovertrædelser.

Fra kriminologisk hold blev der udarbejdet en konsekvensanalyse. Denne analyserede de mulige konsekvenser af ændringer i befolkningens størrelse, befolkningens alderssammensætning og samfundets urbaniseringsgrad – forhold som hidtil havde vist sig at have stærk sammenhæng med kriminalitetsniveauet (Balvig 1985a; 1987). Denne konsekvensanalyse førte til et anderledes resultat end de to vækstbaserede fremskrivninger, idet dens bud på udviklingen var, at der i år 2000 ville være færre snarere end flere anmeldte straffelovsovertrædelser end i 1986 (omkring 490.000).

Det faktisk antal anmeldte straffelovsovertrædelser i 2000 var 504.250 – et lille fald på 2 pct. i forhold til 1986. I perioden fra 1986 blev den stadige vækst afløst af først stagnation og senere et fald i de anmeldte straffelovsovertrædelser. Som det ses af figur 8.2, stagnerede antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser i perioden fra midt i 1980'erne til midt i 1990'erne på et niveau med mellem 500.000 og 550.000 årlige anmeldelser, hvorefter der fra midt i 1990'erne og frem til 2006 var en faldende tendens. Fra 2007 til 2009 steg antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser på ny – en stigning på 16 pct. Fra 2009 til 2019 er der samlet set sket et fald på 28 pct. Med undtagelse af år 2000 har antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser i alle årene i det nye årtusinde været under en halv million.

Figur 8.2

Straffelovsovertrædelser der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kendskab, 1960-2019.

I 1987 blev der for første gang gennemført en undersøgelse af, hvorvidt danskerne inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet havde været udsat for tyveri, hærværk og/eller vold. Som det er fremgået af det tidligere, er der før 1987 foretaget andre offerundersøgelser – den første i 1971 – men i 1987 var det første gang, man i samme undersøgelse spurgte om udsathedens for tre af de mest typiske og talrige traditionelle straffelovsovertrædelser – tyveri, hærværk og vold.⁶⁸

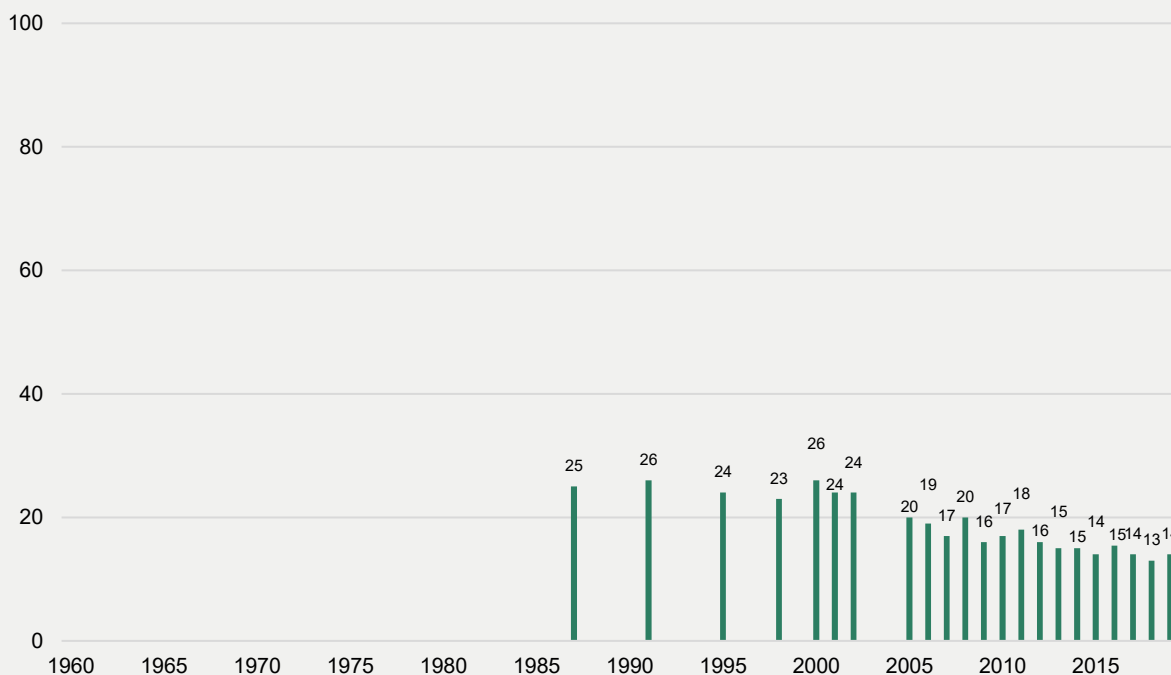
Undersøgelsen i 1987 viste, at en fjerdedel af befolkningen i løbet af et år blev udsat for tyveri, hærværk og/eller vold. Siden da er denne undersøgelse gentaget flere gange, jf. figur 8.3.

⁶⁸ For en estimering af situationen forud for 1987 baseret på offerundersøgelserne 1971-1986 se Balvig, 2015

Fra 1987 til 2002 holdt den årlige andel, der havde været udsat for kriminalitet, sig på omkring de 25 pct., mens tendensen siden 2002 har været faldende og de seneste år stagnerende. Niveaueet i de seneste år ligger således markant under tidligere tiders relativt høje niveau.

Figur 8.3

Procent af befolkningen der har været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1960-2019, pct.

Som angivet i figur 8.3, har 14 pct. af de adspurgte 16-74-årige i 2019 oplyst, at de i løbet af de seneste 12 måneder forud for undersøgelsen har været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk. Denne andel er ikke statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2018, men er statistisk signifikant lavere end andelen for den tidligere periode fra 2005-2018 samlet set. I absolutte tal svarer det til 598.000 mennesker (mellem 560.000 og 637.000 med 95%-sikkerhedsintervaller).

Af de 598.000 personer, der har været ofre for kriminalitet, har 40 pct. været det mere end én gang i løbet af det seneste år forud for undersøgelsen.⁶⁹ Denne reviktimiseringsandel angår langt flere, end man skulle forvente, hvis kriminaliteten ramte tilfældigt. Den forøgede risiko for reviktimisering gør sig gældende såvel med hensyn til risikoen for at blive udsat for en anden type forbrydelse som for at blive udsat for samme type forbrydelse flere gange.

Selv om der er en overrisiko for at blive udsat for andre typer af forbrydelser, når man er blevet udsat for én, er det dog langt de fleste af ofrene, der i løbet af et år alene udsættes for *enten* tyveri *eller* hærværk *eller* vold, nemlig 88 pct. af ofrene.

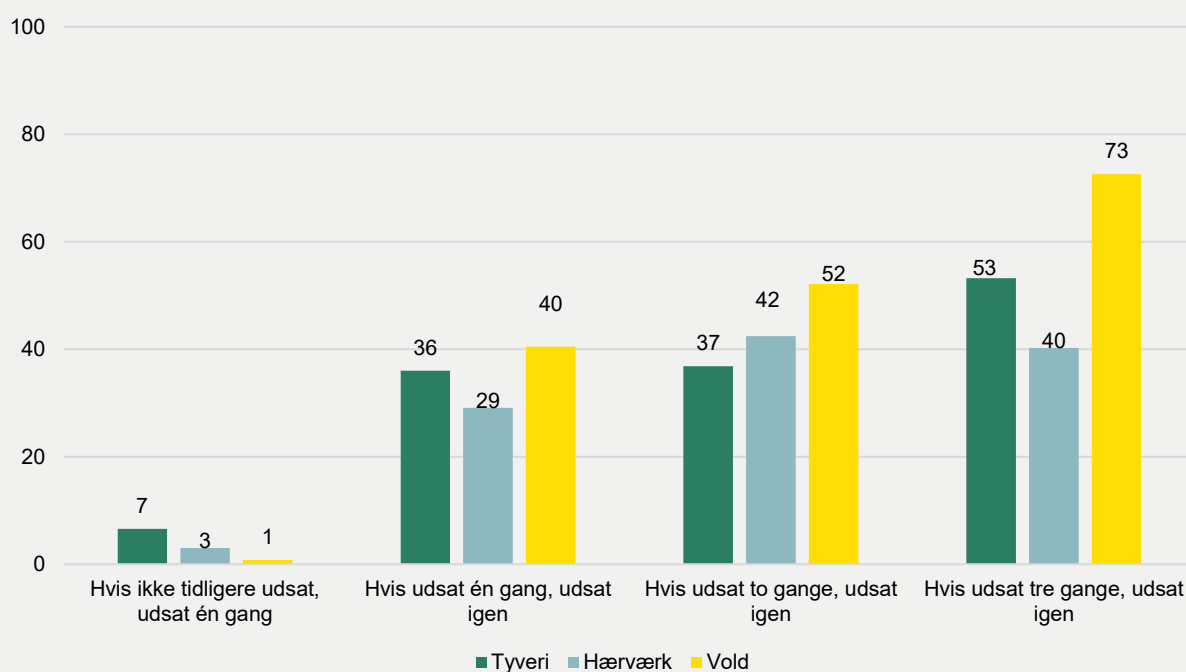
Knap ni ud af ti af ofrene udsættes altså ”kun” for én type kriminalitet, mens en væsentlig andel – jf. ovenstående – udsættes flere gange for den samme. For de, der udsættes for flere typer af kriminalitet, er den mest udbredte ”kombination” tyveri og hærværk.

⁶⁹ Det bemærkes, at beregningen vedrørende antallet af gange, ofrene for kriminalitet har været udsat, overestimerer en smule, da visse af tyveriofrene, som har været udsat flere gange, har været udsat for indbrud. Dette drejer sig om 11 pct. af de ofre, der i 2019 har været udsat for tyveri flere gange. Det er ikke muligt at udskille disse fra data.

Det fremgår af figur 8.4, at reviktimiseringsrisikoen er stor for alle tre former for kriminalitet. Risikoen for at blive udsat for vold i løbet af et år er én pct., men hvis man har været udsat én gang, er der 40 procents risiko for, at man udsættes for vold igen inden for de samme 12 måneder. Har man været udsat to gange, er risikoen for, at man udsættes igen 52 pct., og har man været udsat tre gange, er risikoen for på ny at blive udsat 73 pct.

Figur 8.4

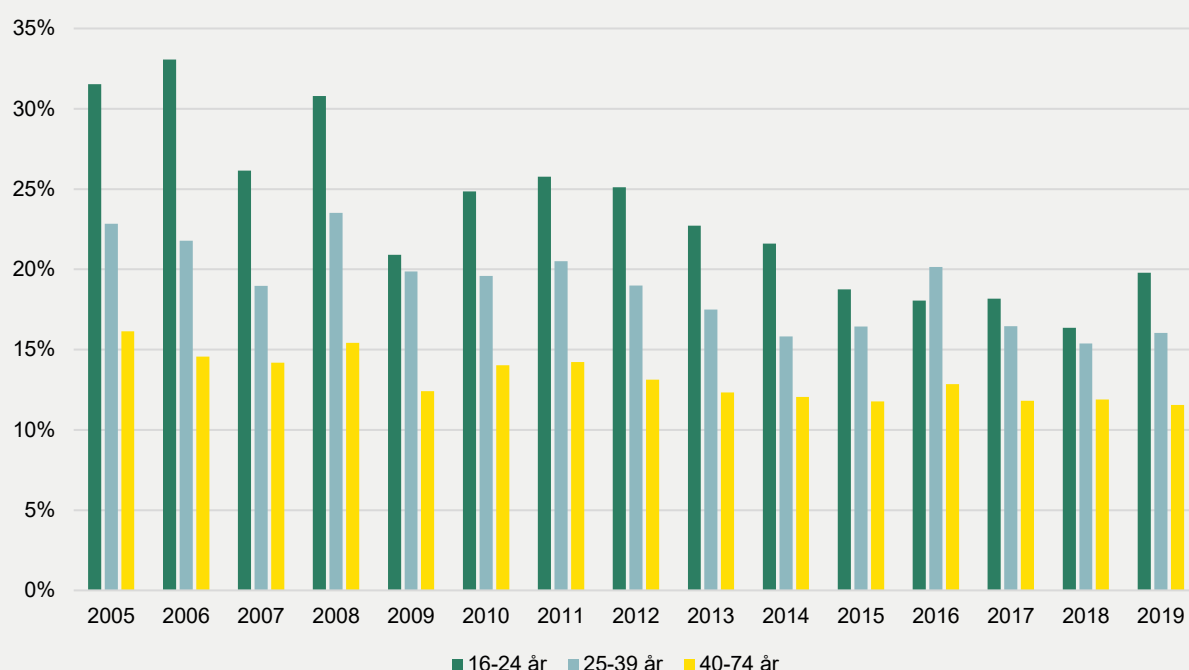
Procentvis risiko for i løbet af et år at blive udsat for en forbrydelse afhængig af, hvor mange gange man tidligere er blevet udsat for den samme forbrydelse, 2019, pct.

Risikoen for at blive udsat for kriminalitet er størst for de unge, mens de ældre aldersgrupper i mindre grad udsættes for kriminalitet. Blandt de 16-24-årige drejer det sig om 20 pct., der er blevet udsat for kriminalitet i løbet af det forudgående år, mens det er 16 pct. af de 25-39-årige og 12 pct. af de 40-74-årige, jf. figur 8.5. De 16-24-årige er statistisk signifikant mere udsat for kriminalitet end de ældre aldersgrupper i 2019. Fra den første del af perioden til den sidste del ses desuden et betydeligt og signifikant fald i udsathed for kriminalitet blandt de 16-24-årige. Den stigning i 2019, der er sket blandt de unge, er ikke statistisk signifikant, når der sammenlignes med de seneste tre år.

Figur 8.5

Ofre for kriminalitet fordelt efter alder, 2005-2019, pct.⁷⁰

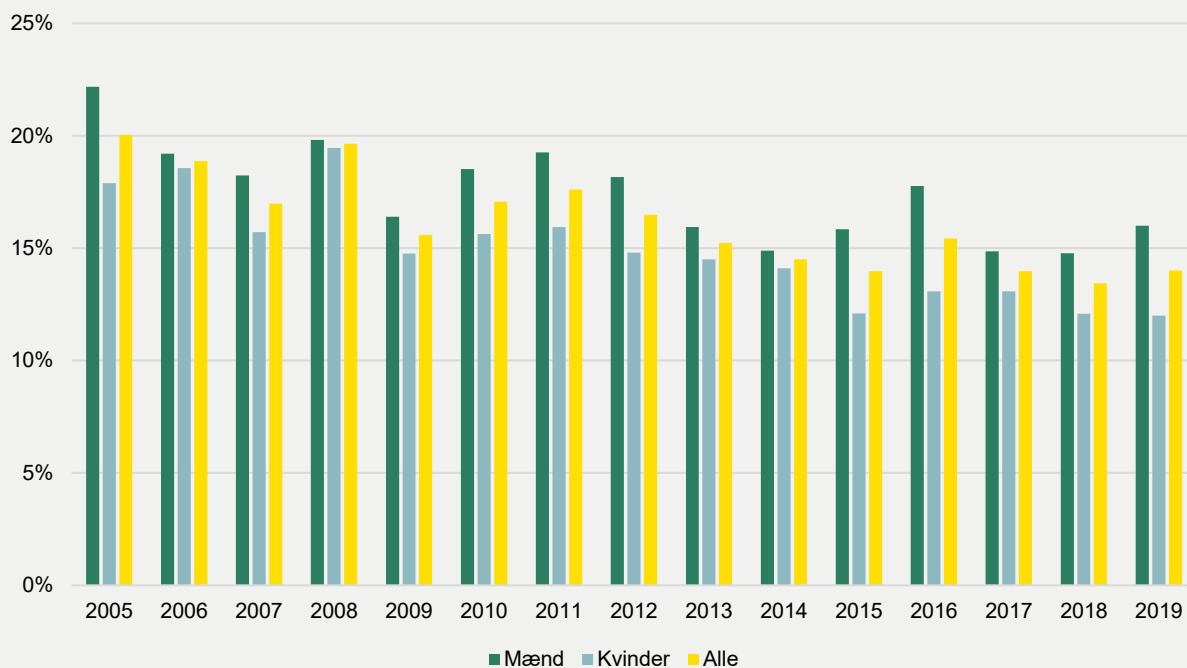

⁷⁰ Se bilagstabel 8.1 for angivelse af de præcise andele.

I 2019 blev 16 pct. af mændene udsat for kriminalitet over for 12 pct. kvinderne, jf. figur 8.6, og denne forskel er statistisk signifikant. Bortset fra 2014, har der også tidligere år været en signifikant mindre andel af kvinder end mænd, der har været udsat for kriminalitet.

Figur 8.6

Ofre for kriminalitet fordelt efter køn, 2005-2019, pct.⁷¹

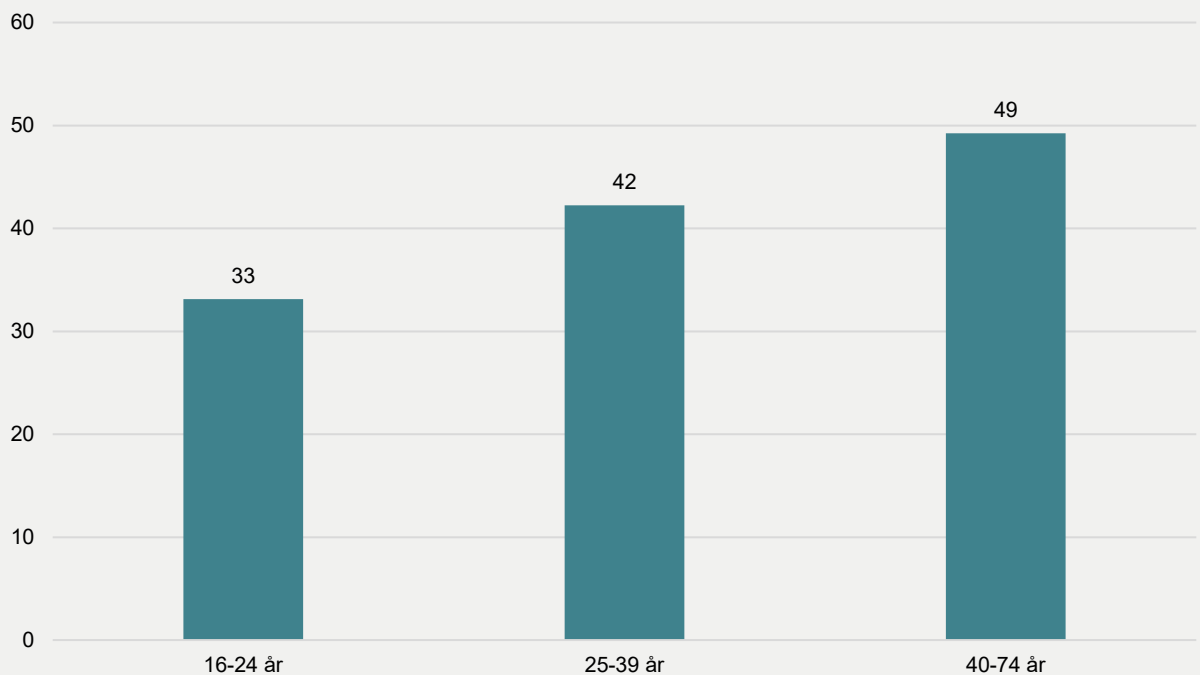

⁷¹ Se bilagstabel 8.2 for angivelse af de præcise andele.

Sammenlagt er det 50 pct. af ofrene, der har anmeldt mindst én af de former for kriminalitet, de har været udsat for, til politiet, eller som politiet – ifølge ofret – har fået kendskab om på anden vis. Ser vi alene på de ofre, som selv har anmeldt mindst én af de former for kriminalitet, de har været udsat for, er der ingen statistisk signifikant forskel mellem mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde kriminaliteten til politiet. Derimod stiger anmeldelsestilbøjeligheden med alderen, jf. figur 8.7. Hvor 33 pct. af de 16-24-årige selv har anmeldt forholdet til politiet, er det 42 pct. af de 25-39-årige og 49 pct. af de 40-74-årige. Anmeldelsestilbøjeligheden blandt de 16-24-årige er statistisk signifikant lavere end for de ældre aldersgrupper.

Figur 8.7

Andelen af den samlede kriminalitet, der er blevet politianmeldt af ofret selv, fordelt efter ofrets alder, 2019, pct.

9

Bekymring for kriminalitet

Ved gennemgangen af de enkelte former for kriminalitet er det omtalt, i hvilket omfang kriminaliteten har medført fysiske eller økonomiske skader, og – i forhold til voldtægt – hvorvidt hændelsen har haft betydning for ofrets liv. Det er imidlertid også af interesse at vide, hvor stor en del af befolkningen der er bekymrede for kriminalitet, uanset om de har været udsat for kriminalitet eller ej, og hvordan udviklingen i bekymringen er.

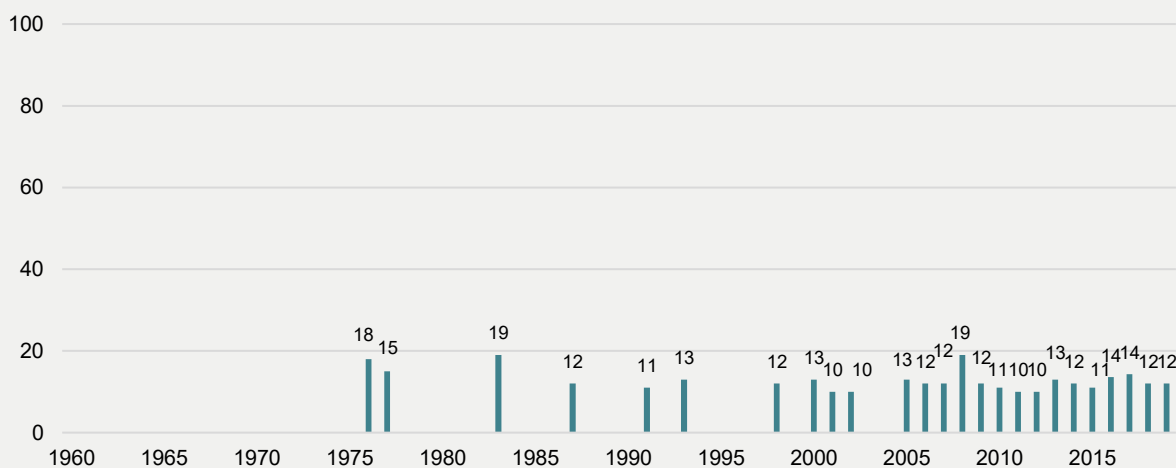
9.1

Personlig bekymring for kriminalitet

Figur 9.1. viser udviklingen i befolkningens bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet. De tre første målinger, der er foretaget i Danmark – det var i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne – viste, at 15-19 pct. var bekymret, dvs. tænkte ofte eller næsten hele tiden på risikoen for at blive udsat for kriminalitet. I perioden fra 1987 til 2019 har andelen af ængstelige danskere ligget på et signifikant lavere niveau, idet det ved langt de fleste målinger er mellem 10 og 13 pct. af den voksne befolkning, der har angivet at være bekymret for at blive udsat for kriminalitet.⁷²

Figur 9.1

Procent af befolkningen der næsten hele tiden eller ofte tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 1975-2019, pct.

⁷² Stigningen i 2008 er antagelig relateret til dels nogle sociale uroligheder og dels den 'rockerkrig', der startede det år. I 2008 blev respondenterne kun spurgt om angst for kriminalitet to gange årligt – netop på tidspunkter i forlængelse af de nævnte hændelser. Siden da er spørgsmålet om angst for kriminalitet indgået i alle månedlige undersøgelser.

Spørgsmålet om borgernes personlige bekymring for kriminalitet er belyst i undersøgelsen ved, at de interviewede er blevet spurgt, om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet er noget, de ofte tænker på. De, der svarer, at de næsten hele tiden eller ofte tænker på denne risiko, er dem, der traditionelt og også i det følgende anses for at være bekymret for kriminalitet. Blandt de adspurgte i 2019 var det 12 pct., der næsten hele tiden eller ofte bekymrede sig om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, mens andelen der sjældent eller aldrig bekymrede sig om denne risiko var 59 pct., jf. tabel 9.1. Begge andele adskiller ikke sig statistisk signifikant fra det forudgående år, ligesom der ikke er klare udviklingstendenser sammenlignet med den tidligere periode.

Tabel 9.1

Fordeling af svarpersoner efter bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet, 2005-2019, pct.

	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	Alle	n
2005	2 %	11 %	26 %	40 %	22 %	100 %	1.941
2006	1 %	11 %	21 %	40 %	27 %	100 %	2.843
2007	2 %	10 %	20 %	39 %	29 %	100 %	1.988
2008	3 %	16 %	24 %	35 %	22 %	100 %	1.941
2009	3 %	10 %	18 %	34 %	36 %	100 %	7.552
2010	2 %	9 %	17 %	34 %	37 %	100 %	11.611
2011	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.734
2012	2 %	8 %	18 %	35 %	37 %	100 %	11.549
2013	2 %	11 %	24 %	39 %	25 %	100 %	11.393
2014	2 %	10 %	24 %	40 %	24 %	100 %	11.487
2015	2 %	9 %	25 %	42 %	22 %	100 %	11.465
2016	2 %	11 %	29 %	40 %	17 %	100 %	12.142
2017	2 %	12 %	29 %	41 %	16 %	100 %	11.674
2018	2 %	10 %	28 %	42 %	19 %	100 %	11.234
2019	2 %	10 %	28 %	43 %	17 %	100 %	11.295

9.1.1

Demografi og personlig bekymring for kriminalitet

Der er ses en klar statistisk signifikant forskel mellem andelen af mænd og kvinder, som er bekymret for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, idet det drejer sig om 15 pct. af kvinderne over for ti pct. af mændene, jf. tabel 9.2. 11 pct. af kvinderne siger, at de aldrig er bekymret for at blive udsat for kriminalitet, mens dette gør sig gældende for 22 pct. af mændene.

Tabel 9.2

Svarpersoner fordelt efter køn og i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2019, pct.

	Mand	Kvinde	I alt
Næsten hele tiden	2 %	2 %	2 %
Ofte	8 %	13 %	10 %
Af og til	23 %	34 %	28 %
Sjældent	45 %	40 %	43 %
Aldrig	22 %	11 %	17 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Af tabel 9.3 fremgår det, at forskellene mellem aldersgrupperne er relativt store med hensyn til den personlige bekymring for kriminalitet. De 16-24-årige er således statistisk signifikant mere bekymret for kriminalitet (17 pct.) end de ældre aldersgrupper (12 pct.), ligesom der er en statistisk signifikant højere andel af dem mellem 25 og 74 år, der aldrig eller sjældent er bekymret for kriminalitet, set i forhold til den yngste aldersgruppe.

Tabel 9.3

Svarpersoner fordelt efter alder og i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2019, pct.

	16 – 24 år	25 – 39 år	40 – 74 år	I alt
Næsten hele tiden	3 %	2 %	2 %	2 %
Ofte	14 %	10 %	10 %	10 %
Af og til	30 %	27 %	29 %	28 %
Sjældent	36 %	42 %	44 %	43 %
Aldrig	17 %	19 %	16 %	17 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

De, der har været udsat for kriminalitet inden for det seneste år, tænker generelt mere på risikoen for (på ny) at blive udsat for kriminalitet, end andre gør, jf. tabel 9.4. Mens ti pct. af dem, der ikke har været udsat for kriminalitet, næsten hele tiden eller ofte tænker på denne risiko, drejer dette sig om 20 pct. af dem, der har været udsat for kriminalitet, hvilket er en statistisk signifikant højere andel. Det skal dog understreges, at det på det foreliggende grundlag ikke kan vides, i hvilken udstrækning sammenhængen eventuelt (også) går den anden vej: At det især er de mennesker, der med mere eller mindre god grund er bekymret for at blive udsat for kriminalitet, som faktisk udsættes.

Tabel 9.4

Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2019, pct.

	Ikke udsat	Udsat
Næsten hele tiden	1 %	4 %
Ofte	9 %	16 %
Af og til	28 %	31 %
Sjældent	45 %	35 %
Aldrig	17 %	14 %
I alt	100 %	100 %

Det er desuden undersøgt, om forskellen mellem de udsattes og de ikke udsattes grad af bekymring varierer i forhold til arten af den kriminalitet, de har været udsat for. Det viser sig ikke at være tilfældet, da alle, der har været udsat for en af de forskellige former for kriminalitet, signifikant hyppigere er bekymret sammenlignet med dem, der ikke har været udsat for disse forbrydelser.

I 1985 påbegyndte Institut for Konjunktur-Analyse en måling af danskernes bekymringer og inkluderede et spørgsmål, der lyder: *Hvor meget bekymrer du dig for vold og kriminalitet i samfundet?* Målingen, der blev foretaget fire gange årligt, er senere overtaget af andre analyseinstitutter.⁷³ Frem til midten af år 2000 omfattede hver måling 600 respondenter, men siden da cirka 1.100 pr. måling, hvilket vil sige omkring 4.400 respondenter på årsbasis.

Da disse målinger ikke længere gennemføres af analyseinstitutter på en måde, der er sammenlignelig med de tidligere, blev det i 2015 besluttet at lade spørgsmålet indgå i omnibusundersøgelsen. Den indgik første gang i oktober 2015 og er siden indgået i hver af de månedlige undersøgelser. Spørgsmålet er altså stillet i samtlige måneder i 2019, hvilket betyder, at i alt ca. 11.305 personer har besvaret spørgsmålet om bekymring for samfundsmæssig kriminalitet i 2019.

Det er vigtigt at påpege, at resultaterne fra år 2015-2019 næppe er direkte sammenlignelige med tidligere års resultater, da udvælgelsen af respondenter, vægtning af bortfald samt konteksten for spørgsmålet er anderledes end i de tidligere undersøgelser.⁷⁴ Det er dog sikret, at spørgsmålet stilles adskilt fra spørgsmålet om de adspurgtes personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, jf. afsnittet ovenfor, samt adskilt fra spørgsmål om udsathed for kriminalitet. Selve spørgsmålets formulering og konstruktionen er den samme som i tidligere år.

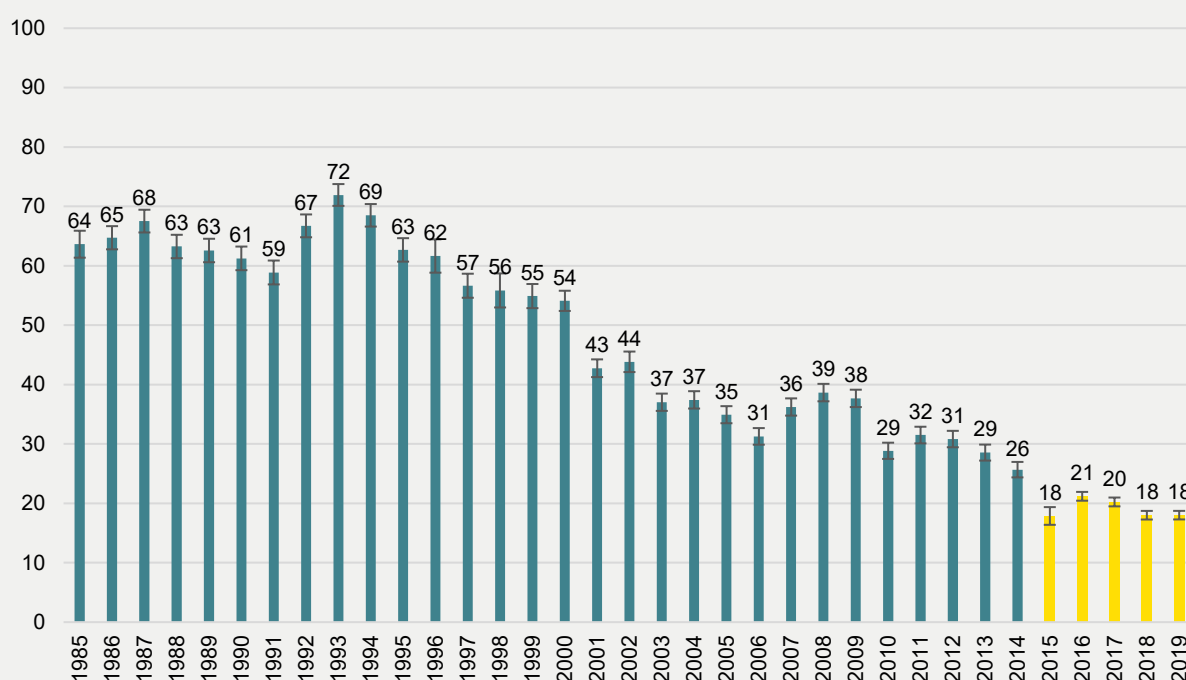
⁷³ I 2009 gik Institut for Konjunktur-Analyse sammen med Catinét og blev til Canitét-IFKA. I juli 2010 overtog Voxmeter denne analysevirksomhed.

⁷⁴ I de tidligere undersøgelser blev respondenterne stillet en lang række spørgsmål om bekymring for forskellige samfundsmæssige forhold, såsom forurening og arbejdsløshed.

Figur 9.2 viser de samlede resultater inklusive sikkerhedsintervaller fra de enkelte år. I 2015 samt de to seneste år ses den hidtil laveste andel af personer, der er meget bekymret for vold og kriminalitet (18 pct.). Dette meget lavere niveau end i de foregående år kan hænge sammen med den omtalte ændring i indsamling af data og bør derfor tolkes med forbehold. I 2019 er andelen, der er bekymret for vold og kriminalitet således 18 pct., hvilket ikke er statistisk signifikant forskellig fra andelen i 2018.

Figur 9.2

Andel, der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet i samfundet, 1985-2019, pct. Samlede resultater for de enkelte år, med sikkerhedsintervaller.⁷⁵

Det er også værd at fokusere på den anden ende af skalaen, nemlig andelen der siger, at de slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet i samfundet. Denne svarkategori var ikke inkluderet i analyseinstitutternes undersøgelser de første år, antagelig fordi man ikke anså den for at være nødvendig. I 1990 kom svarmuligheden med, og det viste sig da også i starten kun at være ganske få, som sagde, at de slet ikke bekymrede sig for vold og kriminalitet i samfundet, jf. figur 9.3. Først i slutningen af 1990'erne kom denne andel op på omkring fem pct. og voksede derefter til mere end ti pct. i 2003. I 2014 var andelen vokset til hele 21 pct. Med de nye målinger i 2015-

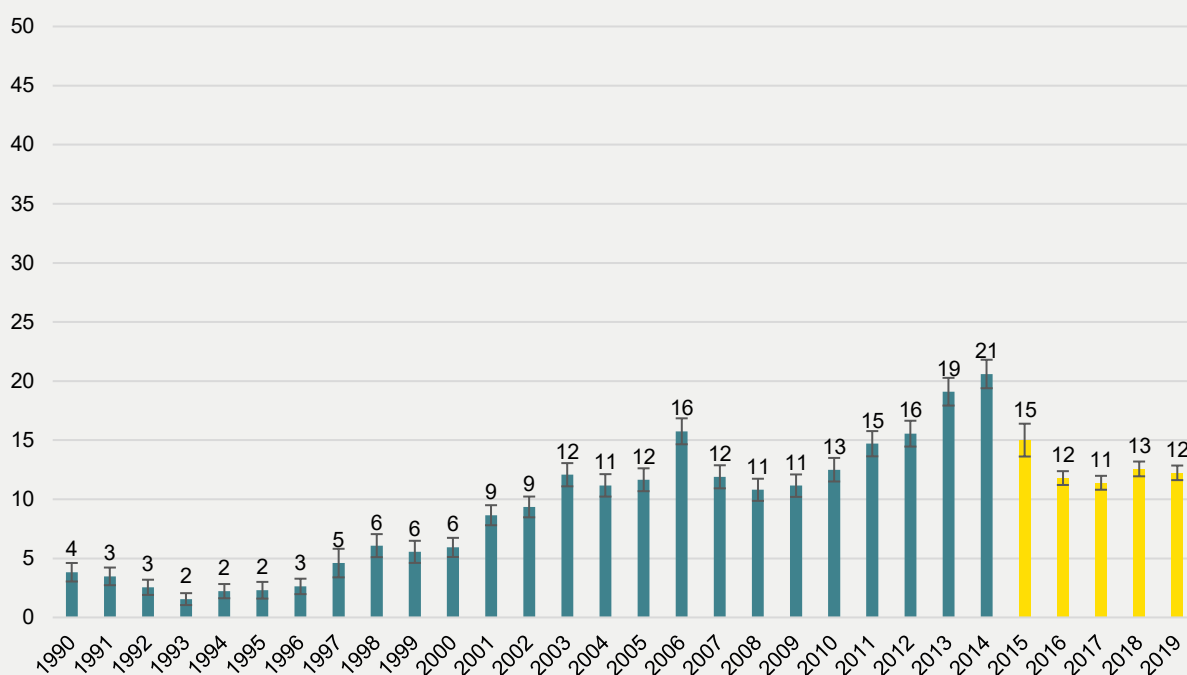
⁷⁵ Værdierne er fra og med 2015 markeret med gul for at indikere usammenligneligheden med tidligere år, jf. den omtalte problematik omkring dataindsamlingen.

2019 er andelen af personer, der slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet, faldet til mellem 11 og 15 pct. Også dette resultat må tages med forbehold, jf. de omtalte problematikker vedrørende ændringen i dataindsamlingen i 2015. I 2019 er andelen, der slet ikke er bekymret for vold og kriminalitet, 12 pct., hvilket ikke er statistisk signifikant forskelligt fra andelen i 2018.

Samlet set tyder denne og den ovennævnte afvigelse i forhold til resultaterne fra de tidligere undersøgelser af befolkningens bekymring for vold og kriminalitet på, at de respondenter, der indgår i Danmarks Statistiks undersøgelse, er mere moderate i deres angivelser af deres bekymringer. Dette kan som nævnt både bero på selve stikprøvens udvælgelse og konteksten for spørgsmålet.

Figur 9.3

Andel, der slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet i samfundet, 1990-2019, pct. Samlede resultater for de enkelte år, med sikkerhedsintervaller.

Af andelen, der slet ikke er bekymrede for kriminalitet i samfundet, oplyser 54 pct., at de heller aldrig bekymrer sig for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, jf. tabel 9.5. 38 pct. af dem, der er meget bekymret for kriminalitet i samfundet, er også næsten hele tiden eller ofte bekymret for personligt at blive udsat for kriminalitet.

Tabel 9.5

Svarpersoner fordelt efter i hvilket omfang de tænker på deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet og deres bekymring for kriminalitet i samfundet, 2019, pct.

Bekymring for kriminalitet i samfundet	Personlig risiko for at blive udsat for kriminalitet					
	Næsten hele tiden	Ofte	Af og til	Sjældent	Aldrig	I alt
Meget bekymret	8 %	30 %	35 %	20 %	7 %	100 %
En del bekymret	1 %	13 %	44 %	36 %	6 %	100 %
Kun lidt bekymret	0 %	3 %	21 %	58 %	17 %	100 %
Slet ikke bekymret	0 %	1 %	5 %	40 %	54 %	100 %
I alt	2 %	10 %	28 %	43 %	17 %	100 %

9.2.1

Demografi og bekymring for kriminalitet i samfundet

Den kønsmæssige fordeling af den samfundsmæssige bekymring for kriminalitet ligner fordelingen for den personlige bekymring for at blive udsat for kriminalitet. En statistisk signifikant højere andel af kvinder (21 pct.) end af mænd (15 pct.) er meget bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, jf. tabel 9.6. Mens godt hver sjette mand slet ikke bekymrer sig for vold og kriminalitet, gør det samme sig kun gældende for knap hver fjortende kvinde.

Tabel 9.6

Svarpersoner fordelt efter køn og i hvilket omfang de er bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, 2019, pct.

	Mand	Kvinde	I alt
Meget bekymret	15 %	21 %	18 %
En del bekymret	27 %	33 %	30 %
Kun lidt bekymret	41 %	39 %	40 %
Slet ikke bekymret	17 %	7 %	12 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Også aldersmæssigt er der statistisk signifikante forskelle, idet de 16-24-årige er mindre bekymrede for kriminalitet i samfundet end de ældre aldersgrupper.

Tabel 9.7

Svarpersoner fordelt efter alder og i hvilket omfang de er bekymrede for vold for kriminalitet i samfundet, 2019, pct.

	16 – 24 år	25 – 39 år	40 – 74 år	I alt
Meget bekymret	11 %	15 %	21 %	18 %
En del bekymret	22 %	25 %	33 %	30 %
Kun lidt bekymret	49 %	43 %	37 %	40 %
Slet ikke bekymret	18 %	17 %	9 %	12 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

9.2.2

Udsathed og bekymring for kriminalitet i samfundet

I tabel 9.8 er bekymringen for kriminalitet i samfundet sat i forhold til, om man har været udsat for kriminalitet. Mens 16 pct. af dem, der ikke havde været udsat for kriminalitet, var meget bekymrede for kriminalitet, så var det noget flere, 23 pct., af dem, der har været udsat for kriminalitet. Forskellen er statistisk signifikant.

Tabel 9.8

Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og i hvilket omfang de er bekymrede for vold og kriminalitet i samfundet, 2019, pct.

	Ikke udsat	Udsat
Meget bekymret	16 %	23 %
En del bekymret	29 %	30 %
Kun lidt bekymret	42 %	35 %
Slet ikke bekymret	13 %	11 %
I alt	100 %	100 %

- Andersen, Ole Ejnar (1985a): *Ofre for vold og overfald, 2. halvår 1980, 1982 og 1984*. AIM Media- og Sociale Undersøgelser, (stencil).
- Andersen, Ole Ejnar (1985b): *Ofre for vold og overfald i Danmark 1971-1984*, Forskningsrapport nr. 27, Justitsministeriet: Kriminalpolitisk Forskningsgruppe.
- Andersen, Ole Ejnar (1987): *Ofre for vold og overfald, 2. halvår 1986*. AIM Media- og Sociale Undersøgelser, (stencil).
- Balvig, Flemming (1978): *Angst for kriminalitet. Lov-og-orden tendenser i en dansk provinsby*. København: Gyldendal.
- Balvig, Flemming (1985a): *Befolkningssammensætningen og den fremtidige kriminalitetsudvikling*, i Rapport fra 27. nordiske forskerseminar i Ljusterö, Sverige, Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi, s. 41-88.
- Balvig, Flemming m.fl. (1985b): *Gadevold*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming (1987): *Den tyvagtige dansker. Brudstykker af kriminalitetens udvikling gennem tre århundreder, fra 1725 til 2025*. København: Borgens Forlag.
- Balvig, Flemming (1995): *Ungdom oplever mere vold! En oversigt over danske voldsofferundersøgelser 1970-94*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming (1997): *En rundrejse i voldens nutidshistorie*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming (1998): *Vold på gaden, i hjemmet og på arbejdet. Oversigt over resultater fra voldsofferundersøgelsen 1995/96*. København: Information fra Rigspolitchefen, Rigspolitchefens trykkeri.
- Balvig, Flemming (2000a): *Det voldsomme samfund. Om vold som problem og fængslet som løsning*. Bind II: USA og Danmark. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming (2000b): *Det voldsomme samfund. Om vold som problem og fængslet som løsning*. Bind I: Fortid og nutid. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Balvig, Flemming (2015): *Kriminalitetsudviklingen*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard (2006): *Vold og overgreb mod kvinder. Dansk rapport vedrørende deltagelse i International Violence Against Women Survey (IVAWS)*. København: Københavns Universitet/Justitsministeriets Forskningsenhed.
- Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard (2009): *Man anmelder da vold*. Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitiet.
- Blum, Jacques og Michael Porsager (1987): *Det andet Danmark*. Social Årbog 87/88. København: Politikens Forlag.
- Brå (2009): Våld mot kvinnor och män i nära relationer. Rapport 2009:12.
- Brå (2014): Brott i nära relationer. En nationell kartläggning. Rapport 2014:8.
- Brå (2019): Hatbrott 2018. Statistik över polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv. Rapport 2019:13.

- Christensen, Else og Inger Koch-Nielsen (1992): *Vold ude og hjemme. En undersøgelse af fysisk vold mod kvinder og mænd*. København: Socialforskningsinstituttet, Rapport 92:4.
- Danielsson, Petri, Venla, Salmi (2014): "Intimate partner violence victimization and household financial strain", *Journal of Scandinavian Studies*, vol. 15 no. 2, 159-66.
- Danmarks Statistisk (2020): "Stigning i anmeldt bedrageri", *Nyt fra Danmarks Statistisk: Kriminalitet 2019*, København: Danmarks Statistisk.
- Døllner, Leise (1991): *Gadevold - overfald eller sammenfald?* København: Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet.
- Justitsministeriets Forskningskontor (2014): *Drab i Danmark 2008-2011*. Justitsministeriet.
- Kjøller, Mette og Niels Kr. Rasmussen (2002): *Sundhed og sygelighed i Danmark 2000 & udviklingen siden 1987*. København: Statens Institut for Folkesundhed.
- Kruize, Peter (2018): *Internetkriminalitet 2017. Offerundersøgelse om identitetstyveri, bedrageri, afpresning og chikane i cyberspace*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Kruize, Peter og David W.M. Sorensen (2017): *Det danske indbrudsniveau set fra et internationalt perspektiv*. København: Det Kriminalpræventive Råd.
- Kyvsgaard, Britta (2015): "Jo større jo bedre?" i *Kriminalistiske Pejlinger - Festskrift til Flemming Balvig*. København: Jurist- og økonomforbundets forlag.
- Kyvsgaard, Britta (2017): *Udviklingen i anmeldelser for vold og trusler*. København: Justitsministeriet.
- Politiets Landsdækkende Center for It-relateret økonomisk Kriminalitet (LCIK) (2020): *It-relateret økonomisk kriminalitet i 2019: Et indblik i kriminalitetsbilledet baseret på LCIK's 1-års analyse 2019 og LCIK's samhandelsanalyse*. København: Rigspolitiet.
- Politidirektoratet (2018): *Hatkriminalitet. Anmeldelser 2017*.
- Rigspolitiet, Nationalt Forebyggelsescenter (NFC) (2019): *Hadforbrydelser i 2018. Rigspolitiets årsrapport vedrørende hadforbrydelser*. Rigspolitiet.
- Rigspolitiet (2017a): *National Strategisk Analyse 2017*. København. Rigspolitiet.
- Rigspolitiet (2017b): *Styrket indsats mod økonomisk it-kriminalitet. Hovedpunkter i politiets strategi for indsatsen mod økonomisk it-kriminalitet frem mod 2020*. København. Rigspolitiet.
- Syddansk Universitet (SDU), Statens institut for Folkesundhed (2018): *Vold og seksuelle krænkelser*. SDU.
- Thulstrup, Jørn m.fl. (2005): *Danskerne 2006 ... derfor holder opsvinget*. København: Institut for Konjunktur-Analyse.
- Wall, David S. (2007): "Policing Cybercrimes: Situating the Public Police in Networks of Security within Cyberspace" (reviderede maj 2010), i *Police Practice & Research: An International Journal*, 8(2).
- Wolf, Preben (1972): *Vold i Danmark og Finland 1970/71*. En sammenligning af volds ofre. Projekt Noxa. Forskningsrapport nr. 1 til Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi (stencil).

Spørgsmål	Svarkategorier
Har du i hovedparten af det forløbne år været i besiddelse af eller rådet over en bil?	1 Ingen bil 2 Én og kun én bil 3 To eller flere biler
Har du i hovedparten af det forløbne år været i besiddelse af eller rådet over en båd/skib eller sommerhus/fritidshus?	1 Ja 2 Nej
Har du i hovedparten af det forløbne år været i besiddelse af eller rådet over en butik/forretning/virksomhed?	1 Ja 2 Nej
Hvor ofte er du ikke hjemme om aftenen, fordi du fx er til idræt, på besøg hos andre, i biografen eller lignende?	1 De fleste aftener i ugens løb 2 3-4 aftener om ugen 3 1-2 aftener om ugen 4 Ikke hver uge
Hvor ofte mødes du med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more dig? Her tænkes både på samvær, der foregår i byen, hjemme hos venner eller bekendte eller hos dig selv?	1 Typisk flere gange om ugen 2 Typisk én gang om ugen 3 1-3 gange om måneden 4 Nogle gange i løbet af et halvt år 5 Sjældnere 6 Stort set aldrig
I hvilken grad er du bekymret for vold og kriminalitet i samfundet?	1 Meget bekymret 2 En del bekymret 3 Kun lidt bekymret 4 Slet ikke bekymret
Hvor ofte tænker du på risikoen for at blive offer for kriminalitet, det vil sige at blive overfaldet, udsat for tyveri, hærværk eller lignende?	1 Næsten hele tiden 2 Ofte 3 Af og til 4 Sjældent 5 Aldrig
Vold	
Forekomsten af vold diskuteres meget for tiden. Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for vold eller trusler, som var så alvorlige, at du blev bange?	1 Ja, både vold og trusler 2 Ja, vold 3 Ja, trusler 4 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for vold i de sidste 12 måneder?	

Spørgsmål	Svarkategorier
Sidste gang du var udsat for vold, førte det da til synlige mærker eller skader på kroppen?	1 Ja 2 Nej
Hvilke skader eller mærker medførte volden? <i>Hvis volden medførte flere skader, bedes du angive den, som var mest alvorlig.</i>	1 Mærker eller hævelser såsom blåt øje, buler og lignende 2 Rifter eller flænger i huden, blodudtrækninger eller skrammer 3 Sår, snitsår, ar, ydre blødninger eller brændemærker 4 Indre blødninger 5 Forstuvning, fibersprængning, hjernerystelse eller trykkede ribben 6 Brækkede legemsdele eller brud på kraniet 7 Høre-, syns- eller tandskader 8 Andre skader på hoved, nakke eller hals 9 Andet
Hvilket andet?	
Har du været hos læge eller på skadestue som følge af volden?	1 Ja 2 Nej
Blev du behandlet for dine skader eller konstaterede lægen alene, hvad der var sket?	1 Ja, blev behandlet for mine skader 2 Nej, lægen konstaterede alene hvad der var sket
Hvor foregik volden?	1 Egen bolig 2 Voldsudøverens bolig 3 Anden privat bolig 4 På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution 5 På værtshus, cafe, bodega m.m. 6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov 7 Offentligt transportmiddel 8 Andet offentligt tilgængeligt sted 9 Udlandet 10 Andet
Angiv hvor? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Hvor mange personer deltog aktivt i volden imod dig?	1 1 person 2 2 personer 3 3 personer 4 4 personer 5 5 personer eller flere
Var det under udførelse af dit arbejde?	1 Ja 2 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvad var det for et arbejde du havde, da du blev udsat for vold eller trusler om vold under udførelsen af dit arbejde?	1 1 Arbejder med særligt belastede klienter (fx demente, unge på døgninstitution, psykisk syge) 2 Har kontrol-/overvågningsarbejde (fx politibetjent, dørvogter, p-vagt, billetkontrollør) 3 Arbejder med transport af mennesker (fx buschauffør, taxachauffør) 4 Har anden form for risikobetonet arbejde: Hvad (beskriv) 5 Har ikke et særligt risikobetonet arbejde: Hvad (beskriv)
Hvilke andet arbejde?	6
Hvad tror du er hovedgrunden til, at du blev udsat for det?	1 Uenighed, skænderi der udviklede sig 2 Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre 3 Misundelse 4 Jalousi 5 Røveri (ville have noget jeg havde) 6 Seksuelt motiveret 7 Regulært 'overfald' der ikke havde noget med mig at gøre (men ikke røveri, tvungen sex) 8 Skulle vise sig 9 Den eller de følte nok, det var mig, der startede 10 Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende 11 Personen var psykisk syg eller ude af kontrol (f.eks. pga. alkohol, piller el.lign.) 12 Andet
Hvilken anden grund? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Hvornår skete det?	1 Januar 2 Februar 3 Marts 4 April 5 Maj 6 Juni 7 Juli 8 August 9 September 10 Oktober 11 November 12 December

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvilken ugedag skete det på?	1 Mandag 2 Tirsdag 3 Onsdag 4 Torsdag 5 Fredag 6 Lørdag 7 Søndag 8 Hverdag 9 Weekend
Hvilket tidspunkt på døgnet skete det?	1 Kl. 06 – Morgen 2 Kl. 07 – Morgen 3 Kl. 08 – Morgen 4 Kl. 09 – Morgen 5 Kl. 10 – Formiddag 6 Kl. 11 – Formiddag 7 Kl. 12 - Midt på dagen 8 Kl. 13 – Eftermiddag 9 Kl. 14 – Eftermiddag 10 Kl. 15 – Eftermiddag 11 Kl. 16 – Eftermiddag 12 Kl. 17 – Eftermiddag 13 Kl. 18 – Aften 14 Kl. 19 – Aften 15 Kl. 20 – Aften 16 Kl. 21 – Aften 17 Kl. 22 – Aften 18 Kl. 23 – Aften 19 Kl. 24 – Midnat 20 Kl. 01 – Nat 21 Kl. 02 – Nat 22 Kl. 03 – Nat 23 Kl. 04 – Nat 24 Kl. 05 – Nat
Var du påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Ja, påvirket af andet 6 Nej
Kan du give en nærmere beskrivelse af voldsudøveren/den mest aktive i volden - var det en mand eller en kvinde?	1 Mand 2 Kvinde
Hvor gammel var denne person?	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år og derover
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej, overhovedet ikke

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 (Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer 9 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 10 Person i afhængighedsforhold 11 Anden person
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	7 Ja, lidt påvirket af alkohol 8 Ja, meget påvirket af alkohol 9 Ja, påvirket af alkohol 10 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 11 Ja, påvirket af andet 12 Nej
Blev der anvendt våben/redskaber ved overfaldet?	1 Ja 2 Nej
Blev våbnet eller redskaber brugt mod dig eller alene anvendt til at true med?	1 Brugt mod mig 2 Alene truet med det 3 Begge dele (både truet og brugt)
Blev der anvendt skydevåben?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt kniv?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt andre våben? (flasker, sten m.m.)	1 Ja 2 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du at hændelsen var...	1 En kriminell handling 2 En forkert, men ikke kriminell handling 3 Bare noget der sker

Spørgsmål	Svarkategorier
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme? <i>Med racisme menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund.</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering? <i>Hermed menes, at man udsættes fordi man er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror, at man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes din kønsidentitet? <i>Hermed menes, at man udsættes, fordi man fx er transkønnet, transvestit eller LGBTI-person i øvrigt, eller fordi gerningsmanden tror, at man er det</i>	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Har du anmeldt volden til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Fik politiet fat i voldsudøveren?	1 Ja 2 Nej
Tyveri og indbrud	
Er der - så vidt du ved - inden for de sidste 12 måneder nogen, der har stjålet eller forsøgt at stjæle penge eller ting, som tilhørte dig?	1 Ja 2 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
CAWI: Det næste spørgsmål handler specifikt om indbrud i private hjem: Er der - så vidt du ved - inden for de sidste 12 måneder nogen, der har brudt ind eller forsøgt at bryde ind i dit hjem? Her tænkes kun på dine stuer osv., men ikke på udhus, garage, loft og kælder CATI: Jeg vil gerne høre specifikt om indbrud i private hjem: Er der – så vidt du ved – inden for de sidste 12 måneder nogen der har brudt ind eller forsøgt at bryde ind i dit hjem? Her tænkes kun på dine stuer osv., men ikke på udhus, garage, loft og kælder	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det?	
Omtrent hvor meget blev der stjålet for? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne</i> (Tast 0 for 'Ingenting' - kun et forsøg på tyveri Tast 1 for 'Det stjålne uden værdi')	
Anmeldte du tyveriet til politiet? <i>(Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne)</i>	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvilke af dine ejendele blev udsat for tyveri eller forsøg på tyveri (sidste gang)? (Gerne flere svar)	1 Intet. Det var kun forsøg 2 Bil 3 Motorcykel 4 Knallert 5 Cykel 6 Båd/skib 7 Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor 8 Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl 9 Noget fra/på min arbejdsplads 10 Noget fra mit sommerhus/fritidshus 11 Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri) 12 Andet
Hvilket andet?	
Skete tyveriet eller forsøget herpå ved, at der blev brudt ind i dit hjem, eller var det gæster eller andre, som var blevet lukket ind, der gjorde det?	1 Det skete ved indbrud eller forsøg herpå 2 Det var gæster/nogen der var lukket ind
Drejede det sig om et forsøg på at bryde ind i dit hjem? (Der hvor du bor, og ikke i dit udhus, garage, loft eller kælder)	1 Ja 2 Nej
Er der nogen af de andre/det andet tyveri, du har været udsat for inden for de seneste 12 måneder, der skete ved, at der blev brudt ind i eller forsøgt at bryde ind i dit hjem?	1 Ja 2 Nej
Omtrent hvor meget blev der stjålet for ved indbruddet? <i>Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne</i> (Tast 0 for 'Ingenting' - kun et forsøg på tyveri) Tast 1 for 'Det stjålne uden værdi')	
Anmeldte du det til dit forsikringsselskab?	1 Ja 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 4 Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring

Spørgsmål	Svarkategorier
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet?	1 Jeg fik det hele ubeskåret tilbage 2 Jeg fik noget tilbage og erstatning (hel eller delvis) for resten 3 Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis) 4 Jeg fik intet tilbage og heller ikke erstatning
Fik du det stjålne tilbage eller erstattet?	1 Jeg fik det hele ubeskåret tilbage 2 Jeg fik noget tilbage 3 Jeg fik ikke noget tilbage eller nogen erstatning
Hærværk	
Har du været udsat for hærværk f.eks. rudeknusning, at dine bildæk er blevet skåret op eller at andre ting er blevet ødelagt inden for de seneste 12 måneder?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det?	
Omtrent hvor meget beløb skaderne ved hærværket sig til? <i>(Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidst forekomne)</i>	
Anmeldte du skaderne til politiet? <i>(Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidst forekomne)</i>	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvilke af dine ejendele blev udsat for hærværk (sidste gang)? (Gerne flere svar)	1 Bil 2 Motorcykel 3 Knallert 4 Cykel 5 Båd/skib 6 Hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor 7 Garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl 8 Min arbejdsplads 9 Mit sommerhus/fritidshus 10 Andet
Hvilket andet?	

Spørgsmål	Svarkategorier
Anmeldte du det til dit forsikringsselskab?	1 Ja 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning 4 Nej, for jeg har ikke en forsikring, der dækker hærværk
Fik du det ødelagte erstattet?	1 Der blev ikke ødelagt noget, det var kun forsøg 2 Jeg fik fuld erstatning 3 Jeg fik delvis erstatning 4 Jeg fik ingen erstatning
Voldtægt	
Det næste spørgsmål handler om nogle andre ubehagelige oplevelser, du måske har haft. Har du inden for de seneste 5 år været udsat for voldtægt eller forsøg herpå, altså at en person ved brug af vold, eller trusler om vold, har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje? <i>Forsøg på og tvungne samlejer fra kærester, ægtefæller og andre seksuelle partnere tæller også med</i>	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange inden for de sidste 5 år har du været udsat for forsøg på eller tvunget samleje?	
De følgende spørgsmål drejer sig om sidste gang.	
Hvornår skete det?	1 Inden for de seneste 12 måneder 2 Mellem 1 år og 2 år siden 3 Mellem 2 år og 3 år siden 4 Mere end 3 år siden
Var det et forsøg eller blev du rent faktisk tvunget til samleje?	1 Forsøg på samleje 2 Tvunget til samleje

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvor foregik det?	1 Egen bolig 2 I hans bolig 3 Anden privat bolig 4 På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution 5 På værtshus, cafe, bodega m.m. 6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov 7 Offentligt transportmiddel 8 Andet offentligt tilgængeligt sted 9 Udlandet 10 Andet
Hvis andet. Angiv hvor? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Var der flere end én, der tvang dig?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange personer tvang dig?	1 2 personer 2 3 personer 3 4 personer 4 5 personer eller flere
Skete det til en fest eller i forbindelse med en fest? <i>('I forbindelse med' betyder at det kan være sket på vej til og fra, men også efter at være fulgt hjem eller med hjem el.lign.)</i>	1 Ja, til eller i forbindelse med en privat fest 2 Ja, til eller i forbindelse med en tur i byen (restaurant, værtshus, diskotek eller lignende) 3 Nej
Hvilken måned sket det?	1 Januar 2 Februar 3 Marts 4 April 5 Maj 6 Juni 7 Juli 8 August 9 September 10 Oktober 11 November 12 December
Hvilken ugedag skete det på?	1 Mandag 2 Tirsdag 3 Onsdag 4 Torsdag 5 Fredag 6 Lørdag 7 Søndag 8 Hverdag 9 Weekend

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvilket tidspunkt på døgnet skete det?	1 Kl. 06 – Morgen 2 Kl. 07 – Morgen 3 Kl. 08 – Morgen 4 Kl. 09 – Morgen 5 Kl. 10 – Formiddag 6 Kl. 11 – Formiddag 7 Kl. 12 - Midt på dagen 8 Kl. 13 – Eftermiddag 9 Kl. 14 – Eftermiddag 10 Kl. 15 – Eftermiddag 11 Kl. 16 – Eftermiddag 12 Kl. 17 – Eftermiddag 13 Kl. 18 – Aften 14 Kl. 19 – Aften 15 Kl. 20 – Aften 16 Kl. 21 – Aften 17 Kl. 22 – Aften 18 Kl. 23 – Aften 19 Kl. 24 – Midnat 20 Kl. 01 – Nat 21 Kl. 02 – Nat 22 Kl. 03 – Nat 23 Kl. 04 – Nat 24 Kl. 05 – Nat
Var du påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Ja, påvirket af andet 6 Nej
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Ja, påvirket af andet 6 Nej
Kan du give en nærmere beskrivelse af ham der gjorde det (den mest aktive) Hvor gammel var denne person?	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år og derover
Omtrent hvor gammel var du selv, da det skete?	
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej, overhovedet ikke
Du svarede, at du ikke kendte personen. Betyder det, at I slet ikke har haft kontakt eller samvær forud for selve overgrebet?	1 Ja, vi har ikke haft kontakt 2 Nej, vi har haft kontakt

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvor længe varede jeres kontakt eller samvær forud for selve overgrebet? Skriv antal timer:	
Hvordan mødte I hinanden?	1 På et værtshus, til en fest eller lignende 2 Gennem internettet/dating app 3 Et offentligt tilgængeligt sted (gade, vej, plads, torv, park eller lignende) 4 Andet sted
Hvilket andet sted?	
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer 9 En, som man netop har mødt på et værtshus, til en fest el.lign. 10 En, som man netop har mødt gennem internettet 11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 12 Person i afhængighedsforhold (f.eks. plejebarn, patient eller lignende) 13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, politimand, taxachauffør eller lignende) 14 Anden person
Blev du slået eller sparket eller blev der anvendt anden form for fysisk vold mod dig?	1 Ja 2 Nej
Blev du truet med våben/redskaber ved overfaldet?	1 Ja, jeg blev truet med våben/redskab - men det blev ved truslen 2 Våben/redskab blev direkte brugt imod mig 3 Nej
Var det skydevåben, der blev anvendt?	1 Ja 2 Nej
Var det kniv?	1 Ja 2 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
Var det slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)	1 Ja 2 Nej
Var det andre våben eller redskaber såsom flasker, sten, møbler el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Førte den vold, du har været ude for, til synlige mærker eller skader på kroppen?	1 Ja 2 Nej
Hvilke skader eller mærker medførte det? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Krævede skaderne/mærkerne lægebehandling?	1 Ja 2 Nej
Følte du, at du var i livsfare (under hændelsen)?	1 Ja 2 Nej
Blev der anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet som gjorde, at du ikke vidste, hvad der foregik, eller ikke kunne forsvare dig?	1 Ja, helt sikkert 2 Ja, måske 3 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at det er noget, der påvirker hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 Ja, i meget høj grad 2 I temmelig høj grad 3 En del 4 Lidt, en lille grad 5 Slet ikke
Synes du at hændelsen var...	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Har du anmeldt det til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet? <i>Vigtigt at dette bliver nøje beskrevet</i>	
Fik politiet fat i ham der gjorde det?	1 Ja 2 Nej
Har du været til undersøgelse på et center for voldtægts ofre eller tilsvarende center?	1 Ja 2 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
Har du fortalt om det skete til andre: Til familie?	1 Ja 2 Nej
Til venner/bekendte?	1 Ja 2 Nej
Til nogen på din arbejdsplads/studie?	1 Ja 2 Nej
Til krisecentre el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Til læger/behandlere/psykologer/psykiatere (ikke krisecentre)?	1 Ja 2 Nej
Til myndigheder/autoriteter uden for politiet, f.eks. skolelærer, socialrådgiver el.lign.?	1 Ja 2 Nej
Har du fortalt det til nogen andre i det hele taget?	1 Nej, ingen 2 Ja, men ingen af de nævnte
Hvad er hovedgrunden til, at du ikke har fortalt det til nogen?	1 Det var ikke så alvorligt 2 Følte skyld/skam/flov/pinligt 3 Bange for hævn/angst 4 For at beskytte ham der gjorde det 5 Ingen ville tro mig 6 Andet
Hvilken anden grund? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Var der nogen der opdagede det eller fortalte du det til nogen umiddelbart efter, at det var sket?	1 Ja, nogen opdagede det/fortalte det umiddelbart efter (inden for 24 timer) til nogen 2 Nej, fortalte det først senere eller det blev først opdaget af andre senere (mere end 24 timer efter)
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for andre former for seksuelle krænkelse end voldtægt? Dette kan fx være blottelse, at du er blevet tvunget til berøring intime steder på din egen eller en andens krop, oralsex, eller at nogle har videregivet meddelelser, videoer eller billeder af seksuel karakter, eller lignende seksuel krænkelse, hvor det har været imod din vilje.	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for andre former for seksuelle krænkelse inden for de sidste 12 måneder?	

Spørgsmål	Svarkategorier
De følgende spørgsmål drejer sig om sidste gang	
Hvilken type af seksuel krænkelse blev du udsat for?	1 Blottelse 2 Berøring intime steder på kroppen 3 Oralsex 4 Videregivelse af billeder, videoer eller meddelelser af seksuel karakter 5 Andet
Hvilken anden type? <i>Skriv så fyldestgørende som muligt, ikke kun stikord</i>	
Tror du, at personen, der videregav indholdet, gjorde det ud fra et motiv?	1 Ja, hævnmotiv 2 Ja, mobning 3 Ja, afpresning 4 Ja, andet motiv end hævn, mobning eller afpresning. 5 Ved ikke (kender ikke personens motiv) 6 Ved ikke (kender ikke personen)
Kan du give en nærmere beskrivelse af personen der gjorde det (hvis flere, den mest aktive) Hvor gammel var denne person?	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år og derover
Kendte du denne person?	1 Ja 2 Nej, overhovedet ikke

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvem var det?	1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør 4 Barn/barnebarn/stedbarn 5 Forældre/bedsteforældre 6 Andet familiemedlem 7 Tidligere) ven/kammerat 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer 9 En, som man netop har mødt på et værtshus, til en fest el.lign. 10 En, som man netop har mødt gennem internettet 11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer 12 Person i afhængighedsforhold (f.eks. plejebarn, patient eller lignende) 13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (f.eks. chef, lærer, læge, politimand, taxachauffør eller lignende) 14 Anden person
Var personen påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer, såsom narkotika, medicin eller lignende?	1 Ja, lidt påvirket af alkohol 2 Ja, meget påvirket af alkohol 3 Ja, påvirket af alkohol 4 Ja, påvirket af euforiserende stoffer 5 Nej, påvirket af andet 6 Nej
Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...:?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig
Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I Nogen grad 4 I mindre grad 5 Slet ikke
Synes du hændelsen var...:	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker
Har du anmeldt det til politiet?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde 3 Nej
Hvorfor har du ikke anmeldt krænkelserne til politiet?	

Spørgsmål	Svarkategorier
Internetrelateret kriminalitet	

Spørgsmål	Svarkategorier
Har du inden for de seneste 12 måneder personligt, som privatperson, været <u>udsat for internetrelateret kriminalitet eller forsøg herpå</u>: - Misbrug af betalingskortoplysninger på internettet - Bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet - Kontaktbedrageri over internettet (dvs. overført penge til en person, som senere viste sig at være en bedrager) - Identitetstyveri på internettet? Ved misbrug af betalingskortoplysninger forstås, at dine betalingskortoplysninger er blevet misbrugt til at købe varer/ydelser på internettet. Ved kontaktbedrageri over internettet forstås overførsel af penge til en person, du fik kontakt til over internettet, som senere viste sig at være en bedrager. Det kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb (fx arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti). Bedrageren kan både være en person, du ikke kendte, en person der udgav sig for at være én du kender, eller være en person, du havde mødt online, fx på et datingsite. Ved identitetstyveri forstås, at en anden person har anvendt dine personoplysninger (fx navn, cpr-nummer eller mailkonto) eller identitetsbeviser (fx kørekort eller sygesikringsbevis) uden din tilladelse for at opnå en økonomisk gevinst. Fx ved at bestille varer/ydelser på nettet eller ved at oprette abonnementer i dit navn	1 Ja 2 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
Var du offer for internetrelateret kriminalitet, eller var du udsat for forsøg på internetrelateret kriminalitet, der ikke lykkedes?	1 Jeg var alene udsat for <i>forsøg</i> på internetrelateret kriminalitet, som <i>ikke</i> lykkedes 2 Jeg har <i>både</i> været offer <i>og</i> udsat for forsøg på internetrelateret kriminalitet 3 Jeg var alene offer for internetrelateret kriminalitet
De følgende spørgsmål handler om forskellige typer af internetrelateret kriminalitet. Du bedes udelukkende besvare spørgsmålene ud fra de tilfælde, hvor du var offer for typen af kriminalitet, og ikke de tilfælde, hvor der alene var tale om forsøg, der ikke lykkedes.	
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Misbrug af dine betalingskortoplysninger på internettet? Det vil sige, at en anden person har anvendt dit Dankort eller andet betalingskort, uden din tilladelse, til at købe en vare/ydelse på internettet, herunder også mobilepay.	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 4 gange 5 5 gange 6 6 gange 7 7 gange 8 8 gange 9 9 gange 10 10 gange eller flere

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed. Hvordan opdagede du, at dit betalingskort, herunder også betalingsservices som mobilepay, blev misbrugt?	1 Jeg blev kontaktet af Nets/banken eller mit betalingskortet blev spærret af Nets/banken 2 Gennem udskrifter (på papir eller netbank) 3 Andet.
Andet - Angiv venligst	
Har du en idé om, hvordan gerningspersonen har fået fat i dine betalingskortoplysninger?	1 Ja, jeg ved det 2 Ja, Jeg har en formodning 3 Nej, ingen idé om det
Hvordan tror du, at gerningspersonen har fået fat i dine betalingskortoplysninger?	1 Jeg har oplyst dem gennem svar på e-mail eller sms, der viste sig at være falsk/fup (phishing, smishing) 2 Jeg har oplyst dem gennem en falsk hjemmeside (pharming) 3 Jeg har oplyst dem gennem en hjemmeside eller en forretning m.v., hvorfra de blev stjålet. 4 Nogen brød ind i min computer via hacking/spyware 5 Ved afluring/kopiering af kortoplysninger fx ved en hæveautomat (skimming) 6 Kortet er blevet stjålet (indbrud, tricktyveri, røveri, lommetyveri osv.) 7 Andet 8 Ved ikke
Andet - Angiv venligst	
Hvordan blev der trukket penge?	1 Der blev lejet eller købt varer/ydelser på nettet 2 Der blev overført penge fra min konto til en anden konto 3 Der blev hævet penge rent fysisk 9 Ved ikke
Hvilket beløb blev der trukket fra dit kort, før det blev spærret?	

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (Fx hvis din bank eller kreditkortselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt kortmisbruget til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. Fx via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Bedrageri ved køb af varer/ydelser over internettet? Det vil sige, at du ikke har modtaget det, du har betalt for (hermed <u>menes ikke</u> varer eller ydelser, der er blevet væk i posten og derefter gendelt eller erstattet), eller at den leverede vare viste sig at være en kopivare.	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed. Bestod bedrageriet i, at:	1 Varen/ydelserne aldrig ankom/ikke blev leveret 2 Varen/ydelserne var en kopivare, var defekt eller på anden måde ikke som beskrevet 3 Sælger ikke returnerede penge i forbindelse med bytning 4 Andet
Andet - Angiv venligst	
Har du købt denne vare/ydelse ved en dansk eller udenlandsk internetbutik eller fra en privatperson?	1 Internetbutik: Dansk 2 Internetbutik: Udenlandsk 3 Internetbutik: Ukendt om det er dansk eller udenlandsk 4 Privatperson

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvordan kom du i kontakt med denne person?	1 Den Blå Avis (dba.dk), 2 Gul og Gratis, 3 Trendsales, 4 eBay-sælgere eller andre sider, der er målrettet ”privat gensalg” 5 Facebook 6 Andre sociale medier 7 Spilleportal/-netværk 8 Andet
For hvilket beløb er du blevet bedraget?	
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (Fx hvis din bank eller kreditkortselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt bedrageriet til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. Fx via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Kontaktbedrageri på <u>internettet</u>? Det vil sige, at du har overført et pengebeløb til en person, du fik kontakt til over internettet, som senere viste sig at være en bedrager. Det kan fx være rejseudgifter eller udgifter i forskud for at modtage et større beløb (fx arv fra et ukendt familiemedlem, lotterigevinst eller glemte konti). Bedrageren kan både være en person, du ikke kendte, en person der udgav sig for at være én du kender, eller være en person, du havde mødt online, fx på et datingsite.	1 Ja 2 Nej

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den seneste begivenhed. Hvilken slags kontaktbedrageri er du blevet udsat for?	1 Jeg troede, at jeg havde vundet et lotteri 2 Jeg troede, at jeg var arving til et ukendt familiemedlem eller lignende 3 Ved at betale udgifter for et online-bekendtskab (fx rejseudgifter) 4 Jeg modtog mail om, at familie, ven eller bekendt var i nød, fx fordi vedkommende var strandet i udlandet og manglede penge. 5 Andet
Andet - Angiv venligst	
Hvordan blev du kontaktet af bedrageren?	1 Via e-mail 2 Sociale medier 3 Via datingsite 4 Andet
Andet - Angiv venligst	
Hvor mange gange overførte du penge, før du opdagede, at der var tale om bedrageri?	
For hvilket beløb er du blevet bedraget?	
Har du anmeldt bedrageriet til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. Fx via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene
Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for: Misbrug af dine personoplysninger/identitetsbeviser (herunder <u>hører ikke</u> misbrug af betalingskortoplysninger) på internettet?	1 Ja 2 Nej
Hvor mange gange har du været udsat for det inden for de seneste 12 måneder?	

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvis du har oplevet det flere gange inden for de seneste 12 måneder, bedes du besvare de følgende spørgsmål i forbindelse med den <u>seneste</u> begivenhed. Til hvilket formål misbrugte gerningspersonen dine personoplysninger eller identitetsbeviser? Angiv gerne flere svar	1 At leje eller købe varer/ydelser på internettet på kredit 2 At overføre penge fra min konto til en anden konto 3 At lokke andre til at overføre penge (fx 'strandet i udlandet' e-mails) 4 Andet
Andet - Angiv venligst	
Hvordan opdagede du, at dine oplysninger blev misbrugt?	1 Gennem kontoudskrifter (på papir eller netbank) 2 Regning/opkrævning fra en virksomhed for en vare/ydelse 3 Blev kontaktet af en tredjeperson (fx venner, familie, bank) 4 Andet
Andet - Angiv venligst	
Hvordan tror du, at gerningspersonen har fået fat i dine identitetsoplysninger?	1 En/flere af mine identitetsbeviser er blevet stjålet (indbrud, tricktyveri, røveri, lommetyveri mm) 2 Jeg har modtaget en sms eller en mail med link til en side, hvor jeg har indtastet fortrolige oplysninger, eller har ringet til et telefonnummer og oplyst mine fortrolige oplysninger (oplysninger om fx cpr-nummer, bruger-id, adgangskode og NemID nøglekort.) (smishing og phishing) 3 Jeg har oplyst identitetsoplysninger gennem en falsk hjemmeside (pharming) 4 Nogen brød ind i min computer via hacking/spyware 5 Ved at handle på internettet (internetbutik mm) 6 Andet
Andet - Angiv venligst	
Hvor stort et beløb er der blevet trukket fra din eller andres konto eller opkrævet pga. misbrug af dine personoplysninger/ identitetsbeviser?	

Spørgsmål	Svarkategorier
Hvor stor en del af dette beløb, har du selv betalt? (Fx hvis banken eller dit forsikringsselskab kun har dækket noget af beløbet?)	
Har du anmeldt misbruget til politiet eller har politiet fået det at vide på anden vis?	1 Jeg har anmeldt det 2 Politiet fik viden om det på anden måde. Fx via bank/kreditkortselskab 3 Nej, ingen af delene

Bilagstabel 3.1

Tyveriofre fordelt efter køn, 2005-2019, pct.

	Mænd	Kvinder	Alle
2005	15 %	11 %	13 %
2006	12 %	13 %	12 %
2007	12 %	10 %	11 %
2008	11 %	12 %	12 %
2009	11 %	10 %	11 %
2010	13 %	11 %	12 %
2011	13 %	11 %	12 %
2012	13 %	11 %	12 %
2013	11 %	10 %	11 %
2014	11 %	10 %	10 %
2015	11 %	8 %	10 %
2016	12 %	9 %	11 %
2017	10 %	9 %	10 %
2018	11 %	8 %	9 %
2019	12 %	9 %	10 %

Bilagstabel 3.2

Tyveriofre fordelt efter alder, 2005-2019, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	21 %	14 %	10 %	13 %
2006	24 %	14 %	9 %	12 %
2007	15 %	12 %	10 %	11 %
2008	16 %	14 %	10 %	12 %
2009	14 %	14 %	8 %	11 %
2010	17 %	14 %	10 %	12 %
2011	17 %	14 %	10 %	12 %
2012	18 %	14 %	9 %	12 %
2013	16 %	12 %	9 %	11 %
2014	16 %	10 %	9 %	10 %
2015	12 %	11 %	8 %	10 %
2016	12 %	14 %	9 %	11 %
2017	12 %	11 %	9 %	10 %
2018	10 %	11 %	8 %	9 %
2019	13 %	12 %	9 %	10 %

Bilagstabel 3.3

Andelen af tyverianmeldelser fordelt efter alder, 2005-2019, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	53 %	62 %	75 %	66 %
2006	48 %	63 %	72 %	63 %
2007	45 %	67 %	64 %	61 %
2008	32 %	65 %	72 %	62 %
2009	51 %	70 %	71 %	67 %
2010	45 %	64 %	71 %	63 %
2011	52 %	67 %	69 %	64 %
2012	48 %	61 %	66 %	60 %
2013	46 %	52 %	60 %	54 %
2014	40 %	57 %	62 %	56 %
2015	41 %	61 %	60 %	57 %
2016	47 %	52 %	57 %	54 %
2017	35 %	49 %	56 %	50 %
2018	41 %	51 %	57 %	53 %
2019	40 %	47 %	58 %	51 %

Bilagstabel 3.4

Tyveriofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om tyveriet er anmeldt til politiet eller ej, 2019, pct.

	Anmeldt af ofret selv	Ikke anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	37 %	58 %	47 %
500 - 2.999 kr.	12 %	26 %	18 %
3.000 - 4.999 kr.	8 %	7 %	8 %
5.000 - 9.999 kr.	12 %	4 %	8 %
Over 10.000 kr.	31 %	5 %	19 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 3.5

Tyveriofre fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2019, pct.

	Andel
Ja	46 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	12 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	26 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	16 %
I alt	100 %

Bilagstabel 3.6

Tyveriofre fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om tyveriet er anmeldt til forsikringsselskab eller ej, 2019, pct.

	Anmeldt til forsikring	Ikke anmeldt til forsikring	Alle
0 - 499 kr.	26 %	51 %	40 %
500 - 2.999 kr.	11 %	27 %	19 %
3.000 - 4.999 kr.	10 %	8 %	9 %
5.000 - 9.999 kr.	15 %	5 %	10 %
Over 10.000 kr.	37 %	10 %	22 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 3.7

Ofre for indbrud fordelt efter indkomst (kvartiler), 2019, pct.

Indkomst	Andel ofre i indkomstgruppen	Fordeling af ofre
Første kvartil	3,7 %	29 %
Andet kvartil	2,3 %	18 %
Tredje kvartil	3,0 %	24 %
Fjerde kvartil	3,7 %	29 %
I alt	3,2 %	100 %

Bilagstabel 3.8

Ofre for indbrud fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2019, pct.

	Andel
Ja	69 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	12 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	10 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	9 %
I alt	100 %

Bilagstabel 4.1

Andelen af anmeldelser af hærværk fordelt efter alder, 2005-2019, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	30 %	48 %	53 %	47 %
2006	54 %	34 %	55 %	49 %
2007	52 %	38 %	54 %	49 %
2008	24 %	52 %	50 %	45 %
2009	31 %	35 %	48 %	42 %
2010	29 %	43 %	51 %	44 %
2011	36 %	40 %	46 %	42 %
2012	29 %	36 %	44 %	39 %
2013	24 %	31 %	43 %	35 %
2014	39 %	35 %	49 %	42 %
2015	32 %	34 %	43 %	38 %
2016	24 %	32 %	40 %	35 %
2017	28 %	26 %	49 %	38 %
2018	26 %	41 %	43 %	40 %
2019	25 %	47 %	39 %	39 %

Bilagstabel 4.2

Ofre for hærværk fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om hærværket er anmeldt til politiet eller ej, 2005-2019, pct.

	Anmeldt af ofret selv	Ikke anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	8 %	25 %	18 %
500 - 2.999 kr.	27 %	43 %	37 %
3.000 - 4.999 kr.	16 %	10 %	13 %
5.000 - 9.999 kr.	19 %	12 %	15 %
Over 10.000 kr.	31 %	9 %	18 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 4.3

Ofre for hærværk fordelt efter anmeldelse til forsikringsselskab, 2019, pct.

	Andel
Ja	38 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	15 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke, jeg ville få erstatning	35 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	13 %
I alt	100 %

Bilagstabel 4.4

Ofre for hærværk fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader og om hærværket er anmeldt til forsikringsselskab eller ej, 2019, pct.

	Anmeldt til forsikring	Ikke anmeldt til forsikring	Alle
0 - 499 kr.	12 %	20 %	17 %
500 - 2.999 kr.	13 %	43 %	32 %
3.000 - 4.999 kr.	15 %	12 %	13 %
5.000 - 9.999 kr.	23 %	16 %	19 %
Over 10.000 kr.	37 %	9 %	19 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Bilagstabel 5.1

Ofre for vold, 1987-2019, pct. af befolkningen med angivelse af 95 % sikkerhedsintervaller

År	Øvre grænse	Nedre grænse	Middel
1987	3,3 %	2,1 %	2,7 %
1991	3,2 %	2,0 %	2,6 %
1995	1,9 %	1,5 %	1,7 %
1996	1,9 %	1,4 %	1,7 %
1998	2,9 %	1,1 %	2,0 %
2000	4,3 %	2,1 %	3,2 %
2001	3,9 %	1,9 %	2,9 %
2002	3,1 %	1,5 %	2,3 %
2003	3,5 %	1,9 %	2,7 %
2005	2,0 %	1,5 %	1,8 %
2006	1,9 %	1,4 %	1,6 %
2007	2,1 %	1,6 %	1,8 %
2008	2,3 %	1,8 %	2,0 %
2009	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2010	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2011	1,9 %	1,4 %	1,6 %
2012	1,8 %	1,3 %	1,5 %
2013	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2014	1,5 %	1,1 %	1,3 %
2015	1,5 %	1,1 %	1,3 %
2016	1,9 %	1,4 %	1,7 %
2017	1,8 %	1,3 %	1,5 %
2018	1,7 %	1,3 %	1,5 %
2019	1,7 %	1,3 %	1,5 %

Bilagstabel 5.2

Antal gange 16-74-årige i Danmark har oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1995-1996, 2005-2019, pct.⁷⁶

Antal gange udsat	1 gang	2 gange	Mere end 2 gange	Alle	Gennemsnitligt antal gange udsat pr. voldsoffer
1995	74 %	15 %	11 %	100 %	1,8
1996	69 %	16 %	15 %	100 %	2,0
2005	66 %	20 %	14 %	100 %	2,0
2006	65 %	21 %	14 %	100 %	2,2
2007	75 %	12 %	13 %	100 %	1,7
2008	72 %	19 %	9 %	100 %	1,8
2009	71 %	13 %	16 %	100 %	1,9
2010	61 %	20 %	19 %	100 %	2,5
2011	62 %	19 %	19 %	100 %	2,4
2012	60 %	18 %	21 %	100 %	2,6
2013	64 %	15 %	20 %	100 %	2,3
2014	55 %	21 %	23 %	100 %	2,4
2015	62 %	14 %	22 %	100 %	2,9
2016	59 %	18 %	22 %	100 %	2,5
2017	63 %	12 %	25 %	100 %	2,5
2018	50 %	26 %	25 %	100 %	2,7
2019	53 %	22 %	25 %	100 %	3,0
1995-2019	65 %	18 %	18 %	100 %	2,3

⁷⁶ Ved beregning af gennemsnittet er det maksimale antal årlige voldstilfælde sat til 20. Det indebærer, at personer, der har svaret "mange gange" og lignende, registreres ligeledes med 20 tilfælde af vold.

Bilagstabel 5.3

Andel af befolkningen, der har oplevet sig udsat for vold det seneste år forud for interviewtidspunktet, 2005-2019, pct.

Antal gange udsat	1 gang	2 gange	Mere end 2 gange
2005	1,1 %	0,2 %	0,2 %
2006	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2007	1,4 %	0,2 %	0,2 %
2008	1,5 %	0,2 %	0,2 %
2009	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2010	0,9 %	0,2 %	0,2 %
2011	1,0 %	0,2 %	0,2 %
2012	0,9 %	0,3 %	0,3 %
2013	0,9 %	0,3 %	0,3 %
2014	0,7 %	0,3 %	0,3 %
2015	0,8 %	0,2 %	0,3 %
2016	1,0 %	0,3 %	0,4 %
2017	0,9 %	0,2 %	0,4 %
2018	0,7 %	0,4 %	0,4 %
2019	0,8 %	0,3 %	0,4 %

Bilagstabel 5.4

Ofre for vold fordelt efter køn, 1995-1996, 2005-2019, pct.

	Mand	Kvinde
1995	2,2 %	1,2 %
1996	2,1 %	1,2 %
2005	2,1 %	1,4 %
2006	2,1 %	1,2 %
2007	2,4 %	1,2 %
2008	2,4 %	1,6 %
2009	1,5 %	1,2 %
2010	1,7 %	1,2 %
2011	2,1 %	1,2 %
2012	2,0 %	1,1 %
2013	1,7 %	1,1 %
2014	1,4 %	1,2 %
2015	1,7 %	1,0 %
2016	2,1 %	1,3 %
2017	1,8 %	1,3 %
2018	1,9 %	1,1 %
2019	1,8 %	1,1 %

Bilagstabel 5.5

Kønsfordeling for ofre og gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2019, pct.

	Gerningsperson	Offer	
		Mand	Kvinde
1995	Mand	64 %	30 %
	Kvinde	1 %	6 %
1996	Mand	64 %	29 %
	Kvinde	1 %	7 %
2005	Mand	60 %	30 %
	Kvinde	2 %	8 %
2006	Mand	63 %	30 %
	Kvinde	2 %	5 %
2007	Mand	66 %	28 %
	Kvinde	0 %	6 %
2008	Mand	59 %	32 %
	Kvinde	2 %	7 %
2009	Mand	54 %	38 %
	Kvinde	2 %	6 %
2010	Mand	57 %	29 %
	Kvinde	2 %	12 %
2011	Mand	59 %	31 %
	Kvinde	4 %	6 %
2012	Mand	61 %	29 %
	Kvinde	3 %	7 %
2013	Mand	57 %	32 %
	Kvinde	4 %	6 %
2014	Mand	47 %	39 %
	Kvinde	7 %	7 %
2015	Mand	57 %	29 %
	Kvinde	7 %	7 %
2016	Mand	54 %	23 %
	Kvinde	5 %	14 %
2017	Mand	57 %	34 %
	Kvinde	2 %	7 %
2018	Mand	57 %	34 %

2019	Kvinde	5 %	4 %
	Mand	58 %	27 %
	Kvinde	7 %	9 %

Bilagstabel 5.6

Ofre for vold fordelt efter alder, 1995-1996, 2005-2019, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år
1995	4,6 %	1,7 %	0,8 %
1996	4,9 %	1,7 %	0,7 %
2005	5,2 %	1,8 %	0,9 %
2006	4,8 %	2,0 %	0,7 %
2007	6,3 %	1,9 %	0,8 %
2008	6,1 %	2,4 %	0,9 %
2009	3,4 %	1,8 %	0,7 %
2010	4,1 %	1,1 %	0,9 %
2011	4,0 %	2,0 %	0,9 %
2012	4,2 %	1,6 %	0,8 %
2013	3,9 %	1,5 %	0,7 %
2014	3,2 %	1,4 %	0,8 %
2015	3,0 %	1,5 %	0,8 %
2016	3,0 %	2,1 %	1,1 %
2017	3,0 %	2,3 %	0,9 %
2018	3,2 %	1,7 %	1,0 %
2019	3,5 %	2,4 %	0,6 %

Bilagstabel 5.7

Ofre for vold fordelt efter køn og alder, 1995-1996, 2005-2019, pct.

		16-24 år	25-39 år	40-74 år
1995	Mand	6,7 %	1,9 %	0,9 %
	Kvinde	2,6 %	1,4 %	0,7 %
1996	Mand	7,1 %	1,9 %	0,7 %
	Kvinde	2,5 %	1,5 %	0,7 %
2005	Mand	6,5 %	2,2 %	1,1 %
	Kvinde	3,9 %	1,4 %	0,8 %
2006	Mand	7,1 %	2,4 %	0,7 %
	Kvinde	2,5 %	1,6 %	0,7 %
2007	Mand	8,7 %	2,5 %	1,0 %
	Kvinde	3,8 %	1,3 %	0,6 %
2008	Mand	8,4 %	2,8 %	0,8 %
	Kvinde	3,6 %	2,0 %	1,0 %
2009	Mand	4,3 %	1,9 %	0,6 %
	Kvinde	2,6 %	1,7 %	0,7 %
2010	Mand	5,7 %	1,1 %	0,9 %
	Kvinde	2,5 %	1,0 %	0,9 %
2011	Mand	6,0 %	2,1 %	0,9 %
	Kvinde	1,9 %	1,9 %	0,8 %
2012	Mand	5,4 %	2,0 %	1,0 %
	Kvinde	2,8 %	1,3 %	0,6 %
2013	Mand	4,8 %	2,0 %	0,8 %
	Kvinde	2,9 %	1,0 %	0,7 %
2014	Mand	3,3 %	1,8 %	0,8 %
	Kvinde	3,1 %	1,1 %	0,8 %
2015	Mand	4,0 %	2,0 %	0,9 %
	Kvinde	2,5 %	1,8 %	0,8 %
2016	Mand	3,4 %	2,6 %	1,5 %
	Kvinde	2,5 %	1,8 %	0,8 %
2017	Mand	3,7 %	2,7 %	1,0 %
	Kvinde	2,3 %	1,9 %	0,8 %
2018	Mand	4,3 %	2,2 %	1,1 %
	Kvinde	2,2 %	1,2 %	0,8 %
	Mand	4,3 %	3,1 %	0,8 %

2019	Kvinde	2,8 %	1,8 %	0,4 %
-------------	--------	-------	-------	-------

Bilagstabel 5.8

Aldersfordeling for ofre og gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2019, pct.⁷⁷

	Offer	Gerningsperson		
		Under 24 år	25-39 år ⁷⁸	Over 39 år
1995	16-24 år	34 %	12 %	
	25-39 år	9 %	20 %	
	Over 39 år	9 %	14 %	
1996	16-24 år	29 %	18 %	
	25-39 år	12 %	18 %	
	Over 39 år	6 %	14 %	
2005	16-24 år	31 %	7 %	1 %
	25-39 år	8 %	13 %	7 %
	Over 39 år	5 %	15 %	11 %
2006	16-24 år	29 %	9 %	3 %
	25-39 år	12 %	11 %	8 %
	Over 39 år	8 %	11 %	8 %
2007	16-24 år	32 %	12 %	2 %
	25-39 år	8 %	13 %	4 %
	Over 39 år	10 %	9 %	7 %
2008	16-24 år	31 %	7 %	1 %
	25-39 år	9 %	17 %	6 %
	Over 39 år	10 %	9 %	8 %
2009	16-24 år	22 %	10 %	3 %
	25-39 år	15 %	16 %	3 %
	Over 39 år	9 %	11 %	8 %
2010	16-24 år	33 %	7 %	2 %
	25-39 år	5 %	10 %	4 %
	Over 39 år	18 %	8 %	12 %
2011	16-24 år	27 %	10 %	2 %
	25-39 år	11 %	9 %	8 %
	Over 39 år	14 %	10 %	6 %
2012	16-24 år	30 %	12 %	2 %
	25-39 år	10 %	9 %	7 %
	Over 39 år	10 %	9 %	10 %
	16-24 år	24 %	14 %	3 %

2013	25-39 år	9 %	10 %	4 %
	Over 39 år	11 %	8 %	11 %
2014	16-24 år	21 %	13 %	2 %
	25-39 år	9 %	13 %	3 %
	Over 39 år	10 %	12 %	13 %
2015	16-24 år	28 %	5 %	1 %
	25-39 år	9 %	17 %	3 %
	Over 39 år	9 %	13 %	15 %
2016	16-24 år	19 %	7 %	2 %
	25-39 år	12 %	16 %	4 %
	Over 39 år	12 %	14 %	15 %
2017	16-24 år	18 %	8 %	3 %
	25-39 år	13 %	15 %	8 %
	Over 39 år	7 %	15 %	11 %
2018	16-24 år	25 %	4 %	4 %
	25-39 år	13 %	14 %	2 %
	Over 39 år	12 %	11 %	15 %
2019	16-24 år	25 %	7 %	2 %
	25-39 år	11 %	25 %	5 %
	Over 39 år	8 %	4 %	12 %

⁷⁷ Grundet ændringer i omkodningspraksis varierer de her oplyste procenttal fra 2015 en smule fra de procenttal, der blev oplyst i forrige års rapport udgivet i september 2016.

⁷⁸ I 1995-96 er gerningspersonens alder inddelt i to kategorier og kun op til 64 år.

Bilagstabel 5.9

Ofre for vold, der har medført synlige skader, 1995-1996 og 2005-2019, pct. af befolkningen og estimeret antal.

År	Andel	95% sikkerhedsinterva ller	Antal ofre	95% sikkerhedsintervall er	Uvægtet antal ofre for vold, der har medført synlige skader, i stikprøven
1995	1,0 %	(0,8-1,1)	38.000	(32.000-44.000)	128
1996	0,9 %	(0,7-1,1)	32.000	(26.000-38.000)	95
2005	0,9 %	(0,7-1,1)	35.000	(28.000-42.000)	89
2006	0,9 %	(0,7-1,1)	34.000	(28.000-41.000)	88
2007	1,0 %	(0,9-1,2)	41.000	(34.000-49.000)	94
2008	1,0 %	(0,8-1,2)	40.000	(33.000-47.000)	94
2009	0,7 %	(0,5-0,8)	27.000	(21.000-33.000)	63
2010	0,7 %	(0,5-0,8)	28.000	(22.000-34.000)	72
2011	0,8 %	(0,7-1,0)	34.000	(27.000-41.000)	76
2012	0,8 %	(0,7-1,0)	34.000	(27.000-41.000)	75
2013	0,8 %	(0,6-0,9)	32.000	(25.000-38.000)	75
2014	0,7 %	(0,6-0,9)	30.000	(23.000-36.000)	60
2015	0,6 %	(0,4-0,7)	24.000	(18.000-30.000)	57
2016	0,8 %	(0,6-0,9)	33.000	(26.000-39.000)	76
2017	0,7 %	(0,6-0,9)	30.000	(23.000-36.000)	65
2018	0,8 %	(0,6-0,9)	33.000	(26.000-40.000)	72
2019	0,7 %	(0,6-0,9)	31.000	(24.000-38.000)	63

Bilagstabel 5.10

Alvoren af de skader ofret er blevet påført i forbindelse med vold, 2005-2019, pct.

	Ingen skader	Mindre alvorlige skader	Mere alvorlige skader	I alt
2005	49 %	34 %	17 %	100 %
2006	45 %	36 %	19 %	100 %
2007	44 %	35 %	21 %	100 %
2008	51 %	29 %	20 %	100 %
2009	51 %	23 %	25 %	100 %
2010	53 %	35 %	13 %	100 %
2011	51 %	30 %	19 %	100 %
2012	47 %	26 %	28 %	100 %
2013	47 %	42 %	11 %	100 %
2014	49 %	43 %	8 %	100 %
2015	57 %	29 %	13 %	100 %
2016	55 %	33 %	12 %	100 %
2017	57 %	31 %	12 %	100 %
2018	49 %	41 %	10 %	100 %
2019	53 %	36 %	12 %	100 %

Bilagstabel 5.11

Antal aktive gerningspersoner, 1995-1996 og 2005-2019, pct.

	1 person	2 personer	3 personer eller flere	I alt
1995	64 %	16 %	20 %	100 %
1996	70 %	12 %	18 %	100 %
2005	68 %	10 %	21 %	100 %
2006	60 %	17 %	23 %	100 %
2007	57 %	17 %	26 %	100 %
2008	56 %	14 %	30 %	100 %
2009	65 %	12 %	24 %	100 %
2010	62 %	15 %	22 %	100 %
2011	55 %	16 %	29 %	100 %
2012	56 %	19 %	26 %	100 %
2013	64 %	17 %	19 %	100 %
2014	69 %	15 %	16 %	100 %
2015	64 %	14 %	22 %	100 %
2016	66 %	11 %	23 %	100 %
2017	63 %	15 %	22 %	100 %
2018	65 %	9 %	26 %	100 %
2019	60 %	22 %	18 %	100 %

Bilagstabel 5.12

Ofrets oplevelse af alvoren af voldsepisoden, 2005-2019, pct.

	Meget alvorlig	Ret alvorlig	Ikke særlig alvorlig	I alt
2005	30 %	27 %	44 %	100 %
2006	27 %	30 %	43 %	100 %
2007	25 %	33 %	42 %	100 %
2008	27 %	40 %	33 %	100 %
2009	42 %	23 %	35 %	100 %
2010	23 %	34 %	43 %	100 %
2011	30 %	34 %	36 %	100 %
2012	24 %	36 %	40 %	100 %
2013	19 %	34 %	47 %	100 %
2014	21 %	36 %	43 %	100 %
2015	19 %	33 %	48 %	100 %
2016	23 %	38 %	39 %	100 %
2017	24 %	33 %	43 %	100 %
2018	20 %	36 %	44 %	100 %
2019	15 %	40 %	45 %	100 %

Bilagstabel 5.13

Ofrets vurdering af hvorvidt voldsepisoden var en kriminel handling eller ej, 2005-2019, pct.

	En kriminel handling	En forkert, men ikke kriminel handling	Bare noget der sker	I alt
2005	55 %	23 %	22 %	100 %
2006	59 %	24 %	17 %	100 %
2007	63 %	18 %	19 %	100 %
2008	58 %	26 %	15 %	100 %
2009	56 %	28 %	17 %	100 %
2010	55 %	26 %	19 %	100 %
2011	58 %	17 %	25 %	100 %
2012	56 %	28 %	16 %	100 %
2013	44 %	34 %	22 %	100 %
2014	47 %	33 %	20 %	100 %
2015	50 %	33 %	17 %	100 %
2016	55 %	27 %	18 %	100 %
2017	53 %	29 %	17 %	100 %
2018	50 %	34 %	16 %	100 %
2019	52 %	28 %	20 %	100 %

Bilagstabel 5.14

Ofre for vold fordelt efter ofrets relation til gerningspersonen, 2005-2019, pct.

	Helt ukendt	Nuv. ægtefælle/ samlever	Tidl. ægtefælle/ samlever	Barn/ barnebarn	Anden familie	Tidl. /nuv. ven/ kammerat	Bekendt, kendt > 24 timer	Bekendt, kendt < 24 timer	Pers. i afhængig- hedsforhold	Anden "kendt"	Alle
1995	64 %	3 %	5 %	0 %	2 %	3 %	7 %	3 %	3 %	10 %	100 %
1996	60 %	2 %	4 %	1 %	1 %	5 %	6 %	3 %	6 %	12 %	100 %
2005	63 %	2 %	2 %	1 %	0 %	3 %	9 %	2 %	5 %	11 %	100 %
2006	65 %	1 %	2 %	0 %	1 %	2 %	9 %	1 %	4 %	14 %	100 %
2007	67 %	2 %	4 %	0 %	1 %	5 %	8 %	0 %	2 %	9 %	100 %
2008	65 %	1 %	6 %	0 %	0 %	6 %	9 %	0 %	1 %	12 %	100 %
2009	66 %	2 %	8 %	0 %	1 %	1 %	4 %	1 %	2 %	16 %	100 %
2010	63 %	2 %	2 %	1 %	0 %	5 %	10 %	1 %	1 %	13 %	100 %
2011	65 %	1 %	6 %	0 %	0 %	6 %	6 %	0 %	2 %	13 %	100 %
2012	66 %	2 %	4 %	1 %	3 %	2 %	6 %	1 %	2 %	12 %	100 %
2013	66 %	1 %	4 %	3 %	1 %	1 %	4 %	1 %	1 %	18 %	100 %
2014	60 %	5 %	5 %	0 %	1 %	6 %	9 %	0 %	3 %	11 %	100 %
2015	65 %	2 %	3 %	1 %	5 %	5 %	2 %	1 %	1 %	14 %	100 %
2016	71 %	2 %	1 %	1 %	4 %	4 %	2 %	1 %	2 %	14 %	100 %
2017	66 %	0 %	3 %	2 %	2 %	4 %	5 %	1 %	2 %	15 %	100 %
2018	61 %	6 %	8 %	1 %	1 %	2 %	7 %	1 %	1 %	13 %	100 %
2019	66 %	4 %	7 %	0 %	1 %	5 %	5 %	0 %	1 %	10 %	100 %

Bilagstabel 5.15

Gerningsstedet for volden, 1995-1996 og 2005-2019, pct.

	Privat bolig	Arbejde /uddannelse	Værtshus, bodega m.v.	Offentligt sted	Andet sted	I alt
1995	14 %	12 %	23 %	42 %	8 %	100 %
1996	17 %	19 %	26 %	36 %	2 %	100 %
2005	19 %	25 %	15 %	36 %	5 %	100 %
2006	13 %	26 %	16 %	42 %	3 %	100 %
2007	19 %	18 %	12 %	47 %	4 %	100 %
2008	16 %	20 %	14 %	46 %	3 %	100 %
2009	17 %	15 %	14 %	50 %	3 %	100 %
2010	14 %	23 %	10 %	48 %	5 %	100 %
2011	16 %	11 %	11 %	48 %	14 %	100 %
2012	17 %	11 %	19 %	49 %	3 %	100 %
2013	14 %	25 %	15 %	43 %	3 %	100 %
2014	16 %	21 %	11 %	44 %	7 %	100 %
2015	17 %	18 %	10 %	48 %	8 %	100 %
2016	15 %	20 %	9 %	50 %	5 %	100 %
2017	15 %	20 %	6 %	54 %	7 %	100 %
2018	20 %	16 %	8 %	46 %	9 %	100 %
2019	14 %	20 %	11 %	44 %	11 %	100 %

Bilagstabel 5.16

Fordeling af gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet, 1995-1996 og 2005-2019, pct.

		Meget påvirket af alkohol	Påvirket af alkohol	Påvirket af stoffer	Ikke påvirket
1995	Offer	10 %	33 %	2 %	56 %
	Gerningsperson	33 %	23 %	8 %	36 %
1996	Offer	14 %	30 %	1 %	55 %
	Gerningsperson	41 %	21 %	8 %	30 %
2005	Offer	16 %	25 %	0 %	59 %
	Gerningsperson	26 %	19 %	22 %	34 %
2006	Offer	10 %	23 %	1 %	65 %
	Gerningsperson	28 %	16 %	11 %	45 %
2007	Offer	15 %	28 %	0 %	56 %
	Gerningsperson	31 %	20 %	13 %	37 %
2008	Offer	10 %	30 %	1 %	59 %
	Gerningsperson	24 %	27 %	16 %	33 %
2009	Offer	12 %	26 %	3 %	59 %
	Gerningsperson	33 %	17 %	12 %	38 %
2010	Offer	10 %	30 %	0 %	61 %
	Gerningsperson	32 %	15 %	6 %	47 %
2011	Offer	12 %	28 %	2 %	59 %
	Gerningsperson	24 %	24 %	12 %	40 %
2012	Offer	11 %	27 %	1 %	61 %
	Gerningsperson	24 %	19 %	15 %	42 %
2013	Offer	14 %	30 %	1 %	54 %
	Gerningsperson	28 %	19 %	12 %	40 %
2014	Offer	15 %	20 %	3 %	62 %
	Gerningsperson	25 %	22 %	13 %	39 %
2015	Offer	7 %	24 %	4 %	65 %
	Gerningsperson	16 %	24 %	14 %	47 %
2016	Offer	6 %	33 %	2 %	60 %
	Gerningsperson	21 %	18 %	14 %	47 %
2017	Offer	8 %	27 %	2 %	64 %
	Gerningsperson	13 %	19 %	20 %	48 %
2018	Offer	6 %	27 %	1 %	66 %
	Gerningsperson	9 %	20 %	25 %	46 %
2019	Offer	6 %	24 %	4 %	66 %
	Gerningsperson	19 %	22 %	25 %	35 %

Bilagstabel 5.17

Fordeling af gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet, 1995-1996 og 2005-2019, pct..

Offer	Påvirket	Påvirket	Ikke påvirket	Ikke påvirket	I alt
Gerningsperson	Påvirket	Ikke påvirket	Påvirket	Ikke påvirket	
1995	34 %	8 %	30 %	28 %	100 %
1996	43 %	5 %	27 %	26 %	100 %
2005	36 %	4 %	31 %	29 %	100 %
2006	27 %	6 %	28 %	39 %	100 %
2007	38 %	4 %	25 %	33 %	100 %
2008	38 %	4 %	29 %	29 %	100 %
2009	38 %	4 %	23 %	35 %	100 %
2010	33 %	6 %	20 %	41 %	100 %
2011	35 %	5 %	25 %	34 %	100 %
2012	33 %	6 %	25 %	35 %	100 %
2013	37 %	6 %	23 %	34 %	100 %
2014	43 %	8 %	18 %	31 %	100 %
2015	32 %	3 %	22 %	44 %	100 %
2016	31 %	9 %	21 %	39 %	100 %
2017	25 %	7 %	26 %	42 %	100 %
2018	28 %	7 %	26 %	39 %	100 %
2019	31 %	5 %	34 %	30 %	100 %

Bilagstabel 7.1

Ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter køn, 2019, pct.

	Andel
Mænd	62 %
Kvinder	68 %
I alt	65 %

Bilagstabel 7.2

Ofre for misbrug af kortoplysninger fordelt efter uddannelsesniveau, 2019, pct.

	Andel
Ingen uddannelse, folkeskole, gymnasial-, erhvervs- og kort videregående uddannelse	61 %
Mellemlang- og lang videregående uddannelse	72 %
I alt	65 %

Bilagstabel 7.3

Andelen af misbrug af kortoplysninger der er blevet politianmeldt fordelt efter ofrets køn, 2019, pct.

	Andel
Mænd	17 %
Kvinder	15 %
I alt	16 %

Bilagstabel 7.4

Procent af ofre for misbrug af kortoplysninger der har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2019, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
0 - 499 kr.	12 %	16 %
500 - 2.999 kr.	50 %	49 %
3.000 - 4.999 kr.	10 %	11 %
5.000 - 9.999 kr.	17 %	10 %
10.000 kr. eller mere	12 %	15 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 7.5

Procent af ofre for bedrageri ved køb af varer/ydelser på internettet der har anmeldt og ikke har anmeldt tyveriet til politiet fordelt efter, hvor meget der er stjålet for, 2019, pct.

	Anmeldt	Ikke anmeldt
0 - 499 kr.	15 %	36 %
500 - 2.999 kr.	53 %	55 %
3.000 - 4.999 kr.	9 %	2 %
5.000 - 9.999 kr.	18 %	3 %
10.000 kr. eller mere	6 %	5 %
I alt	100 %	100 %

Bilagstabel 8.1

Ofre for kriminalitet fordelt efter alder, 2005-2019, pct.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år	Alle
2005	32 %	23 %	16 %	20 %
2006	33 %	22 %	15 %	19 %
2007	26 %	19 %	14 %	17 %
2008	31 %	24 %	15 %	20 %
2009	21 %	20 %	12 %	16 %
2010	25 %	20 %	14 %	17 %
2011	26 %	20 %	14 %	18 %
2012	25 %	19 %	13 %	16 %
2013	23 %	17 %	12 %	15 %
2014	22 %	16 %	12 %	14 %
2015	19 %	16 %	12 %	14 %
2016	18 %	20 %	13 %	15 %
2017	18 %	16 %	12 %	14 %
2018	16 %	15 %	12 %	13 %
2019	20 %	16 %	12 %	14 %

Bilagstabel 8.2

Ofre for kriminalitet fordelt efter køn, 2005-2019, pct.

	Mænd	Kvinder	Alle
2005	22 %	18 %	20 %
2006	19 %	19 %	19 %
2007	18 %	16 %	17 %
2008	20 %	19 %	20 %
2009	16 %	15 %	16 %
2010	19 %	16 %	17 %
2011	19 %	16 %	18 %
2012	18 %	15 %	16 %
2013	16 %	14 %	15 %
2014	15 %	14 %	14 %
2015	16 %	12 %	14 %
2016	18 %	13 %	15 %
2017	15 %	13 %	14 %
2018	15 %	12 %	13 %
2019	16 %	12 %	14 %

**Udsathed for vold og andre former for kriminalitet.
Offerundersøgelserne 2005-2019.**

Forfatter

Anne-Julie Boesen Pedersen, Britta Kyvsgaard
og Flemming Balvig

Dato

November 2020

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon

72 26 84 00

Email

jm@jm.dk

ISBN

978-87-93469-40-2

ISSN

2245-8425